ב' אדר תשל"ט, 21.3.79 שנה 43 המחיר: 17.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2168

העולם הזה

כך נכשל המרד נגד בגין

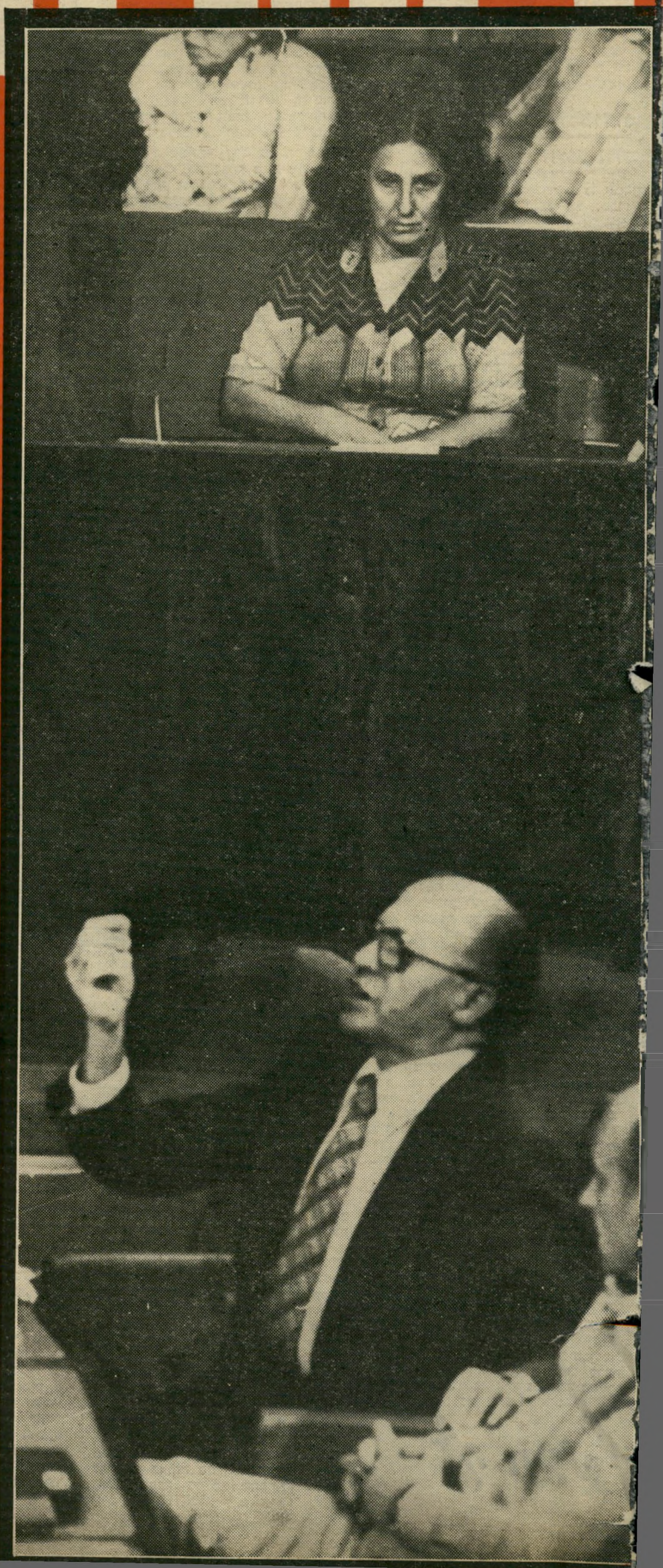

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יופי שנק • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קו יקו

באופן פאראדוכסלי, מעוררים לעיתים כתמים לבנים בעיתון סקרנות רבה יותר מאשר כותרות, המודפסות בו באותיות של קידוש־לבנה. מאחרי תופעה זו מסתתרת תכונה אנושית טבעית. הנסתר מעורר את היצר יותר מאשר הגלוי. החסוי מדליק את הסקרנות יותר ממה שמתפרסם.

זה היה גם גורל הכתם הלבן, שהופיע בגליון הקודם (העולם הזה 2167) במדור תשקיף רבים ביקשו לדעת מה הוא אותו מידע, שידענו אנחנו ושנמנע מהם לדעתו בשבוע כה מסעיר, מבחינת האירועים הפוליטיים הדחוסים.

אין אנו נוהגים להפיץ את אשר נאסר עלינו לפרסם בפקודת הצנזורה הצבאית. מקובל עלינו ששיקוליה הם בדרך כלל ביטחוניים טהורים, ושפירסום ידיעה, שנפסלה בידי הצנזורה, עלול בדרך זו או אחרת לגרום לנזק ביטחוני. אלא שהפעם אנו חייבים לחרוג מהסכמתנו זו. נראה לנו ששיקול־דעתם של אנשי הצנזורה לא עמד להם בעת פסילת הידיעה, שעמדה להידפס במקום שבו הופיע הכתם הלבן במדור תשקיף בשבוע שעבר.

מה שעמד להתפרסם הוא כיום כבר נחלת הכלל. היתה זו ידיעה שסיפרה כי במהלך המשא־ומתן, שהתנהל בשבוע שעבר בירושלים, התבקשה ממשלת ישראל לעשות כמה מחוות להפגנת רצון־טוב כלפי נשיא־מצריים, אנוור אל־סאדאת. צויין בה כי בעבר היה זה אל־סאדאת עצמו שביקש מממשלת ישראל לשחרר, כמחווה של רצון טוב, מיספר מסויים של עצורים פלסטינים, פוליטיים וביטחוניים, העצורים בבתי־הכלא בישראל. מחווה מעין זו היתה מאפשרת לאל־סאדאת להראות כי השיג גם הישג כלשהו עבור העם הפלסטיני, ואולי היתה מקילה עליו את השגתה של תמיכה ביוזמת השלום שלו, בקרב בני העם הפלסטיני.

הצעה באולם הכנסת

עכשיו ניתן לגלות כי אורי אבנרי היה הראשון שהציע זאת למנחם בגין, בעת ביקורו של אל־סאדאת בכנסת, שעה קלה לפני כניסת הנשיא המצרי, כשבגין כבר ישב באולם המליאה, העביר לו אבנרי (שנכח אז באולם כח"כ־לשעבר) פתק, ובו המילים: „אולי תעשה מחווה לנשיא, זתודיע בנאומך על שיחרור מיספר מסויים של אסירים פלסטינים?" בגין פנה אחורה לעבר אבנרי, ורמז לו בתנועת־יד, שאינו מוכן לכך.

עוד צויין באותה ידיעה, כי ככל הנראה תעשה ממשלת־ישראל מעשה מעין זה.

לא היתה זו ידיעה סנסציונית מרעישה במייוחד. אבל בשבוע שבו נאבקו מאות עיתונאים, ישראליים וזרים, על כל פרור מידע על מה שהתרחש מאחרי־הקלעים של הדיונים החשאיים בירושלים, היתה גם ידיעה קצרה ובלתי־מחייבת מעין זו בבחינת סקופ עיתונאי.

מה שנמנע מאיתנו לפרסם, פורסם כעבור שלושה ימים בהבלטה רבה בכימעט בכל עיתוני ישראל. לזכותה של הצנזורה יש להניח שהיא פסלה אותה ידיעה מתוך חשש שיש בה כדי לרמוז על מיבצע חיסולי־השבויים, שבו החליפה ישראל את השבוי אברהם עמרם ב־76 אסירים פלסטינים ביטחוניים, ושעמד להתבצע יום אחרי הופעת גליון העולם הזה. אלא שאותה ידיעה לא התכוונה לגלות זאת. נכלל בה אפילו רמז עקיף לעניין חילופי־השבויים. היא נוסחה כימעט באותו נוסח שבו פירסמו אותם עיתונים אחרים כעבור כמה ימים.

פסילה מעין זו חורה לנו מאד.

הקרב על „קו המוות"

הרבה עיתונאים, בארץ ובחוץ־לארץ, היו מתוסכלים בשבוע שעבר. היה זה סבעי לגבי אנשים המבקשים לדעת הכל ולמעשה אינם יודעים כמעט דבר, במיוחד בשבוע שבו נחתכים מאורעות היסטוריים.

במבט לאחור, אחרי שהתפזר מעשה־הסודיות מעל פרטי השיחות, הדיונים והמהלכים הטאקטיים, שנעשו בירושלים בשבוע שעבר, נראה כי בעצם לא היה מה לדעת. זעמם של כוכבי־העיתונות האמריקאיים, שהתלוו למסעו של הנשיא קארטר במרחב, על שנמנע מהם מידע, ועל שהונו, כביכול, במידע כוזב ומטעה, אין לו על מה לסמוך. שכן, עד הרגע האחרון ממש היה כיתון ההתפתחויות בלתי־ברור.

לא רק השדרנים והכתבים לא ידעו מה קורה. גם האנשים שהיו מעורבים ישירות במשא־ומתן המאראתוני והסימולטאני, לא ידעו מה קורה ומה עתיד לקרות.

מעל זירת ההתמודדות, שהשתרעה בין ירושלים וקאהיר, שרר ערפל־קרב כבד. היו חילופי־אש, הסתערויות ומיגננות. היו נסיגות טאקטיות וכיבושים. אבל הקרב על הסכם־השלום לא הוכרע לניצחון או לכישלון, עד לאותן שעות שבהן הסתודד הנשיא קארטר עם הנשיא אל־סאדאת בחדר־האורחים־החשובים בנמל־התעופה של קאהיר, בדרכו חזרה מירושלים.

העובדה שמתנהל קרב כזה היתה גלויה וידועה. אלא שהמעצמה השביעית ביקשה לדעת עוד במהלכו את תוצאתו הסופית. וזו היתה פשוט משימה בלתי־אפשרית.

אזרחי ישראל, שניתנה להם לאחרונה ההזדמנות להתוודע אל טכניקת הבישול העיתונאית באמצעות סידרת הטלוויזיה המצויינת לו גראנט, יכלו הפעם לחוות, יותר טוב מאשר אי־פעם בעבר, בסודות המיטבח העיתונאי. ההצגה האמיתית של התרחשה מול עיניהם בשבוע שעבר לא היתה דווקא זו של המדיגאים, אלא זו של העיתונאים.

אלה עומדים בלחץ המתמיד של „קו המוות" (DEADLINE). זהו מונח המציין, כי הם חייבים לספר את הידוע להם עד לשעה נתונה — שעת התחלת שידור או שעת סגירת עמודי העיתון. אחרי „קו המוות" אין ערך למה שהם יודעים, עד לשעת השידור הבא, או עד להופעת הגיליון הבא.

קאריקטורה של זאב ב„הארץ"

המולך של „שעת המוות" תבע הפעם את קורבנותיו יותר מתמיד. הכתבים, הפרשנים והשדרנים למיניהם לא ידעו את מה שרצו לדעת, אולם הם לא היו מוכנים להודות בכך. כתוצאה מכך הוצפו אמצעי־התיקשורת בעולם כולו בספסטת וב־קשקשת חסרת תוכן ממשי, שנחשפה במהרה כחסרת־יסוד.

התופעה המגוחכת ביותר היתה זו, שבהיעדר מידע כלשהו, ריאיינו העתונאים זה את זה ופירסמו דברי פרשנים אחרים כידיעות. הכתבים ריאיינו את השדרנים, וצלמי הטלוויזיה צילמו את העיתונאים. היתה זו דוגמה מובהקת לכך כיצד יכולים אמצעי־התיקשורת ליצור בעצמם חדשות שאין בהן כל מידע.

התחרות על השגת הסקופים, והשאיפה לדעת מראש את תוצאות הקרב שטרם הוכרע, הן שהולידו את הבשורות הקודרות על כישלון המשא־ומתן ועל דחייתו של הסכם־השלום. כאשר התברר, כעבור כמה שעות, שהתחזיות התבדו, ביקשו הנכשלים שעירים לעזאזל כדי להאשימם בכישלונם. אבל הכישלון היה של אמצעי־התיקשורת עצמם.

כניסוי סוציולוגי היתה זו תופעה מאלפת. מה שקרה בשבוע האחרון בירושלים יכול להוות מעין ניסוי מעבדתי של יחסי הגומלין בין המדינאות לעיתונאות בתנאי לחץ. כי באותה מידה שבה היתה למדינאים השפעה על מה שהתחולל בעולם התיקשורת, היתה לאמצעי־התיקשורת השפעה על מה שהתרחש בזירה המדינית. אבל זהו כבר סיפור אחר. חוקרים והיסטוריונים יצטרכו לבדוק, בבוא היום, באיזו מידה השפיע הלחץ העיתונאי על שיקוליהם והחלטותיהם של המנהיגים, לכאן או לכאן.

בסך הכל היו אירועי ביקור קארטר בירושלים מעין סיפור חשיפה עצמית של עולם התיקשורת, שלא תרם לתדמית אמינותו.

מלכודת ההתנבאות

עוד רקע זה אפשר לבדוק כיצד עמד העולם הזה במיבחן העיתונאי של השבוע שחלף.

מבחינת העיתוי, ניראה היה כי ביקורו של קארטר בירושלים נערך כאילו הוזמן מראש על פי צרכי מערכת זו. הוא החל במוצאי־שבת ועמד להסתיים בשעות אחר־הצהריים של יום שני. עיתוי זה היה צריך לאפשר לנו לסקר את מהלך הביקור כולו ולהופיע בסופו עם סיכומו.

אלא שזאת היתה מיקדמה למראית־עין בילבד. מבחינה טכנית הציב לוח־הזמנים של ביקור הנשיא קשיים ומיגבלות לאין ספור לכיסויו מעל עמודי העולם הזה. 72 עמודי הגיליון שעבר לא הדפסו ביום אחד. כמו בכל גיליון, הדפס חלקם ימים מיספר לפני הופעת העיתון בערב היום השלישי. הדפסת סיקור ביקורו של קארטר נעשתה תוך כדי מהלך הביקור.

עיתון יומי יכול לדווח דבר אחד ביום אחד ולמחרתו לספר את היפוכו. לא כן בשבועון. היינו חייבים לבנות את סיקור הביקור מתוך מודעות לעובדה, שהעיתון יראה אור רק אחרי תום הביקור, ומתוך שאיפה שהסיקור לא יראה מיושן ונדוש.

בהתחשב במיגבלות הטכניות האלה עמד העולם הזה במיבחן בכבוד. הוא לא הכיל גילויים מרעישים, אבל בכל זאת היו בו כמה דיווחים בלעדיים שלא היו בידי אף אחד ממאות העיתונאים האחרים שכיסו את הביקור. כך, למשל, היה הערכתו היחיד שקלט את התקרית בין רעיית ראש־הממשלה עליזה בגין לבין רעיית הנשיא, אופירה נבון, בתום טכס קבלת־הפנים בנמל־התעופה בן־גוריון. הוא יכול היה לפרסם בלעדית את פרשת הסיכסוך בין ראש־הממשלה והנשיא, סביב תפקיד המארח הרשמי של קארטר ועל אימו של הנשיא בהתפטרות. גם הכתבה על כישלון הפגנות גוש אמונים הקדימה סיקורים דומים שהופיעו בעיתונים אחרים כמה ימים אחר־כך.

אולם ההישג העיקרי היה בכך שלא נפלנו בפח של התנבאות לגבי סיכום הביקור. הכנת הגיליון הקודם של העולם הזה הסתיימה ביום השני בלילה, כימעט יממה לפני תום ביקורו של קארטר בישראל, שהתמשך יממה מעל למה שתוכנן מראש. באותן שעות היתה התחושה בקרב כל העיתונאים שסיקרו את הביקור ואת המשא־ומתן כזו של כישלון סוטאלי. הדיווחים שהגיעו מפי פמליית נשיא ארצות־הברית ומפי דוברים ישראליים נשמעו כהכנה לקראת סיכום שלילי.

עיתונאים ותיקים ומנוסים נפלו בפח הזה, מיהרו לדווח על כישלון מסעו של קארטר. העולם הזה נמנע מלעשות זאת. הוא גם לא קבע מפורשות כי המסע יצליח וכי בסופו אומנם תתבצע פריצת הדרך לחתימת הסכם־השלום. אבל מתוך נתוח המידע, שזרם עד לשעות הלילה של יום השני, העניק העולם הזה סיכויים רבים יותר להצלחת הביקור מאשר לכישלונו, ואף פירסם תחזית לגבי המרי האזרחי הצפוי בגדה באם וכאשר יושג ההסכם.

אין זו טפיחה עצמית על שכם, הפיעדת להוכיח שהעולם הזה **התעלה על** עיתונים אחרים. ביקשנו רק להוביל את הקוראים אל מאחרי־הקלעים של העיתון, להביאם בסודות הגלויים של הכנתו, ולשתפם בבעיות המורכבות המתעוררות עד להדפסתו.

כשאתה נוטל לידך את המוצר המוגמר, הקרוי העולם הזה, כדאי לפעמים לדעת לא רק מה כתוב בו, אלא גם מדוע מתפרסמים הדברים כפי שהם נקראים.

אלי תבור

המערכת שלך

תעשה בשבילך הכל... חוץ מלרקוד!

מערכות הסטריאו הקומפקטיות של סוני, מסידרת HMK עוצבו ותוכננו על מנת לאפשר לך הנאה מקסימלית.

בכל מערכת תמצא מגבר, המסוגל למלא חדר גדול בצליל אדיר, כאשר הרמקולים, בנוסף להיותם רהיט יפה, הופכים את הצליל האדיר לעשיר יותר.

המקלט מצוייד ב-4 גלים והפרדת סטריאו יוצאת מן הכלל מובטחת ע"י מעגלים PLL MPX.

הפטיפון האוטומטי שבמערכת - "פנינה", לא רק בגלל יכולתו "להתעסק" עם יותר מחמישה תקליטים בבת אחת, אלא גם לכבות את כל המערכת בסיום התקליט האחרון. (פרט ל-HMK-55)

ישנו גם טייפ-הקסטות עם העצירה האוטומטית, כאשר מיקומו במערכת, מאפשר הפעלה נוחה במיוחד.

וכעת, בחר לך את המערכת שתעשה בשבילך את הכל... חוץ מלרקוד!

HMK-55

- 100 וואט Music Power
- 18 וואט R.M.S.
- פטיפון אוטומטי עם ראש מגנטי ומחט יהלום
- טייפ-קסטות DOLBY
- זוג רמקולים
- להשיג בשני גוונים: חום ושחור.

HMK-339

- 100 וואט Music Power
- 18 וואט R.M.S.
- פטיפון אוטומטי עם ראש מגנטי
- טייפ קסטות
- זוג רמקולים SS-37

HMK-229

- 60 וואט Music Power
- 10 וואט R.M.S.
- פטיפון אוטומטי
- טייפ קסטות
- זוג רמקולים SS-27

הכל בו... הכל בפנים... הכל SONY!

HMK

למבקשים את הטוב ביותר!

SONY®

פרסום מלניק | רפאל טיראן

תשקיף

לוח אירועי

„חגיגות השלום"

„ועדת אירועי־השלום", שהתכנסה השבוע, נאלצה לבטל תוכנית שהוכנה זמן קצר אחרי ביקורו של הנשיא אל־סאדאת בירושלים. מתוך הנחה שחתימת ההסכם קרובה, תוכננו אז „חגיגות השלום" על פני שנה שלמה ונועדו להשתלב בחגיגות ה־30 של המדינה.

עתה הסתבר כי כל התוכניות אינן רלבנטיות למצב החדש שנוצר. הוועדה תגביל ככל הנראה את החגיגות לימי חתימות הסכם־השלום, וליום החלפת השגרירים בין ישראל ומצריים. הטכסים המרכזיים ייערכו עם צאתו של ראש־הממשלה מנחם בגין לוושינגטון, וכן ביום בואו של הנשיא אל־סאדאת לחתימת ההסכם בירושלים.

החגיגה הגדולה ביותר תיערך בעת קבלת־הפנים למישלחת שתחזור מוושינגטון, אחרי החתימה שם. עיריית תל־אביב תיכננה בינתיים מופע בידור ענקי לליל חתימת ההסכם, בכיכר מלכי־ישראל. כנס נוסף ייערך בכיכר אחרי שובו של בגין מוושינגטון, בהשתתפותו.

מחכונים החיישבות

מאסיבית בגדה

זמן קצר אחרי חתימת הסכם־השלום עם מצריים, צפוי מיבצע של התנחלות מאסיבית בגדה ע"ידי הממשלה.

באמצעות מיבצע זה מתכוונת הממשלה לקבוע עובדות מוגמרות ביהודה ובשומרון, עוד לפני תחילת המשא־ומתן על האוטונומיה לתושבי השטחים.

אחד היישובים הראשונים שיוקם תהיה העיר אפרת ביהודה. עבודות הגידור בשטח של 350 דונאם כבר החלו והכוונה הסופית היא לתפוס שטח של 5000 דונאם, שבו יוקם גם אזור תעשייה שיתחבר כלפי צפון עם מעלה־אדומים, כדי להקיף את בית־לחם. כבר הוחל גם בסלילת הכביש שיחבר את אפרת עם ירושלים ויעקוף כפרים ערביים.

כל מתנחל באפרת יקבל מיגרש בן חצי דונאם בתכירה ל־49 שנה במחיר סמלי, וכן הלוואה עומדת בסך 190 אלף ל"י, שתתפוח למעגן בתום חמש שנים, וזאת בנוסף למשכנתא בתנאים של אזור פיתוח.

לא מן הנמנע שחלק מהמשאבים שתעניק ארצות־הברית לישראל, לצרכי הפריסה המחודשת של צה"ל בנגב, יוקצו בעקיפין למיבצע ההתיישבות הגדול בגדה.

יש שלום

– אין עשן

שני אישים, שהיה להם חלק במשא־ומתן להסכם־השלום עם מצריים, יצטרכו להקריב קורבנות אישיים מייד אחרי חתימת ההסכם. השניים הם שגריר ארצות־הברית בישראל, סמואל לואיס, ומזכיר הממשלה, אריה נאור.

השניים התחייבו זה כפני זה כי אם ייחתם הסכם־השלום עם מצריים, יפסיקו שניהם לעשן. השגריר והמזכיר ירועים כמעשנים „כבדים", שלא הצליחו להיגמל עד כה מהתמכרותם לטבק.

בגין זועם על דיין

מתיחות שוררת בין ראש־הממשלה לבין שר־החוץ, בעקבות מיבצע יחסי־הציבור הגדול של דיין, שנועד ל„גנוב את ההצגה" מבגין וליצור את הרושם כאילו פריצת־הדרך להסכם־השלום, במהלך המשא־ומתן עם הנשיא קארטר ופמלייתו, נעשתה ביוזמת דיין.

אנשיו של דיין הצריחו לחפיץ בכך אמצעי־התיקשורת כאילו הרעיון הגואל שחילץ את המשא־ומתן ממבוי סתום ומנע משבר בשיחות, היה של דיין.

האמת היא שהרעיון, לוותר על הנפט בסיני תמורת הסרת התביעה להצבת קציני־קישור מצריים ברצועת עזה, הועלה בישיבת ועדת השרים לענייני ביטחון והיו שותפים לו מיספר שרים. כאשר ביקשו את אישורו של בגין להצעה, הסתבר כי הוא כבר נענה להזמנת הנשיא קארטר לארוחת־בוקר, אחרי שהגיע בעצמו למסקנה דומה.

בגין לא הסתיר את מורת רוחו ממסע הרימזום של דיין ואף התבטא במילים: „איך הוא לא מתבייש? אחרי כל הנזק שהוא גרם!"

דוויד לוי

יצורף למישלחת?

הפארסה של המישלחת הישראלית לחתימת הסכם־השלום בוושינגטון, עשויה להגיע לשיא חדש כאשר יבקש ראש־הממשלה לצרף לשבעה השרים שיתלוו אליו על פי החלטת הממשלה, גם את שר השיכון והקליטה דוויד לוי.

בגין עשוי לבקש את צירופו של לוי למישלחת בעקבות הטענה כי בין הנוסעים אין אף שר ספרדי אחד, וכל שלושת השרים הספרדים (אבי־חצירא, ניסים זלוי) ישארו בארץ, דבר העלול להתפרש כקיפוח עדתי.

בגין מבקש גם לפצות את לוי, שהתגלה כנאמן לו ביותר מכל שרי מיפלגתו והכובש לו בהדרגה את המקום של המנהיג הבא של תנועת החרות.

צפוי עימות ב„חרות"

עימותים מרים, על רקע אישי וגם אידיאולוגי, צפויים בוועידה הבאה של תנועת החרות, העומדת להיערך בעוד כשלושה חודשים.

מנחם בגין מבקש להביא לבחירתו של איש אמונו, יעקב מרידור, כיו"ר הנהלת התנועה, במקומו של ח"כ משה ארנס. אולם ארנס נהנה מתמיכה אישית רחבה במרכז התנועה ולמרות שהוא נמנה עם שוללי הסכם־השלום, יתקשה בגין להדיחו.

עימות נוסף צפוי על תפקיד יו"ר המרכז, במקומו של אברהם שכטרמן.

ח"כ מרדכי דקל רואה את עצמו מועמד לתפקיד ולצורך זה הוא מנסה להתיישר עם הקו המדיני של מנחם בגין. אולם צעירי המיפלגה מבקשים לשכנע את ח"כ יורם ארידור לרוץ לתפקיד זה. אם ישתכנע ארידור שבחירתו מובטחת הוא עשוי להתמודד על התפקיד.

משקיעים מיליונים

בחבל ימית

למרות ההחלטה על הסכם־השלום, המחייב נסיגה בעוד שלוש שנים מיישובי חבל ימית שבפיתחת רפיח, אישר מישרד־החקלאות הלוואות של מיליוני ל"י לתושבי יישובי החבל, לרכישת חממות לגידול פרחים ואף תבע מבנק־החקלאות לבטח הלוואות אלה בביטוח ירידת שער המטבע.

ההסבר לחשקעת המיליונים ביישובים המיועדים לפינוי, מוסבר בצורך להעלות את מוראל התושבים, כדי שלא יטשו את היישובים לפני מועד הנסיגה.

טענה נוספת היא כי החממות עשויות להחזיר את ההשקעה בהן תוך שלוש שנים.

המישטרה ונרכת

ל„יום האדמה"

מישטרת ישראל נערכת לקראת האפשרות ש„יום האדמה" החל ב־30 במארס ינוצל כדי להסית את ערביי ישראל להפגין נגד הסכם־השלום ונגד תוכנית האוטונומיה.

כיוון שאירועי „יום האדמה" נערכים בהשראת רק"ח, הועלו חששות שעסקני רק"ח, המתנגדת להסכם־השלום, ינצלו את הכינוסים להפגנת־מחאה נגד ההסכם.

קיים גם חשש לתיגרות בין אנשי רק"ח לאנשי האירגון הלאומני בני הכפר באירועים אלה.

מחלוקת בין

פלומין וארליך

חילוקי־דיעות נתגלעו לאחרונה בין שר־האוצר שמחה ארליך לבין סגנו, יחזקאל פלומין, באשר לדרך התגובה על מאבקה של ההסתדרות בממשלה בקשר למדיניות הכלכלית.

פלומין תובע לפתוח במערכה נגויה נגד ההסתדרות והמשק ההסתדרותי, אוים נתקל בהתנגדותו של אריך, המוען כי מערכה כזו תפגע בעקרונות היזמה החופשית שאינה שורית גם יוזמה ציבורית.

ארליך סבור כי עדיף לבנות גשרים עם ההסתדרות לטווח ארוך, למרות העימותים העכשוויים.

בינתיים משתפים השר וסגנו פעולה במיבצע מקיף לאיוש עמדות כלכליות בכירות בעסקני המיפלגה הליברלית, מתוך מגמה „לטהר" את המנגנון מאנשי־

הרוסים יגבילו

ישראלים

באולימפיאדה

למרות ההתחייבויות הסובייטיות להעניק אשרות־כניסה לישראלים לאולימפיאדה, שתיערך במוסקבה בחודש יולי 1980, החלו הסובייטים כבר עתה להטיל הגבלות על ישראלים המבקשים להשתתף באולימפיאדה. תא עיתונאי־הספורט באגודת העיתונאים הישראלית, קיבל הודעה כי מארגני האולימפיאדה יתירו כניסת 14 עיתונאי־ספורט ישראלים ביולי.

על מנת להכטיח שהבאים יהיו אומנם עיתונאי־ספורט, הגבילו הרשויות הסובייטיות את מתן אשרות־הכניסה רק לעיתונאים החברים באיגוד עיתונאי־הספורט הבינלאומי.

מפתח של שילטון המערך, ולעקור מרירות מקרב עסקני הליברלים, שטרם זכו בעמדות ממלכתיות.

הרצל שפיר

מפכ"ל המישטרה?

שר־הפנים, יוסף בורג, עשוי להציע לאלוף הרצל שפיר לקבל על עצמו את תפקיד מפכ"ל המישטרה, עם פרישתו של המפכ"ל הנוכחי, רכ־ניצב חיים תבורי.

האלוף שפיר, הנמצא עתה בחופשת לימודים בארצות־הברית, עומד להגיע בסוף החודש לביקור קצר בארץ ובהזדמנות זו יעשה ניסיון לשכנעו לקבל את התפקיד. למרות הידיעה כי מינויו של אדם מהחוץ לתפקיד המפכ"ל עלול לגרום להתמרמרות בקצונה הבכירה במישטרה ולפרישת מיספר רב של קצינים בכירים, נראה כי הממשלה מבקשת למנות לתפקיד אדם שישנה את תדמית המישטרה.

„אמישר" לא

מימשה אופציה

האופציה שעמדה לרשות חברת ההשקעות אמישר לשם רכישת שותפות עם המשקיע הגרמני ארתור בראונר, לביצוע פרוייקט הבנייה הענקי בפרדס מרגושס ברמת־גן, לא מומשה, אחרי שהנהלת הח טרם אישרה את ביצוע העיסקה.

העיסקה, בה עמדה אמישר להשקיע סכום של מיליון דולאר, העלתה בשעתו את שער המניות של החברה.

עתה, אחרי שמועד האופציה פג, עשויים משקיעים אחרים להיכנס לשותפות בפרוייקט, העומד להיות מיבצע הבנייה הפרטי, הגדול ביותר במדינה.

מבצע ומשך
כל יום הגרלה! כל יום כדורגל!!!

- המטבח החדש הנפלא של עלית המלא כל טוב: שוקולד, אגוזים, קקאו ועוד. כל „ביס" גול. קנו ותהנו.

אספו 5 עטיפות של פרס, השלימו הסיסמא: טוב לי עם . . . שלחו אותן לעודד מכנס ת.ד. 3468 תל־אביב ותקבלו הודעה לבתיכם אם זכיתם בכדורגל WORLD CUP שמחירו כ־250 ל״י.

כל יום תערך הגרלה לכל המעטפות שהגיעו יום קודם לכן.

בסוף המבצע תיערך הגרלה של הפרס הגדול בנוכחות אנשי עלית, פרסום ד״ר יעקבסון ונציג משרד רואי חשבון. (לאנשי עלית ולאנשי פרסום ד״ר יעקבסון ההשתתפות במבצע אסורה).

הזוכים בכדורגל בחודש פברואר

רחל שלם, פתח־תקווה ; עופר יצחייק, רמת־גן ; יוסף חנניה, בית־שמש ; אורי אתרן, רמת־גן ; קרמן יצחק, תל־אביב דורית ויוסי עמר, נתניה ; ורד תירוש, באר־שבע ; דן שמעוני, בת־ים ; אבי פרדו, רמת־גן מיה חמרה, רמת־גן יפ־את רט, קריית־גת ; אסנת צפירה, גדרה ; אמיר הלמר, חיפה ; משה גוילי, צה״ל ; שולמית בר־חורין, נהריה ; איפלח אורלי, תל־אביב ; ישראל אבני, בת־ים ; איה אסתרון, הוד־השרון ; עוזר רון, הרצליה ; עדו בוגנר, ד.נ. האלה ; רז גורדון, ירושלים ; דורון טרבלסי, אופירה ; דוד פטשניק, רמת־גן ; יוחאי ברכה, ד.נ. יזרעאל.

הודעות על הזכיה נשלחו לבתי הזוכים

קנו אכלו ותאמרו בפה מלא:

טוב לי עם עלית

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פירסם כתבת־תחקיר תחת הכותרת „התקליט: מחנך הדור". הכתבה תיארה את שלבי הראשית של היצור ההמוני של תקליטי־זמר ישראליים, את הפיכת השיר שהיה בעל משמעות לאומית לזמר של מסיבות סאלוניות, תוך צמיחתם של כמה כוכבי־זמר חדשים, כיניהם ישראל יצחקי („אני מאה אחוז נורמלי . . . "); נסים מתיתיהו דריו („קסם שחור"); ליאו אמרכן („הרי זה פשוט אסון"); דויד ביטראן („שתוק שם דובי"); ג'שה לוקה („מי זה דופק כרלת") ויפה ירקוני („זה הסוד שלי"). אחת מכותרות הכתבה קבעה: „המגניזות נאספו פרחוכות תבל, המי־לים: בסימטות המפוקפקות של העברית".

תופרת התלכושות של „הבימה", אניה שנל, הציגה בכתבה מצולמת אפשרויות להתחפש ברגע האחרון, תחת הכותרת „כלי זמן... כלי כסף...". „ראיון מיוחד" קיימה מערכת „העולם הזה" עם הגינקולוג הנודע ד"ר יוסף אשרמן על הפלות מלאכותיות ומיכלול הבעיות הכרוכות בנושא זה. הסיפור „סוד התיבה", מאת ליאון דבטראי, מקוננו הבלגית, הוא הסיפור הלא־ישראלי הרא־שון בתחרות העולמית של הסיפור הקצר, משעם מערכות ה„ניו־יורק טיימס" ו„העולם הזה".

כשער הגיליון: סטודנטית יהודית קורן.

„העולם הזה" 856
תאריך: 18.3.54

אגדת פורים 1954 ✶ האינקוויזיציה האלימה של מאמיני

הרבי מלובאביץ ✶ יעקב אחימאיר ומכוניות הנשיא

העם

שימחה בלי כרטיסים

השבוע היו כל אזרחי המדינה, מקטון ועד גדול, עסוקים בעיסוק רציני ביותר. הם התכוננו להיות שמחים. המאמץ ש־הושקע בכך היה אדיר: המורות שיננו את השירים לתלמידיהן, אמהות תיכננו את התחפושות לילדיהן.

מעל לכל הזדקרה הבעייה הגדולה: לאי־זה נשף ללכת? הניסיון המר לימד את הוותיקים כי רוב נשפי הפורים שמחים פחות מאשר הצפיה לקראתם. אולם הפעם, כך החליטו, יהיו שמחים מש. מכיוון שבי־נתיים נולד וגדל דור שעור היה ברחם אמו עת שיגעה העדלאידע האחרונה את תל־אביב, ניתנה ל„זקנים" הזדמנות מצויינת לבכות את הימים ההם, להניד ראש מול חוסר־יכולת־השימחה של אחיהם הצעי־רים. ואילו הצעירים, שהיו מוכנים לערוך עדלאידע משלהם, בזו לעובש של הזקנים, ששוב אינם מסוגלים לתכנן שימחה רצי־נית. אולם על דבר אחד היתה הסכמה כללית, ביניעדתית וביגדורית: חייבת להיות שימחה.

ראש־הממשלה התפטר. המוזר הוא כי החג שזכה לכבוד זה רחוק יותר מכל חג יהודי אחר מן ההווי הישראלי. פורים הוא החג הגלותי בה"א הידיעה. לא זה בלבד שהמאורעות המשמשים לו עילה אירעו בפזורה, אלא שגם אופיים הוא גלו־תי מובהק. חג החנוכה מסמל מילחמת שיחרור לאומית נגד כובש זר. פסח בא להזכיר את הנדודים במידבר, את כיבוש הארץ. שניהם חגים גיבוריים. אולם חג הפורים רחוק מגבורה ומשאיפת החופש הלאומית כרחוק הלילה מן היום. מגילת אסתר עצמה גלוייית־לב, ואינה מתיימרת כלל לשאת כתר לאומי. היא מספרת על עדה יהודית בפזורה, שאינה חולמת לוותר על קיומה הנוח כדי לקבל על עצמה את עול החלוציות בארץ־ישראל הרחוקה. כמו יהודי אמריקה של תשי"ד, משרתים בניה את המלך באמונה, עולים למישרות גבו־הות במנגנון המדינה, ואחת הבנזת מצ־ליחה אף לכבוש את לב השליט.

אולם לא קל היה להיות יהודי. מדי־נאי פיקח גילה כי האנטישמיות קוסמת לבוחרים רבים, ושיכנע את הממשלה לקבל את תוכניתו. בהעדר אמצעי התרבות המר־דרנית, כגון תאי־גאזים ומחנות־מוות, מתוכננת ההשמדה בצורה עממית ופרי־מיטיבית. אולם ראש־הממשלה לא לקח בחשבון את פיקחות היהודים. מרדכי היהודי, הנושא בגאון את שמו של האליל הבבלי מארדוך, ידע שיש רק דרך אחת להצלה: לנהל קונייה בחצר המלך, לת־קוע טריז בין המלך וממשלתו, לגרום להתפטרות ראש־הממשלה.

היה זה חשבון מוצדק, המלך הטיפש נפל בפח, הקהילה היהודית זכתה שוב ב־שיווי־זכויות, ראש־הממשלה וכל שאר חב־רי המיפלגה האנטישמית, הוצאו להורג.

המלך והתרנגול. הפזורה היהודית חיבבה סיפור זה יותר מכל סיפור אחר, דווקא מפני שהוא נעדר גבורה לאומית: הוא התאים למציאות הקודרת שלה. בניה, שלא יכלו לפגוע באויביהם בגלוי, מצאו סיפוק בהכאת בובות המן ובניו. מרדכי היהודי הפך אב־טיפוס לכל ראש קהילה יהודי, שזכה להערצת בני עדתו, הודות למעמדו הרם בחצר הפריץ. אסתר המל־כה, היהודיה שהסתירה את מוצאה כדי ללכוד את לב השליט, עוררה אף היא חיבה רבה.

בני היישוב החדש בארץ־ישראל הת־עניינו אך מעט בתוכן הרעיוני של החג. בראשם ניקרו זיכרונות הילדות של החג העליז, בו שתו הוריהם עד שנירדמו בשיכרותם, כמיצוות הרמב"ם. הם העבירו את המינהג לארץ. מייסדי תל־אביב בחרו כל שנה במלכת־יופי כיורשת לאסתר המלכה.

פורים הפך בארץ לחג עממי. לא היה קיבוץ או מושבה בו נידלקה מדורה לשרי־פת בובתו של המן (שלבש, בינתיים, את צלב הקרס). איש לא נשאר בביתו בתל־אביב, שעה שרעמו כדורי הפקק של רבבות אקדחי פח. העדלאידע השנתית הגדולה היתה רק הסיכום, הכותרת הרש־מית לחג עממי שפרץ את כל התחומים.

דת

והדרת פני רב

כאשר חזר, לפני חודשים מיספר, רבי חנוך אלבין (52), ראש ישיבת תורת אמת, ירושלים, משליחותו בארצות־הברית, הביא אתו ברכות ודרישות שלום מכל הרבנים הגדולים של העולם החדש. אבל הוא שכח רבי אחד — את הרבי המפורסם מלובא־ביץ' — ולא ביקר אצלו כלל.

לזעמם של חסידי־לובאביץ' לא היה גבול. הם החליטו לסלק את רבי חנוך מהנהלת הישיבה. הם אפילו לא רצו להתחשב ב־עובדה שהישיבה נוסדה על־ידי אביו. הוא קיבל פקודה מפורשת שלא להופיע בשטח הישיבה; וכאשר סירב לציית, העמידו החסידים מישמרות מסביב לבניין ומנעו ממנו את הכניסה בכוח הזרוע. רבי חנוך לא זכה למרגוע אפילו בין כתלי־ביתו. מדי פעם בפעם היה מקבל מיברקים וקריאות טלפוניות: „אם תעיז להופיע בשטח־הישיבה יהיה סופך רע ומר!"

שתי קריאות טלפוניות. בשבוע שעבר ביקרה קבוצת גברים בביתו של רבי חנוך. כאשר עזבו האורחים את ה־מקום, מיהר הרבי להזמין שתי שיחות טל־פוניות: האחת עם המישטרה והשנייה עם הרופא. שעה שהמישטרה עסקה בחיפושים אחרי האורחים הנכבדים, הכין הרופא דין־וחשבון מפורט: כמה צלעות שבורות, מיספר רב של חבורות וסריטות.

העצורים החשודים בתקיפה הודו שהם ביקרו בבית הרב, אך טענו שאין להם כל קשר עם צלעותיו השבורות, חבורותיו והסריטות שעל גופו. הם אמרו שהם באו לשאול מתי יש בדעתו לחלק את חבילות המזון שהוא הביא מאמריקה — ותו לא.

שידור

השיעמום לא ילך

בקרוב יתקל המאזין הישראלי, אשר יפתח את מקלט הרדיו בגלי תוכנית ב' של קול ישראל, בדממה מעיקה. סיבת הדממה: תוכנית ב' תבוטל כתוצאה מן הקיצוצים האחרונים בתקציב שירות־השי־דור. לכאורה לא תהיה זאת אבידה גדו־לה, שהרי תוכנית ב', המשודרת בין ה־שעות ארבע ושש אחרי הצהריים, שימשה מקום ריכוז לכל השיחות וההרצאות ה־משעממות, המהוות פירסומת מסוויית ל־מוסדות ולגופים שונים, ואיפשרה למשה (מוישׁ) פרלמן, האחראי על ענייני השידור במישרד ראש הממשלה, להפוך את התוכ־נית הרגילה לקלה ולמשעשעת.

אבל הצרה היא שהמוסדות והגופים השונים, שקנו להם דריסת רגל בתוכנית ב' של קול ישראל, לא יוותרו על זכו־יותיהם, אפילו לאחר ביטולה. כבר עתה נודע שחלק מן ההרצאות והשיחות, המר־דימות גם את אניני הטעם, יועברו למיס־גרת התוכניות הרגילה, ידחקו את רג־ליהן של תוכניות משעשעות יותר, ויש־לחו את המאזינים לחפש בידור על גלי השידור של קאהיר, דמשק או סאלוניקי.

מכתבים

מכוניות הנשיא

בכתבה על השימוש בדלק (העולם הזה 854) כתבתם כי ברשות הנשיא עומדות שלוש מכוניות. בהערת־הסבר בתחתית ה־עמוד כתבתם כי לנשיא יש שתי מכו־ניות. מילא, איני מקנא בנשיא — סוף כל סוף הוא נשיא (השני אחר 2000 שנה) אולם כיצד יש ליישב את הסתירה?

יעקוב אחימאיר • רמת־גן

אין שום סתירה. לנשיא יש שלוש מכו־ניות, אשר שתיים מהן נושאות את סמ־המדינה.

• כיום שדר בטלוויזיה וסגן מנהל מח־לקת החדשות שלה.

יפה ירקוני 1954

אחד מהשירים שמערכת העולם הזה הביאה כדוג־מה ל„סימטות המפוקפקות של העברית" הוא השיר „זה הסוד שלי", שהושר בפי הזמרת יפה ירקוני. פתיחתו היא: „זה הסוד שלי, / כל הסוד שלי, / יש בי משהו כזה... / כל איש ברחוב נועץ בי עיניים / וחולם חלום יפה..."

Capitol

סיגריה עם אופי

תערובת אמריקאית מובחרת

פרסום דיר יעקבסון

20 מרץ - 19 אפריל

אילה אלי! יש מתנה מיוחדת בידיי מזל טלה מגבות אוקינוס עם הדפס ההורוסקופ האישי!

אמרו מזל טוב עם אוקינוס

מכתבים

בגין האחר

מאז עלה מנחם בגין לשילטון לא הפסקתם לבקר ולתקוף אותו על מעשיו. כיניתם אותו בתואר „אוייב השלום" וכינויי־גנאי אחרים נוספים. בפרשנותכם הצבעתם על כך כי לעולם לא ייתכן שלום עם מדינות־ערב כל עוד בגין בשילטון. עתה, אחרי שהוכח בעליל כי בגין לא רק הגמיש את עמדותיו והיה נכון לוויתור־ם למען השלום, אלא שיכנע גם את הניצים שבממשלתו ללכת בעקבותיו, מן הראוי שתכו על חטא ותבקשו סליחה ומחילה מהאיש. טעיתם בו כשם שטעו כל אלה שבמשך שנים הגדירו אותו כ„פאשיסט" וכ„מחרחר־מילחמה."

ניסים משוחם, תל־אביב

למרות הסכנות הטמונות בהסכם־השלום שכפה הנשיא קארטר על ישראל ו־מצריים, צריך לברך עליו. כל מסע ארוך מתחיל בפסיעה קטנה אחת, והפסיעה הקטנה הזאת נעשתה עכשיו. גם אלה שאינם שלמים עם כל הסעיפים של חוזה־השלום ובמיוחד עם ההתעלמות מהאינטרסים וה־זכויות של העם הפלסטיני, חייבים לתמוך בו. זוהי מחילת ההתפתחות והחזרה ל־שפיות־הדעת.

אהרון בר־טל, ירושלים

אם מתכוונת תנועת שלום עכשיו לקפל את דגליה ולחזור לאהליה, בהנחה ש־משימתה הוגשמה ובכך תם תפקידה של התנועה, צריך להבהיר למנהיגיה וחבריה שהם טועים טעות מרה. הסכמתה של הממשלה לחתום על הסכם־השלום היא רק תחילת המערכה על השלום. על מנת שיהיה זה שלום צודק ובר־קיימא, חייבים כל אנשי מחנה־השלום בישראל להתלכד ולפעול יחד כדי לסייע בעיצוב פניו של השלום, התפרקותה של תנועת שלום עכשיו עכשיו תהיה שגיאה פאטאלית ויהא צורך להקים במקומה תנועה המונית אחרת שתאחד את כל החותרים לשלום, ללא הבדל השתייכות מפלגתית.

רנן שפירא, הוד השרון

● ● ●

הפרוצה והסוחר

„עונשו של אנס הוקל — כי האשה עסקה בזנות" (ידיעות אחרונות, 3.79).

תמהני עליהם, האירגונים למיניהם להגנת זכויות־הנשים, הנלחמים להחמרה ב־עונשיהם של אנסים, על שקיבלו את הפסק שלעיל בהסכמה שבשתיקה. אך תמיהה זו חולפת במהרה כאשר נזכר אני בהתייחסות הצבועה והפרימיטיבית הקיימת בחברה הישראלית אל הפרוצה או העוסקת בזנות. התייחסות צבועה, שגם הפמיניסטיות שבינינו צמחו על ברכיה.

אם נעיין שוב בפסק־הדין כפי שפורסם בידיעה יסתבר, שמאחר והנאנסת ממילא ביצעה את אותן הפעולות תמורת תשלום, יש בכך כביכול להקטין מחומרת העבירה. על פי אותו היגיון נוכל לגזור, שיש להקל בעונשם של פורצים לחנויות למיניהן או בתי־עסק העוסקים במימכר, מאחר והם נוטלים את מה שהסוחרים ממילא מציעים תמורת תשלום.

איש לא יטען כנגד סוחר שנשדד שבעצם בחירתו לעסוק במיסחר הוא נוטל על עצמו סיכון להישדד, ושיש בכך ניחוק לקולא על השודד. אך ראו זה פלא — אותה טענה כן מופיעה לא אחת כנגד העוסקות בזנות.

כשעבדתי כמדריך חבורות־רחוב, נתקלתי לא אחת במקרים מחרידים של התעללות בזנות, התעללויות שמקורן בהתייחסות הרווחה בחברה הישראלית ה־אומרת: זונות — דמן מותר. זוהי התייחסות של חברה אשר שמה את הזנות ב־תחתית הסולם החברתי, בקרנות־רחוב מזוהמות, בחצרות אחוריות בין פחי־האשפה, בכביש.

וכל זאת, מסיבה אחת בלבד: משום שעיסוקן קשור במין ומין, כידוע, הוא מלוכלך. מזוהם. משום כך, כמובן, איש מאיתנו אינו מתעניין בו. משום כך, גם אין כל הצלחה לתעשיית הסקס, הפורחת חוברות־העידום וסרטי־המין למיניהם.

משום כך, גם, תעשיית הפירסומת, ו־מיסחר וההשפעה על דעת־הקהל איננה משתמשת באסוציאציות מיניות וסימבוליות

(המשך בעמוד 10)

אז אם אתה עדיין לא יודע מה לעשות, גם עצותיהם של ידידיך לא יעזרו. מסע קצר אך מהנה עשוי לקרב אותך לאשה שלא ציפית לפגוש עוד מעולם. אם אתה מן הטיפוסים האוהבים בית — צפוייה לך חופה. בת טלה: בגד חדש חיוני, השבוע. הוא יפתח בפנייך דרך שונה מזו שחשבת לנקוט — וזה כדאי. זהירות! תאונות מיכאניות ותאונות חשמל עשויות להסתיים לא טוב.

עלה
21 במרס - 20 באפריל

* * *

מצטער, אבל הזהרתי אותך: אין זה שבוע לערוך מסעות או שיניים מרחיקי־לכת. אם תוכלי לשמור על מיסגרת־חיים דומה לזו בה היית עד כה, בתנאים חדשים, תקלי במיקצת על הבעיות. אם לא — מוטב שתסמכי לחלוטין על שיפוטו של איש בעל־שיקול. העיקר — לא להגזים בשום דבר ולא לריב. יום ב' הבא מגיש לך הזדמנות נדירה. אל תכתבי מכתבים חשובים ביום חמישי המתקרב ובא.

שור
21 באפריל - 20 במאי

* * *

מוזר איך שאתה מסתבך כל הזמן בתככי־הזולת, לא? כאילו כל זה היה אהוב עליך. אבל אתם שונאים תככים, לא כן, בני תאומים? נו, את הסוד לא נגלה. זה יישאר בינינו. לעומת זאת, כדאי להתרענן במעט נסיעות או טיולים. הבריאות שלך חשובה, בת תאומים: ממחלות מידבקות, בעיקר במקומות צבוריים. הרבי להתרחץ בים, כי מי הים המלוחים ישפיעו עליך טוב. לבשי אדום, ואל תחקי את חברתך. זה מזיק.

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

* * *

תקרית בלתי־חשובה עשוייה לגרום אצלך למשבר. אל תבזבזי כסף: את עשוייה להיכנס לתקופה של חוסר־פעילות, אם לא תזהרי או האדם הלא־נכון. משום אם תבואי בקשר עם כך, מוטב לא להתחייב לטווח ארוך. אם תחלטי לנסוע בימים א' או ב' היזהרי ששום דבר חשוב לא יהיה תלוי במסע. הישמר מפני גניבה, בייחוד אם את עלולה לנסוע למרחקים ארוכים. בת סרטן, לבשי בגדים בצבע חום או אדום.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

* * *

צרור ברכות! הישגת את מטרתך, אפילו אם בדרך הקשה. אך חבט עברת רצופה גוויות אחורה: הדרך בה עברת רצופה גוויות רמוסות על־ידך, ופגרים בהם התעללת ללא־רחם. לא תמיד הקשיחות במקומה, אריה, מעט אנושיות בכל מעשיך, תגדיל את חוג מכריך, ובעיקר את המיספר הזעום של אלה אותם אתה מכנה „חברים". הנערה בלבן, אותה פגשת בשפת־הים, או בבית־הקפה, היא נערה כלבבך.

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

* * *

אם תיזהר לא להיכנס למקומות־עבודה בהם יכולים ליפול עליך חלקי־מכונות ולא להסתבך בתאונות־דרכים או תאונות עבודה — יעבור הכל, השבוע, בשלום רב. בריאותך עדיין לא תקינה, אך שינוי בקצב־החיים, מעט דיאטה והרבה שינה כשיש צורך יהפכו אותך לאדם מחודש.

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

הבעייה העומדת במרכז השבוע, בן מאזניים, היא בריאותך. כל אשר לשיפורה — ממוין, כל אשר תעשה עלול לפי גוע בה — מסוכן מן הרגיל. גש לרופא, לבדיקה שיגרתית, ואל תזניח את פוליסת הביטוח בגלל הצלחתך הנעסקית והאמנותית. נכונו לך הפתעות גם במישור הפיננסי — אך מס הכנסה...

מאזנים
23 בספטמבר - 22 באוקטובר

* * *

שבוע לא־נורמלי! סוף סוף הצלחת להשיג את הדבר אליו שאפת זמן כה רב, אך היזהר מברק־שווא שיסנוור את עיניך ויניח לך להאמין כי מעתה יתנהל הכל מעצמו, חד־חלק. התחל, איפוא, כבר השבוע, בהתוויית דרך חדשה לעצמך, ואל תיתפתה לזנוח מה שנראה לך עבודה קשה.

עקרב
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

* * *

גם לך נשקפות סכנו תכלשהן, אם כי חמורות פחות: במיוחד היזהר אם יש לך עסק בעבודה עם מכונות או מכשירים חדשים וחשמליים. אל תיכנס לחובות ואל תתחייב על כסף. מלבד זאת, אווירה טובה תאפוף את בני מזל קשת: הם ייתקלו בשורה של־מה של אנשים מעניינים, במיוחד במישור הרומנטי. היה נבון.

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

דיעות משונות ששמעת בזמן האחרון, גרמו אצלך מהפכת־ערכים, ורצון להיות שונה, אקסצנטרי, במרכז תשומת־לב. אל תיתן לאותו אדם שסובב את ראשך עד כה בדברי החבלים שהוא נוהג להשמיע לך, להמשיך ולעשות זאת. כל מה שעליך לעשות הוא להיות ישר עם עצמך.

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

* * *

ה־11 בחודש עשוי להתגלות לך כיום בעל משמעות בכל הקשור לפעילותך הרומנטית. תיווכח שיש לך יותר ידידי־אמת ממה ששיערת. מתנות שימושיות יפתיעו אותך. חייבה עליזים ונעימים יסייעו לך את דעתך מבעיות היום־יום. שבוע טוב לחיסכון. התקשרות עם בן מזל בתולה, עשויה להיות מועילה.

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

* * *

תיווכחי לראות שהוא מוכן לבוא לקראתך ולגלות הבנה בכל הנוגע לך. הוא לא יוכל להסתיר את מבוכתו כשתבחיני שהוא נמשך אליך. יום רביעי הוא יום חשיטון הבלתי מעורער שלך. הוא עשוי ביום זה להסכים לכל מה שעולה על רוחך. אפילו לקבל את חיצייך השנונים. אל תספרי לו על הידיד שהיכרת.

דגים
19 בפברואר - 20 במרס

הלוויה...

חדשות האירוויזיון

מ.צבע

עם אנטי־מחיקון

במבצע־ כספך יוחזר לך *

מץ צבע תאפשר לכם להנות השנה בצבע מן השירים הזוכים באירוויזיון. עם מץ צבע ובעזרת האנטי מחיקון, תוכלו להנות מחגיגה צבעונית ועליזה לעין ולאוזן.

* ועוד - הצעה מיוחדת לרוכשים מץ-צבע עם אנטי מחיקון בחודש מרץ: לאחר הנהגת שידורי הצבע בישראל, תזכה אתכם מץ במלוא מחיר האנטי־מחיקון, עם רכישת אחד ממוצרי מץ המעולים (בתנאי שמחיר הזיכוי לא יעלה על 25% מערך המוצר). תוקף הזיכוי - לתקופה של שנה אחת מיום רכישת מץ-צבע.

פרטים אצל כל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ, רח' מודיעין 19, בני־ברק, רמת־גן.

הטון באירוויזיון - מץ־צבע

רשימת מפיצים חלקית: **חיפה** — סלון הבנקים, רח' הבנקים 1; רשת סלון בארץ — **חיפה** — רח' הרצל 1; **חדרה** — רח' הנשיא 51; **רמת־גן** — רח' ביאליק 75; **ירושלים** — סלון שלום, רח' יפו 68; **עפולה** — רח' הנשיא 17; **פתח־תקוה** — ברק, רח' חובבי ציון 30; **נתניה** — רדיו אלחוט, שד' בנימין 5; **ראשון־לציון** — רמזור (כדריה), רח' רוטשילד 36; **רחובות** — נחום את מזרחי, רח' הרצל 187; **תל־אביב** — שילה, בנין מגדלור, בן־יהודה 1, דיזנגוף סנטר; חולון — סלון סבוי, רח' סוקולוב 77; **תל־אביב** — סלון להיט, רח' אבן גבירול 20; **ירושלים** — טטרון, 231 מרכז כלל; **בת־ים** — סלון פאר, רח' רוטשילד 32; **נתניה** — רדיו שנקמן, רח' קראוזה 10; **גבעתיים** — נתנאלי משה, רח' כצנלסון 12; **דימונה** — פליס יצחק, 443 מרכז מסחרי; **טבריה** — סלון קובי — רח' הגליל.

תשבץ העולם הזה 2168

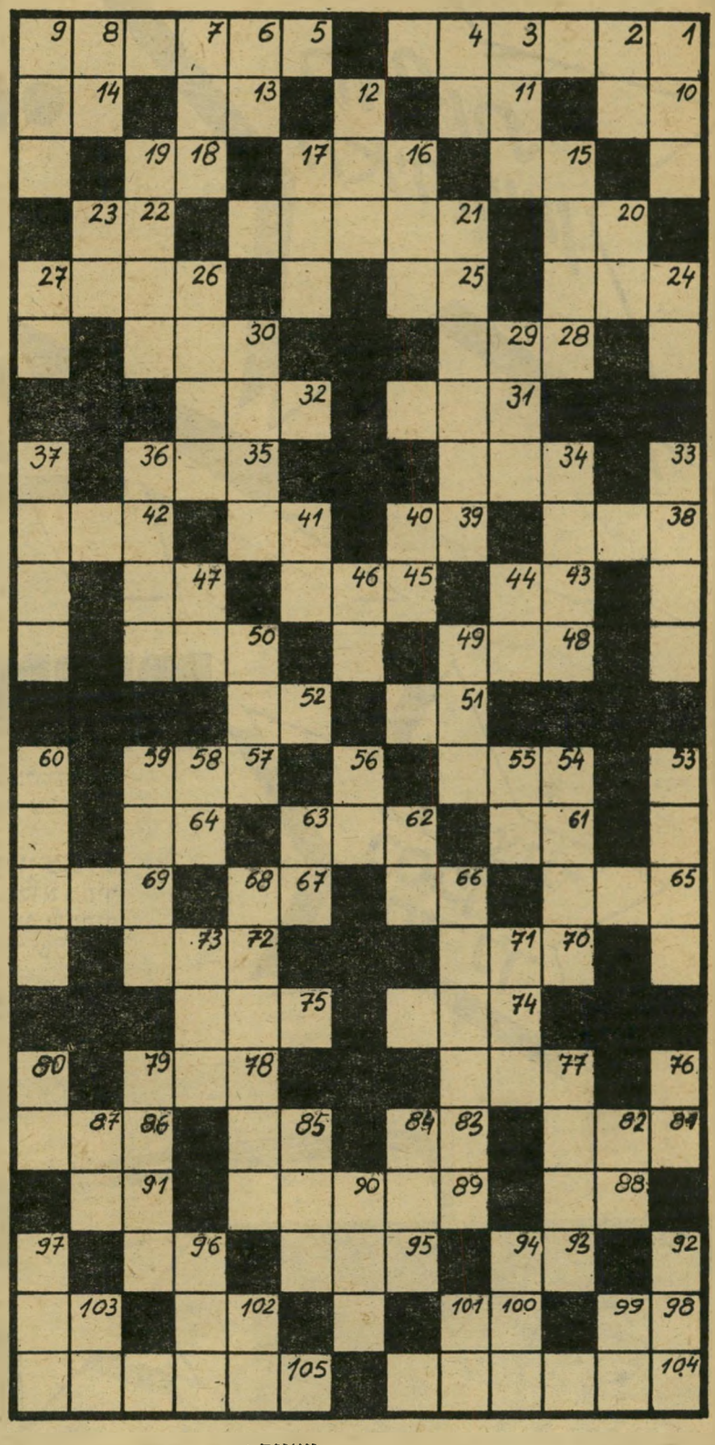

מאוזן:

1) אחזקה; 5) היא שארם א־שייך; 10) בוא למטה!; 11) אביון; 13) רסיסי־לילה; 14) נצח; 15) הבל קל; 16) מדריך ראשי (ר"ת); 18) כעס גדול; 20) מילת־בריירה; 21) צום; 22) נישא; 24) שתיקה; 25) מזמר; 26) סוף; 28) שחקנית אנגליה נודעת (ש"מ); 30) סייר; 31) מחזיק את הגוף ביחד; 32) קריאה טלפונית; 34) דווחה בלע"ז; 35) דומה ל־ (הפוך); 38) בן־צבע; 39) חי לילי; 41) נועם; 42) גן; 43) מיקווה־מים ענקי; 45) מירעה; 47) קרס; 48) נגיעה; 50) בנגה; 51) רצועה; 52) אולם; 54) מלך העופות; 57) גוש־עפר; 61) בגד־שרד; 62) היה אדמוני עם יפה־עיניים; 64) עבר; 66) חודש בשנה האזרחית; 66) יחידה בסולם הצלילים; 67) אילן; 69) כף־אשפה; 70) נוזל המופרש בחלל הפה; 72) נוזל חיוני; 74) מסטינג; 75) בן הנכד; 77) פיספוס; 78) ... בגברים; 81) מעונות השנה; 83) קריאת יגון; 85) גוף; 86) מיספר הגידים בגוף; 88) תנועת־מים בים; 89) לשונות־אש; 91) נהר באפריקה; 93) צאצאה; 95) שאינו עובד; 96) זמן; 98) עליך לרשת!; 100) ממש; 102) לאן?; 103) בלבד; 104) התחממה מאד; 105) תואר־אצולה אירופי.

מאונך:

1) ירק־גינה; 2) שנון; 3) פרח־נוי; 4) גבבה; 6) מונח בתורת החשמל; 7) נס; 8) ידיד; 9) חלק חיוני ברובה; 12) משקוף החלון; 15) ממלא את האס־מוספרה; 16) כתובת; 17) ניחוח; 19) מת־בודד; 20) מן ההורים; 21) אימונים; 23) ממלא־מקום (ר"ת); 24) עליז; 26) מזג־אוויר רצוף מימטרים; 27) נור; 29) מטרה; 30) מידת לח; 33) גג קטן; 34) תוך; 36) מינשר; 37) בסדר גמור; 40) מילת־בקשה; 41) חס־וחלילה (ר"ת); 44) קוסם; 46) מרחם; 47) אות בא"ב העב־רי; 49) אדמה; 50) מודע; 53) נוסר; 54) היה ראש עיריית תל־אביב (ש"מ); 55) רוח רעה; 56) בתוכו; 58) שביב; 59) ענפים; 60) אבן יקרה; 62) מסולם הצלילים; 63) עליך לדעת!; 66) שכווי; 68) דביקות; 71) נאה מאד; 73) יתן יבול; 76) כיסא־כבוד; 77) מארבעת המי־נים; 79) היתר; 80) מסולם הצלילים; 83) סמל יחידה; 84) מעמסה; 85) שער!; 78) כלי־קיבול; 90) אין ספק; 92) מן האמהות; 94) זכה וברה; 96) אדיר־ממדים; 97) צדע; 99) אחוריים; 101) מפליג; 102) מידת שטח; 103) סוד.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

מיניים. משום שאנחנו חברה נקייה. הגו־נה.

רק הזונות הן מלוכלכות.

הן גם אשמות בכך שהן מקשרות את המין לכסף. ממסחרות אותו. ואנחנו לא. אנחנו איננו משתמשים בכספנו, מכוניתנו המפוארת והצלחתנו העיסקית להשפיע על שום אשה להיכנס איתנו למיטה. ואף אשה מבינינו לעולם אינה נכנסת למיטתו של גבר שיש לו את כל המעלות הללו, בתקווה להשיג אותו ואותם על־ידי כך. ואיש מאיתנו לא ראה מעולם בכספים שהוציא לבילוי משותף עם בת־זוגו גימוק מספיק לסיים את הערב במיטה, כמובן. וגם בת־הזוג לא ציפתה מעולם שטרם תא־מר „הן" יוצאו עליה כספים בכמויות פרו־פורציוניות.

זונה פירושו — סוטה. אך הזונות אינן סוטות מהנורמות למעשה. הן סוטות רק מן המשחק כי אינן מודעות לכלליו. כי במקום בו גדלו לא היה מי שילמד אותן את הכללים.

ושם המשחק — צביעות.

הדי בן־עמר, תל־אביב

● ● ●

פעמי גאולה

ברצוני לנצל דווקא את עיתונכם, כדי להביע את הערכתי ואהדתי לח"כ גאולה כהן על הופעתה בישיבת הכנסת, שאיי־חה את הנשיא קארטר ושממנה סולקה על־ידי היושב־ראש. אינני מסכים עם אף מילה אחת שאומרת וצועקת גאולה כהן, אך אני מוכן לעלות על בארי־קדות למען

זכותה להשמיע את צעקותיה, אפילו אם הדבר פוגע בכללי הסכס והנימוסים ה־פרלמנטרים. גאולה כהן נתנה דוגמא של פוליטיקאית המאמינה בעקרונות, בניגוד להרבה חברי־כנסת אחרים שצביעותם וטובות־ההנאה האישיות שלהם עדיפים אצלהם על עקרונות. טוב שיש גאולה כהן אחת כזאת בכנסת.

אורי כהן, פתח־תקווה

● ● ●

תל־אביב כסכנה!

כבאי־אש של תל־אביב עובדים מכוח צווי ריתוק. עבודתו של כבאי היא עבו־דה אחראית ומסוכנת. האם באמת חושבת הממשלה שאפשר לחייב את הכבאים, בעזרת צווי ריתוק לסכן את חייהם כדי להציל את רכושם של אחרים, כאשר מש־כורתם איננה מספיקה לגמור את החודש (משכורתם היא 6,000 ל"י לחודש בממו־צע)? בתחנת מכבי אש בתל־אביב קיים חוסר כוח עבודה גדול. צעירים מתאימים אינם מתגייסים לבחור במקצוע המסוכן וה־בלתי משתלם של כבאי. האם מוצדק הוא לסכן את העיר הגדולה ביותר במדינה כדי להציל את מדיניות־השכר של הממשלה ושל ההסתדרות. אשר בין כה וכה פשטה את הרגל מול האינפלציה הדוהרת?

יונתן גרינבים,
נציג „שלי" במרכז הסתדרות הפקידים ובמועצת פועלי תל־אביב, תל־אביב

הכנסות הח"כים

זה שבועות הנני עוקב אחרי כתבותיכם על הכנסות הח"כים ואין להבין למי זה נחוץ ולשם כל הרעש סביב הכנסותיהם? האם מפני שהם נבחרי־העם אינם זכאים להכנסה נוספת? האם הם גרועים יותר מ־מנכ"לים שונים במשרדי־הממשלה, להם הסיכויים והאפשרויות להתקשרויות שונות במישרין ובעקיפין? למה, רק מפני שהם יריבים פוליטיים ואידאולוגיים?

מובנת יכולה להיות גישתכם אם הייתם באים וחושפים את אלה מבין הח"כים ש־הגיעו לרכוש שלא ביושר; כגון הלאמת מס, מעשי־מירמה, ניצול מעמדם וכיוצא באלה, אך כל עוד האיש פועל במסגרת הנורמות החברתיות או הגיע לרכוש בדרך הנורמות המקובלות בארץ הרי מה פשעו בכך?

במקום הטיפול בשינייה של הגברת חייקה גרוסמן שכלל לא מענין את הקורא מה עושה היא למשקה ומשקלה, תכתבו על אותם מנכ"לים שהגיעו לרכוש מופלג ו־בוודאי יש כאלה והם לא הביאום מארץ גלותם עם עליתם ארצה, ובוודאי לא הושג על ידי עבודת הבעל והאישה גם אם קיבלו במקרה הטוב פיצויים מגרמניה.

יצחק ד., צפת

● ● ●

התרנגולות ושעון הקיץ

בהדלקת אורות בלולים בלילה, הצלחנו לרמות ולשכנע את התרנגולות, על לילה שהוא יום בהיר.

בהצעת שעון קיץ בהפרש שעתיים, רוצים המנהיגים וחברי כנסת שלנו (שדו־אגים בלב ובנפש לעם ולמדינה) לשכנע את העם באותו הדבר שהצלחנו לשכנע ולרמות את התרנגולות.

אבל אנשים אינם תרנגולות, והעם לא יטיל יותר ביצים, אלא להפך, בגלל ה־עיפות וחוסר שינה! כיוון שאלה שקמו עד עכשיו להתפלל בארבע (ולא רק להת־פלל) יהיו נאלצים לקום בשתיים אחרי חצות!!

שמשון שיבק, בני־ברק

● ● ●

יחסים קונקטיים

הנידון: דיווח מעוות בכתבה „ניקמת המישטרה" (העולם הזה 2163).

(א) לא אמרתי לממונה על מייק הולר, עורך מאגאזין הרדיו הבוקר הזה, ששי־קרתי בזה שלא שלחתי את המיכתב ל־ידיעות אחרונות ולעיתונים אחרים. כן שלחתי את המיכתב והוא לא פורסם מסי־בות של אתיקה עיתונאית.

(ב) ודאי וודאי שלא נטען בתוך המיכ־תב, שמייק הולר הסית את המתלוננת להגיש את התלונה וכן שחרג מתפקידו כעיתונאי, כפי שפורסם בכתבה. במיכתב נמסרו הפרטים העובדתיים על אופן הגשת התלונה, הפנ־ית האשה המתלוננת למקום המתאים, הגשת התלונה והשתלשלות ה־ענ־יינים הנוגעת לפירסום הכתבה.

למרות שהבטחתי לבדוק את העניין מייד למחרת בבוקר, כשניתן יהיה לברר אצל היומנאי של מרחב הירקון אם הוגשה תלונה וכיצד הוגשה, הכתבה פורסמה. היא עוררה הדים בעיתונים ובציבור, ומשנב־דקה התלונה לגופה התברר שלא נעברה עבירה כלשהי.

הערתי על כך למייק הולר, שאגב, יחסי עימו קורקטיים בהחלט, אולם הוא סירב לפרסם את העובדות שהעליתי בבדיקתי ושנמסרו לו, לכן שלחתי את המיכתב. בדיעבד התברר לי, שייתכן ומבחינה טאק־טית לא הייתי צריך לשלוח את המיכתב למערכות העיתונים אלא לוועדת האתיקה העיתונאית. אך המיכתב כבר נשלח.

ולעצם העניין, הטענה שמעצרה של טלי הולר בא במטרה להתנקם באביה על רקע כתבות משמיצות הוא עורבא פרח, אין לו כל אחיזה במציאות. והראיה — מאז ועד היום ממשיך הולר לקיים איתנו יחסים תקינים וקבועים, והוא מקבל כל אינפור־מציה שהוא מבקש, כמו כל כתב פלילי אחר.

אברהם ברומט, פקד
ממלא מקום דובר מישטרת תל־אביב

● ● ●

הזהרו בכוכות מעינבות

שמחתי לגלות בעתוני הארץ מודעה,
(המשך בעמוד 12)

זה לא חדש.

זה רק עבר כביסה בסופר וויט.

חדש? לאו דוקא.
אבל נקי ורך וריחני. כמו חדש. אחרי כל כביסה בסופר וויט. סופר וויט, אבקת הכביסה המחדשת של עץ הזית, אכן עושה סופר כביסה, סופר חולצות, סופר סדינים.
סופר וויט נמסה במכונת הכביסה במהירות (ללא גושים!) ועל כן מבטיחה ניקוי והלבנה יסודיים. אין היא פוגעת בסיבי הבד, אין בה מלח, אך יש לה ריח נעים — והיא שומרת את הבגד במצב חדש.

אם את בין אלה שעדיין לא הגיעו לסופר כביסה — כדאי שתנסי את סופר וויט ו...תתחדשי גם את. אחרי כל כביסה.

עץ הזית

סופר וויט עושה סופר כביסה.

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

שגם הנושא וגם דרך עיצובה היו כמשב־רוח רענן לעיני הרגילות למודעות פיר־סומת אלימות. באמצעות נער־בובה, ב־חליפה ובעניבה, בידו האחת סיגריה והש־נייה משליכה את הקופסא לפח, קוראים לנו במודעה להשתתף בתחרות: „קרא שם למיבצע ניקיון הסביבה." ועוד אנו קוראים שזהו מיבצע משותף של המועצה לארץ־ישראל יפה וחברת דובק.

רגע אחד. מה עושה במודעה הזאת חב־רת דובק? מה לחברת סיגריות ולמועצה לארץ־ישראל יפה? השידוך הזה נראה קצת תמוה, מה גם שהשם דובק כתוב באותיות הרבה יותר גדולות מאשר שם השותף השני למיבצע ומצד שני המודעה מוגשת בפירוש כשרות לציבור, בלבול שלם.

אין ברירה, צריך להתעמק קצת יותר במודעה, שאיננה פשוטה כנראה כפי ש־היא נראית במבט ראשון. לשם כך, נניח לפי שעה לכתוב ונדלה את המסר שמו־סרת לנו התמונה.

„אזרח יקר," אומר לנו כאילו הנער ב־עניבה, סמל האזרח למופת, שרק אתמול

המודעה של „ארץ ישראל יפה"
תפרים גסים

נולד וטרם דבקו בו חוליי החברה „אז־רח נאור, נהג גם אתה כמוני, השלך את הקופסא לפח".

„ומה עם הסיגריה שבידך השנייה?"

„רק את הקופסא", הוא עונה, „את ה־סיגריה אתה יכול להמשיך לעשן. כמוני," והוא שואף שאיפה ארוכה מן הסיגריה ומנער את האפר לפח.

הופסים? האיסור חל על הליכלוך, לא על העישון.

ובעצם, בצד המסר הגלוי (אסור ללכ־לך), מועבר אלינו עוד מסר סמוי: מותר לעשן; טוב לעשן, הנה, גם הוא, יצור שלא טעם טעם חטא, כולו שופע נעורים ותום — מעשן.

ככל שאנו מתעמקים יותר ויותר במו־דעה הולכים ומתגלים התפרים הגסים שלה. הנה למשל עוד פרט האומר דרשני: השם דובק מופיע באותיות גדולות בהרבה משמו של השותף השני, המועצה לא"י יפה, ופרט זה מצטרף לאחרים ומשלים את פיתרון החידה, שבגללה נמשכה תשומת־ליבנו אל המודעה התמימה והבלתי מזקת הזאת: מה עושה חברת דובק לצידה של המועצה ל־א"י יפה? מה לכוהן בבית־הקברות?

אין זה שידוך מאהבה וגם לא בגלל אינ־טרס משותף. זוהי תחנונה של שניים המש־לימים זה את צרכיו של זה; צד החתן איננו יכול לפרסם ישירות את סחורתו והכלה, זו שהסחורה שלה בהחלט ראוייה לפירסום, הכלה ענייה, לא עלינו, ואינה יכולה להרשות לעצמה את ההוצאות — השתדכו להם איפה למודעת פירסומת אחת.

אכן, ימים רעים הגיעו ליצרני הסיג־ריות (בארה"ב מחייב אותם החוק לכלול בתוך המודעה במקום בולט אזהרה על הסכנה הוודאית שבעישון), והם נאבקים על קיומם. זהו מאבק אלים שבו כל האמצ־עים כשרים. המודעה שלפנינו משתמשת באחד מהם: טכניקת ההתקפה, זהו מיכ־ניזם מוכר היטב בפסיכולוגיה ובהומור.

המודעה שלנו משתמשת בו כך: מתי־קים (מזיזים) את הלאו של לא תעשן ומעבירים אותו לתחום אחר, לפעילות אח־רת: לא תלכלך. המילה „תעשן" נשארת במבודד: תעשן; והיא המסר ה־מגיע אלינו: „תעשן, עשן!"

ממש כמו באותה הלצה על אלה שליק־

ניצי ינאי
למודעה נחמדה

טו את רסיסי לוחות־הברית אחרי שמשה ניפץ אותם בזעם ומצאו את ה„תרצח" בלי הלאו שלו — וקיימוהו.

ניצי ינאי, ניו־יורק,
(שודר בתוכנית הרדיו העברית של ניו־יורק „עברית אל תוך הלילה")

● ● ●

„שבת תרבות" — סכנה כטיחותית

מזה מיספר שנים נערך במוזיאון ת"א מדי שבת מופע של ראיונות וקטעי מש־חק. רמתו הגבוהה של המופע, איכותו המעולה והעובדה שהכניסה היא חינם מושכת אליו קהל רב שבחלקו הגדול מבו־גר מאוד. אך נראה כי עירית ת"א הח־ליטה להעניש את הקהל הרב שמקבל שי־רות טוב כל כך בחינם.

אולם רקנטי, שבו מתקיימים הראיונות, צר מהכיל את עשרות הצופים. הנהלת ה־מוזיאון אדישה למצב ואינה דואגת לסדר במקום. התוצאה: זמן רב לפני שהמופע מתחיל חסומים כל המעברים, כולל המד־רגות ופתחי־החירום על־ידי צופים שלא מוצאים מקומות ישיבה. שלא לדבר על הקהל הרב שעומד בכניסה הראשית וגו־רם רעש. וכך שבת תרבות הופכת לעוד יום של חול עם מריבות על כסאות וישי־בה על מדרגות.

מדאיגה ביותר הבעיה הבטחונית: האם מישהו מהאחראים במקום נתן את דעתו מה יקרה בשעת־חירום, חלילה? כיצד יפנו אנשים כאשר כל דרכי הגישה חסו־מות על־ידי אנשים?

בימים אלו, כאשר המערכה על קיום מופעים בשבת עומדת להתחדש, מן הראוי שפרנסי העיר יתנו דעתם לבעיה זו. אם בכוונתם להנציח את הצפיפות של שבת תרבות תהיה תשובת הקהל: „לא תודה אנחנו מוותרים."

הקהל אינו מבין מדוע אי־אפשר לק־את המופע מדי שבת באולם התיא־הקאמרי ולא רק פעם בחודש, במקבי־מופע במוזיאון ת"א? — על כך א־נתן תשובה עד עצם היום הזה. איננה רק הצגות בשבת — צריך ל־לאלו אשר למענם היא נוצרה לבוא ו־נות ממנה גם אם לא שילמו את הכרט באופן ישיר.

יהודה קונפורטס, תל־אביב

מי־טל

חתלתול של נייך

למדורו של דן עומר בכלל, ולמדורו ב„העולם הזה" 2165 בפרט, יאה יותר התואר חתלתול־של־נייר מאשר התואר נמר־של־נייר (למרות שמצד מידת הסובלנות שמגלה הנייר בכללו לדברים המודפסים עליו וחוסר יכולתה של דמות־מנייר לנצח דמויות של־ממש, כפי שרימזו על כך הסינים שהמציאו את הדימוי נמר־של־נייר, דו־מים שני התארים: זה שעומר משתמש בו וזה שיאה לו יותר). לפנינו כתבן קטן ומוכה מרירות, המדמה עצמו לטורף ששאג. הנה, הקדיש לי דן עומר שני עמודים של השמצה פרועה, שהיא כמעט בלי תקדים גם במדו־רו — ובעיתונות העברית בכלל, בליוויית התמונה הגרו־עה ביותר שלי שניתן למצוא. (אני מצרף כאן לפיר־סומכם תמונה תיקנית יותר שלי, ומקווה שתפרסמו אותה, בלי מורא ובלי משוא־פנים...): כל כתבתו של רכילאי דנן עלי עשויה בסיגנון: „גם את כפיות־הכסף נגבת, אחא; גם חטטים על אפך יש, וגם אחותך זונת אופיצרים..." אבל דווקא הסיגנון הזה, הכזבים הגלויים שבכתבה והטינה האישית המפעפעת בה מכל מלה — הפכו את כתיבתו של עומר לצחוק. האינטרס־טיות הגסה שלו והריחוק מהאמת היו גלויים מדי. זו היתה בעצם השמצה חלושה מצד דמות שולית, המדמה לעצמה כי ביכולתה לפגוע פגיעות קטלניות. אולם היא טעונה תשובה — לפחות ככל שהעניין נוגע לכתב־העת ולהוצאת־הספרים „עכשיו", מכיוון שאת „העולם הזה" קורא גם ציבור נאור, וחבל שאפילו אחד מאלף קור־איכם ייפול קורבן להטעיות השיטתיות של עומר דנן.

■ ■ ■

קודם כל אציין, כי אני מבין היטב את טינתו של עורך „נמר של נייר" נגדי באופן אישי ונגד „עכשיו" כבמה. במשך 15 (חמש־עשרה) השנים האחרונות שלח עומר 12 (שתים־עשרה) פעמים סיפורים, שירים ותר־גומים מפרי־עטו לבמה שהוא מנסה לבטלה עכשיו בהבל פיו — ושתים־עשרה פעם דחתה מערכת „עכשיו" את „יצירותיו" ואת תרגומיו הקלוקלים והבלתי־מהי־מנים. עוד כשהיה עומר בשנות־השישים מבקר־סיפרות במדור־הסיפרות של עיתון תנועת־החרות „חרות", תקף אותי ואת „עכשיו" התקפה שוקית, לאחר שהחזרתי לו שיר קלוקל אחד שלו והודעתי לו שלא אדפיסנו ב־„עכשיו". לאחר־מכן ביקש עומר, באמצעות שותפי לעריכת „עכשיו" ומייסד „עכשיו", ברוך חפץ, להתפייס אי־תנו וביקש ממני סליחה. הסכמתי אז לשכוח את הש־מצותיו ב„חרות"; אך הצעתי לו לחדול מכתיבת סיפורת ושירה, אבל הוא הוסיף לשלוח לי כמעט מדי שנה את יצירותיו — והחזרת היצירות האלה לשולחן נהפ־כה למעמד קומי ומביך כמעט קבוע.

רק לפני כשלוש שנים הציע לי עומר לפרסם ב־„עכשיו" את סיפוריו המגמתיים־הפוליטיים, הקלושים, לדעתי, והמושפעים מסיפורי קינן (גם את קינן אינני מעריך כפרוזאיקן, אלא כסאטיריקן בלבד; אבל לעו־מת תלמידו־חקיינו עומר, קינן הוא ענק בז'אנר הסי־פורת הפוליטית). לאחר שדחיתי את סיפורי עומר ואת שיריו, הוא הציע ל„עכשיו" לפני שנתיים בערך את תר־גומיו מהשירה הגרמנית. ידיעת הגרמנית שלי היא שטחית למדי; אבל גם על סמך ידיעה זו, וכן מתוך התייעצות עם מתרגמים ברי־סמכא מגרמנית, הבחנתי בפגמים הקשים שבתרגומים אלה. (לאחר־מכן חשפה את ההטעייה והבורות שבתרגומי עומר גב' אילנה המרמן במאמר מפורט ב„משא" — המוסף הסיפרותי של „דבר"; ושמעתי לאחרונה שבחוברת הקרובה של „סימן קריאה" מובא עניין השארלטניות של עומר בתירגום כדוגמה מאלפת לחוסר מהימנות ול„בושות" בקיריית־הספר שלנו, או בעצם כדוגמה לאיזו תת־כתיבה מתחת לרמת התרבות המינימאלית. חבל שיוסי קריים, עורך „פרוזה", איש שפעל כדרכו רבות למען הסיפרות ושהוא ידידי, הוטעה בעניין תירגומים אלה על־ידי עומר ונפגע בתחילת דרכו כמו"ל על־ידי עסק־ביש זה בהוציאו אותם לאור, במקום להתייעץ עם ידידים ומומחים. אבל זו כבר, כפי שאומרים, פרשה אחרת).

■ ■ ■

אופייני למידת המוסר הנקוטה בידי הרכילאי־המתר־גם עומר, כי במקום לענות על האשמות המופנות כלפיו הוא פותח בהשמצה טוטאלית של כל מי שמטיח בו הטחה עניינית. מכיוון שעומר לא היה מסוגל להשיב לאילנה המרמן, שחשפה את חרפתו כמתרגם (ואכן, הוא מעולם לא ענה לה באופן ענייני), פתח מייד בהשמצת החוגים הסיפרותיים שהמבקרת והחוקרת הזאת נמנית עליהם.

הוא הדין בחוסר יכולתו להשיב תשובה עניינית ליוסף עילם („העולם הזה", 2163), שחשף את בורותו ואת הטעיותיו של עומר כמבקר משוחד ולא־ישר. (אגב, במיכתבו של עילם הובעה תמיהה כיצד זה מתרגם כושל כעומר מותח ביקורת על תרגומי־מופת מהשירה ומהפ־רוזה העולמית שנתפרסמו ב„עכשיו". מישהו מחק, בלי מורא ובלי משוא־פנים, קטע המביע תמיהה זו). עומר טען, כי רמת התירגומים ב„עכשיו" איננה משביעת־רצון. עילם פירט בשם מערכת „עכשיו" רשימה של כעשרים תרגומי־מופת מרכזיים שהתפרסמו ב„עכשיו" (של סופ־רים מאליוט ואודן ואי לאסקר־שילר עד ג.ג. מארקס וגוגול, כאשר המתרגמים הם עמיחי ואבידן ויזך וד"ר י. אוסטריידן וא. טסלר ומ. אבי־שאול ואחרים) והטיל בפני עומר כפפה או אתגר: במקום להשמיץ בלי בי־סוס יתייחס־נא בפירוט לתירגומים הנ"ל, המצוינים בשמם, ויוכיח את האשמותיו. תשובתו של עומר היתה... ההשמצה הטוטאלית נגדי ונגד „עכשיו", בחינת ניסיונותיו של חתלתול מתוסכל להתמתח לממדי נמר. אבל תשובה עניינית אין זוטרנו הרגזן מסוגל להמציא. מה הייתם אומרים, אילו הוקיע איזה כלכלן אי־דיו־קים במדור־הכלכלה שלכם, ותשובתו של כתבכם הכל־כלי על כך היתה האשמה כי הטוען רב עם אשתו או איננו בידידות עם איש גדול כמו עמוס קינן. אגב, בעניין זהותו המיסתורית של עילם, שעומר הופך אותה

גבריאל מוקד

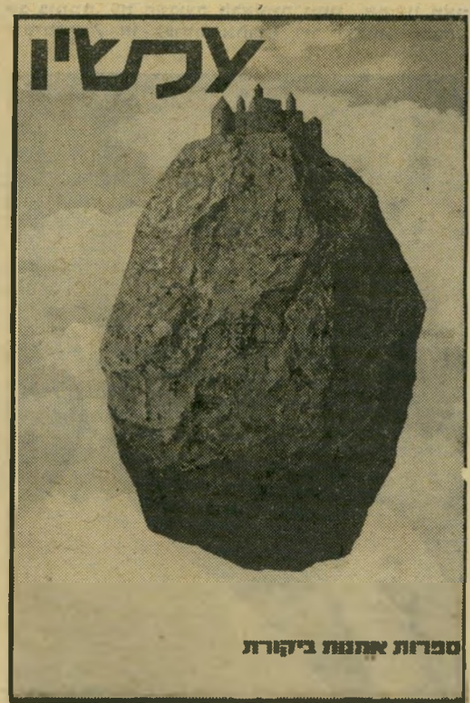

שער חוברת „עכשיו"

בית, שעוברים איזו פריסמה מעוותת במוחו עד שמגי־עים, תוך סילוף מרושע ותימהוני, למדורו.

רכילאים עוסקים בדרך־כלל בחיטוט בעניינים אי־שיים של אנשי־ציבור, ובעניינים האישיים של סופ־רים בכלל זה. אבל מדורו של עומר הוא שעטנז של פירסום כרוניקה כאילו־סיפרותית עם גילויים ממישחקי־קלפים ומתולדות נישואים וגירושים. גם דבר זה למד עומר ממורו־ורבו למלאכת הסיפורת המגמתית־הקלו־קלת — עמוס קינן. אני מכיר את טינתו הנושנה של קינן כלפי (בעיניי קינן הוא סאטיריקן חשוב; אבל קינן לא סלח לי מעולם את מיאוני לראות בו גם מחזאי, ופרוזאיקן של־ממש). אבל בכל־זאת גם אני נדהמתי, כשקינן הפך את עצמו לצד עוין נגדי ב...מיש־פט־אישות מסויים (ב„ידיעות אחרונות", וגם תשובתי המפורטת לו ניתנה ב„ידיעות אחרונות"). כל־כך הרבה גסות, רוע־לב וחוסר־רלוואנטיות לא הייתי מצפה גם מצד אדם לא־נעים כקינן. עומר צועד פשוט בעיקבות אדונו ומושא־קילוסיו הקבוע. אך קינן הוא, כאמור, לפחות סאטיריקן מעולה (זכור לי כיצד פרצתי פעם בצחוק אדיר שלא יכולתי לעצור בו, כשקראתי רשי־מת־סאטירה נהדרת שלו שהייתי „קורבנה". זו היתה באמת פארודיה נהדרת). אך דבר דומה אי־אפשר להגיד על עומר, שרשימותיו כתובות במין עברית סורסית של כילאיים, בנימה של קדרות נצחנית ונואלת של מי שאיננו מתמצא כלל בסביבתו הסיפרותית. בעולמו ה־חשוך יש רק שני מאורות, שני אדונים, קינן ועמיחי, והוא תמיד גם מעלה על נס את כתב־העת היחיד המוכן להדפיס אותו: „פרוזה". אותם הוא משבח בלי־הרף וברצינות קודרת וחגיגית — ולגבי כמעט כל יתר התופעות בסיפרות העברית הוא נוהג כרכילאי עוין ותת־סאטירי.

■ ■ ■

אביא ארבע דוגמות בולטות למידת איפה ואיפה אצל עומר:

א. עומר שונא משום־מה את יורם קניוק. ליורם קניוק זה לא צריך לחיות איכפת, בחיותו יוצר מחונן ודמות ציבורית הידועה היטב בארץ, אדם שאינו זקוק כלל לאישורו של רכילאי זה או אחר. אבל קוראי „העולם הזה", המכירים היטב את קניוק, גם מצד כתיבתו, הסרט שלו ופעילותו הציבורית למען שלום ואחוות־עמים, צריכים לשאול את עצמם: איך ייתכן שכל דבר שקניוק עושה ויוצר — רומאנים וסיפורים מעולים, סרט רגיש, תירגומים של דברו ושיבחי הבי־קורת בחו"ל, פעילות ציבורית בצד השמאל וחשלום — מושתקים ומושמצים בעיקביות במדורו של עומר? מן הראוי לעקוב אחר מידה עיקבית זו של מורא ומשוא פנים שאחראי לה נמר־של־נייר.

ב. הפכפכנות ביחס לסופרים. הנה, למשל, ספרו של יותם ראובני „בעד ההזיה", שיצא־לאור בחוצאת „עכשיו". עומר שיבח מאד את הספר הזה — אמנם מתוך העלמת תפקידה של הוצאת „עכשיו" כגוף ש„שוב עשה זאת", ששוב העלה כישרון צעיר חדש. מכל מקום, הוא שיבח מאד את הספר של ראובני. אבל מייד כשעבר איזה „חתול שחור" בין התלתול של נייר שלנו ובין הסופר הצעיר והדינאמי, החלו להופיע ב„נמר של נייר" השמצות שונות נגד מוסא־ההערצה הקודם, ועומר עו־שה מאמצים של לוליין לא־מוכשר להסביר סתירות גלויות לעין בין קטעים נוגדים שכתב על ראובני בהפ־רש של חודשים ספורים בלבד.

ג. בארץ מופיעים שני דו־ירחונים או רבעונים סיפ־רותיים בלתי־ממוסדים: „פרוזה" ו„עיתון 77". „פרו־זה", ביטאון שאיננו מזלזל בו כלל־ועיקר, הוא הבמה היחידה המוכנה מתוך שיקולים אלה או אחרים להד־פיס את עומר. רק ל„פרוזה" יכול הוא להגיח מכלובו העשוי כתלים של נייר ספוג ארס. (אמרתי כבר כמה פעמים ליוסי קריים, עורך „פרוזה", כי מקח טעות בידו בענייני עומר. אבל קריים הוא, כמובן, ריבוני לחלוטין בהחלטותיו). עומר מחזיר את שלמי־התודה שלו ל„פרוזה" בצורה מביכה: הוא משתיק לחלוטין, או מבזה, את „עיתון 77", הרבעון המתחרה במידה ידועה ב„פרוזה". שום גיליון של „עיתון 77" איננו זוכה לסיקור הוגן אצל עומר. עורכו י. בסר מוזכר תמיד על־ידי עומר מתוך גידוף. גם אני אינני שותף לקו ניאו־יהודי של „עיתון 77", אבל מתפרסמים בו גם דברים יפים. מדוע כעסנותה של נמושה ניאו־כנע־נית (רטוש היה אומר שצריך לומר נ מ ו ש דווקא) והכרת־התודה המסולפת שלה לקריים צריכות לפגום באמינותו של דיווח עיתונאי?

הבה נעשה לעומר חסד ונתייחס אליו כאל עיתו־נאי־רכילאי ותו־לו. אבל הוא פשוט רכילאי בלתי־מהי־מן ומטעה בשיטתיות את קוראי „העולם הזה". באותו • אופן מנסה עומר להאשים את מאיר ויזלטיר בפלא־גיאטים; אבל הקורא נותר מכל זה רק עם אבק סנ־סציוני בפה ואיננו יודע מהו בכל אופן הצד החזק של שירת ויזלטיר.

■ ■ ■

ד. אולם חסילוף השיטתי, העיקבי והמובהק של עומר נובע, כאמור, משינאתו ל„עכשיו" ואלי באופן אישי כעורך „עכשיו", שהחזיר לו 12 פעם את „יצי־רותיו" ותרגומיו. „עכשיו" נראה לעומר בטעות ככוח שמנע את הכתרתו כסופר. עריכת מדורו ב„העולם הזה" היא בעיניו מקפצה ל„יישוב החשבון" איתי ועם „עכ־שיו". (אם היה קצת יותר פיקח היה מבין שרק חוסר כשרונו מונע ממנו הצלחה סיפרותית, ולא עמדת איש אחד, או כתב־עת אחד, ויחיו מרכזיים ככל שיהיו).

(המשך בעמוד 14)

(המשך מעמוד 13)

כתוצאה מזה, כמעט שום מיפעל של „עכשיו" איננו זוכה לכיסוי עיתונאי הוגן במדורו של עומר — וזו האשמה חמורה לא רק נגד עומר, אלא גם נגד „העולם הזה" בכלל, שמשלים עם מצב־דברים כזה.

למשל, כאשר יצאה־לאור חוברת „עכשיו" 38—37, אשר הכילה למעלה מ־400 עמוד ויצירות של מיטב היוצרים הישראליים של דור־המדינה, מתן זך, דויד אבידן ויונה וולך, עד יותם ראובני ומאיה בז'ראנו, החליט עומר פשוט: „עכשיו" יוק! כאשר התקיים בשבוע אות אלה המארתון הסיפרותי הגדול מסוגו בארץ, המשותף ל„עכשיו" ול„סימן קריאה", שאיחד את הכוחות הסיפרותיים של דור־המדינה, העלים עומר לגמרי מקוראי „העולם הזה" את המאורע הזה. מי שהיה שואב את המידע הסיפרותי שלו ממדורו של עומר, אף לא היה יודע שחמש יממות רצופות התקיים בתל־אביב המארתון הזה, מתוך הרבה התנדבות, רוח טובה ומופעי סיפרות של מיטב היוצרים, שכל אמצעי התיקשורת האחרים דיווחו עליהם בהרחבה. כלומר, קוראי „העולם הזה" מקבלים מידע מעוות תמורת כספם, מידע המסולף על־ידי שינאותיו הפרטיות של עומר.

ומה לגבי הוצאת־הספרים של „עכשיו" והתפקיד החיסטורי והנוכחי של „עכשיו"? כאן חוגגים חסיפ לופים של עומר חג פרוע. פשוט אין שום קשר בין כתיבתו לבין המציאות. הוא אפילו איננו טורח לשוות תדמית סבירה של אמת לשקריו. למשל, הוא אומר ש„עכשיו" נותר בלי משתתפים ושאני בעצמי כותב את רוב הדברים המתפרסמים בו. במקום להתפלמס עם דברי־הבל ורעות־רוח אלה, אביא לפני הקורא את תוכן ארבע החוברות האחרונות של „עכשיו" (לפי סדר הופעת הדברים בתוכן כל חוברת). משתתפי „עכשיו" 32—31 היו זלדה, גבריאל פרייל, א.ב. יהושע, חרלד שימל, דן מירון, אנדד אלדן, רפאל אליעז, עזריאל קאופמן, צבי מאירוביץ', יונה וולך, רפי לביא, דגנית ברסט, מיכל נאמן, דוד גינתון, אריה סיון, גבריאל מוקד, עודד פלד, פנינה כספי, עידו בסוק, יוסף מונדי, א. דורית, יעל גלוברמן, אלונה פרנקל. תרגומים: אלן גינסברג, לורנס פרלינגטי, רוברט בליי, תיאודור ו. אדורנו, יעקוב גלאטשטיין.

ב„עכשיו" 34—33 השתתפו: גבריאל פרייל, מרדכי גלדמן, אהרון אפלפלד, עוזר רבין, דן מירון, דויד אבידן, משה בן־שאול, א. דורית, יצחק אורפז, יוסף בן־גל, חנן חבר, אשר רייך, מוטי בתרב, יצחק בקון, יעקב בסר, שלומית כוהן, שולמית אפפל, דן ערמון, שמעון צימר, מתתיהו ארנון, אלי בכר, מיכאל דרוקס. בתרגום: מאריאן מור, תומאס מאן, שירה רומית — תוראטיוס וקאטולוס, ו.ח. אודן, אדריאן ריץ', יעקוב פרידמן, יעקב גלאטשטיין, ורג'יניה וולף.

ב„עכשיו" 36—35 השתתפו: יונה וולך, א.ב. יהושע, א. דורית, יורם קניוק, דויד אבידן, תמר גטר, אורי צבי גרינברג, שושנה אבינאל, אהרון שבתאי, יוסף מוזדי, הרולד שימל, יותם ראובני, יהושע גריפית, מאיה בז'ראנו, גבריאל מוקד, דן מירון, אריה סיון, אסתר ראב, גבריאל פרייל, פנינה כספי, רוני סומק, אנטון שמאס, אשר רייך, יעל גלוברמן, מוטי בתרב, רחל חלפי, פרץ בנאי, דן לוי; ובתרגום — סילביה פלאת, ו'אלאס סטיבנס, אלזה לאסקר־שילר, סמואל בקט, ט.ה. (הילדה דוליטל), סאבייליי גרינברג, צ'ארלס אולסון, גיום אפולינר.

ב„עכשיו" 38—37 השתתפו: דויד אבידן, יונה וולך, עמוס עוז, מרדכי גלדמן, גבריאל מוקד, אהרון שבתאי, א. דורית, יורם ברונובסקי, מתתיהו ארנון, נתן זך, יותם ראובני, גבריאלה אלישע, מאיה בז'ראנו, אשר רייך, רחל חלפי, רוני סומק, שלומית כוהן, מיכאל איזמן, אורי ליפשיץ, מיכל נאמן, עודד פיינגרש, עמי שביט, יאיר גרבוז, אריה סיון, יעקב בסר, קלוד גנדלמן, משה בן־שאול, פרץ בנקאי, יצחק לאור, אורציון ברתנא, יעל הרוסי, עודד פלד, מרדכי אבי־שאול, עזרא זוסמן, יעקוב קיר, יהודית מוסי־אליעזוב, אלי בכר, אנדד אלדן, חיים תדמון, כרמלה גט, פינחס פלאי, ישראל ברמה, אבי כץ, זלי גורביץ', ענת שנוי־נסקי, מאירה אליאש, סנאית גיסיס, גד קינר, זיוה שמיר, שאול דישי, בן־ציון בן־משה, עזריאל קאופמן, יגאל גלאי, יוסף מונדי, ש. מנוחה. ובתרגום: אודן, אליוט, ג.ב. מארקס, טיבולוס, דויד רוזנברג, ג'ון ברימן, דורותי ריצ'ארדסון, תרגומים מהשירה הסינית, מחמוד דרוויש ונאזיה ח'יר („עכשיו" תירגם בכלל פרקים נרחבים מהשירה הפלסטינית), בלוק ורמבו. מאות משתתפים של סופרי דור־המדינה — מחוותיקים ומהמפורסמים שבהם עד צעירי־הצעירים של שנות השבעים. (אבל עומר ניסה להשתיק גם את ספרה החשוב של המשוררת הצעירה והמוכשרת מאיה בז'ראנו, שכל הביקורת גמרה עליו את ההלל, רק משום שיצא לאור בהוצאת „עכשיו").

■ ■ ■

לאור רשימה זו מה נותר מטענתו הנלעגת של עומר, כי „עכשיו" נותר בלי משתתפים וכי אני עצמי ממלא את דפיו?! אכן, הוא מוצג במערומיו הנלעגים. מה עוד שאין הוא מבין, כי שוב, כמו בשנות ה־50 וה־60, היצירות החדשות והחשובות באמת של שנות ה־70 נדפסו ב„עכשיו", שחידש גם הפעם את התפישות המסורתיות של דור־המדינה. אגב, עומר בוודאי היה נותן הרבה, הרבה מאד, אילו לרשימה נכתבה זו של משתתפים היה נוסף שם קצר אחד, השם דן עומר.

אוסיף עוד לכך את התפקיד המרכזי של „עכשיו" בהדפסת יצירות חדשות ובהוצאה לאור של ספרים ראשונים מאת מיטב סופרי דור־המדינה: הוצאת „עכשיו" פירסמה את קבצי־הסיפורים הראשונים של א. אפלפלד וי. ראובני בפרוזה, את ספר־הביקורת הראשון של עדי צמח, את מחזותיהם הראשונים של מונדי, עמיחי ואבידן, את הפואמה הראשונה של עמיחי, ואת ספריהם הראשונים של יונה וולך, דליה הרץ, מאיר ויזלטיר, יאיר חורביץ, אהרון שבתאי וישראל פנקס, את ספרי השירה של דויד אבידן ומנחם בן ויצירות רבות אחרות. גם חוסר האחריות של עומר איננו יכול לטשטש את התפקיד החיסטורי והנוכחי של „עכשיו".

בכל האמור לעיל התייחסתי רק לסילופיו השיטתיים של עומר בענייני סיפרות ולעירוב בלתי־נסבל, הנהוג אצלו בין עניינים אישיים לפולמוס הסיפרותי. ואילו בענייני אקדמיה, וכן במה שנוגע לכתיבתו האישית איננו רואה בכלל צורך להתייחס להערותיו בתחומים שאיננו מבין בהם דבר ושהם בכלל אכזוטיים לגביו. מכל מקום, לאור האמור לעיל ברור שעלינו לאחל ל„העולם הזה" שיהיה לו עורך מאוזן יותר של המדור הסיפרותי.

גבריאל מוקד, תל־אביב

סמל פאחטי

כאתונו של בילעם גוייס שמי הצנוע לשאת את ידידי דן עומר במסעו לקלל את גבריאל מוקד ובית־„עכשיו". ניתנת האמת להיאמר, לפני שנים אחדות כבר נהג כמותו ד"ר מוקד עצמו, במסע־רימון לאותו בית, שפורסם (למרבה את הפלא) בכתב־העת חנגדי, „סימן קריאה". גם הנוסח המוקדי וגם הנוסח העומרי על מאורעות־היסוד שקדמו לחקמת בית־„עכשיו" לוקות בחסר, ובעיקר — בדיוק. כיוון שכאן מדובר בנוסח שפורסם בשבועונכם הנכבד אסתפק בתיקון השגיאות והטעויות שפורסמו ב„נמר של נייר" — מוסף שאותו אני קורא בדרך כלל בחיבה, אם כי לאו דווקא בחזדהות.

ידידי דן עומר טוען (ומביא את ד"ר מנחם פרי כתנא דמסייע) כי „גיליתי" את „דור המשוררים" וולך, ויזלטיר, בן, חורביץ. אין הדבר מדוייק ולו משום שמשורר טוב — וארבעת אלה נימנים על המשובחים שבמשוררינו — אינו מתגלה אלא ניגלה. אלמלא היה בא בקשרים עם — נגיד — מקסים גילן או גבריאל מוקד, ברור שבא היה במגע עם עורך או סופר או מבקר אחר, שהיה פותח לו את השער (חרחב למדי) אשר מוביל למערכות סיפרות־ישראל.

אך כיוון שבתיעוד מדוקדק עסקינן, נדייק: גבריאל מוקד גילה את מנחם בן, וגם את יאיר הורביץ. יונה וולך פירסמה שירים אחרי שלחצתי עליה לא להשמיד את הנכס הסיפרותי שהיה צרור בידיה של אותה נערה רוטטת בת 17, אשר היתה אז המשוררת. איני יודע מי „גילה" את יאיר הורביץ. אולי גילה עצמו על־ידי הפעלת מרפקים — כפי שעשה חברו וחברו של בן, יורם ברונובסקי, כיום עורכו הסיפרותי של היומון „הארץ". כיום, מעבר לערפילי השנים ודמיון־המבקרים, פשוט אין לדעת.

■ ■ ■

פרשה אחרת, וגם בה אי־דיוקים — ייסוד בית־„עכשיו". בראשית היה כתב־עת בעל איכות גרועה למדי, בעריכתו של ברוך חפץ, איש־אשכולות צעיר מירושלים. בא אלי ברוך חפץ וביקש ממני להצטרף למערכת „אוגדן" (כך נקרא אותו פירסום קיקיוני). חסכמתי, בתנאי שהמערכת תשתנה, ואומנם גייסנו לעניין את אורי ברנשטיין ועוד אחד מחברי המערכת המקוריים שרד, אף הוא.

גיליון „אוגדן" מס' 2 היה, אם תרצו, שלב־ביניים בין היעדר פירסומים מוחלט לבין „עכשיו". בעיקבותיו באה הראשונה מתהפוכות סיפרותיות רבות (ניתן גם לקרוא לזה אינטריגות), כשגבריאל מוקד מצורף למערכת ודוחק את רגלי. גם נתן זך צורף — אך רק כדי להימלט מאותו כתב־עת אחרי הופעת גיליון או שניים. בסך הכל, היה „עכשיו" לא רק „סדרן־עבודה", כדברי „נמר של נייר", אלא גם כלי־לוחמה חשוב במערכת בינגילית וסכולאסטית שהשתוללה בימים ההם. אסביר את דברי.

סיפרות ישראל ושירת ישראל של הימים ההם (היינו — סוף שנות החמישים) היתה בידיהן של שתי קבוצות סופרים ומבקרים שהגיל והסיגנון מפרידים היטב ביניהם. עם הקבוצה הראשונה נימנו „אחרוני האדישיסטים", או לפחות אחרוני דור הגלות, שהביאו

מקסים גילן

לסיפרות הישראלית את הסיגנון המיזרח־אירופי. עם הקבוצה השנייה, שעתידה היתה להיכנס להיסטוריה כ„דור הפלמ"ח", משום שנתמנו על־ידי ספריית הקיבוץ הארצי וספריית הקיבוץ המאוחד, נימנה שלל של ז'דאנובים צעירים וצעירים פחות, שכתבו כאילו וחם חיים ברוסיה של סטאלין וכאילו סטאלין זה היה ציוני. כלומר — סיגנון קפוא, דמויות של קארטון, שבחים לטוב וקללות לרע, התפארות מנוף הארץ ומכוח היצירה של תעמל החירואי וגם קורטוב של התחנפות למקורות המיקראיים של סיפרותנו. שמות? אהרון ומתי מגד, חיים גורי, חיים חפר ומשה שמיר (כן, כן...), שלא לצטט אחרים.

■ ■ ■

לאלה מאיתנו שהיו מושפעים על־ידי נופים אחרים וחיו בצל חוויות שונות במיקצת לא היה מקום לכתוב, פשוטו כמשמעו. היו אז, בארץ, כתריסר מוספים סיפרותיים שבועיים או דו־שבועיים. ואף לא אחד מהם היה מפרסם מה שכונה אז כ„סיפרות אוואנגארדית", כלומר — לאו דווקא מגמתית, לאו דווקא בעלת חוט־שני אריסטוטלי, לאו דווקא „מוסרית" ולעיתים אף — שמעו שמיים! — סתם אסוציאטיבית. „עכשיו" ולפניו „אוגדן" ואחריהם כמה מוספים שפתחו את טוריהם לאלה שהתפרסמו ב„עכשיו", פרצו את חומת־ההשתקה. וזוהי זכות שאין לקחת מכתבי־עת אלה, גם אם באו בעיקבותיהם טובים יותר כ„יוכני" ו„סימן קריאה", כ„קילטרטן" ועוד.

לבסוף יורשה לי להביע דיעה אישית על יצירתו של גבריאל מוקד. לא קראתי את ספריו בשנים האחרונות, שהרי מזה תשע שנים עיסוקי לאו דווקא בסיפרות אלא במה שמאיים לאפס את קיומה של סיפרות עברית בכלל — הסיכסוך הבינמרחבי. אך עוד בטרם „התפטרתי" מן העיסוק בסיפרות (ובביקורת סיפרות), זכיתי לקרוא כמה מן הקטעים הסיפרותיים־חגתיים־ביקורתיים שגבריאל מוקד כינה אז, בפשטות אלגנטית, „חווריאציות" ואשר כונסו ופותחו כנראה לאחר מכן בספריו.

חווריאציות נגעו, בחלקן, במיתוס של „חולצת נסוס", בגד־פאר, כתונת־פסים נוצצת, הדבקה בבשרו של האיש הלובש אותה והופכת חלק ממנו, לטוב ולרע. אגדה זו, המסמלת לא רק את הציונות המדינית אלא גם את טירוף־העריכה־והביקורת, סימלה בעיני מוקד את דרכו ואת דרך סביבתו (שלא פעם נימנע מלהבדיל ביניהן). ייתכן שלאחר מכן סיבך מוקד את הנושא הזה, ואת פשטותן של כמה מן ה„וואריאציות"; ייתכן גם שהספרים פשוט לא טובים. לא אדע, כי לא קראתי. אך אגיד זאת, בוודאות גמורה:

כמו ש„עכשיו", למרות פגמיו ופגמי־עורכו, פרץ פירצה חשובה שהפרתה את שדה־הספר העברי, כן גבריאל מוקד, וחולצת־הנסוס שלו, חפכו בעיניהם של כמה מאיתנו לסמל אישי. לאו דווקא אותו סמל שמוקד רוצה היה לחוות (מנחת־סיפרות ומורה־דור) אלא סמל מצחיק יותר, פאתטי יותר — אך גם חשוב ובעל־ערך יותר: סמל האיש הדבק כל־כך במלאכתו עד כי מלאכתו דבקה בגופו ובנפשו והופכת לחלק ממנו. ואת לא תוכלו לקחת ממוקד, גם אם תחשפו את ערוותו האישית עשר מונים.

מקסים גילן, פארים

מבצע פרסים בקול רם!

הי! יש לך יהלום בחול הניקוי!

שמרי את התוית הממוספרת
המצורפת לכל אריזה
ואת עשוייה לזכות בפרסים.
פרס ראשון: מערכת תכשיטי
ANDIN בשווי של 20,000 ל"י.
פרסים נוספים: 100 טבעות פלאטין
100 חבילות שי ממוצרי רן ורם.

תנו אחריות
אנו אחראים כי האבקה מיוצרת מקורץ ומכילה קאולין המיטיב עם ידייך
מס' שמרי להגרלה
כשר לפסח

מבצע רם-רן:
אבל אין צורך לחכות! כבר עכשיו תוכלי להציג את תוית המבצע במרכז התצוגה של אנדין. ברח' ריינס 6, פינת כבר דיזנגוף, תל-אביב, ולזכות בהנחה של 10% על כל קניה.

ההגרלה תיערך ב-31.5.79 בנוכחות רו"ח ומנכ"ל זיזו בע"מ (כפוף לחקנון). המספרים הזוכים יפורסמו בתום המבצע. ההשתתפות אסורה על עובדי זיזו בע"מ ומשרד הפרסום.

פלאטין

אנו אחראים לכך שחול הניקוי רם קורץ. היהלום שבחומרי הניקוי, מיוצר מקורץ ומכיל קאולין המיטיב עם ידיך.

חפשי אוצר בכל רן!

רגע! יש לך מכונת כביסה באבקה!

שמרי את התוית הממוספרת
המצורפת לכל אריזה פנימית
ואת עשוייה לזכות בפרסים.
פרס ראשון: מכונת הכביסה
סלקטרה של אלקטרה.
פרסים נוספים: 100 טבעות פלאטין
100 חבילות שי ממוצרי רן ורם.

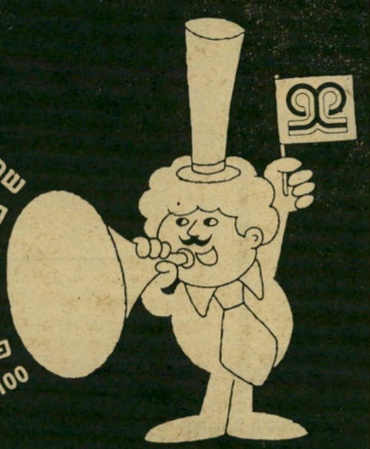

אנו אחראים לכך שאבקת הכביסה רן, היעילה, המלבינה והמבהיקה, מיוצרת ללא תוספת אף גרגר אחד של מלח NaCl.

*Bestseller

תנורי שביט

להיות ראשונים זו כבר מסורת אצלנו
גם השנה זכינו במקום הראשון
במשאלי דעת הקהל, המוצר הנבחר 79,
הקניה הטובה 79.

יותר מ־50 שנות נסיון והתחדשות
מתמדת עשו את תנורי שביט
לקניה הטובה ביותר
ולתנור הנמכר ביותר בישראל
(כולל יבוא).

גברתי, כאם בקשת לרכוש דגם מסויים של תנורי שביט
ונתקלת בקשיים בהשגתו, אנא, התקשרי אלינו
בטלפון מספר 03-475111 ואנו נמסור לך
את רשימת הסוכנים המורשים באזורך.

לתנורי שביט המבחר הגדול ביותר
של דגמים לבישול ואפיה, חשמל וגז,
גז וחשמל וכולם בשיטת ה־ Self Cleaning
שרות מהיר ומהימן ואחריות לכל הדגמים.

* אנו זוכים במקומות הראשונים
במשאלי דעת הקהל שנה שביעית ברציפות.

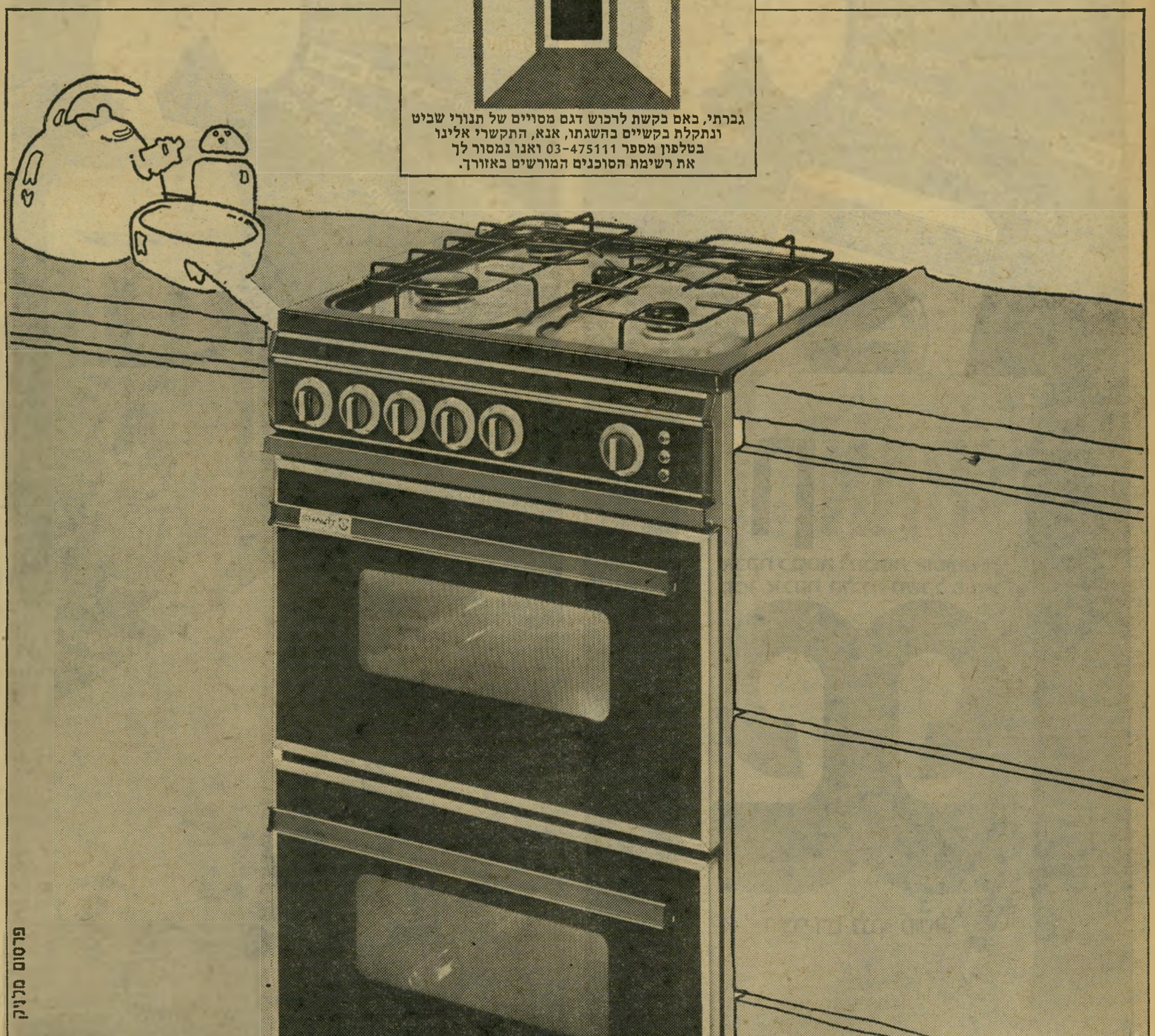

אולם תצוגה ומכירה: תל־אביב, רח' אלנבי 39 וסוכנים מורשים ברחבי הארץ.

מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה אליהו בן־אלישר נאלץ להתחתן עם ניצה עפרוני בחו"ל כדי לעקוף את חוקי הכפייה הדתית הנוכפים על־ידי הקואליציה

האהבה מושלת בביפה

בן־אלישר מאחורי הרב הראשי
רב כשר למהדרין

ע רב פתיחתה של ועידת קמפ־דייוויד השנייה, כשמישרד ראש־הממשלה היה כמרקחה, וכל המי־ומי עסקו בהכנות האחרונות לקראת פיסגת מנהיגי המקום (משה דיין תחת מנחם בגין ומוסטאפה חליל תחת אנוור אל־סאדאת) נעלם לפתע מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, הד"ר אליהו בן־אלישר, כאילו בלעה אותו האדמה.

בעיתונות פורסמה ידיעה קצרה, לפיה יצא המנכ"ל בשליחות המגבית היהודית לארצות אמריקה הלאטינית. אך כמה אנשי־סוד בלישכת ראש־הממשלה ידעו כי לא היה זה דחף פתאומי, שדירבן את בן־אלישר לצאת למסע התרמות ביבשת הרחוקה, דווקא כשנראה היה שהעניינים המדיניים מתחילים להתגלגל במהירות ובכל יום צפויה הזמנתו של ראש־הממשלה אל נשיא ארצות־הברית. הם ידעו את האמת: המנכ"ל הדור הלבוש, שפניו חתומים ודי־בורו מדוד, יצא לחו"ל „לשם סידור ענייניים אישיים".

בסוד „העניינים האישיים" שיתף בן־אלישר רק חוג מצומצם מאד של ידידים, ביניהם ראש־הממשלה עצמו. להם גילה, כי הסיבה האמיתית לנסיעתו נעוצה ברצונו לשאת סוף־סוף לאשה את ידידתו, גיצה עפרוני, שעימה הוא מתגורר בצוותא מזה כשנתיים בדירה משותפת בירושלים.

מנחם בגין, שביתו פתוח לפני בן־אלישר גם מחוץ לשעות־הקבלה הרישמיות, אישר את הנסיעה. אולם גם הוא לא ידע מדוע מבקש מנכ"ל מישרדו להיגשא דווקא מחוץ לגבולות ישראל. ההסבר הפורמאלי, שנתן בן־אלישר לרצונו לערוך את טכס נשואיו דווקא בפילדלפיה שבארצות־הברית, היה כרוך בעובדה שכניצולשואה, שמרבית מישפחתו ניספתה בפולין, אין לו קרובי מישפחה בישראל. לעומת זאת מרוכזים מעט בני־מישפחתו (מישפחת גוטליב), ביניהם אחיו ואחותו, בפילדלפיה, לשם היגרו חלקם עוד לפני פרוץ מילחמת העולם־השנייה.

אלה טרחו להכין מבעוד מועד רב מתאים לעריכת החופה והקידושין ואף קבעו את תאריך החתונה, כמובן, תוך התייעצות עם החתן והכלה ובהסכמתם. לפיכך סוכם שבן־אלישר ייצא בשליחות המגבית למדינות אמריקה־הדרומית ובדרכו חזרה לירושלים יתעכב בפילדלפיה, לשם תגיע כלתו הישר מירושלים, והם ינשאו זה לזה כדת משה וישראל.

אולם האמת היא שהיתה סיבה נוספת לכך שניצה ואליהו בן־אלישר ביקשו להינשא שלא על אדמת ארץ־ישראל. כי מנכ"ל מישרדו של ראש־הממשלה שומר־המיצוות, המקפיד להתפלל בשבתות ונמנע מכל פעולה מדינית, כאשר כרוך בה, חלילה, חילול שבת בפרהסיה, הוא כהן לפי ייחוסו המישפחתי. כלתו, שהיא כיום אשתו החוקית, היא, לרוע המזל, גרושה. וההלכה היהודית, כידוע, אוסרת נשואי כהן וגרושה.

אומנם, הד"ר אליהו בן־אלישר אינו מכהן בקודש. הקשר בינו לבין הכהונה בישראל הוא קשר מקרי בילבד, שאף אינו טבוע, כבמקרים אחרים, בשם מישפחתו. אולם חוקי ההלכה המיושנים, האוסרים על רבני ישראל להשיא מי שהוא נצר למישפחת כוהנים לגרושה, חלים אפילו על מנכ"לו של מישרד ראש־הממשלה.

היה אפשר לראות בכך מעין לעג הגורל, שדווקא אחד הפקידים הבכירים ביותר של הממשלה, שנכנעה לכפייה הדתית יותר מכל ממשלה קודמת בישראל, נפל בעצמו קורבן לכפייה הקואליציונית של חוקי דת ארכאיים על כל בית ישראל.

נשואין בלתי ניתנים לביטול

ה עובדה היא, שמבחינה פורמאלית יכול היה בן־אלישר הכהן לשאת את אהובתו הגרושה בטכס יהודי דתי בישראל. עובדת היותו כהן ידועה רק למתי מעט, בעיקר בני מישפחתו. אפילו ידידיו הקרובים ביותר לא ידעו זאת. ספק אם באיזה שהוא מקום ברשימות הרבנות בישראל מצויין בן־אלישר ככהן שאסור להשיאו לגרושה.

אולם הליכי הנשואין בישראל מחייבים כל זוג הנרשם לנשואין ברבנות להביא עדים, המכירים את בני־הזוג והיכולים להעיד עליהם כי אינם פסולים להינשא זו לזה. מכיוון שגם מכריו, ברובם אינם יודעים כי הוא כהן, יכול היה בן־אלישר, תיאורטית, להביא עדים שיעידו כי הוא ישראל כשר לשאת גרושה.

אלא שמצפונו ויושרו של הד"ר בן־אלישר לא הניחו לו לעשות זאת. הוא לא רצה להטעות לא את העדים ולא את הרבנים. לעומת זאת רצה מאד לשאת לאשה את ניצה עפרוני. המוצא היה אותו מוצא שמבקשים ישראלים רבים, שחוקי הרבנות האורתודוכסית מונעים מהם לממש את אהבתם ולהקים מישפחה בישראל. הוא בחר לקיים את טכס נשואיו מחוץ לגבולות ישראל, במקום שבו אין הרבנים מחטטים וחוקרים במוצאו של החתן, ואינם רואים בעובדה, שאבות אבותיו לפני הרבה דורות כיהנו בבית־המיקדש, עילה שתמנע ממנו לשאת את בחירת־לבבו לאשה. אין סיכוי שבית־המיקדש יקום במהרה.

משום כך העדיף מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה לשאת את כלתו בצינעה, מבלי לשתף בשימחתו את צמרת המדינה — שרים, חברי־כנסת ואנשי הפקידות הבכירה — שהיו ודאי נעלבים אילו לא הוזמנו לטכס הכלולות, אילו היה נערך בארץ.

כאשר סיים הרב האמריקאי לערוך את טכס הנשואין בפילדלפיה, ואליהו וניצה הפכו לזוג נשוי כדת וכדין, שאין עוד שום אפשרות לאחרים לערער על כשרות נשואיהם או לבטלם, הם מיהרו לשוב לישראל. את דרכם לארץ הם עשו בדיוק בשעה שראש־הממשלה היה בדרכו בכיוון הפוך, לארצות־הברית, לשם הגזמן בידי ג'ימי קארטר. למחרת כבר חזרו לשיגרת יומם, הוא בלישכת ראש־הממשלה, והיא בעבודתה במכון לטיפוח מנהיגות של הסוכנות היהודית, השוכן בבניני האומה.

(המשך בעמוד 54)

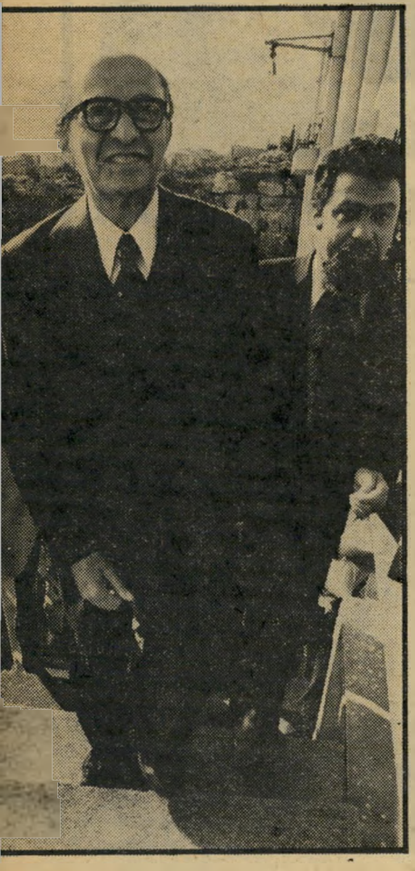

בן־אלישר מאחורי בגין
אהבה ממבט ראשון

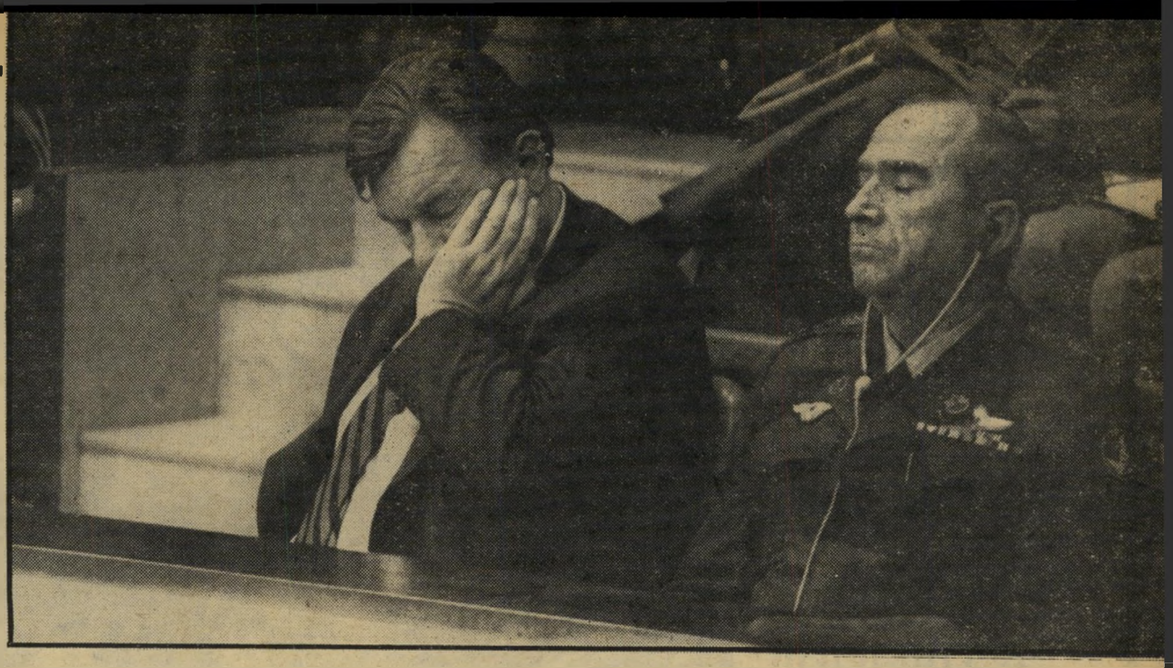

סערת המאורעות של השבוע האחרון, בעקבות הסכמת מנחיגי מצריים וישראל לחתום על הסכם־השלום, האפילה מעט על רישומי ביקורו הממלכתי של נשיא ארצות־הברית, בתחילת השבוע שעבר, בישראל. הביקור אומנם הונצח מכל זווית אפשרית, במצלמות הטלוויזיה והעיתונות, שאיפשרו למיליונים ברחבי העולם לעקוב כמעט אחרי כל רגע במהלך הביקור. אולם עדיין נותרו פכים קטנים, בשולי ביקורו של ג'ימי קארטר בישראל, שטרם פורסמו ברבים. מעט מהצילומים המשעשעים, שקלטו עדשות המצלמות בעת הביקור, מתפרסמים בעמודים אלה.

מאחרי הקלעים של הביקור

תדי נרדם שוב קריאות־הביניים והצעקות שזיע־זעו את אולם הכנסת בשבוע שעבר, בעת ביקורו של הנשיא קארטר בבית, לא הפריעו לראש עיריית ירושלים, טדי קולק, הנוהג לנמנם באירועים ציבוריים, לחטוף תנומה בשבתו בשורה הראשונה של יציע האורחים בכנסת. נראה כי הרמטכ"ל, רב־אלוף איתן, נדבק הפעם ממנו.

מזכרות משפחתיות בתערוכת התמונות המישפחתיות של בגין. בלילו הראשון בישראל, בעת שהתארח בדירת־השרד של בגין, ערך קארטר סיור ביניהן מצא ג'ימי גם תמונת פורד.

ראש ארה"ב וראש בית"ד במשך שעה ארוכה ניצב ג'ימי קארטר בפני ציור דיוקנו של ראש בית"ר, זאב ז'בוטינסקי, המונח על גבי שידה בביתו של ראש־הממשלה.

בגין לקארטר: „היתה לנו מדינה כואת... ...עכשיו תהיה לנו מדינה כואת...

הנישוקים של קארטר

הנשיקות המזרחיות של נשיא מצריים, אנוור אל־סאדאת, והנשיקות הפולניות של ראש ממשלת ישראל, מנחם בגין, השפיעו גם על נשיא ארצות־הברית, ג'ימי קארטר.

העיתונאים האמריקאים בפמלייתו ציינו כי מעולם לא ראו אותו מתנשק מיספר פעמים כה רב, כשם שהתנשק בישראל. „כנראה שהוא סבור שזהו נוהג מזרחי," אמרו. בתמונות — קארטר מנשק את רעיית הנשיא, את רעיית ראש־הממשלה וחיילת.

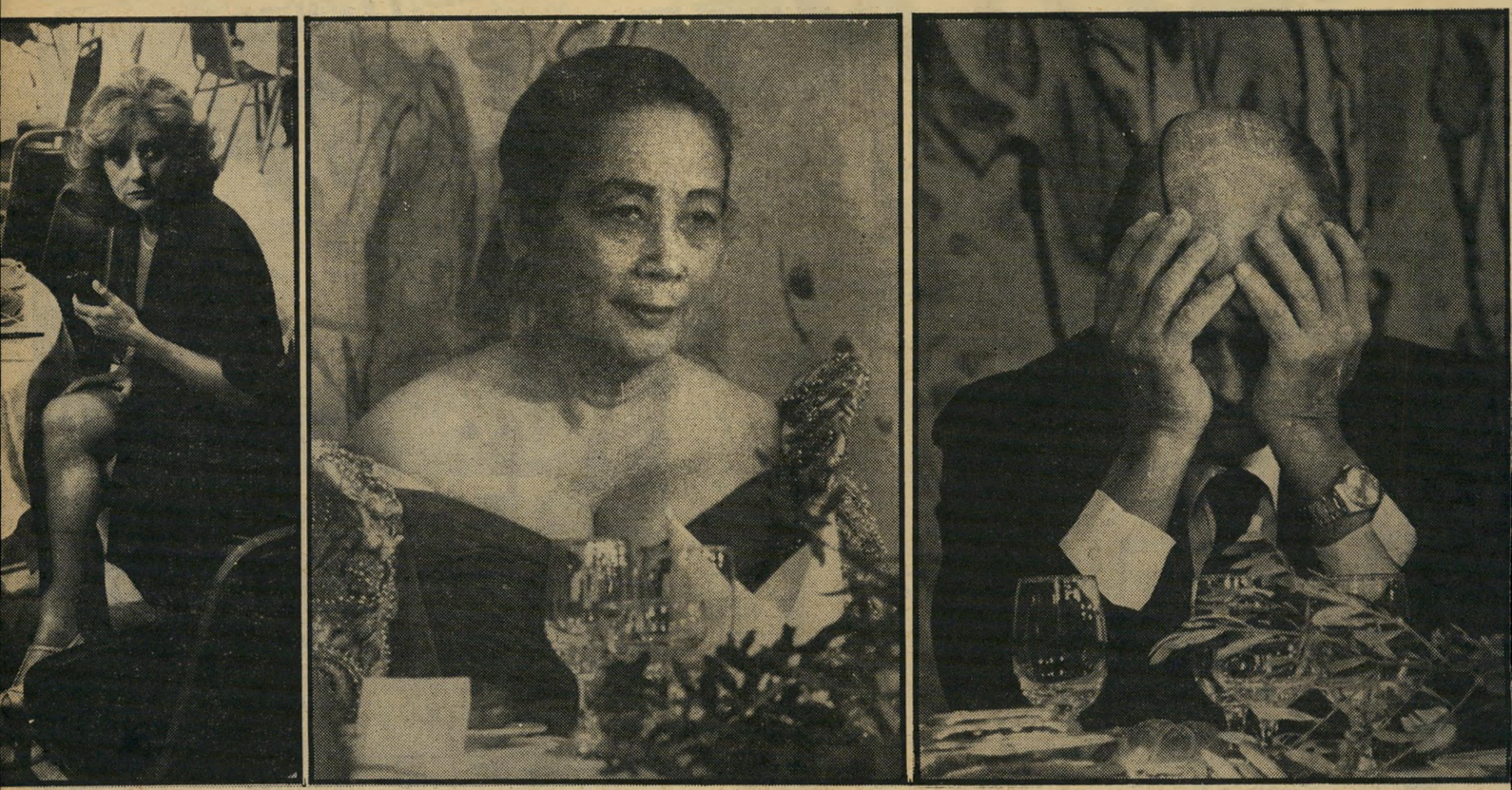

מחשופים במישכן

ההופעה המרשימה ביותר בסעודה החגיגית שערך הנשיא יצחק נבון לכבוד ג'ימי קארטר, היתה של נושאת תואר „זקן הסגל הדיפלומטי", שגרירת הפיליפינים רפאליטה סוריאנו, שהופיעה לסעודה בשמלת־ערב בעלת מחשוף ענק וכתפיות רקומות פנינים. צלמי העיתונות ניסו להנציח תמונות של האישים שישבו לידה כשהם מנסים להגניב מבטים או הצצות למחשופה. כאשר הבחין בכך שר־החוץ משה דיין — הליט פניו בידיו.

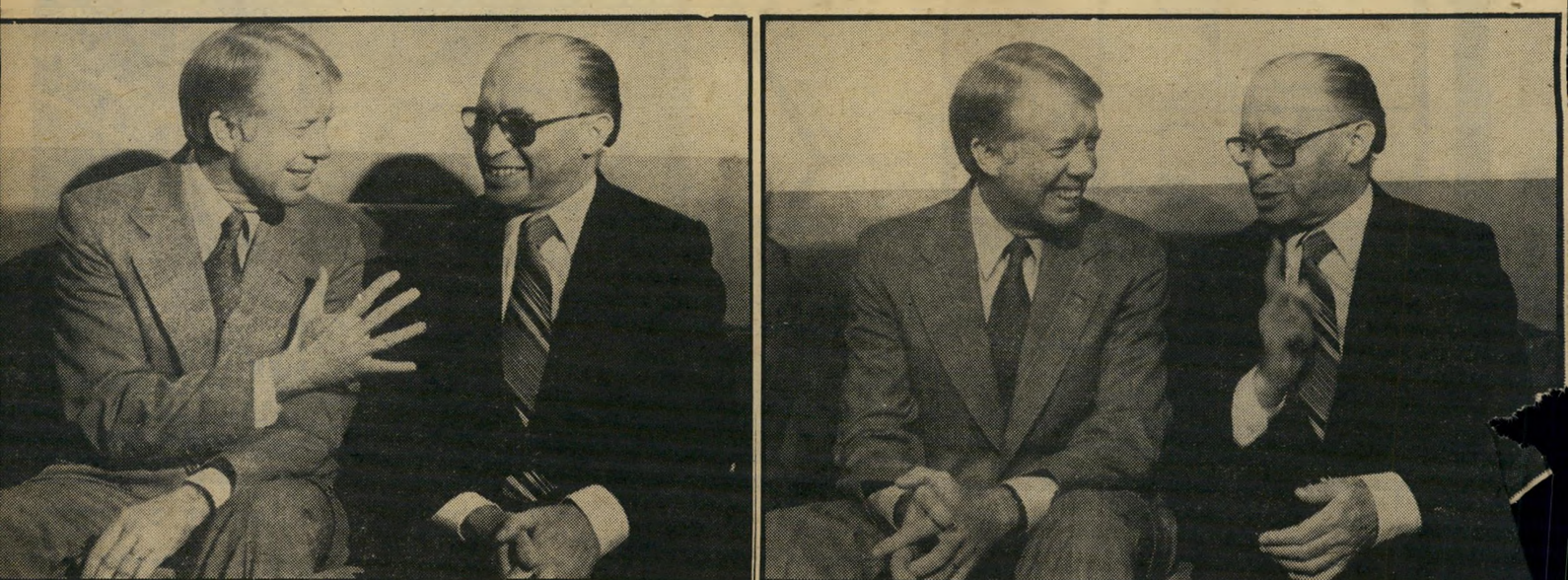

...אתה תצטרך לשלם! כמה?" **קארטר: „חמישה מיליארד דולאר!"**

מבצע כזה עוד לא היה!!!

הקניה הטובה ביותר 1978

בניני אברהם גינדי

מציעים לרגל מכירת דירת ה־1000 מבצע חד־פעמי ל־20 דירות במחירי פרסום!

בתקופת המבצע יוענק לכל אחד מרוכשי הדירות

דיהוט מלא חינם!

הכולל: • מערכת ישיבה סלונית • דיהוט לפינת אוכל • כורסת טלויזיה
• דיהוט לחדר ילדים • דיהוט לחדר שינה – הורים

דיהוט יסופק ע"י "דהיטי גינדי" הרצל 94, ראשל"צ

אמת בפרסום TRUTH IN ADVERTISING

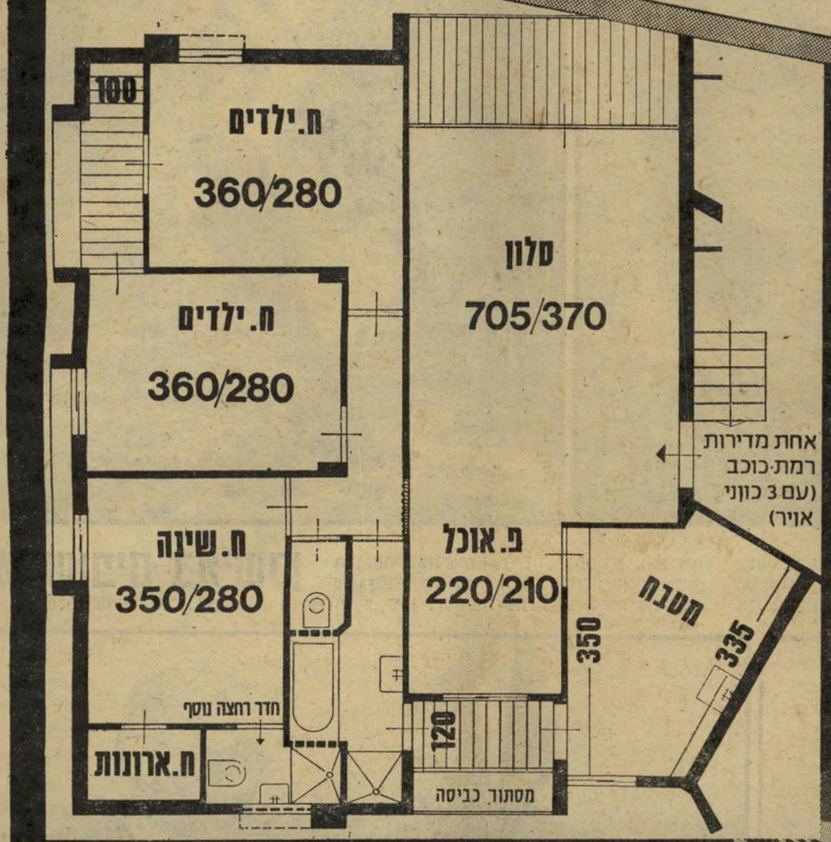

רמת־כוכב
בראשון־לציון

פרויקט חדשני ויוקרתי ברמה בינלאומית באזור מגורים (על גבעה) אקסקלוסיבי ושקט הגובל באזור וילות וקוטג'ים.

דירות בנות 3½-4 חדרים ודירות גג

ברמת־כוכב תמצאו:

- פיתוח סביבתי ע"י אדריכלי צמרת
- מרכז מסחרי מקומי ומשטח דשא נרחב
- לובי מפואר בכניסה
- חדר תרבות לכל בנין
- חדר ארונות בכל דירה
- 2 חדרי רחצה לכל דירה
- חרסינה פרחונית במטבח
- ארונות מטבח מפוארים – "דגש"
- קרמיקה באמבטיה ובשרותים
- מתקני משחקים בחצר לילדים
- תנאי רכישה נוחים ל־24 חודשים
- משכנתא לא צמודה

תחילת המבצע 2.79

משרדי מכירות: דירות גינדי – אברהם גינדי

ראשון־לציון – משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונול) חניה למבקרים במשרד.

פתח־תקוה – רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת־השרון – רח' סוקולוב (יפתח בקרוב)

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים.

הנדון:

זהו האיום הפנימי החמור ביותר שידעה המדינה מאז קיומה

פירוק מוקשים

א מרנו זאת מן הרגע הראשון, כאשר הוקמה אחרי מילחמת ששת־הימים ההתנחלות הראשונה בשטחים הכבושים:

כל התנחלות היא מוקש בדרך השלום.

אמרנו זאת שוב ושוב, בשבועון הזה ובכנסת. הזהרנו את קברניטי המדינה, שעסקו במלאכה זו: אתם תצטרכו בעצמכם לפרק אותם, במו ידיכם, בבוא היום. ופריקת מוקשים אינה עבודה נעימה.

אמרנו — ולא ידענו עד כמה אנו צודקים.

■ ■ ■

כ אשר **השתמשתי** לראשונה בדימוי זה של מוקש, חשבתי רק על מוקשים רגילים.

מוקש הוא כלי שהחייל טומן אותו באדמה, כדי למנוע מן האוייב את המעבר. מניחים שדה של מוקשים, מסמנים אותו כראוי. כאשר זזה החזית, ונוצר הצורך לפרק את המוקשים, שולחים את החבלנים לבצע זאת.

אין זו עבודה נעימה. כלל וכלל לא. אך הדבר נעשה פעמים רבות במהלכה של מילחמה. מי שטומן את המוקש, יכול גם לפרק אותו. אם הוא נזהר כראוי, לא יאונה לו רע.

אך יש מוקשים "שאי־אפשר בכלל לפרק אותם. הם מותקנים כך, שהם מתפוצצים ברגע שנוגעים בהם.

עתה מתברר כי ההתנחלויות הן מוקשים מסוג זה.

הם לא יפורקו בשקט. הם יתפוצצו כאשר מישהו ינסה לגעת בהם.

אין הם מסוכנים לשום אוייב. הם מסכנים רק את מי שהניחו אותם. הם מהווים סכנה לממשלה, למדינת־החוק, לשילטון־הרוב, לשלום.

■ ■ ■

ב יום־שבת האחרון ראו אזרחי ישראל, על מסכי הטלוויזיה שלהם, מחזה שלא נראה עדיין בארץ.

היתה זאת כתבה שתיארה את אשר התרחש יום לפני כן, כאשר התכנסה צמרת המפד"ל כדי לדון בהסכם השלום.

מול שערי הבניין, בלב תל־אביב, נערכה הפגנה של מתנחלי גוש־אמונים. הם דמו לכל קבוצה אחרת של מפגינים במדינה, חוץ מאשר בפרט אחד:

הם נשאו נשק.

לשם מה?

שום "פורעים" ערביים לא איימו עליהם ברחוב קפלן בתל־אביב. שום פקודת־קבע של המטכ"ל לא אסרה עליהם להפגין ברחוב בלא נשק. קשה לטעון שאין להם דירה בתל־אביב, שבה הם יכולים להפקיד את נישקם לשעה קלה.

לא, הם נשאו נשק לעיני המצלמות, כדי לאיים עלינו.

ושמא לא נבין את הרמז, אף הודיע אחד ממנהיגיהם, לעיני המצלמה: אנחנו נזנח את שפת המאבק הפוליטי. יש צורך בשפות אחרות.

כלי־הנשק. שנראו באותו רגע על המסך, אמרו בבירור לאיזו שפה הכוונה.

כפי ששרו פעם בארץ: "רשות־הדיבור לי־חבר פאראבלום, רשות־הדיבור לחבר תת־מקלע".

■ ■ ■

ג וש־אמונים הוא גוף גווע. כמו כל תנועה ספונטאנית מסוג זה, הוא תלוי ביחס הציבור הרחב אליו. כאשר היו סיסמותיו באופנה, כאשר גאה גל הלאומנות בארץ, הוא יכול היה לגייס אלפים, ואולי אף רבבות. עכשיו, כאשר חוזרת שפיות־הדעת למדינה, פונה לו הציבור עורף. נשאר מה שהיה קיים לפני שאחז הטירוף זמנית בחלקים מן הציבור: כת קטנה של קנאים, אנשי הימין הקיצוני־הקיצוני.

אולי יתארגן קומץ זה כמיפלגה פוליטית וישתתף בבחירות. אולי יעבור את אחוז־החסימה ויכניס לכנסת חבר־כנסת אחד או שניים. אין בכך כל חשיבות. מבחינה היסטורית יחלוף על פניו.

אין הסיפור של גוש־אמונים. אך אין זה הסיפור של ההתנחלויות.

ההתנחלויות הן גופים צבאיים־למחצה — גופים מאורגנים, מגוייסים, חמושים.

לגופים אלה יש השקפת־עולם, מוטיבציה חזקה, מטרה מדינית.

מטרתם היא לפוצץ את השלום, המאיים לחסלם.

כמו גאולה כהן וכמוני, ושלא כמו מנחם בגין ויאסר עראפאת, יודעים המתנחלים היטב כי האוטונומיה, תהיה צורתה כאשר תהיה, תמסור בהכרח את הגדה המערבית ורצועת־עזה לידי העם הפלסטיני, שיקים בהן את מדינתו.

מנוי וגמור עם המתנחלים לנסות למנוע תהליך זה, גם אם ניסיון זה הוא חסר־תוחלת.

לשם כך ישתמשו בכוחם, בנישקם.

■ ■ ■

ל מעשה **כבר נמצאים** המתנחלים ברגע זה במצב של מרד מזויין נגד הסמכות החוקית של מדינת־ישראל, ובמצב של מילחמה מזויינת נגד האוכלוסיה הפלסטינית שמסביבם.

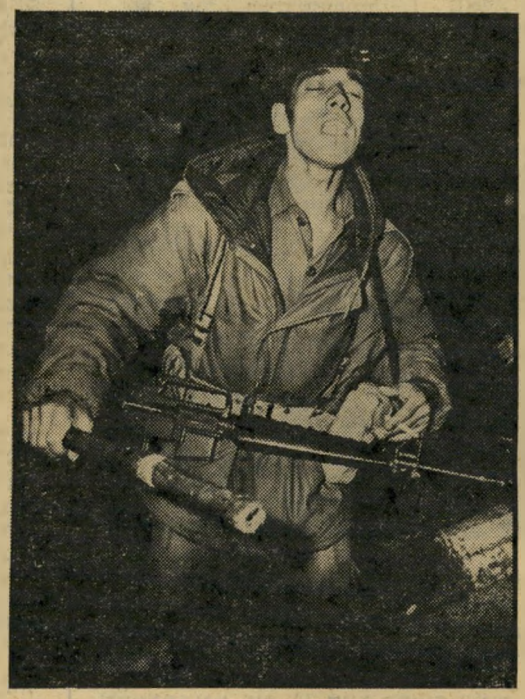

איש מישמר־הגבול מול גוש־אמונים

כמה פעמים במשך השבוע האחרון הם פתחו באש. כאשר נתקלו ברמאללה במחסום ערבי, הם ערכו פוגרום, מן הסוג הזכור מפולין ומרוסיה הצארית. הם פרצו לבתים, הוציאו את התושבים, הכריחו גברים ונשים, בכוח הנשק, להעביר אבנים ולהזיז חביות.

ברגע זה עדיין קשה לדעת מי רצח את שני הצעירים בחלחול. ייתכן שהרצח הנתעב בוצע בידי מתנחלים.

בירושלים העתיקה ירו יהודים בערבים, תוך ביצוע מיבצע פרובוקטיבי מזויין בהר־הבית.

מתנחלי עופרה סירבו להישמע לאולטימטום של צה"ל, ולמסור את נישקם. היה זה העימות הגדול הראשון בין שילטונות־הביטחון והמתנחלים מאז הושג הסכם־השלום. כמו בכל העימותים הקודמים מסוג זה, נכנעה הממשלה. הגיבור הלאומי מרדכי ציפורי, שהוכיח אומץ־לב עילאי כאשר נלחם בנשים (בפרשת סרבניות־המילואים), התקפל כאולר שבור כאשר עמד מול הנשק השלוף של אנשי עופרה.

זוהי רק ההתחלה. המתנחלים אינם מסתירים כלל את כוונותיהם. הם מכריזים עליהן בגאווה, כנאה לציבור של קנאים המאמין כי הוא ממלא שליחות אלוהית.

הם מתכוונים להביא במעשיהם להתלקחות של אלימות מזויינת בשטחים הכבושים. הם מבקשים ליצור מצב של התקוממות, שיכריח את צה"ל להתערב ביצידם. הם ריוצים לפוצץ את השלום החדש בעודו באיבו, יחד עם האוטונומיה המקשורה בו. ואם לא יצליחו בכך, הם ירצו ליצור תנאים שיחייבו את ממשלת החוקים.

■ ■ ■

ל מה **ש למגמה זו** דוגמות מאלפות בארצות אחרות.

המתנחלים הבריטיים ברודזיה התמרדו נגד ממשלת בריטניה, והקימו שילטון עצמאי, המבוסס על דיכוי וטרור. עתה מתקרב שילטון זה לקיצו — אחרי שגרם לשפיכות־דמים המונית במשך שנים רבות.

המתנחלים הצרפתיים באלג'יריה לא השלימו עם החלטת הממשלה הצרפתית, שכרתה חוזה־שלום עם נציגי העם האלג'ירי. הם הקימו צבא פרטי (האו־אה־אס), ניסו להפיל את הממשלה הצרפתית בהפיכה מזויינת, השליטו טרור אכזרי באלג'יריה, ולאחר מכן בצרפת עצמה. עברו שנים עד שהנשיא דה־גול, נחוש־ההחלטה, הצליח לחסלם בכוח.

אולם אין צורך לחפש דוגמות זרות. יש לנו דוגמות טובות משלנו, מן העבר הלא־רחוק.

ידידי מתי פדר משווה את מרד ההתנחלויות לפרשת "אלטלינה". ואכן, יש הקבלה רבה.

כאשר הביא אצ"ל את אוניית־הנשק ארצה, טען כי הנשק מייועד ליחידות האירגון הפועלות מחוץ לגבולות הרישמיים של המדינה היהודית החדשה. באותה שעה עדיין לא היתה ירושלים חלק רישמי של מדינת־ישראל, שקמה זה עתה. אצ"ל היה מוכן לקבל את מרות הממשלה החדשה בתוך תחומי ישראל, אך לא מחוץ לגבולות הרישמיים.

זהו בדיוק מצבם של המתנחלים כיום. השטחים הכבושים נמצאים מחוץ לגבולות הרישמיים של החוק והמישפט של ישראל, והמתנחלים שם מסרבים לקבל את המרות הדמוקרטית.

דויד בן־גוריון חיסל את פרשת אלטלינה בכוח הנשק, ובירך את "התותח הקדוש" שפגע באונייה. הוא ראה בהבאת האונייה אקט של מרידה במדינה, בשילטון החוק, בדמוקרטיה.

עתה עומד מנחם בגין לפני אותה ההחלטה. יש בכך משום צחוק־הגורל, כי בגין עמד בראש האירגון שהביא את אלטלינה, והוא עצמו נמצא על סיפון האונייה, כאשר פתח "התותח הקדוש" באש.

אולם לבגין אין ברירה: אם אינו מוכן לחשיים עם מרד, שנועד לשבור את שילטון־החוק, עליו לדכא את התמרדות המתנחלים בכוח. ואולי — בכוח הנשק.

■ ■ ■

א ין צורך לרחם על מנחם בגין בפרשה זו. כאשר היה השילטון בידי אחרים, הוא עודד את המתנחלים להפר את החוק, להתמודד עם צה"ל, להתמרד נגד הממשלה החוקית. הוא הופיע באתרי ההתנחלות הבלתי־חוקית ועודד את מבצעיה. ובהגיעו לשילטון, ניבא "הרבה אלוני־מורה".

יותר מכל מנחיג אחר, עסק מנחם בגין בהנחת מוקשים אלה. יהיה זה אך צודק שהוא עצמו יפרקם.

אך כדי שהצדק יהיה מושלם, יש לשתף במלאכה אכזרית זו גם את המנהיגים האחרים, שהשתתפו בהיווצרות ההתנחלות — אם מתוך אופורטוניזם בזוי, אם מתוך רדיפת־פירסומת עלובה, אם מתוך כניעה שפלה לאופנה הפוליטית.

אל נשכח את יגאל אלון, שרץ ראשון להבטון כדי לעודד את המתנחלים, שפלשו לשם תוך הונאת השילטונות הצבאיים. הוא עזר להם להקים את קריית־ארבע — פצצת־הזמן הגדולה ביותר המתקתקת כיום בגדה המערבית.

אל נשכח את משה דיין, שאיים לפרוש ממיפלגת־העבודה אם לא תסכים להקמת העיר ימית, ושהכריז כי שארם־אל־שייח' חשובה מן השלום.

אל נשכח את כל עדת העסקנצ'יקים שהתחרו על הכבוד לרקוד בהתנחלויות, לנאום בטכסיהן ולהתחנף אל המתנחלים, כאשר אלה היו עדיין עטורים הילה.

הייתי מגיים את כולם ביחידת־מילואים

(המשך בעמוד 44)

לאנשים
הנכונים!

777
הברנדי
הלאומי
שהוא
בינלאומי.

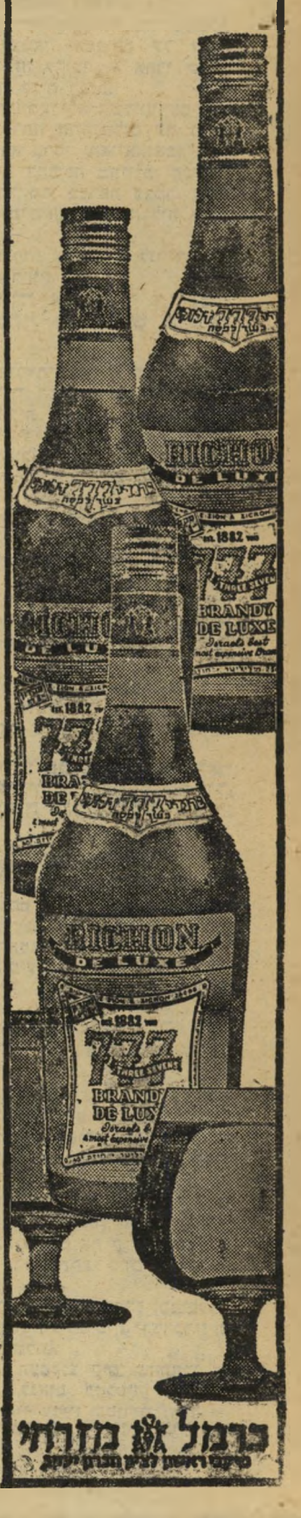

אנשים

ח"כ לשעבר דוד הכהן

הכריז בכנסת: „קארטר יכול לנשק ליו!"

■ זה מכבר מתהלכות בירושלים שמועות האומרות כי **אבא אבן** יהיה השגריר הראשון של ישראל בקאהיר, הן בשל שליטתו בערבית, הן בשל שהותו במצריים בימי מילחמת־העולם, הן בשל ה־עובדה שאשתו, **סוזי**, נולדה באיסמאעיליה. כשנשאל על כך אבן עצמו, השיב: „אינני רו־צה להיות השגריר הישראלי הראשון שיגורש מקאהיר בג־לל התנחלות בשכם."

■ מה קורה כאשר היועץ לענייני ביטחון של **ג'ימי קארטר, זביגניב בז'י־ז'ינסקי**, הולך לשירותים? שני אנשי־הביטחון שלו מפ־נים את השירותים, נותנים לו להיכנס, ועד שהוא מסיים, אין נותנים לאיש להיכנס. זה קרה בבניין הכנסת, כאשר היועץ הלך לשירותים ושר־האנרגיה־התשתית־והתיקשורת, **יצחק מודעי**, שגם הוא הלך לשי־רותים, נאלץ לחכות בחוץ. ה־כניסה נחסמה לפניו על־ידי אנשי־הביטחון האמריקאיים.

■ חבר־הכנסת לשעבר, **דויד הכהן**, שהוזמן לארו־חת־הערב החגיגית שערך נשיא־המדינה, **יצחק נבון**, לכבוד נשיא ארצות־הברית, רצה לחזור לתל־אביב אחרי הסעודה. הוא פנה לשוטרים במקום, ושאל אם הדרך לשפ־לה פנויה. הם ענו לו שהכל תלוי בקארטר. על כך הגיב הכהן: „קארטר יכול לנשק ליו!"

■ באחד מסיוריה בירו־שלים הובאה **רוזלין קארטר** לשכונה הדתית בית־וגן. אנ־שי גוש־אמונים עמדו בצידי הדרך ושרו „עם ישראל חי", וילד קטן נשא שלט שעליו תמונת קארטר, שנמחקה. אשת הנשיא, שלא הבינה כי אלה הן הפגנות נגדה, ניפנפה אלי־הם בידיה וחייכה.

■ בטלוויזיה שודר בסעות ששתי שומרות־הראש שנראו בכתבה הן של רוזלין. הס־תבר שאחת מהן היתה דווקא שומרת־הראש של אשת שר־החוץ, **גריים ואנס**.

■ גריים ואנס הסתובבה במסיבת העיתונאיות עם רכבת בגרביה, שהתחילה ליד העקב ונמשכה כלפי מעלה. אחד מ־אנשי־הביטחון התלוצץ ואמר: „הנה הרכבת האווירית של ואנס."

■ רעיית נשיא המדינה, **אופירה נבון**, היתה אמורה לבוא למלון המלך דויד כדי לשתות קפה עם רוזלין קארטר, ואחר־כך לצאת עימה לסיור במוסד לילדים קשי־חינוך של בני־ברית. כאשר הגיעה לבית־המלון אמרה לה רוזלין: „אנחנו לא יכולות לשתות קפה, כי לפי התקנון אני חייב־ת לצאת מהמלון לפני בעלי, והוא עומד לעזוב בכל רגע." השתיים ויתרו על הקפה ויצאו לסיור.

■ בשעת הארוחה החגי־גית שערכה אופירה נבון לכ־בוד רוזלין, ישבה העיתונאית **בדה אלמוג** ליד רעיית ראש־הממשלה, **עליזה בגין**. תוך שהן משוחחות, פנתה לפתע בלה אל עליזה בתואר: „גברת רבין." ליד השולחן השתררה מבוכה. דווקא עליזה בגין היתה הראשונה שנחלצה ממנה: „לא נורא, זו טעות פרוידיסטית." אבל העיתונאית לא קיבלה סב־רה זו: „עם **לאה רבין** אי־נני מדברת בכלל."

■ הזוג נבון התגלה ככל אמא ואב בישראל — על דלת חדר־השינה שלהם מודבקים ציורים של שני ילדיהם, **ני־רה וארי**. זה נתגלה כאשר ערכה אופירה סיור בביתה ל־אורחותיה, שהגיעו לארוחת־הצהריים שאירגנה לכבוד רוז־לין קארטר.

■ אגב, במיגרש־החנייה של מישכן־הנשיאים עומדת מכונית־צעצוע, לצד מכוניות־השרד.

■ עוזרו של **ג'ודי פאול**, דובר הבית הלבן, **פיל קום־מאלו**, שהיה בפמליית נשיא ארצות־הברית, פגש לראשונה את **מאדי דואים**, אשת ה־שגריר האמריקאי בארץ, ב־סיור של בני־ברית. הוא ניגש אליה והציג את עצמו בפניה. אמרה לו סאלי: „סוף־סוף אנחנו נפגשים, אחרי כל־כך הרבה שיחות טלפון שהיו לנו."

■ בארוחת־הערב שערך הנשיא הישראלי לכבוד הנשיא האמריקאי, הופיעו הכנר **אי־זאק שטרן** והפסנתרנית **פנינה זלצמן**. מי שהעבירה את הדפים לפסנתרנית היתה **שירה** בתו של שטרן, הלו־מדת להיות רבנית רפורמית בירושלים. אחרי ההופעה המו־סיקלית ישבה שירה ליד שול־חנו של הרב הראשי, **שלמה גורן**. כאשר שאלה אותו אם זה בסדר שנשים לומדות את תורת הרבנות, השיב לה הרב שבעצם איננו יודע, ועליו לע־יין בספריו.

■ הפסנתרנית זלצמן אמ־רה לכנר שטרן, לפני הופעתם המשותפת, שכל חייה חלמה לנגן איתו והנה סוף־סוף חלו־מה התגשם והיא מנגנת יצירה שלא שמעה מעולם, אדאג'יו לכינור מאת היידן. בדרכו ל־ירושלים לקח הכנר את הפסנ־תרנית בטרמפ במכוניתו, והוא סידר לה מגורים במישכנות שאננים.

■ טכנאי גלי צה"ל, **שוקי פורר** החמיץ, ביום הראשון גית שערכה אופירה נבון לכ־בוד רוזלין, ישבה העיתונאית **בדה אלמוג** ליד רעיית ראש־הממשלה, **עליזה בגין**. תוך שהן משוחחות, פנתה לפתע בלה אל עליזה בתואר: „גברת רבין." ליד השולחן השתררה מבוכה. דווקא עליזה בגין היתה הראשונה שנחלצה ממנה: „לא נורא, זו טעות פרוידיסטית." אבל העיתונאית לא קיבלה סב־רה זו: „עם **לאה רבין** אי־נני מדברת בכלל."

■ הזוג נבון התגלה ככל אמא ואב בישראל — על דלת חדר־השינה שלהם מודבקים ציורים של שני ילדיהם, **ני־רה וארי**. זה נתגלה כאשר ערכה אופירה סיור בביתה ל־אורחותיה, שהגיעו לארוחת־הצהריים שאירגנה לכבוד רוז־לין קארטר.

■ אגב, במיגרש־החנייה של מישכן־הנשיאים עומדת

אופירה נבון

היתה אשה עסוקה מאד במשך כל ימי ביקורו של הנשיא ג'ימי קארטר בישראל. היא אירחה את רעיית הנשיא, רוזלין קארטר. אופירה סיפרה לרוזלין כי כימעט ולא הזדמן לה לראות את ילדיה בימי הביקור, וכי היא רואה אותם רק כשהיא מגיעה בביתה להחליף בגדים. רוזלין סיפרה כי היא מקפידה לראות את איימי, בת ה־12, בכל יום. כששאלה אופירה מתי הן נפגשות, סיפרה רוזלין כי היא מסיעה מדי יום את איימי לשיעור־נגינה, ואז יש להן 25 דקות בדיוק, משך הנסיעה לשיעור הנגינה.

בני רוזנבאום

בן ה־31 וישראל גוטסדינר בן ה־31 שהם צמד־הרעים, שלא פגשו אמנם בנשיא מצריים אנוור אל־סאדאת, אך הצטלמו עם בובת־השעווה שלו במוסיאון־השעווה של אמסטרדם. צמד־הזמרים חוגגים בימים אלה 10 שנות זימרת בצוותא. ישראל חוגג גם 10 שנות נישואין לשושנה, ובני חוגג 10 שנות רווקות עליזה. הצמד, שהם דתיים, הפסידו עסקים רבים בשל סירובם להופיע בערבי־שבתות וחגים, אך לעומת זאת הם מוזמנים לעריכת סדרי־פסח, כמו בסדר הקרוב, שאותו הם יערכו בקאראקאס, לשם נוסעים הם בשבוע הבא.

אריה חורצין

יושב־ראש הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית בוודאי יצא ביום הראשון האחרון, כאשר במודעת ברכה לנשיא קארטר של ג שבראשו הוא עומד, שהתפרסמה בשפה האנגלית ביומון „הארץ", הופיעו שתי שגיאות כתיב מ־ השגיאה הראשונה נפלה במילה המרכזית במודעה, PEACE אשר נכתבה PIECE ואילו ה השנייה נפלה במילה WELCOME אשר נכתבה עם שני L. (ראה גלופה מימין). למחרת פירסם יומון „הארץ" אותה המודעה בשנית, אך הפעם ללא השגיאות (ראה גלופה משמ

רוזלין קארטר

רעיית נשיא ארצות־הברית היתה אורחתה של רעיית נשיא המדינה, אופירה נבון, בארוחת־צהריים לנשים שהתקיימה בכנסת. המנה הראשונה, שהוגשה בארוחה, היתה מימרח כבד־אווז, שהוגש בתוך קוביה עגנית של קרח. עד שסיימה הגברת קארטר את המנה הראשונה, נמס הקרח ואיים להרטיב אותה. היא השתמשה במפית. כשראה זאת המלצר, מיהר להגיש לה מפית נקייה, וכך, בתום כל מנה, הוחלפה מפית רעיית־הנשיא. הגברת הראשונה של ארצות־הברית שמרה על הבעה קפואה במשך כל הארוחה, מיעטה לשוחח עם היושבות בשולחן, ביניהן עליזה בגין וחברת־הכנסת אורה נמיר, שגילו חוסר־נימוס משווע ושוחחו ביניהן עברית. לעומת זאת גילתה נבון רגישות והקפידה לשוחח, הן עם קארטר והן עם האורחות הישראליות, באנגלית. רוזלין קארטר פנתה בשעת הארוחה בעיקר לאופירה נבון ולרעייתו של הח"כ־לשעבר, סיף־אל־דין אל זועבי, שביתה התארחה כשביקרה בפעם הקודמת בישראל בחברת בעלה, שהיה אז מושל מדינת ג'ורג'יה.

בערב, הזדמנות שכמה מהעיתונאים הבכירים היו ששים לה. היה זה כאשר ליוותה **מנחם בגין** את ג'ימי קארטר ביציאתו מהמעלית, במלון המלך דויד. תחת להובילו לכיוון סוללת העיתונאים, שהמתינה לו, הלך עימו בטעות לעבר קבוצת הצלמים ואנשי הקול, שהמתינו במרחק מה משם. כך קרה שהטכנאי מצא עצמו עומד מול קארטר ובגין, כאשר מכשיר־ההקלטה על כתפו והצלמים שמאחוריו מאיצים בו: „שאל לפחות מה השעה." אחרי כמה שניות של מבוכה, פנו בגין וקארטר לכיוון היציאה.

■ גם אחרי עשרות שעות של דיונים גילה ראש־הממשלה מנחם בגין אורך־רוח כלפי ציוותי השידור, שהמתינו לו.

שראה כי הכתב מאיץ בעצבנות בעורכי־המישדר להעביר אליו את השידור, הרגיע אותו באומרו: „אל תכעס עליהם, זה בסדר, אני ממתין."

■ כתב גלי צה"ל לענייני מישטרה בירושלים, **אשר פיש**, מצא דרך מקורית כיצד להרוויח שתייה בלובי של מלון המלך דויד בשעות ההמתנה הארוכות. אחרי שהכסף אזל מכיסו של החייל, התיישב פיש ליד הפסנתר, המוצב בלובי, והחל מפגין את כישרונו האמנותי. אחד הכתבים הזרים הבין את הרמז, והזמין את פיש לשתייה.

■ ביקורו של ג'ימי קארטר בישראל עורר תיקוות בליבו של **מיכאל שומוביץ** מפתח־תיקווה, שהוא ממפיצי אותו וייפגש איתו כאן. אך נדחה על ידיהם מחוסר זמן.

■ כאשר שאלו עיתונאים זרים השבוע את **גאולה כהן** אם מנחם בגין הוא בוגד בעיניה, היססה לרגע והשיבה: „לא, אבל אני מרגישה את עצמי נבגדת."

■ לפני שבועיים, בעת שירדו גשמים עזים בכל רחבי הארץ, בא שר־הפנים **יוסף בורג** לתל־אביב. כאשר ביקש ראש־העיריה **שלמה להט** („צ'צ'") להיוועד עמו, הזמין אותו בורג לסוויטה בקומה העליונה במלון דן, שם הוא מתגורר בעת שהוא מגיע לתל־אביב. בשעה היעודה בא צ'צ' לפגישה, ביקש לעלות לחדרו של בורג והופתע לראות את בורג יורד במעלית. „מה קרה?" תמה צ'צ', „הרי קבענו להיפגש למעלה?" „אי־אפשר," השיב לו בורג, „הגג דולף, והגשם נכנס לי פנימה."

■ ידידים שישבו השבוע בחברת הקבלן והמלונאי **בצלאל מיזרחי** ניסו להקניטו: „מה תעשה אחרי שייגמר המישפט שהגשת נגד הארץ? הרי תישאר אז מחוסר־עבודה!" השיב להם מיזרחי דרך לצון: „המישפט הזה לא ייגמר אף פעם. אפילו אם ארוויח את המישפט, אני אגיש עירעור."

■ בעיריית תל־אביב מתנהלות ישיבות מועצת־העיר באריכות רבה. ראש־העיריה, המנצח עליהן, זקוק להפסקות קטנות בישיבות אלה. השבוע, אחרי חמש שעות של דיונים, יצא צ'צ' לפוש לחצי שעה. אך שב אחרי שלוש דקות, כי לא רצה לתת לסגנו, **יגאל גריפה**, לנהל את הישיבה בהעדרו. „אני לא אתן לגריפל לחגוג יותר מדי," אמר וחזר לישיבה.

■ מבין 31 חברי מועצת־העיר, עובד ראש־העיריה עם שני אנשים בילבד, כי עם השאר יחסיו אינם תקינים.

■ על שולחנו של שר־העבודה־והרווחה, **ד"ר ישראל כץ** מונח זה שבועות אחדים תזכיר ארוך ששיגרה אליו העיתונאית **דבורה נמיר**, ובו כמה הצעות מקוריות להעלאת רמת בריאותם, חייהם ורווחתם של ציבור הזקנים במדינה, שאין להם פנסיה או שילומים מגרמניה, או כל הכנסה אחרת, והם נאלצים לחיות בדחק מקיצבה של 1800 ל רות בחודש בלבד. בין ההצעות: מתן 50 אחוז הנחה מחשבון צריכת־החשמל, שתאפשר לקישים להשתמש בחשמל גם לחימום מים, וגם לחמם את חדריהם. כיום רוב הזקנים אינם מתרחצים, ובקור הם ישנים בבגדיהם. הצעה נוספת שהעלתה העיתונאית: מתן נסיעה חינם לזקנים בתחבורה הציבורית בשעות השפל (10.00—15.00), כדי שיוכלו, לצאת מבדידותם גם לטיול בעיר, להגיע לבית־מרקחת, או לבקר במועדון. דבורה נמיר הצליחה בשלב הראשון להניע את **דויד שיפמן**, יו"ר מועצת־המנהלים של חברת־החשמל, לדון באהדה בהצעתה. אחרי שידור מוצלח על נושא זה ברדיו, לעומת זאת הודיעו בשידור נוסף נציגי אגד ודן, שהם מסרבים אפילו לדון בהצעה, למרות שבשעות השפל מרבית האוטובוסים נוסעים כשהם ריקים למחצה.

■ לפרופ' **מוריס קוי** יש הברקות מקוריות על שמירת הבריאות. הוא טוען שבני־אדם מגסים לחקות את החיות, וזה דבר יהיה בעוכריהם. הם רצים כמו משוגעים („ג'וגינג") ומחקים את הכלבים, הולכים קילומטרים ברגל, כמו סוסים, ורצים לבריכה בשש בבוקר לשחות, כמו הדגים. לדבריו הדבר הבריא ביותר הוא אורח־חיים ותזונה נכונים. הפסקת עישון הורדת מישקל־יתר והרבה מין!

■ בהפגנה שנערכה השבוע ביוזמת **נאווה ארד**, המנהיגה החיננית של נעמ"ת, נגד השינוי המוצע בחוק־ההפלה ולמען שרות שווה לבנות, זכה במחיאות־כפיים הסוערות ביותר דווקא **משה קוך**, המנהיג הקשיש של ל"ע. הוא אמר: „מה יש? זה בושה לבחורה לשרת עם הבחורים בצה"ל? הבחורים בצה"ל הם דווקא נחמדים מאד."

גילה אלמגור

מככבת בסרט הישראלי החדש, „אמי הגנראלית", המוסרט בימים אלה בביומו של יואל זילברג, במוצב של צה"ל, שנבנה לצורך צילומי הסרט ליד העיירה ערד. מפיקי־הסרט התלבטו במשך זמן רב בחיפוש אחר השחקנית, שתגלם את דמותה של האם היהודיה היוצאת לחפש את בנה בקו־החזית, בגירסה הקולנועית של הקומדיה שרשמה שיא במשיכת צופים בתיאטרון הישראלי. מאורעות הזמן השפיעו גם על הסרט. במקביל לאם היהודיה תופיע בו גם אם מצריה, המחפשת את בנה המשרת במוצב מצרי, מצידו השני של קו־ההפרדה בסיני. בתמונה נראית גילה אלמגור בסצנה שבה היא מנסה להפוך פגז של תותח לאגרטל של פרחים.

שוקי שוורץ

ומוטי אוראסטי, שני כוכבי הכדורסל של מכבי תל־אביב, אמנם עסוקים מאד בהפסדים, אימונים וניצחונות במישחקי הכדורסל, אך מצאו זמן לכבד בנוכחותם מסיבה שנערכה לילדים הלוקים במחלת סיסטיק־פייברוזיס, מחלה בדרכי הנשימה של חילד. הורי הילדים החולים הקימו איגוד שיסייע לילדים ולמישפחותיהם במציאת תרופה מתאימה למחלה זו, שטרם נמצאה. מלון „דיפלומט" בתל־אביב נתן לאיגוד אולם ללא תשלום, ואמנים הופיעו בהתנדבות לפני הילדים. אך האטרקציה הגדולה ביותר חיתה, כמובן, כוכבי הכדורסל, שבמשך החגיגה הוקפו בעשרות ילדים ושהתבקשו לחתום להם אוטוגרפים. השניים עזבו באמצע המסיבה, כי מיהרו לאימון.

מעיד על־כך **יוסי עבאדי**, הכתב המדיני של גלי צה"ל, שזכה במחווה יוצא־דופן של בגין. היה זה כאשר, בתום ישיבת הממשלה, ביקש יוסי לשדר את הודעת ראש־הממשלה, אלא שזמן־מה עבר והשידור טרם הועבר אליו. בגין, הבירה הגדולים בארץ. שלוביץ, המצייר בשעות־הפנאי שלו, ביקר לפני כשנה בארצות־הברית לרגל עסקיו, ואת־קבל בבית הלבן על ידי אשת־הנשיא. הוא הגיש לה פורטרט של הנשיא. מעשה ידיו. הוא קיווה שהזוג האמריקאי יזכור

אנשים בעולם

נופש או גוסס?

תמונה לא־שיגרתית זו, של השאה מוחמד רז׳ה פהלווי ורעייתו, אורחיו מאונס של חסן ה־2, מעידה על השינוי הקיצוני באורח חייו של הזוג הקיסרי — מכס מלכות של אמש, לבגדי־ספורט ומשקפי־שמש. אף שהשניים נראים כנופשים בירח־דבש שני, מעמיקות השמועות שפארה דיבה אינה משה מבעלה אף לרגע, בשל מצב רוחו השפוף. הדיווחים הרפואיים מצביעות בעקשנות על מחלתו הקשה של השאה, וישנם הרואים בביקורו הפתאומי של יורש־העצר, סימן כי אכן ימיו של השאה ספורים. לשמועות על הון עתק שהצליחו היא ובעלה למלט מאיראן — היא מודה שהיא המומה. ״כל הזמן מדברים על רכוש במיליונים ובמיליארדים שיש לנו בשש ארצות. האמת היא, שרוב הרכוש הזה שייך לאחיותיו ולבני מישפחה אחרים של השאה.״ כידוע, ביום צאתה את איראן העניק לה בעלה, כפיצוי לצער על הפרידה מהמולדת, יהלום בשווי של מיליון ו־500 אלף דולרים. וכדי שלא יכבידו הנעגועים, יש עימם בחדרים שבארמונו של המלך חסן גם כד קטן עם אדמה פרסית.

מרת קלר: תיאטרון במרפא

מרת קלר (בובי דירפילד), התגלית השווייצית ששילמה עבור קאריירה קולנועית בכמה התקפי־עצבים, שבה לאירופה. היא משחקת את דמותה של מאשה ב״שלוש אחיות״ לצ׳כוב, בתיאטרון פריסאי. ״התיאטרון עושה לי טוב,״ היא אומרת, ״במקום התקפת דיכאון אחת לשבוע, יש לי התקפה שכזו רק פעם בחודש.״

סילבי וארטן: הנני כמו שאני!

בגיל 34 מתנהגת כוכבת הפופ, סילבי וארטן, כילדה קפריסית לכל דבר. אבל ישנם כאלה הרואים בכך הישג של פרימדונה. היא חותמת על חוזים להופיע מחוץ לצרפת ומפרה אותם בזה אחר זה. לצוות טלוויזיה גרמני, שציפה במשך יומיים במצב הכן לכוכבת המתאחרת הודיעה: ״מצדי אתם יכולים לבוא לפאריס. הנני כמו שאני, ומי שרוצה בי צריך לקבלני כזו.״

מרגוט קידר: לא רוצה פרות!

למרות שאהבתם בסרט אפלטונית לחלוטין, הצליח כריסטופר ריב (״סופרמן״) לטרפד את נישואיה של בת־זוגו בסרט, השחקנית מרגוט קידר (המופיעה בתפקיד העיתונאית המגלה את זהותו). היא מככבת גם ב״סופרמן מס׳ 2״ שהביא לה חוז תועפות. וכבר הוחתמה על שלושה נוספים. אלא ששיגשוג של חוזי ההסרטה הביא להתפוררותו של חוזה הנישואין. היא מתגרשת מבעלה, הסופר והתסריטאי תומס מגוואן, בטענה שאין לה כל חשק לחיות עימו בכפר ולגדל פרות ותרנגולים.

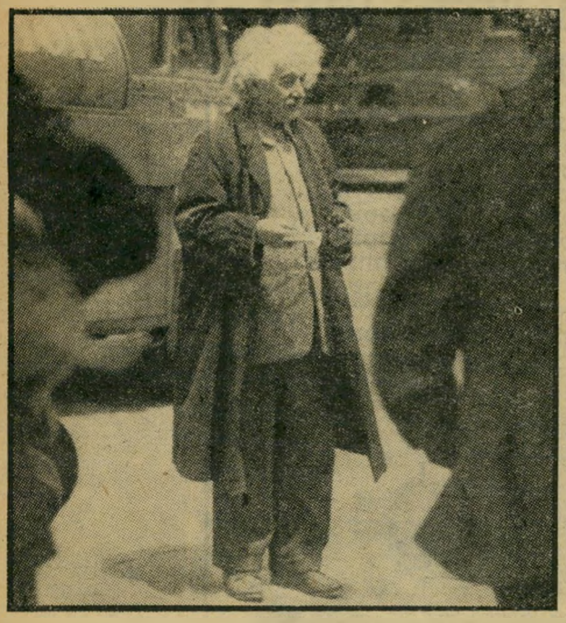

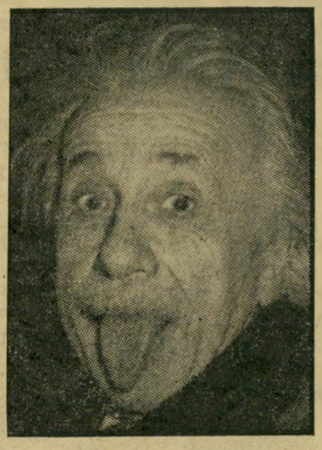

אלברט איינשטיין:

אלבום

יום־הולדת

במלאת 100 שנה להולדתו של אבי תורת־היחסיות, עורך העולם כולו מחוות — בכנסים, עצרות, פסלים ותמונות — למי שהיה גאון, אמן ומגוון. איינשטיין נולד בעיר הגרמנית אולם, ב־14 במרס 1879. בגיל 3 עוד לא דיבר, ובגיל 9 (בתמונה, למעלה מימין, עם אחותו מאיה) טרם קרא שוסטת. הוריו דאגו שמא הוא מפגר, ומוריו הבטיחו להם שלעולם לא יהיה הצלחה גדולה. מאחר וסיים את בית־הספר התיכון בלי תעודת־בגרות ולא הצליח לעמוד בבחינות לאסיסטנט, התקבל בפרוטקציה להיות בוחן סוג ג' בחברת פטנטים בברן (בתמונה התחתונה משמאל, והיה עליו להמתין שבע שנים עד שזכה להיות בוחן סוג ב'. ב־1921 התקבל בהערצה בארצות־הברית. הוא ורוברט אופנהיימר (בתמונה השלישית משמאל) נודעו כאבותיה הפציפיסטיים של הפצצה האטומית. על אהבתו הגדולה לכינור (בתמונה העליונה משמאל) הגיב יצא חפץ: „איינשטיין הוא הכנר הטוב ביותר בין הפיסיקאים." הוא היה נשוי פעמיים. מאשתו הראשונה, מילווה (בתמונה האמצעית מימין, עם בנם הנס־אלברט) התגרש, כדי לשאת את דודניתו אלזה (בתמונה התחתונה מימין, עם בתם מרגוט). משנת 1933 הירצה באוניברסיטת פרינסטון (בתמונה השנייה משמאל) עד שנפטר, ב־1955. ב־1952 הציע לו דויד בן־גוריון להיות נשיא מדינת ישראל, אך הוא סירב. מאז ומעולם הצהיר שחלומו האחד והיחיד הוא להיות פיסיקאי. „למה דווקא פיסיקה?" שאל אחד ממחנכיו, „למה לא תיקח לך משהו פשוט יותר, לפי כוחותיך, משהו כמו מישפטים או פילולוגיה?"

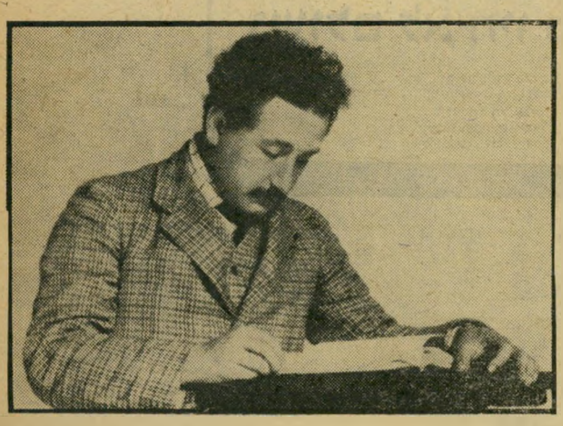

מימד חדש בתעשית הרכב CITROËN VISA

היא בנויה בטכנולוגיה מתקדמת ביותר ומיצגת רעיונות, שכלולים טכניים וחידושים מקוריים שגם מכוניות גדולות היו גאות בהם.

VISA

היצירה החדשה של CITROËN
מנוע חדיש עם הצתה אלקטרונית אינטגרלית המשוכללת ביותר הקיימת כיום

הצתה אלקטרונית אינטגרלית
מהפכה טכנית בשטח ההצתה, לראשונה בשימוש במכוניות קטנות בסדרות ייצור גדולות. מבטלת לחלוטין את המפלג (דיסטריביוטור) ומופעלת ע"י מנגנון אלקטרוני, המקבל ומטפל אוטומטית בכל הנתונים לוויסות ההצתה כמו במחשב, ללא כל קשר מכני עם המנוע. התוצאה: התנעה קלה בכל מזג אויר ניצולת מירבית של המנוע ללא מאמץ, ביצועים מדוייקים, שריפה אופטימלית של תערובת הדלק הגורם לחסכון רב בהוצאות אחזקה.

מנוע חדיש
652 סמ"ק, מקורר אויר, המפתח 36 כ"ס DIN, מאייד כפול, ביצועי מנוע מעולים, חסכוני, 17.5 ק"מ לליטר (ב־90 קמ"ש) ואליו צמודה תיבת הילוכים של ה־GS היותר גדולה.

פיקוד לווייני
לוח מחוונים מפואר עם פיקוד לווייני שהוא ארוע בפני עצמו. נמצא בצד שמאל מתחת לגלגל ההגה ומרכז בתוכו את הכפתורים והמתגים המיוחדים הניתנים להפעלה בקלות במגע האצבעות, בלי לעזוב את ההגה (בשיטת סיטרואן CX הגדולה).

השווה אותה עם כל מכונית אחרת ותיווכח כי
מעולם לא היו כל כך הרבה יתרונות במכונית קטנה אחת

דוד לובינסקי בע"מ
מפיץ סיטרואן בישראל.

דוד לובינסקי בע"מ.
תל־אביב: רח' שונצינו 16, טל. 03־33214.
סוכנויות: תל־אביב:
ב.ג. מוסכים ומפיצים בע"מ,
רח' חרוץ 12, טל. 03־31339;
ירושלים: רח' הס 3, טל. 222666, 228888
חיפה: רכב הצפון בע"מ, שד' בן גוריון
(הכרמל) 8 טל.04־538228.
באר־שבע: אשוב הנגב, דרך חברון 3, טל. 057־77021.

22

CITROËN VISA

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

אין יושב־ראש ל„הסנה"

בניגוד לכל כללי „חברת־העובדים", ה־מחייבים יושב־ראש לכל חברה הסתדרות־תית, שלא יהיה המנכ"ל, אין לחברת־הביטוח „הסנה" יושב־ראש מועצת־מנהלים, ולא נראה כי ימנו מועמד בקרוב. גורמים ב„חברת העובדים" ציינו כי מצב זה נוח למנכ"ל החברה, **איתן אבניאון**, **אשר תחשיב מס־הכנסה ליהלומנים**

האוצר סיכם סופית את תחשיב מס־ההכנסה לענף היהלומנים לשנת 1977—1978. היהלומנים ישלמו מס בשיעור של 6% משווי הייבוא של סחורה שלא נק־נתה מן הסינדיקט, ומס של 8.5% על סחורה שנקנתה מן הסינדיקט. יצרנים יקבלו הנחה במס, בשיעור של 25%.

גורמים בענף טענו כי ענף־היהלומנים עומד לפני צימצום רציני ביותר, מול ה־תחרות המועדפת של יהלומים מהודו ו־דרום־אפריקה. הסינדיקט מוכר להודים חומרי־גלם במחיר הנמוך ב־10% מה־מחיר שבו קונה ישראל. גם היצרנים בדרום־אפריקה קונים גלם במחיר זול יותר. ארצות אלה מתחרות בישראל בכל מקום, ומצמצמות את הייצוא הישראלי.

מנכ"ל אבניאון
מה שבטוח ביטוח

און, שאינו כפוף ליושב־ראש מטעם „חברת העובדים".

מקורביו של אבניאון טענו, כי הסיבה לאי־המינוי היא כוונתו של אבניאון להיות בעצמו יושב־ראש מועצת מנהלים, ולמנות כמנכ"ל את מישהו, **אלפרד גולץ**. אבניאון חשב כי **ארתור בן־נתן** יתפטר מעיריית תל־אביב אחרי כישלונו בבחירות, ואז יהפוך אבניאון ראש ה־אופוזיציה, יפרוש מניהול „הסנה" ויעבור לפוליטיקה. אך בן־נתן אינו מתפטר, ו־אבניאון שומר את המישרה ריקה לעצמו, לעתיד הרחוק.

חסכו 40 מיליון דולר במסוף הפחם

בסוף אפריל תוציא חברת־החשמל מיכרז בינלאומי לבניית מסוף הפחם ב־חדרה, בהשקעה משוערת של 40 מיליון דולר לעבודות בנייה, ועוד 30 מיליון דולר לציוד ימי ומיכני. המסוף ישמש לפריקת כ־2.5 מיליון טון פחם לשנה, לתחנת־הכוח החדשה בחדרה, והוא יוש־לם ביוני 1981.

המסוף מתוכנן כגשר על עמודים, ב־אורך של 1800 מטר לתוך הים, ובקצהו מזח שאורכו 300 מטר, ואליו תיקשרנה אוניות־הפחם. הפחם יועבר על הגשר באמצעות מעביר מיכני. עד כה הגישו את מועמדותן יותר מ־20 חברות בינלאומיות, מהן שש בשורה הראשונה בעולם, שלהן נסיון בעבודה דומה.

תיכנון המסוף נעשה על־ידי המהנדס **שימעון ירון**, מבעלי משרד ירון—שימעוני. תיכנונו גילה גישה מהפכנית, בוותרו על שובר־גלים שאותו כללו כל יתר המציעים. ירון טען כי ניתן לפרוק את הפחם מן האוניות ביותר מ־80% של ימי השנה בלא הגנת שובר־גלים. יתר ההצעות כללו שובר גלים שעלותו לבד היא בסך 40 מיליון דולר. ירון הסתמך על חישובים מפורטים של תנועת הגלים בחוף ישראל ועוצמתם, וכן על שני מסו־פים באוסטרליה, המשמשים להעמסת פחם על אוניות.

גולן פונה למחכת

הקבלן הידוע **יוסף גולן**, הבונה בעיקר באיזור רעננה, הקים חברה למיפ־עלי־מחכת, בשותפות עם **מנדל גולד־ברג** מנתניה. שם החברה „רב־אל מחכת בע"מ".

משא־ומחן נוקשה ב„אל־על"

הנהלת „אל־על" החלה במשא־ומתן עם ועד צוותי־האוויר, על תביעתו ל־הפעיל, החל מהשנה, פנסיה תקציבית. עד כה היו לצוותי־האוויר קרנות־קרקע, ולאחרים קרנות פנימיות. אולם לא היה הסדר פנסיה לצוותים, כמקובל בענפי ה־משק השונים.

נציגי הוועד מסרו כי הנהלת החברה מגלה קשיחות רבה, ותיתכן השבתה של החברה. דובר החברה מסר כי תירגום הדרישה לשפת המיספרים יעלה במיל־יארדים מתקציב המדינה, ולכן המשא־ומתן קשה.

הדובר הסביר כי „אל על" טרם הפיצה את מחיריה לטיסות החל מאפריל, שכן עליה לערוך שינויים רבים ביגלל הת־ייקרות הדלק, ועם כל חברה זרה יש משא־ומתן נפרד.

המירוץ האחרון בסיני

בתחילת מאי ייערך בסיני מירוץ־מכוניות, שיימשך חמישה ימים. הכינוס מאורגן על־ידי האירגון הבינלאומי של מכוניות הספורט, שמרכזו בפריס. ל־מירוץ יבואו מאירופה יותר מ־55 נהגי־מכוניות על מכוניותיהם, וכן כ־20 אופ־נועים. המארגנים מצפים גם להשתת־פות ישראלית, והמעוניין יירשם במועדון־המכוניות הישראלי.

מארגן המירוץ מטעם האירגון הבינ־לאומי בישראל הוא **ג'ורג' רייכמן**, המסייע לנשיא האירגון **ז'אן קלוד ברטראנד**. כל משתתף זר ישלם 3000 דולר, הכוללים את כל ההוצאות. בסיס המירוץ יהיה בנביעות, ומדי יום ייצאו משתתפיו למסלול אחר, שיסתיים ב־נביעות. רייכמן מסר כי ההשקעה, ב־שלבים המוקדמים של המירוץ, הגיעה ל־60 אלף דולר, ועד תום המירוץ תהיינה ההוצאות יותר מ־200 אלף דולר. ה־הכנסות צפויות מהמשתתפים וממכירת פירסומת על המכוניות ובמסלול־המירוץ.

יחד עם הנהגים הזרים יבואו לישראל, לצילום המירוץ, צוותים של רשתות־הטלוויזיות הצרפתית והאיטלקית.

האירגון מקיים מירוצים מזה שש שנים. מסלול־קבע בן 10 אלפים קילו־מטר הוא מחוץ השנתב לניצה, ובו נערך מירוץ בכל שנה. מסלולים אחרים הם בתוך אירופה, וגם באמריקה התקיים מירוץ.

המסלול בסיני הוא הראשון במתכונת בינלאומית, ויוזמיו מקווים כי גם אחרי חילופי השילטון בסיני יוכלו להמשיכו בשנים הבאות.

במקביל למירוץ הם מקיימים בנביעות סימפוסיון רפואי בינלאומי על נושאים ספציפיים, ויותר מ־100 רופאים הבטיחו את השתתפותם בו.

ורשביאק מנהל „עסיס"

צבי ורשביאק התמנה מנכ"ל חברת „עסיס", במקום **מיכאל בז'ראנו**. ורשביאק ניהל קודם לכן את „המחלבות המאוחדות" של **יגאל הורביץ**.

הסתבכות ענק בבורסת היהלומים

הנהלת בורסת היהלומים הקימה וע־דת־נושים לטיפול בהסתבכות של מלטשת היהלומים „שטיינברג—ולנר". היקף החו־בות המשוער, כפי שנאמד עד היום, הוא כשלושה מיליון דולר.

השותף העיקרי במלטשה הוא חתנו של מתווך היהלומים הנודע **ליאון קליימן**.

בהסתבכות זו עלולים להנזק מיספר גדול של נושים קטנים, כיוון שהבנקים הנושים כבר הבטיחו את עצמם בהשתל־טם על הסחורה והמלטשה.

מה צפוי במשק?

כל חיזוי של הצפוי בכלכלה בשנה הקרובה צריך לצאת מאחת משתי נקודות מוצא.

הראשונה: הסכם־השלום עם מצריים ייחתם ולא יבוטל, ויקויים כסדרו עד תום השנה. הכלכלה תתנחל כמו עד עתה, בתוספת גורם אחד — בעוד כמה חודשים יחלו בעבודות בנייה וביצורים גדולים בנגב. עבודות אלה יגרמו להשבתת מרבית אתרי הבנייה הציבורית במדינה, וחלק נכבד מן הבנייה הפרטית, שכן עדיפות לאומית וכספית תינתן לעבודות בנגב. ההשבתה תיגרם מחמת המחסור החמור בעובדים במשק.

כבר עתה אין מופעל חלק ניכר ממשק הבנייה והתעשיה בגלל המחסור בעובדים פשוטים. 70 אלף הפועלים מהשטחים נספגו מזמן, ואין כל זרימה של כוח־אדם נוסף, המחליף את זרימת כוח־העבודה היהודי לשירותים ולמיסחר.

יש להניח כי גם חלק מעובדי הייצוא בהווה יזרום בעתיד לעבודות החדשות, כך שעבודות אלה תגרומנה להחרפת המחסור במשק היצרני. תהליך זה מקביל לירידת כדאיות הייצוא, שתביא בהכרח להקטנת הייצור לשם ייצוא, כך שה־תוצאה המשולשבת תהיה מעבר עובדים ממשק הבנייה בישראל, תוך שיתוקן, ומתעשיות הייצוא, אל עבודות הנגב.

מבחינת מאזן־התשלומים החיצוני הקטנת הייצוא לא תפגע בו, כיוון שעבור עבודות הביצורים בנגב ישלמו האמריקאים, לפי התכסם, בקצב של מיליארד דולר לשנה. סכום זה יפצה לחלוטין על הקטנת הייצוא. אולם מבחינת כמויות הכסף בשוק צפוי הבדל יסודי. אם עד כה פירנסה את תעשיית־הבנייה הפרטית למגורים הדרישה של קונים פרטיים, והקונים של הדירות העבירו כסף אל הבונים, הכל באותו מעגל ישראלי, הרי שעתה יישארו הקונים הפוטנציאלים וכספם בידם, כי לא תהיינה דירות כלל, או שמחירן יאמיר לשחקים, בעוד שגורמי הייצור, שיעסקו בביצורים, יקבלו כסף מהמעגק האמריקאי שיומר ללירות. יקרה תהליך כפול: מחד, לא ייבנו כ־25 אלף דירות בסקטור הפרטי, שעלותן היא כחצי מיליון לירה לדירה, ויחד 12.5 מיליארד לירות; כמות זו תישאר בידי חלק מן הציבור ותיצור עודפי ביקוש. מאידך יוזרמו מיליארד דולר, או 20 מיליארד לירות, לגורמי־הבנייה, ודרכם למשק, כך שכמות הכסף האינפלציוני הפנוייה תגדל בצורה אדירה.

במצב כזה — אינפלציה של מאה אחוזים היא ריאלית בהחלט. מול אינפלציה אדירה כזו יהיה חייב האוצר לשמור על התמורה הריאלית לייצואן, כדי שימשיך לייצא. עד כה עוד היה כדאי לייצוא אם יירידת שער הלירה האינפלציונית לא עלתה בעשרה אחוזים ומעלה על יירידת ערך הלירה מול הדולר. מסתבר כי באינפלציה של מאה אחוזים חייב שער הלירה לרדת בתשעים אחוזים לפחות, כדי שימשיכו לייצא. קשה לראות את האוצר מפחת את הלירה בשיעור כזה, כאשר בידיו עודף־דולרים מאסיבי כבר עכשיו, וצפויה עוד הזרמה ללא תמורה מכספי המענק האמריקאי בשיעור של מיליארד דולר לשנה, נוסף על המענקים והמילוות השוטפים של 2.5 מיליארד דולר לפחות.

המסקנות: במשק תחיה אינפלציה דוהרת, פריחת שכבות מתעשרים, הצטמקות הייצוא ופגיעה במשק היצרני בגלל נדידת עובדים לתעשיית־הביצורים, שתשלם יותר מאשר מסוגל לשלם המשק היצרני.

אין להניח כי האוצר יעשה צעדים כלשהם. בכל תולדות המדינה נקט האוצר בצעדים דרסטיים רק כאשר הצטמקו יתרות המטבע הזר, ואין מצב זה קרוב עתה. המדיניות הכלכלית והתוצאות הצפויות בשנה הקרובה תואמות את מגמת שר־האוצר וראשי המיפלגה הליברלית, לפגוע בשכבות המשק היצרני, על תעשייניו ושכיריו, ולטפח את השכבות הטפיליות והמתעשרות. האוצר, גם אם ירצה, לא יוכל להשתמש במנגנון המיסוי כאמצעי מאזן, שכן מנגנון זה פשט את הרגל ואינו מסוגל לגבות גביית־אמת.

אותן שכבות של שכירים, שהן חזקות בלאו הכי — טכנאים, מהנדסים, מפעילי־ציוד כבד — תמשכנה לתבוע ולקבל את חלקן בעוגה, כיוון שהן תהיינה דרושות. שכבות השכירים החלשים, עובדי התעשיה היצרנית והחקלאות, מצבן יורע עוד יותר. שכבות אלה הן התומכות המובהקות של תנועת החרות. מדיניות זו ידועה היטב לראש־הממשלה, **מנחם בגין**, שהסביר לחבריו למיפלגה כי הוא זקוק לקולות הליברלים לביצוע מדיניות־החוץ־והביטחון שלו, ולכן עליו לתת **לשימחה ארליך** יד חופשית במיגזר הכלכלי.

תחזית זו בנויה על ההנחה כי הסכם־השלום אכן יבוצע בשנה הקרובה. אולם יתכן כי הוא יוקפא, או יתפוצץ בקרוב. זאת כיוון שאין הממשלה רוצה להיפרד מהשטחים הכבושים, והיא תמשיך במדיניות ההתנחלות שם. מול מדיניות זו תיאלץ מצריים להחזיר את הגלגל לאחור, שכן ממשלת ארצות־הברית לא תוכל לכפות על ממשלת־ישראל הנוכחית ביצוע ההסכם, כפי שהיא מפרשת אותו.

תחזית זו נראית סבירה גם לממשלה, ולכן הורתה לחברת „נפטון", המפיקה את הנפט במיפרץ־סואץ, להתחיל עתה בשני קידוחים נוספים, אשר יתנו נפט רק בעוד כמחצית השנה. אם חושבת הממשלה להחזיר את הנפט בסואץ בעוד עשרה חודשים, לפי ההסכם, היא לא היתה משקיעה עתה מיליוני דולרים בקידוחים חדשים. השקעה זו באה לחזק את עמידת ישראל במשבר צפוי עם ארצות־הברית, ולהגדיל את עתודות הנפט שלה.

ברור כי פיצוץ משא־ומתן יקפיא את העבודות בנגב ואת המירוץ האינפלציוני, והשנה הקרובה לא תהיה שונה בהרבה מזו הנוכחית, מבחינה כלכלית. אולם בתחום אחד, לפחות, תהיה השפעה מיידית להפסקת המשא־ומתן, תוך משבר עם אמריקה: יתרות מטבע זר תהפוכנה מוצר מבוקש ביותר, והממשלה תקפיא כל שימוש בהן. שער הלירה לעומת הדולר יירד בקצב מהיר ביותר, בגלל הביקוש האדיר לדולרים, והלירה תפחת בשיעור העולה בהרבה על קצב האינפלציה. הדבר יגרום להגברת הכדאיות של כל המייצר תמורת דולרים, והיצוא יקבל עידוד ניכר.

דעתי האישית היא כי תתאמת ההנחה השניה, להוציא מיקרה של החלפת הממשלה.

הכנס לאופל.
הכנס
להשקעה בטוחה.

מי קונה אופל? – הרוצה להשקיע את כספו
במכונית אמינה, בטוחה, נוחה, מהודרת,
יפה, חסכונית – מכונית ברמת שלימות טכנית
כפי שרק יצרני אופל יודעים ליצור.
מי שבדק והישווה הגיע למסקנה – אופל!!
ולאחר הקניה, עומדים לרשותך 40 מוסכים
מורשים ברחבי הארץ, המבטיחים לך
שרות מהיר ואספקת חלפים שוטפת.

המכונית השומרת על ערכה - OPEL.

ליאו גולדברג בע"מ משרד ראשי: תל-אביב, דרך פתח תקוה 86
טלפון 284111, סניפים וסוכנים בכל הארץ

OPEL GM

חיפה: רח' יפו 132, טל' 522682, וולטר יעקב, רח' יפו 19, טל' 512251. **ירושלים:** רח' שלומציון המלכה 15, טל' 224536. **באר-שבע:** רח' טרומפלדור 40, טל' 73515.
נצרת: סרוג'י יוסף, טל' 56398. **נתניה:** מכונית נתניה, טל' 39423. **רמת-גן:** ארז, ז'בוטינסקי 18, טל' 720038.

עליזה בגין אחזה בכוח בזרועה של אופירה נבון כדי שהיא לא תתקרב אל המכובדים ✷ הנשיא נבון „גרש" בגין מתחילת שיירת לוחצי הידיים ✷ עזר וייצמן טען כי יצחק נבון מכין את הבחירות בשכונת התקווה

לישיבת הממשלה ביום הראשון שעבר היתה בין ישיבות הממשלה הגרועות ביותר. הנשיא האמריקאי ג'ימי קארטר כבר שהה כ־14 שעות בירושלים, הנושאים שעליהם היתה הממשלה צריכה להחליט ולתכנן את דרכה היו רבים וחשובים.

אולם למרות זאת החלה ישיבת הממשלה בנושא אחר לגמרי. שר־הביטחון, עזר וייצמן, מי שהיה ראש מטה־הבחירות של הליכוד החל מדבר. מבלי לבקש אפילו את רשות הדיבור והעלה נושא, שלא היה על סדר יומה של הממשלה. „מה הוא חושב לעצמו?" קרא וייצמן, „הוא הלך לשכונת התיקווה כדי לכבוש אותה, מפני שזה המועז שלנו. הוא רוצה להיות ראש־ממשלה עוד לפני שתיגמר הקדנציה. הוא צריך להחליט מה הוא נשיא או פוליטיקאי."

אריק שרון דיבר אחרי וייצמן, בעצם תוך כדי דבריו של וייצמן. שרון טען כי „יש לרסן את הנשיא. מישהו צריך לדבר איתו ולאמר לו כי אסור לו לשאת נאומים פוליטיים כמו שהוא עשה אתמול בלוד."

אל הדיון החשוב הזה הצטרפו עוד שרים אחדים, שמתחו ביקורת על הנשיא. חיים

לנאומו של הנשיא ערב קודם לכן, בנמל התעופה בן־גוריון. בגין העיר הערה סתמית וקבע כי „אני קראתי את הנאום קודם."

גם מדבריו אלה של בגין אי אפשר היה להבין כי הוא מגן על הנשיא. אחד השרים, שלא מהליכוד, שהיה נוכח באותה ישיבת ממשלה, אולם לא השתתף בדיון תאר זאת: „מטון הדברים של בגין אפשר היה להבין שהוא אומר: 'בסדר, הנשיא נתן לי לקרוא את הנאום, אבל לא יכולתי לשנות שום דבר'."

אותה ישיבה באה אחרי שרשרת של ריבים בין ראש־הממשלה ואשתו לבין הנשיא נבון ורעייתו. עוד לפני שנבחר יצחק נבון כנשיא המדינה, כאשר היה נדמה לבגין כי את כס הנשיאות יתפוס המועמד הפרטי־אלמוני שלו, הפרופסור יצחק שווה, הצהיר בגין הצהרות מפוצצות, כי יש להרחיב את הסמכויות הקבועות בחוק לגבי הנשיא. כאשר על אפו ועל חמתו של בגין, ובניגוד להצבעתו, נבחר יצחק נבון כנשיא מדינת ישראל, חזר בגין, בתשובה על שאלות עיתונאים על דעתו, שיש להרחיב את סמכויות הנשיא, אולם עד היום, לא נעשה דבר בכיוון זה. הנשיא נבון מכהן בתפקידו כבר 10

מילחמת נבון־בגין

לנדאו היה דווקא העדין מכולם וגידעון פת הודיע שהוא מסכים עם וייצמן. את הדיון בפרשת הנשיא סיים השר משה ניסים, אשר אמר: „פרס ורבין רבים ביניהם. הנשיא רוצה להיות מנהיג מיפלגת העבודה ולהחזיר את המיפלגה הזו לשילטון. הוא מהווה לגבינו סכנה של ממש. אני מכיר את כל התרגילים שלו, הוא כבר עשה דברים כאלה. עכשיו יש לנו הכוח לבלום אותו. אנחנו צריכים ליזום חקיקה, אשר תגדיר במדוייק את תפקידיו של הנשיא ואת התחומים אשר מותר לו לעסוק בהם כאשר הוא נשיא. התפקיד של הנשיא זה לקבל כיתבי אמנות של שגרירים, ולא לשאת נאומים פוליטיים. הנשיא נבון ממש מתנכל לממשלה. צריך גם לחוקק חוקים אשר לא יאפשרו לו לקפוץ מהנשיאות ישר לפוליטיקה, או שלא יאפשרו לו בכלל לעסוק יותר בפוליטיקה."

בגין ✷ שתק

אחרי ישיבת הממשלה טען ניסים בפני שרים ששאלו אותו בנושא זה, כי היתה בזמנו פרשה בין יצחק נבון לאביו של ניסים, מי שהיה הרב הראשי הראשון לציון, וציין כי „יש לי חשבון איתו" בהתייחסו לנשיא.

הדוברים בישיבה שאבו עידוד מכך שראש־הממשלה, מנחם בגין, אינו מפסיקם. היה ברור להם כי אם הדברים לא היו נאמרים על דעתו של בגין, הוא היה מפסיק את הדיון באחת משלוש הטענות: שהנושא אינו על סדר היום, שהאיש המדובר בו אינו נוכח ואינו יכול להשיב על הטענות נגדו, או שהיה טוען, כפי שהדבר מתאים לדמות שאותה מנסה בגין להציג, שאל לה לממשלה לפגוע בכבודו של הנשיא.

אולם בגין שתק. הוא נתן לכל לאמר את אשר יש בליבם על הנשיא. בגין גם לא העיר מילה, כאשר הדברים גלגלו בגסות רוח, או כאשר הם עברו את הגבול המותר כלפי נשיא המדינה. רק בסוף הדיון, התייחס בגין למישפט אחד, שנאמר בקשר

מאחורי הגב

בכניסה לירושלים ג'ימי קארטר ורוזלין משתתפים בטכס אכילת החלה ושתיית היין. קשה שלא להבחין בעליזה בגין ביניהם ובדמותה של רעיית הנשיא אופירה נבון המציצה מאחורי גבו של קארטר. במשך כל הביקור נערך מאבק חשאי בין הנשיא לראש־הממשלה, אולם הכל ראו את התנפלויותיה של עליזה כנגד אופירה.

מילחמת נבון - בגין

(המשך מעמוד 29)

חודשים. אולם מאז נבחר נבון כנשיא, התדרדר בגין בכך שהוא משתף את הנשיא בכל המהלכים המדיניים ומדווח לו חדשות לבקרים. הקרע הראשון בין השניים היה בגלל ארוחת־הערב (העולם הזה 2167). כאשר נודע כי הנשיא האמריקאי, ג'ימי קארטר, עומד להגיע לישראל וכאשר הגיעה טיוטת סדר היום של ביקורו, התברר כי את הארוחה הממלכתית לכבוד קארטר יעניק ראש־הממשלה מנחם בגין.

ראש הממשלה במקום החמישי —

בין מחה. הוא דרש כי הוא יהיה המארח בארוחת־הערב הממלכתית. לא היתה זו קטנוניות ואף לא דרישה לכיבוד מאת נבון. הפרוטוקול קובע כי את הנשיא צריך לכבד נשיא. גם התקדימים בעניין זה מוכיחים כי את ארוחת־הערב צריך להעניק נשיא־המדינה ולא ראש־הממשלה. אולם בגין, שבאותו זמן שהה עדיין בארצות־הברית, סרב לשמוע על כך, והורה לאנשיו בארץ לדחות את דרישת הנשיא נבון. בגין ידע כי בארוחה כזו, שוב על פי הפרוטוקול, נואמים רק האורח והמארח, והוא לא רצה להפסיד הזדמנות לנאום, בעיקר כאשר היה ברור כי הארוחה שנערכה בכנסת ישראל תיסקר על־ידי כל רשתות הטלוויזיה בעולם.

אולם הנשיא גילה עקשנות. „נשיא שמחל על כבודו, אין כבודו מחול," הוא ציטט מהמאמר התלמודי לאנשי מישרד ראש־הממשלה שבאו אליו בנושא זה. „אין זה עניין אישי או מישפחתי," הוא אמר בהתייחסו לארוחה, „אלא עניין ממלכתי מובהק." כאשר המשיכו לילחוץ עליו לוותר, הודיע הנשיא כי אם לא יהיה הוא המארח בארוחת־הערב, הוא יהיה חולה במשך כל זמן שהותו של קארטר בארץ, יתנגל על כך בפני הארוח, ואחרי שקארטר יסע, יגיש הנשיא את התפטרותו.

אחד מאנשי מישרד ראש־הממשלה מיהר לדווח על כך בטלפון לבגין: „אם לא נוותר לו, אין לנו נשיא." בגין ויתר, אך בתנאי: „שהנשיא יסכים כי גם הוא, בניגוד לפרוטוקול, ינאם בארוחת־הערב." הנשיא הסכים.

על אף הסכמת הנשיא, היה הקרע בין שני האישים ובין שני המוסדות: לישכת נשיא־המדינה ולישכת ראש־הממשלה. לעובדה קיימת. הביטוי לכך בא כבר במוצאי השבת, כאשר הגיע קארטר לארץ. עוד לפני הטכס עצמו, הממונה על הטכס במישרד החוץ, רחבעם עמיר, תידרך ביסודיות רבה את נבון, בגין ונשותיהם כיצד לנהוג במהלך הטכס. על פי התידרוך היו האישים חייבים להסתדר, בצורה מסוימת מאד. כאשר הם עברו לפני שורת לוחצי־הידיים. על פי הפרוטוקול, נשיא המדינה, יצחק נבון, היה צריך לצעוד בראש ואחריו נשיא ארצות־הברית, ג'ימי קארטר. במקום השלישי היתה צריכה לצעוד אשת הנשיא האמריקאי רוזלין ואחריה אשת הנשיא אופירה נבון. במקום החמישי ראש־הממשלה מנחם בגין, והאחרונה בשורה אשתו עליזה.

„נכון שהייתי ילד טוב?"

כאשר התחילו האישים לצעוד, זכר נבון את הוראותיו של ראש הטכס, צעד ראשון ואחריו הנשיא קארטר. רוזלין קארטר החלה צועדת אחריהם, גם היא תודרכה קודם לכן על־ידי אנשי הטכס האמריקאים, ואילו בגין זינק לתחילת השורה. כאשר התחילה אופירה נבון לצעוד, תפסה אותה עליזה בגין בזרועה וצעקה עליה: „אנחנו נשארות כאן." אופירה נדהמה. אחר־כך סיפרה שנותר סימן אדום בזרועה מעוצמת האחיזה של הגברת בגין. אולם היא נשארה לעמוד. כאשר הבחין בכך הנשיא נבון הוא פנה אל ראש הטכס, רחבעם עמיר, שעמד לידו ואמר לו: „רחבעם, לך תביא את הנשים." עמיר מיהר לקצה התהלוכה וביקש מאופירה נבון לצעוד במהירות, כדי להדביק את הפלמיה. כאשר ראתה עליזה בגין כי אופירה מתחילה לצעוד היא מיהרה בעיקבותיה.

אז פנה נבון לטפל בבגין. ראש־הממשלה, בניגוד לפרוטוקול, התייצב בראש השורה והתחיל להציג את האנשים בפני קארטר. נבון פנה אליו בעברית ואמר לו: „נדמה לי שיש לך טעות. על פי כללי הטכס אתה צריך להיות בסוף השורה." בגין משך בכתפיו ופנה לסוף השורה.

אי אפשר היה שלא להיזכר אז, במעמד דומה שאירע בעת שהנשיא המצרי אנוואר אל־סאדאת הגיע לנמל התעופה בן־גוריון. על נשיא המדינה דאז, הפרופסור אפריים קציר, היה לצעוד ראשון, לפני הנשיא המצרי, אולם בגין רץ קדימה. קציר לא שם לב למה שקורה והתעכב ליד כל אחד מהאישים הישראליים שאת ידם לחץ, בעוד סאדאת ובגין התקדמו.

כאשר התעכב על־יד חבר־הכנסת, יצחק נבון, שמעו כל הנוכחים את הנשיא דאז שואל את הח"כ דאז: „מה שלומך? מה שלום אופירה? מה שלום הילדים?" נבון השיב לו: „אפרים, תעזוב את אופירה והילדים. תרוץ קדימה, ותלווה את סאדאת." אז נראה אפריים קציר כשהוא ממהר לעברם של סאדאת ובגין ומדלג על לחיצות ידיים עם לפחות 10 נכבדים העומדים בתור.

שלוש נשים

שתיים אוחזות בידיהן זרי פרחים, רעיית נשיא־המדינה, אופירה נבון, ואשת ראש־הממשלה עליזה בגין והשלישית, רוזלין קארטר עומדת על כבש המטוס מאחורי בעלה, נשיא ארצות־הברית, הלוחץ את ידו של הנשיא נבון. דקות אחדות לאחר מכן החלה המילחמה הגדולה בין מישפחת נבון למישפחת בגין, כשעליזה בגין מתחרה באופירה נבון, והנשיא מגרש את ראש־הממשלה למקומו.

כאשר הסתיים הטכס אירעה התקרית המפורסמת אשר תוארה בתמונות בהעולם הזה, שבה עליזה בגין דחפה בגסות את הנשיאה, כאשר היה עליהן להיכנס למכוניות שהסיעו את נשות ראשי המדינה לירושלים. האווירה במכונית שבה נסעו, קארטר, נבון ובגין היתה לבבית לפחות כלפי חוץ. בגין הסביר זאת אחר־כך לאחד ממקורביו: „לא היה טעם להמשיך ולריב בנוכחות הנשיא האמריקאי, אז אמרתי לנבון: 'נכון שהייתי ילד טוב?' וזה שבר את המתיחות."

בישיבת הממשלה ביום הראשון נפלה הכרעה בעניין הנשיא. סגן־ראש־הממשלה, ייגאל ידין, אשר כשאר שרי ד"ש והמפד"ל וכמשה דיין, לא השתתף כלל בדיון, אלא ישב נדהם לשמע ישיבת הממשלה הפרטית של הליכוד, ילך אל הנשיא כשעליו למלא שלוש משימות. האחת: לנזוף בנשיא על פעילותו הפוליטית, או לפי הגדרת בגין, לעדכן את הנשיא בהלכי הרוח בתוך הממשלה בנושא זה. השנייה: לבקש מהנשיא באופן רישמי להרשות גם לבגין לנאום בארוחה שנערכה באותו־הערב, והשלישית לבקש מהנשיא, בשם ראש־הממשלה, לוותר על נאומו בטכס יציאת קארטר מהארץ, ולהשאיר את המלאכה בידיו של בגין.

כשהגיע ידין אל מישכן הנשיא, הוא מצא את הנשיא במצב־רוח רוגז. הנשיא רגז על רשימת המוזמנים לארוחת הערב שלו שאותה העבירה לו לישכת ראש־הממשלה. ידין נבהל ממצב־רוחו של הנשיא ולא היה בליבו האומץ לדווח לו על ישיבת הממשלה. את שתי הבקשות האחרות הביע ידין, והנשיא נענה להן, כמובן.

הקרב על הנשיקה

מדוע כעס הנשיא על ההזמנות שנשלחו על־ידי לישכת ראש־הממשלה? מבט חטוף ברשימת המוזמנים גילה, כי מהאופוזיציה הוזמן רק אדם אחד: שמעון פרס, ואילו מחוגי הליכוד הוזמנו רבים, ביניהם אף ידידים אישיים של ראש־הממשלה, שאין בינם לבין ארוחה חגיגית מעין זו, מאומה. הנשיא הוסיף לרשימה את ראש־הממשלה לשעבר, יצחק רבין ואת שרי־החוץ, לשעבר, יגאל אלון ואבא אבן, מהמערך. הנשיא החליט להזמין גם את מזכ"ל מיפלגת העבודה, השר לשעבר, חיים בר־לב.

מלישכת ראש־הממשלה נמסר לנשיא, כי ראשי הסיעות כולם, הן מהאופוזיציה והן מהקואליציה הוזמנו. נמסר לו גם, כי על פי הנוהג הוזמנו גם כל סגני יושבי־ראש הכנסת וראשי ועדות הכנסת. הנשיא גילה להפתעתו, כי אנשי המערך הנושאים בתפקידים אלה לא הוזמנו, אם כי עמיתיהם מהליכוד כן הוזמנו. הוא הורה להוסיף מייד את ראש סיעת המערך בכנסת, משה שחל, את שני סגני יושב־ראש הכנסת מטעם המערך, חייקה גרוסמן ושושנה ארבלי אלמוזלינו, ואת שלושת יושבי־ראש ועדות הכנסת מטעם המערך, אורה נמיר, יושבת־ראש ועדת החינוך,

(המשך בעמוד 34)

מי צריך לחתום?

בליל השבת האחרון שיגר אורי אבנרי תפקידו כחבר־כנסת, את המיכתב הבא לנשיא המדינה:

לכבוד
נשיא המדינה
מר יצחק נבון
מישכן הנשיא
ירושלים

כבוד נשיא המדינה,

מתוך פירסומים של דוברים ממשלתיים אני למד כי קיימת כוונה שראש־הממשלה יחתום על הסכם השלום עם מצרים בשלוש הבירות, אחרי אישור החסכם על־ידי הכנסת.

לדעתי, נוהל זה נוגד את החוק הישראלי ואת המישפט הבינלאומי, אשר על־פיהם נשיא המדינה הוא האיש החייב לחתום על הסכמים עם מדינות חוץ, שאושרו על־ידי הכנסת.

אני מסתמך כאן על חוות דעתו המישפטית של עורך־הדין אמנון זכרוני, שעיקריה הם כלהלן:

(1) בחוק יסוד: נשיא המדינה, סעיף 11 (א) 5: נשיא המדינה הוא המוסמך לחתום בשם המדינה על אמנות עם מדינות חוץ, שאושרו על־ידי הכנסת.

(2) המישפט הבינלאומי, כולל החצעה הקרוייה „אמנת האמנות", המגבשת את הנוהלים במישפט הבינלאומי, קובעת כי „אמנה פירושה הסכם בינלאומי שנערך בין מדינות, בכתב, ומוסדר על־ידי המישפט הבינלאומי, אשר נכלל אם במיסמך אחד ואם בשניים או יותר מיסמכים הקשורים זה בזה ויהיה כאשר יהיה הכינוי שלו".

(3) אמנות בינלאומיות נתפסות ב־מישפט הבינלאומי כחסכמים בעלי אופי חוזי בין מדינות, היוצרות זכויות וחסחייבויות בין הצדדים. ראה למשל — אוטרפכט: על המישפט הבינלאומי עמוד 49.

(4) אמנם על פי חוק יסוד: נשיא המדינה, טעונה חתימתו של נשיא המדינה על מיסמך רישמי חתימת קיום של ראש־הממשלה או של שר אחר שהחליטה עליו הממשלה, אבל מעמדו של ראש־הממשלה או של שר אחר הוא כמאמת חתימת כבוד הנשיא ולא כחותם על התחייבות בשם המדינה.

ידוע לי כי ראש־הממשלה מכבד מאז ומתמיד את מוסד הנשיאות, ואף מוכיח זאת בהתנהגותו היומיומית, ואני משוכנע שאל יבצה להנהיג נוהל חסותר את חוק היסוד והפוגע במעמד נשיא המדינה, מה גם שמטעם מצריים וארצות־הברית מיועדים לחתום נשיאי המדינות. אני חושש כי צורת חתימה שאינה תואמת את חוק היסוד: נשיא המדינה, עלולה לתת תוקף לאוייבי השלום מבית ומחוץ לטעון לאחר מכן, כי חוזה השלום לא נחתם כדין ולכן אינו תקף.

בכבוד רב
ח"כ אורי אבנרי

* * *

במוצאי השבת, אחרי שהטלוויזיה שיגרה את תגובתו של היועץ המישפטי על פניה זו, שיגר ח"כ אורי אבנרי מיכתב נוסף לנשיא:

כבוד הנשיא,

שמעתי בכלי התיקשורת כי היועץ המישפטי לממשלה חיווה את דעתו שאין יסוד מישפטי לתביעה שהעליתי אתמול במיכתבי אליך וחיא — שכבודו הוא שיחתום על הסכם השלום עם מצריים.

עייניתי בטענות היועץ המישפטי ומסרתי את הדברים לחוות דעתו של עורך־הדין אמנון זכרוני. אנו חולקים על מסקנותיו וקביעותיו של היועץ המישפטי, ואלה עיקר הדברים הסותרים את קביעתו:

— בהסתמכו על חתימתו המאוחרת של הנשיא על הסכמי קמפ־דייוויד, מאשר היועץ המישפטי את הטענה שלפיה הנשיא צריך לחתום ואינו שולל את החתימה.

— ולגבי החתימה על הסכמי קמפ־דייוויד — אם נעשה בעבר מישגה, אין לחזור עליו. יש הבדל מהותי בין הסכמי קמפ־דייוויד להסכם השלום: הסכמי קמפ־דייוויד הובאו לאישור הכנסת בדיעבד — כלומר, אחרי שנחתמו על־ידי ראש־הממשלה. חוזה השלום יובא לאישור הכנסת לפני חתימתו, ולכן חייב לחתום עליו הנשיא לפי סעיף 11(א)5 של חוק יסוד: נשיא המדינה: „יחתום על אמנות עם מדינות חוץ שאושרו על־ידי הכנסת".

אנו מפנים את תשומת לב הנשיא לחוראות חוק נוספות —

— סעיף 29 לחוק יסוד: הממשלה — „הממשלה מוסמכת לעשות בשם המדינה, בכפוף לכל דין, כל פעולה שעשייתה אינה מוטלת בדין על רשות אחרת". כאן ברור בעליל שהחתימה מוטלת על הנשיא בתוקף סעיף 11(א)5. כדאי לשים לב להוראות בסעיף 2ב' של חוק המעבר תש"ט 1949 האומר: „כל חוק ייחתם על־ידי ראש־הממשלה ועל־ידי השר או השרים הממונים על ביצוע החוק". סעיף זה בנוסחו מקביל להוראות חוק יסוד הנשיא וכשם שנוהגים על פיו בחתימה על חוקים, כך יש לנהוג בחתימת על אמנות והסכמים בינלאומיים המאושרים על־ידי הכנסת.

אודה לאדוני אם יואיל בטובו להשיב לי אם הינו מוכן לחתום על ההסכם במעמד הרישמי לצד חתימותיהם של הנשיאים קארטר וסאדאת — אם יוזמן לכך על־ידי ממשלת ישראל או ראש־הממשלה.

בברכה,
ח"כ אורי אבנרי

* * *

העתקים משני המיכתבים נמסרו לראש־הממשלה.

לאומיקרד
ה"ויזה" לחיים קלים יותר

כרטיס האשראי של קבוצת בנק לאומי לשימוש בישראל

לאומיקרד, ממשפחת ויזה כרטיס אשראי מס' 1 בעולם.

פרטים בכל סניפי בנק לאומי, בנק אגוד ובנק ערבי־ישראלי.

עורך „העולם הזה" מנתח את הבעיות שתתעוררנה למחרת ההסכם

רגע אחרי החתימה

מאבק עד השלום לא יסתיים ברגע שבו ייחתם החוזה עם מצריים. **המאבק עד השלום** אך יתחיל באותו רגע.

הדיון שמור

תימת החוזה תהיה דומה למעשה של הולדה. כתוצאה ממנו ייווצר עובר קטנטן, מיקרוסקופי, של שלום.

העובר הזה יצמח ויגדל מעצמו, וכעבור זמן ייצא לאוויר העולם כתינוק בריא, בצורת שלום חי בין ישראל והעולם הערבי כולו, ובכללו העם הפלסטיני.

אולם עד לאותה שעה מאושרת יכולים לקרות הרבה דברים.

בשלב הראשון, בהיותו דבוק לדפנות הרחם של ההיסטוריה, יהיה העובר פגיע לכל פגע.

הוא יכול ליפול קורבן להפלה מלאכותית, מעשי ידיהם של הקנאים המבקשים להרגו בטרם ייוולד (ראה הנדון). הוא יכול להיהרג בהפלה טבעית, בעיקבות התחים הגופניים והנפשיים של האם.

לכן יהיה זה הדיון שמור. ושורי השלום בישראל ובעזים הערבי מצווים לעמור על המישמר יומם וליל, פן יאונה לו רע.

עלינו לעקוב אחר התפתחות העובר בכל רגע. עלינו לדאוג לכך שיקבל, באמצעות האם, תזונה נכונה. עלינו לדאוג לכך שלא יתפתח אצלו מום. עלינו לשמור על האם.

חינוק בלי אהבה

מעשה ההוולדה לא בוצע בסערה של אהבה ותשוקה. ההורים חללו מזמן מלהיות זוג־נאהבים. הם ביצעו את המעשה כימעט מאונס, באי־רצון, תוך חשדות הדדיים. האקט כולו דמה יותר להוראה מלאכותית, או להולדה במבחנה.

אמרנו פעמים רבות, ועלינו לאמר זאת שוב — השלום שהוי־שג עתה שונה במהותו, ברוחו, בנפשו, מן השלום שיכול היה להיות מושג כאיסמאעיליה, בי־דצמבר 1977.

יתכן שמישפטן מלומד, אשר ישתמש בזכוכית מגדלת, ימצא כמה הבדלים בין ההסכם שאפשר היה לחתום עליו באיסמאעיליה, ובין ההסכם שייחתם עתה. מסתפקני. אך אולי אכן השתנה פסיק פה ו־נקודה שם, לטובת עמדותיו של בגין.

אך ההישג המפוקפק הזה הוא כאין וכאפס לעומת ההפסד הכביר, המונומנטלי, שהפסדנו בגלל אי־נכונותו של מנחם בגין להגיע להסכם באיסמאעיליה.

רק אנחנו, קומץ הישראלים שהיו בימים ההם בקאהיר, יכולים לתפוס את מלוא עוצמת ההבדל.

בדצמבר 1977 היה העולם כולו המום נוכח יוזמתו של אנוור אל־סאדאת.

המוני מצריים קיבלו אותנו, הישראלים, בהתלהבות רוננת, חיבקו אותנו אל ליבם. כשהם אחווים באכסטאזה של התיידדות.

בעולם הערבי לא היתה קיימת התנגדות יעילה ליוזמת אל־סאדאת. המתונים היססו, ופסחו על שתי הסעיפים.

הקיצוניים היו מפולגים בינם לבין עצמם. גם בוועידת טריפולי, שנערכה ב־ימים שבין ירושלים ואיסמאעיליה, לא היו העיראקים מוכנים לשבת ליד שולחן אחד עם הסורים.

המהפכה המוסלמית הגדולה של האייתולה חומייני היתה עדיין חזון לעתיד.

אילו נוצרה אז העובדה הגדולה, אילו נחתם אז ההסכם ההיסטורי, הוא היה נודד כתינוק־שד אהבה. הוא היה נישא על כנפי ההתלהבות של שני העמים. כל הקשיים היו נראים כמיכשולים חסרי־חשיבות. הרצון הטוב של ההמונים, ה„מומנטום" של התהליך, היו סוחפים כל מיכשול, כמו זרם אדיר הפורץ כל סכר.

כך קורה כאשר זוג נישא באהבה.

אולם הזוג התמקח במשך 17 חודשים על ניסוח הכתובה. כל פסוק בכתובה, כל מילה בדברי הרב, נדונו שוב ושוב. הוחלפו קללות וטענות. בני־הזוג נמאסו איש על רעהו, כל אחד מהם החל חושד בטוהר הכוונות של השני. עתה, כאשר הם מגיעים אל החופה ומתייצבים לפני הרב, הם דומים יותר לזוג ותיק המבקש שלום־בית, מאשר לזוג צעיר החפץ להתחתן. במיקרה הטוב נשאר נאמן לעצמו למרות כל הקשיים והאכזבות. הוא ימשיך בדרך זו ויילחם למען זכויות הפלסטינים. הוא לא יניח לשום גורם, פנימי או חיצוני, להסיט אותו מן המסלול שקבע לעצמו.

משקיפים מערביים, שהם ספקניים יותר, אומרים: הוא חתם מפני שלא היתה לו ברירה. דווקא מפני שקיימת במצריים סכנה של חומייניזם, היה עליו ליטול לידיו את היוזמה, ליצור עובדות, לחולל שינוי גדול במצב. ההמונים במצריים יתמכו בו — לפי שעה. הם מצפים לכך שההסכם יביא לפלא כלכלי, וכי הקרע עם העולם הערבי יחלוף במהרה, כאשר ישוכנעו הערבים שהמצרים אינם זונחים את הפלסטינים.

אולם מצד אל־סאדאת, זהו הימור גדול ומסוכן. הוא עלול לעמוד בפני משבר חמור מאד, אם יתברר שהשלום לא יביא למצריים את הישועה הכלכלית המייחלת, ואם יסתבר כי ישראל כלל אינה חולמת להקים אוטונומיה אמיתית, שתפתור את הבעייה הפלסטינית.

אז־אז יגיע רגע־של־אמת לסאדאת, לשלום, לכל המיבנה שיוקם בשבוע.

בין מצריים ופלסטין

פקיד מחנה־השלום הישראלי הוא למגוע את בואו של רגע כזה.

אין זה תפקיד קל. מעולם לא היה לנו תפקיד מסובך יותר.

כי מחנה־השלום הישראלי אינו יכול להיות אנטי־מצרי, ואין הוא יכול להיות אנטי־פלסטיני.

כיצד, אם כן, יכליל את מעשיו עתה, כאשר בין המצרים והפלסטינים נטושה מערכת־איבה?

למיפלגה הקומוניסטית — רק"ח — זה קל. בהתאם לקו של מוסקבה, היא מתנגדת לשלום הישראלי—מצרי ולמדיניותו של אנוור אל־סאדאת. לא איכפת לה להצביע יחד עם גאולה כהן, ולפעול יחד עם גוש־אמונים. כפי שכבר נאמר: הפוליטיקה, כמו האהבה, מזמנת שותפים מוזרים ביחד, במיטה אחת.

לנו, אנשי־השלום, שאיננו כפופים ל־מוסקבה ולא לוושינגטון, שהאינטרס היחידי העומד לנגד עינינו הוא אינטרס השלום (שהוא זהה, בעיניגנו, אם האינטרס של ישראל), תפקיד הרבה יותר קשה.

איננו יכולים להיות נגד השלום הישראלי־מצרי, כי איננו יכולים להיות נגד שום שלום. כל שלום, גם הגרוע ביותר, גם הרופף ביותר, עדיף על פני האלטרנטיבה.

(בסוף 1969, כאשר הייתי חברי־הכנסת היחידי שתמך בתוכנית רוג'רס, זרקתי בפני גולדה מאיר הזועמת את המילים: „שלום רע עדיף על פני מילחמה טובה!" החוזה הישראלי—מצרי מגשים עתה חלק מתוכנית־רוג'רס, שאויבה הגדול ביותר היה מנחם בגין.)

אולם ברור לנו לחלוטין, כי שלום זה לא יחזיק מעמד, אם לא יובילו אל שלום ישראלי־פלסטיני, ואם לא יפתור את הבעייה בצורה שתתקבל על דעת העם הפלסטיני. כמילים אחרות: השלום המצרי טוב רק אם — ובמידה — שיוביל להקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, תוך שלום עימה.

על כן אין לנו ויכוח עם מצריים. המצריים עצמם אומרים זאת השכם והערב, בכל ההזדמנות. הם מכריזים כי יילחמו למען הקמתה של מדינה פלסטינית. הם קובעים שזוהי בעיניהם המטרה האמיתית, היחידה, של האוטונומיה. כאשר הוזמנתי לאחרונה למצריים נאמר בהזמנה כי הדבר בא בגלל תמיכתי בשלום המבוסס על הענקת זכות ההגדרה העצמית לפלסטינים.

אוזם אש"ף אינו מאמין לחצי־הרות אלה, ורוחה אותן מכך וכך. הוא שוזל הסדר הנוגע לעם הפלסטיני, אך ששום נציג פלסטיני מוסכן לא יעז לעשות זאת. האיום ב־הפעלת הסנקציות, שהוחלט עליהן בוועידת־בגדאד, ריחף על ראשו כחרב־דמוקלס.

ראשי סעודיה ואש"ף אמרו, בשיחות פרטיות: „סאדאת יודע שהמחיר שהוא יצטרך לשלם עבור החתימה יהיה גדול ממחיר אי־החתימה."

עתה עומדות מולו סכנות נוראות: חרם כלכלי טוטאלי, ניתוק מהעולם הערבי, גירוש המצרים מארצות־ערב, ואולי טרור.

יתר על כן: ידעת משקיפים זרים, קיימת עתה במצריים סכנה מוחשית של התקוממות מוסלמית נוסח חומייני, בעזרת השמאל.

הוא חשף את עצמו לרווחה לטענה כי אכן הפקיר את העם הפלסטיני. הבטחתו שאחרי חתימת החוזה יילחם כארי למען הקמתה של אוטונומיה, שתביא למדינה פלסטינית, אינה מתקבלת על־ידי העולם הערבי. שום גוף פלסטיני בעל משמעות אינו תומך בהסכם זה.

ובכל זאת הוא חתם.

מדוע?

מעריציו אומרים: מפני שהוא אדם כן, גא, בעל החלטה נחושה. ערב בואו לירושלים החליט ללכת בדרך השלום, והוא ביתר אלה הם נישואי־נוחיות, המתבצעים בלחץ המישפחות ובעזרת שדכן.

אין פירוש הדבר שנישואין אלה נדונים מראש לכישלון. נישואין רבים, שהיו תוצאה של שידוך והסכם מפוכח, הצליחו בסופו של דבר.

אך מה עצום ההבדל!

מדוע הוא חתם?

הי שאלה הגדולה ביותר, שהתעוררה השבוע, היתה: מדוע בכלל חתם אנוור אל־סאדאת?

רבים מיריבינו בעולם הערבי היו משוכנעים כי לא יעז לעשות זאת. האיום ב־

החתימה על החוזה תהיה רק צעד ראשון

מאת

אורי אבנרי

המאבק הגדול על השלום יתחיל אחרי חתימתו: שלום עכשיו וגוש אמונים

מך לא שותף בהשגתו. הוא רואה בהסדר סכנות חמורות לקיום העם הפלסטיני ותנועתו הלאומית.

אין לזלזל בעמדה זו. הימים האחרונים הוכיחו שוב, לכל מי שעוד היה זקוק להוכחה כזאת, כי אין מנהיגות פלסטינית זולת אש"ף. הציבור הערבי בגדה המערבית אינו פחות קיצוני מהנהגת אש"ף. נראה כי עתה המצב הפוך. בהכירו את ממשלת ישראל, ובעמדו יום־יום מול הימציאות המחמירה והולכת של הכיבוש הצבאי הישראלי והשתוללות המתנחלים, בטוח ציבור זה שהאוטונומיה אינה אלא הסוואה להמשך הכיבוש.

אין לאמר כי אלה הם חששות־שווא. חלק גדול מן המימסד הפוליטי הישראלי אכן אינו רוצה אלא באוטונומיה "מינימלית", המניחה לפלסטינים בשטחים המוזקים לנהל עניינים של מה־בכך, אך המשאירה את כל הסמכויות האמיתיות — את ההתנחלות, את האדמות הציבוריות, את השליטה הצבאית והמישטרתית — בידי השילטון הישראלי.

השאלה היא: האם החלום הזה של ממשלת־בגין יתגשם? ולהיפך, האם יש סיכוי סביר לכך שתתגשם הכוונה המצרית, והמימשל־העצמי הפלסטיני יהיה שלב־מעבר לקראת כינון המדינה הפלסטינית?

הדבר תלוי בגורמים רבים. הוא תלוי, בין השאר, במאבק הציבורי בישראל ובגישת העם הפלסטיני.

תבערה בגדה

פקיד מחנה־השלום הישראלי הוא להבהיר לציבור את הברירה ההיסטורית העומדת לפניו — לא לפני חתימת החוזה, אלא דווקא אחריה.

הציבור עדיין לא הגיע לידי עימות עם הבעייה הפלסטינית. השלום עם מצריים העסיק אותו, ובצדק. אך למחרת יום החתימה יהיה ברור כי לא השלום עם מצריים הוא שיקבע את העתיד, אלא פיתרון הבעייה הפלסטינית. אם הבעייה לא תיפתר, לא יחזיק השלום עם מצריים מעמד. אז תתגשם הנבואה הקודרת של יגאל הורביץ, גאולה כהן ושות': אחרי החזרת מחצית מידבר־סיני או כולו, תישאר ישראל בלי סיני ובלי שלום.

יעומת זאת, יביא פיתרון הבעייה הפלסטינית לשלום כזה.

ברגע זה עוסקות כל המיפלגות הגדולות — הליכוד, מיפלגת־העבודה, המפד"ל — בגיבוש טיוטות שונות לאוטונומיה, שנועדו לרוקן אותה מכל תוכן. הן תחזקנה את התנגדותם של הפלסטינים לחוזה־השלום. הפרובוקציות של המתנחלים מוסיפות שמן על המדורה.

תכונה זו עלולה להביא לאסון שאין לו תקנה: להתלקחות מיל־חמה בין ישראל ובין האוכלוסיה הפלסטינית, שבה יעלו באש שרידי הסיכויים לכינון השלום בין שני העמים. אש זו תכלה גם את השלום עם מצריים.

אין סכנה חמורה מזו.

עלינו למנוע זאת. עלינו להביר לציבור כי הדרך לשלום מובילה — בלי שום ספק — דרך שכם, חברון ועזה.

כאשר יעמוד הציבור הישראלי לפני הברירה בין אובדן השלום ובין פיתרון פלסטיני, שיביא, בשלבים זהירים, לכינון המדינה הפלסטינית לצידנו — הוא יכריע, הציבור, למען השלום. הוא יחסוך, הוא יתווכח. הוא יחשוש. אך בסוף יחליט. כך זה היה בנושא המצרי, וכך זה יהיה בנושא הפלסטיני.

אשר לפלסטינים: גם אם אינם מקבלים עתה את חוזה־השלום הישראלי־מצרי, בגלל סיבות שהן לגיטימיות בהחלט מבחינתם, אין פירוש הדבר שאינם יכולים לנצלו כדי לממש את התביעה הלאומית לכינון מדינה פלסטינית לצד ישראל. כשם שנברחו בשעתו ראשי־העיריות בגדה, תוך הסכמה אילמת של אש"ף, כן יכולה רשות המימשל־העצמי להיבחר בתנאים דומים.

הדבר יתכן — אם תהיה התפתחות בכיוון הרצוי, ואם לא תרוקן ממשלת־ישראל את ריעיון האוטונומיה מכל תוכן ממשי.

הדבר מחייב, בין השאר, הידברות רצופה בין מחנה־השלום הישראלי והמנהיגות הפלסטינית. הידברות זו צריכה להימשך, גם כאשר יש הבדל בין גישת שני הצדדים אל חוזה־השלום. כל עוד המטרה היא שווה — שלום המבוסס על דו־קיום של מדינת־ישראל ומדינה פלסטינית — יכולות להיות מחלוקות לגבי הדרכים המובילות אליה.

ההבדלים נובעים, בעיקרו של דבר, מן הנסיבות השונות, שבהן נתון אש"ף ומחנה־השלום הישראלי. אש"ף קיים בתוך מערכת פלסטינית וכל־ערבית מסובכת, המכתיבה לו עמדות מסויימות. מחנה־השלום הישראלי חייב לשכנע את הציבור הישראלי, והדבר מכתיב לו עמדות משלו.

יש סיכוי!

ניתוח יבש של המציאות יכול להביל את המשקיף לכלל דיעה פסימית מאד. המיכשולים העומדים לפני השלום החלקי והרופף הזה הם עצומים. הכוחות הפועלים נגדו — כבירים. נראה כאילו מובטח מראש שהוא יתפוצץ במוקדם או במאוחר — וקרוב־לוודאי במוקדם.

איני סבור כך. אני אופטימי.

על מה מבוססת אופטימיות זו?

על ראיית הדינאמיות של התהליך. על ההערכה כי העיבודות הכבושות, הנכונות כשיעצמן, ישתנו במהרה. על האמונה בכוחות שישתחררו עם בוא השלום, אשר ייסחפו את המיכשולים.

אותם הגורמים, שהביאו ממשלה ישראלית ניצית לכלל הסכם שלום, הרחוק מאד מעמדותיה הבסיסיות, ימשיכו ללחוץ על ממשלת־ישראל. כשם שהסכימה הפעם לדברים שלא רצתה להסכים להם, כן תסכים מחר לדברים חדשים.

האינטרסים הבינלאומיים, הפועלים למען השלום, הם כבירים — והם ימשיכו לפעול.

ובעיקר: המציאות החדשה של השלום, גם החלקי והרופף, תחולל בהדרגה מהפכה בפסיכולוגיה של עם־ישראל. הוא לא ידע שלום מעולם. הוא פוחד מפני הלא־נודע. "השלום המיוחל" היה, בעיניו, מין חלום מתוק באספמיה. עכשיו הוא מתרחש.

מה שהיה בלתי־אפשרי אתמוך, הפך מובן־מאליו היום. מה שנראה בלתי־אפשרי היום, ייראה כמובן־מאליו מחר.

מי חלם שיבוא יום ואנוור אל־סאדאת ינאם מעל דוכן הכנסת? מי חולם כיום שיבוא יום ויאסר עראפאת יעמוד וינאם באותו מקום?

ברגע זה נראית תוכנית המדינה הפלסטינית כאיום מיפלצתי, מעבר לכל ויכוח רציונלי. גם אנשים המתיימרים להיות אינטליגנטיים משוכנעים כי אינם צריכים להתמודד עם השאלה בדרכי ההגיון. מושכל ראשון הוא: המדינה הפלסטינית היא דבר נורא, ויש למנעה בכל מחיר — גם במחיר פיצוץ השלום ומילחמת־נצח.

אך כאשר יתנדפו העננים, והבעייה הפלסטינית תתייצב לפנינו בממדיה האמיתיים, תשתנה דעתם של רבים על נושא זה — כשם שהשתנתה לגבי מצריים.

ואז, אט־אט ובהדרגה, תזוז המדינה כולה לעבר הפיתרון הפלסטיני, ותגיע לשלום עם העולם הערבי כולו.

זה יבוא בקרוב. אך אין זה מובטח בקרוב.

הדבר תלוי גם בנו. הוא תלוי בנו במידה רבה.

לכן מתחיל המאבק רגע אחרי החתימה.

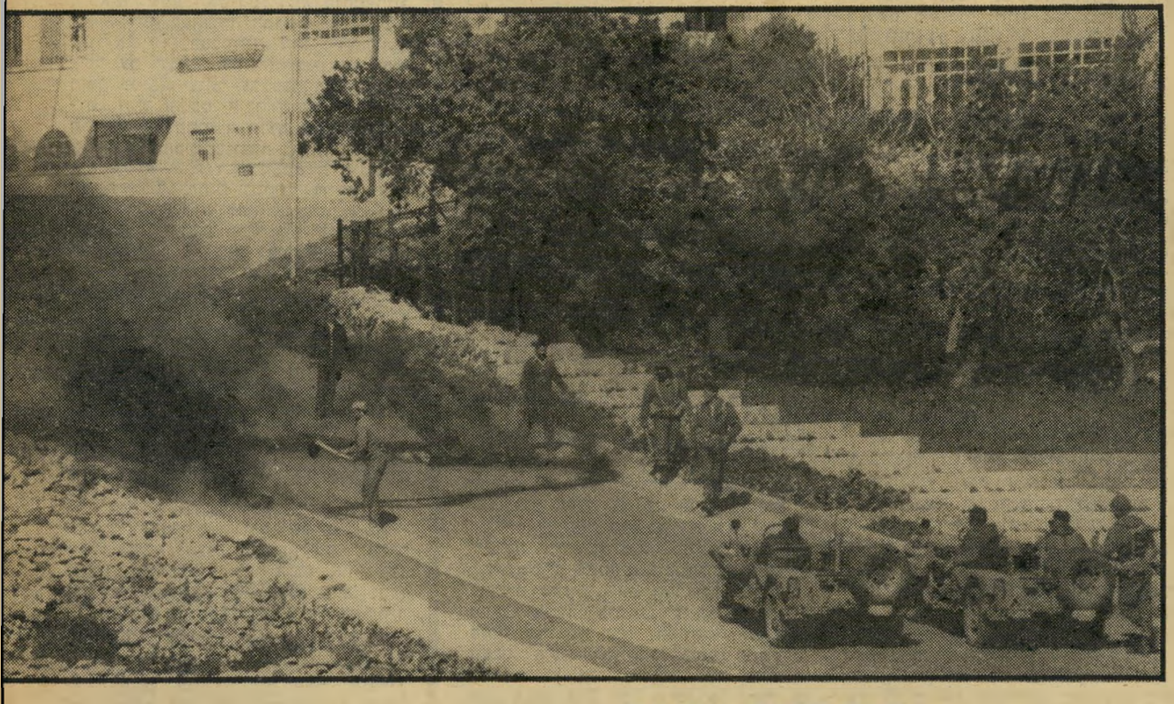

בגדה עלולה להתחולל שואה: השלום עלול להתפוצץ שם

(המשך מעמוד 30)

גד יעקובי, יושב־ראש ועדת הכלכלה ו־שלמה הילל יושב־ראש ועדת הפנים ואי־כות הסביבה.

כאשר נודע למישרד ראש־הממשלה, כי הנשיא הוסיף לרשימת המוזמנים לארוחת־הערב שלו אנשים נוספים, דווקא מהמערך, פרצה שם סערת רוחות: „צריך לחסון,“ קרא יהיאל קדישאי, „והנשיא מבזבז.“ ראש־הממשלה עצמו הציע להודיע לנשיא, כי „אין יותר מקום באולם שבו נערכת ארוחת הערב.“

אולם מלישכת־הנשיא טילפנו לכנסת והתברר, כי אין כלל בעיה להוסיף שולי־חנות אחדים, והכנסת קיבלה את ההו־ראות המתאימות.

בארוחה עצמה יכלו הכל להבחין, כי מרבית הזמן שוחח קארטר, אשר ישב בין עליזה בגין לאופירה נבון, דווקא עם אופירה, כשהוא מפנה את גבו לעליזה בגין. המילחמה נמשכה, כמובן, גם אחרי ארוחת־הערב. למרות שהנשיא ויתר לבגין, ונתן לו לגאום במקומו בעת טכס הפרידה מקארטר, אי אפשר היה שלא להבחין שהמאבק בין המישפחות נמשך. כל הצו־פים בטכס, מעל מסכי הטלוויזיה, ראו שכאשר נשיא ארצות־הברית התכונן לגשת אל אופירה נבון ולנשקה נשיקת פרידה, נדחפה ביניהם, בכעס בולט, עליזה בגין. הנשיא האמריקאי עקף את הגברת בגין ופנה לנשק את אופירה נבון, אולם מייד אחר־כך היה חייב לנשק גם את אשת ראש־הממשלה, שעמדה על המישמר בנו־שא זה.

אין לחזור על הטעות

כ**אשר התפרסם דבר** המיכתב ש־שלח ח"כ אורי אבנרי ביום הששי האחרון לנשיא המדינה, רגשו אנשי לישכת ראש־הממשלה. אבנרי הגיש לנשיא מיכתב מנומק, מדוע על פי החוק היש־ראלי ועל פי החוק הבינלאומי, חייב דווקא הנשיא לחתום על הסכם השלום ולא ראש־הממשלה. אחרי שהביא במיכתבו את כל סעיפי החוק בעניין זה, כפי שהומצאו לאבנרי על־ידי עורך־הדין אמנון זיכרוני, הביע אבנרי את חששו, כי אם לא יהיה זה הנשיא שיחתום על הסכם השלום, יוכלו אוייבי מחנה השלום, מבית ומחוץ, לתקוף את חוקיותו וקבילותו של ההסכם.

כאשר הגיעה הידיעה על המיכתב לידי הטלוויזיה הישראלית, התקשר מנהל מח־לקת החדשות של הטלוויזיה, חיים יבין, אל לישכת־הנשיא וקיבל את תגובתה. לישכת־הנשיא הודיעה, כי נשיא־המדינה ינהג בעניין זה כפי שיחליטו שר־המיש־פטים והיועץ המישפטי לממשלה.

כאשר שמע ראש־הממשלה, מנחם בגין, את הידיעה במהדורת החדשות של השבוע יומן אירועים בטלוויזיה, הוא מיהר להת־קשר עם שניים מעוזריו. בגין לא יהיה מוכן, כמובן, לוותר על טכס חתימת הש־לום, יהיה הטכס היכן שיהיה, וגם אם חתימתו על המיסמך תהיה מנוגדת לחוק. במערכת היחסים שנוצרה בין בגין לנשיא, בוודאי לא יהיה ראש־הממשלה מוכן, כי על המיסמך יחתום במקומו דווקא יצחק נבון. בגין דרש מיועציו להתקשר עם שר־המישפטים, שמואל תמיר, כדי שיכין חוות־דעת נגדית, שתימסר לפירסום לטלוויזיה עוד באותו הלילה. בגין סמך על תמיר יותר מאשר על היועץ המישפטי לממשלה, יצחק זמיר, שיתן חוות־דעת תואמת, ובכך חשד בכשרים ועשה עוול לזמיר.

תמיר לא היה בבית וליועצי ראש־הממשלה לא היתה ברירה, אלא לפנות לזמיר. זמיר הפתיע לטובה. הוא שלף מהשרוול חוות־דעת, אשר קשה לכנות אותה מישפטית. עיקר טיעונו של זמיר הוא, שגם על מיסמך קמפ־דייוויד חתם בגין.

כאשר התפרסמה תגובתן של זמיר, מיהר אורי אבנרי לשלוח מיכתב נוסף לנשיא־המדינה. במיכתב זה סתר אבנרי את טענו־תיו של היועץ המישפטי לממשלה, וטען כי אם גם נעשתה טעות בקמפ־דייוויד אין לחזור עליה.

מישפטני הממשלה יושבים על המדוכה כדי למצוא איזשהו חוק אחר, שיצדיק את חתימת בגין על חוזה השלום. אולם גם אם יימצא חוק זה, נראה שמילחמת נבון—בגין רק החלה.

במדינה

העם

זוועה מוסרית

איך לאכוף טריפה, רחינות ממנה ויזכות בתדמית של שומר־מיצוות

המאבק על אישור הסכם־השלום בממ־שלה ובכנסת חשף לעיני אזרחי ישראל מחזה ציני, בלתי נסבל מבחינה מוסרית. שוללי ההסכם מקרב הקואליציה חשפו את שיניהם, הרימו את קולם וידיהם כנגדו. אבל לא היה בהם מספיק אומץ כדי להסיק את המסקנות מהתנגדותם. הם ביקשו להי־נית משני העולמות — גם להצביע נגד, וגם להישאר בקואליציה, האמורה לבצע את ההסכם שהם מתנגדים לו.

יכול שר בממשלה להתנגד לדעת חבריו ולהצביע נגדה. היותו במיעוט עדיין אינה מחייבת את פרישתו. אך לא כאשר מדו־בר בנושא מהותי כמו הסכם־השלום, שהוא המצית מהותה של הממשלה הזאת. הצ־בעת־נגד במיקרה כזה חמורה יותר מאשר הצבעת אי־אמון בממשלה כולה. יכול גם ח"כ שלא להסכים עם דעת שרי ממשלתו ולהרים את ידו כנגדם. אבל להצביע נגד בנושא היסטורי כמו הסכם־השלום ולהמשיך לחבוש את ספסלי הקואליציה, זהו מעשה מיפלצתי מבחינה מוסרית, השם ללעג ולקלס כל תפיסה של יושר ציבורי.

אין מדובר כאן בעניין שולי. על הכף מונחים דמותה של המדינה וגורלה. מי שדבק באמונתו כי הסכם־השלום הוא אסון, זכאי לחופש הצבעה להתנגד לו. אבל אין לו שום זכות מוסרית להמשיך ולייצג את תומכי ההסכם. גם הצבעת־נגד כמחאה, או בטענה של התנגדות לאחד מסעיפי ההס־כם, אינם אלא תירוצים ציניים, שנועדו לחפות על צביעות מונומנטאלית.

את השיא בתחום זה השיג השבוע שר־החינוך זבולון המר. צעיר המפד"ל התיימר עד כה לייצג את האינטרסים של גוש אמו־נים בממשלה. עתה הוא יעמוד לימים מיספר בראש אותה ממשלה, שקיבלה על עצמה לבצע את ההסכם, שאנשי גוש אמו־נים רואים בו בגידה. קשה לתאר הפגנה עלובה יותר של זילזול בעקרונות מזו.

גם יהודי חרד, המקפיד במיצוות, יכול להיכשל ולאכול טריפה. אבל לאכול טרי־פה וגם להינות ממנה?

צביעותם של מתנגדי ההסכם שביקשו להמשיך ולהשתייך לממשלה ולקואליציה, שיבצעו אותו, היתה שיעור מאלף לעם על רמתם המוסרית של מנהיגיו.

הממשלה

הקרקס הנודד

אסור לספר בדיחות בישראל — הן הופכות למציאות

ההבדל בין הנשגב לנלעג הוא כחוט השערה.

ממשלת ישראל לא הצליחה לעמוד על ההבדל הדק הזה. רדיפת הכבוד של שריה הצליחה להפוך את המעמד ההיסטורי של חתימת חוזה־השלום עם מצריים בוושינג־טון לפארסה עוד לפני שהחל. בהחלטתה לשגר לטכס כמעט את מחצית שריה, הו־כיחה הממשלה שוב כי אסור להוליד בדיחות בישראל. כל בדיחה הופכת למצי־אות.

בשעתו, כאשר ניהלו שרי החוץ והבי־טחון את המשא־ומתן על הסכם־השלום עם המישלחת המצרית בבלייר האוס בוושינג־טון, לא היתה בידיהם סמכות לקבל הח־לטות ללא אישור חבריהם, שנותרו בירו־שלים. אז נולדה הבדיחה, כי יש רק דרך אחת להגיע להסכם־שלום עם המצרים — לשלוח את כל הממשלה לוושינגטון.

השבוע הפכה גם בדיחה זו למציאות. קרוב למחצית הישיבה בת שש השעות, שערכה הממשלה השבוע כדי לדון במהות האיטונומיה בשטחים המוחזקים, הוקדשה לוויכוח מי ייצג את הממשלה בטכס ה־חתימה שייערך בוושינגטון. הנשיא קארטר הזמין את כל חברי הממשלה להשתתף בטכס. אילו היה הדבר תלוי בממשלה, ייתכן והיא היתה מקבלת את ההזמנה. אבל מנחם בגין פסל אותה על הסף. גם הוא הבין כנראה שאם יווכח העם שניתן להסתדר בלי הממשלה כולה, יכול עוד הרעיון למצוא־חן בעיניו.

התחליף שהעלה קארטר היה הזמנתה של ועדת־השרים לענייני חוץ וביטחון. גם מישלחת בהרכב זה נראתה נלעגת. לכן הוצע בממשלה שיהיו אלה רק ראש־הממ־שלה ורעייתו שישתתפו בטכס. אז נטען כי מכיוון ששרי החוץ והביטחון ישהו ממילא באותה תקופה בוושינגטון, מן הדין לזמן גם אותם. אבל המוזמנים האחרים לא רצו לוותר.

כיוון שגם סגן ראש־הממשלה, ייגאל ידין, צורף למישלחת, התעוררה הבעייה מי ימלא את מקומו של ראש־הממשלה בהעדרו. בגין רצה למנות את חיים לנדאו כממלא־מקומו. הסתבר כי אינו יכול לע־שות זאת כיוון שלנדאו אינו חבר־כנסת. הוצע ששר־המישפטים שמואל תמיר ייצג את ידין וידין ייצג את ראש־הממשלה בארץ. לרגע השתררה דומיה. אפילו תמיר הבין שאין הוא יכול לפגוע כך בכבודו של ידין ומחל על כבודו. כתר ממלא־המקום הונח על ראשו של שר־החינוך זבולון המר.

הממשלה התווכחה עוד אם יסעו השרים עם רעיותיהם או בלעדיהן. לא היה רחוק שהממשלה תוסיף ותדון עוד על גודל המיטען שרשאי כל שר לקחת עימו.

פעם בשנה נוהגות עיריות לאפשר לתל־מידים להשתלט על המועצות ולנהל אותן ליום אחד, במיסגרת מיבצעים הנקראים עיר הנוער. מסוף השבוע תתנסה המדינה כולה בניסיון דומה. בגלל תאוות הכבוד של שריה תהפוך ממשלתה לממשלת נוער ויוגשם סוף־סוף חזונו של הנביא: ונער קטן נוהג בם.

המשק

ארליך - הביתה

„ההסתדרות מתנהגת כמו ארליך,“ אמר צעיר שהפגין נגד ההפגנה שנערכה מול בית הוועד־הפועל בתל־אביב

„היה צריך לפוצץ את המדינה הזאת. מה שעושים היום זה לא מספיק.“ קראה בתיה היימן, יפהפיה שחורת שיער, מ־מירפסת בניין הוועד־הפועל בתל־אביב. „הוא (ארליך) חושב שבזכות השלום הוא יחליק את הכל!“ החרה אחריה חברה לעבודה יעקב ונה.

„מה ארליך חושב, אנחנו נוריד את העור בשבילו?“ השתלהב מסעוד חליווה, תימ־ני מסולסל פיאות שבא עם חברו ניסים ביטן להפגנת העובדים נגד המדיניות ה־כלכלית וההתייקרויות, שנערכה ביום ה־שני על רחבת הדשא שלפני בניין הוועד־הפועל בתל־אביב.

המפגינים הניפו כרזות ססגוניות ש־עליהן היה כתוב בין השאר: „המהפך הכלכלי — מהפח אל הפחת.“ „ארליך, עשה טובה לעם ישראל — לך הביתה:“ „ארליך נתן וארליך רוצה לקחת בחזרה.“ „נא להדק את החגורות, הממשלה נופ־לת.“

פועלים מפגינים כשביתת האזהרה
„לפוצץ את המדינה!“

כמיליון עובדים שבתו במשך ארבע שעות בצהרי יום השני. בשביתה ובהפג־נה השתתפו כל מועצות הפועלים, הא־גודים המיקצועיים, ההסתדרויות והמיפע־לים הגדולים. ההיענות הגדולה באה ב־עיקבות העלאת המחירים האחרונה ובני־חוד העלאת מחירי מוצרי־היסוד, שגרמה מרירות עצומה בציבור הישראלי.

„אנחנו שוקעים.“ „אנחנו פועלי־בניין כבר 14 שנה, עכשיו עובדים באש־דוד.“ סיפר מסעוד חליווה מקומט הפ־נים. מסעוד וחברו אינם יודעים קרוא ו־כתוב, אפילו את שמם הם חותמים ב־X, אך כשהדברים באים לידי תיאור בעיותי־הם אין גדולים מהם. „המשכורת שלי מגי־עה ל־4500 בחודש.“ התלונן חליווה. „יש לי שישה ילדים. אני משלם שכר־דירה 600 לירות בחודש. 200 לירות גאז. מים וחשמל אני לא יכול לשלם, ממה נקנה אוכל לילדים?“

„ארליך הוא מיליונר,“ התקומם חיים ניסים (60) מתל־אביב העובד בייצור נע־ליים. „לארליך יש שתי מכוניות, כלב, בית עם ארבעה חדרים, הוא יושב שם על ה־כסא, דופק פקודה ואנחנו יושבים כאן למטה ומלקקים לו. יש לי חמישה ילדים. איך אני אפרנס אותם. הוא צריך להת־פטר החריון הזה, יתפטר לפני פסח. עכשיו חבילה מצה עולה 40 לירות. כמה מציית צריך וכמה ביצים בשביל חמישה ילדים? אפילו עבודה טובה אין.“

עם סיום ההפגנה הסתלקו ההמונים איש איש לדרכו, מי במכונית ומי בהסעות ה־מאורגנות. עובדי הוועד הפועל התכנסו ליד הבניין בקבוצות קטנות כשהם משו־חחים ביניהם בלהט. „אי־אפשר לעשות הפגנה אחת ולהפסיק,“ התרעמה בתי־היימן (23), מזכירה בוועד־הפועל. „אנחנו שוקעים ככה. צריך להמשיך ולהפגין. יום אחד לא מספיק לממשלה, הם שוכחים ד־אנחנו שוקעים.“

שחיתות פוליטית. „אם ההפגנה הזאת לא תעזור, אנחנו נכנס את הוועד הפועל של ההסתדרות ונמשיך להפגין,“ הטיח יעקב ונה חבר הוועד הפועל של ההסתדרות. „הגענו למצב שאין סיכוי לקבל דירה בזמן הקרוב. אפילו בעיירת־פיתוח אין סיכוי. בתקופת המערך נתנו דירה ב־170 אלף. היום ב־800 אלף.“

על הדשא המכוסה קירעי ניירות ושיב־רי כיסאות שנירמסו בשעת השתלהבות המונית עמד אדם בודד: „ההפגנה הזאת לא תביא שום תועלת,“ הכריז ניסים ביטן (30), סוור בנמל אשדוד. ניסים בא כדי להפגין נגד ההפגנה: „היו כמה הפגנות כאלה וזה לא הביא שום תועלת.“ חזר הצעיר השחרחר גבה־הקומה. „יש לי פה תלוש משכורת של בן־אדם שעובד בסולל בונה ויש לו שישה ילדים. הוא מרוויח 4764 לירות לחודש. אם ההסתדרות באה לממשלה ואומרת שהממשלה דופקת את העובדים למה ההסתדרות, כמעסיקה, לא באה אל עצמה בטענות? ההסתדרות מת־נהגת כמו אריך. היא מביאה לפה את העובדים להפגין להסיח את הדעת מעצ־מה.“

סרבנים גאולה כהן, משה שמיר ויגאל הורביץ
התפוררות בטרם תקומה

ההתקוממות נגד מנחם בגין חוסלה עוד לפני שהחלה

חרות, הוא שמיתן גם את שאר מתנגדי ההסכם בקרב ח"כי הליכוד. בהצבעה על הסכמי קמפ־אייוויד, הצביעו מחציתם נגדו ההסכמים או נמנעו. עתה ברור לרובם, המבקשים תפקידים במוסדות המיפלגה, כי לא ינקו אם יצאו בגלוי נגד בגין. מה שאירע השבוע בעת דיוני מרכז המיפלגה, כאשר חברי המרכז לא היסכו להרים את ידיהם על מתנגדי ההסכם, שימש אות אזהרה לבאות. רק בודדים, כמו הח"כים יוסף רום ומשה ארנס, היו מוכנים להסתכן בכך, ביודעם שיש להם עורף אלקטוראלי בסניפים הגדולים של מיפלגותיהם בחיפה ותל־אביב.

שיקולים דומים הינחו גם את הפלג של לעם בראשותו של אליעזר שוסטק. שוסטק אומנם תמך בהסכמי קמפ־דייוויד, אולם כמה מחבריו, כמו אהוד אולמרט, הצביעו נגדם. עתה מבקש פלג זה להצטרף לתנועת החרות, ביודעו שאין לו כל סיכוי לשמור על כוחו בהתמודדות הבאה בתוך סיעות הליכוד. במקום לעמוד על דעתם ולהיעלם מהמפה הפוליטית, הפכו רובם את עורם, החליטו לתמוך בהסכם

סוף הסרט

המרד, שפרץ בקול זעקה גדולה, גווע ומת בקול דממה דקה.

חזית־הסירוב הישראלית, שאיימה לעלות על הבאריקדות נגד הסכם־השלום, המחייב נסיגה מסיני, פינוי יישובים והעברת אוטונומיה לתושבי הגדה המערבית ורצועת עזה, התפוררה והתגלתה כקומץ מבוטל, חסר חשיבות ומשמעות. מנחם בגין יכול היה לחגוג את ניצחונו. הוא דיכא את המרד שאיים על מנהיגותו וסמכותו בתוך מחנהו שלו.

הרוב הגדול, המכריע וחסר־התקדים, שהיה צפוי השבוע בכנסת לאישור הסכם־השלום עם מצריים, הוכיח כי המחנה הגדול ביותר בישראל אינו מחנה הניצים וגם לא מחנה היונים — זהו מחנה הכדאיניקים.

במשך שנים רבות, מאז עלתה גולדה מאיר לשילטון, שלטו הניצים בדעת־הקהל בישראל. הם היוו גם את הרוב בצמרת, לפני המהפך ואחריו. כל עוד היה הדבר באופנה, היתה רוממות ארץ־ישראל השלמה בפיהם של המדינאים והעסקנים המיפלגתיים. אולם בהגיע רגע האמת התקפלו רובם ככולם. גם אלה שהוסיפו להתחזות כנביאי־זעם, שנבואות חורבן בפיהם, לא העזו להסיק את המסקנות האישיות מאמונתם, התיישרו לפי הקו החדש, של ויתורים, פשרות ונסיגה, שהציב מנחם בגין.

תוך פחות משנתיים, הפכה הכנסת, שהיתה ברובה ניצית ושלא נראה היה כל סיכוי שתאשר אי פעם הסכם־שלום, שיכולל נסיגה מהשטחים הכבושים והכרה בזכויות העם הפלסטיני, לכנסת מפוכחת וריאליסטית, שקולם של הניצים הצעקניים נאלם בה.

כל עוד לא נראה היה סיכוי שהמשא־ומתן יגיע לסיומו, ניתן היה לאיים על מנחם בגין במרד. על פי כל ההערכות היתה צפוייה למנחם בגין התנגדות עזה הן בקרב חברי מיפלגתו, הן בקרב שרי ממלשלתו והן בתוך שותפיו לקואליציה. אולם תוך שבוע אחד, מאז הצליח הנשיא קארטר לסלק את נקודות המחלוקת האחרונות בדרך להסכם־השלום, דיכא מנחם בגין את כל מתנגדיו וחיסל את המרד בעודו באיבו.

הבטחות חשאיות

האיום הממשי הראשון שנשקף לבגין, היה מצד אנשי חזית־הסירוב בקואליציה, שכינו את עצמם „נאמני ארץ־ישראל". על פי ההערכות, אמורים היו הקיצוניים מכל סיעות הקואליציה להתלכד, לפרוש מסיעותיהם ולהקים סיעה אופוזיציונית ימנית.

גאולה כהן אמורה היתה לפרוש מחרות, משה שמיר ויגאל הורביץ מלעם והרב חיים דרוקמן מהמפד"ל. אליהם היו צריכים להתווסף, על פי השמועות שהפיצו, עוד מיספר ח"כים, בעיקר מסיעת חרות, הנמנים עם שוללי ההסכם. אולם הסימנים הראשונים של הבקיעים בחזית זו התגלו כבר ביום הופעתו של הנשיא קארטר בכנסת.

גאולה כהן נותרה בודדה בניסיונה לשבש את המעמד החגיגי. אחרי שסולקה מאולם הכנסת, ניסה אומנם משה שמיר לתפוס את מקומה, אולם נזהר שלא להרחיק לכת, עד שיגורש גם הוא. נציג גוש אמונים בכנסת, הרב דרוקמן, הסתפק בקריאות־ביניים בודדות. „הוא תקע לנו סכין בגב," התבטאו כלפיו חבריו.

בדיונים שנערכו השבוע בתוך סיעות הליכוד, הסתבר כי שלמות הסיעות, על כל טובות־ההנאה הכרוכות בכך, היתה עדיפה על האידיאלים. שמיר והורביץ מצאו את הפשרה בה לא יאלצו לפרוש מהליכוד, למרות התנגדותם להסכם. גם הרב דרוקמן מצא את הנוסחה שתאפשר לו להמשיך ולשבת על ספסלי המפד"ל, למרות שהכריזו על תוכנית האוטונומיה כעל „יהרג ובל יעבור".

אפילו גאולה כהן עצמה, שנראתה כנה במאבקה יותר מכל חבריה, לא תסיק ככל הנראה מסקנות מיידיות. אחרי שהסתבר לה כי נותרה בודדה במאבקה נגד בגין בתוך מיפלגתה, העדיפה השבוע שלא להרחיק לכת, עד שיגורש גם הוא. נציג גוש אמונים בכנסת, הרב דרוקמן, הסתפק בקריאות־ביניים בודדות. „הוא תקע לנו סכין בגב," התבטאו כלפיו חבריו.

בדיונים שנערכו השבוע בתוך סיעות הליכוד, הסתבר כי שלמות הסיעות, על כל טובות־ההנאה הכרוכות בכך, היתה עדיפה על האידיאלים. שמיר והורביץ מצאו את הפשרה בה לא יאלצו לפרוש

תיגרת ידיים במרכז חרות
מיעוט קולני מבוטל

מהליכוד, למרות התנגדותם להסכם. גם הרב דרוקמן מצא את הנוסחה שתאפשר לו להמשיך ולשבת על ספסלי המפד"ל, למרות שהכריזו על תוכנית האוטונומיה כעל „יהרג ובל יעבור".

אפילו גאולה כהן עצמה, שנראתה כנה במאבקה יותר מכל חבריה, לא תסיק ככל הנראה מסקנות מיידיות. אחרי שהסתבר לה כי נותרה בודדה במאבקה נגד בגין בתוך מיפלגתה, העדיפה השבוע שלא להרחיק לכת, עד שיגורש גם הוא. נציג גוש אמונים בכנסת, הרב דרוקמן, הסתפק בקריאות־ביניים בודדות. „הוא תקע לנו סכין בגב," התבטאו כלפיו חבריו.

בדיונים שנערכו השבוע בתוך סיעות הליכוד, הסתבר כי שלמות הסיעות, על כל טובות־ההנאה הכרוכות בכך, היתה עדיפה על האידיאלים. שמיר והורביץ מצאו את הפשרה בה לא יאלצו לפרוש

ברוך בואך לאל־בירה

אומר השלט במבואות העיר אל־בירה הגובלת ברמאללה. השלט אינו מכוון, כמובן, לחיילים הישראליים, אלה נתקלו במחסום של צמיגים בוערים. הם עצרו את הג׳יפים שלהם. שניים מהם ירדו מהמכוניות ובהנפת אלה עצרו שיירת מכוניות, אילצו את נהגיה, שלא היה להם כל קשר עם חסימת הכביש, לפנות את הצמיגים הבוערים תוך איום באלה וניבול פה. גם הצלמת זכתה לאיומי אלה מצד החיילים.

ה איש המצוטט ביותר בימים אלה באוניברסיטת בירזית, בעיירה חלחול ובערים רמאללה וחברון אינו אלא ה־משורר הלאומי חיים נחמן ביאליק. ה־משכילים שבין הפלסטינים מכירים היטב את הסיפרות העברית, ומצטטים משירו של המשורר: „ניקמת דם ילד קטן...״

המשכילים הפלסטינים אינם מסתפקים בציטוט. הם מזכירים פרקים בתולדות הישוב, כמו השבת השחורה, שבה נעצרו מנהיגי הישוב על־ידי הבריטים, ומשווים את השבת השחורה לאותו יום חמישי בשבוע שעבר שבו נעצרו בשעה 2 לפנות בוקר ראש עיריית חלחול, מוחמד חסן מילחם, וחברי מועצת־העיר, והובלו אל חצר המימשל הצבאי. מעצרם של אנשי המועצה היווה את הסיבה לפרוץ ההפגנות הסוערות למחרת בבוקר — הפגנות שבהן נורו למוות נער ונערה שהיו בין המפגינים.

אלה במקום פה

ב יום החמישי חזרה העיר רמאללה למסלול־חיים נורמלי, פחות או יותר. החנויות נפתחו, פה ושם נחסמו הכבישים על־ידי צמיגים בוערים.

בדרך המוליכה מבית־החולים הממשלתי של רמאללה לירושלים חסמו שלושה צמיגים בוערים את הכביש. שני ג׳יפים של צה״ל הגיעו למקום, נעצרו לפני המחסום. אחד החיילים, חבוש קסדה עם מגן פלסטי בידו וחמוש בעוזי ובאלה, ירד מהג׳יפ, ניגש אל המחסום, עצר שיירת מכוניות שהגיעה אליו, ובהנפת אלה אילץ את הנהגים לרדת מהמכוניות ולפנות את המחסום. הנהגים התלוננו וטענו כי לא הם הניחו את הצמיגים ה־בוערים, החייל הניף את האלה וניבל את פיו, בערבית מדוברת.

שאלתי את החיילים מדוע הם מאלצים את הנהגים לפנות את המחסומים. חייל בן 18, עם פצעי בגרות ליד האף, השיב לי: „מה אתה רוצה, שאנחנו נעשה את זה?״

בהמשך הדרך עמדה קבוצת־חיילים אח־רת, וערכה בדיקה בגופם של ערבים. החייל הוריד את הערבים מהמונית בניפגוף אלה. כששאלתי מדוע הוא משתמש באלה, השיב לי בבוז: „את משלנו או משלהם?״

מצבם של חיילי צה״ל, המשרתים ב־שטחים, עדין. לא כולם נהנים מהמלאכה המוטלת עליהם. בצד חיילים, הששים להוכיח את כוחם, מצויים חיילים המרגי־שים מאד לא בנוח בתפקיד שהם ממלאים. חייל בשם גלי, שפגשנו בכניסה לחלחול, ישב בצד הדרך בעוד חבריו עורכים בדיקות על גופות הערבים. הוא ביקש: „תשארי פה קצת, תראי את הגועל־נפש ותכתבי בעיתון!״ חייל אחר סיפר כי הוא סובל מתפקידו, בעוד שרבים מחבריו לוקחים חלק בחגיגה ונהנים מכל רגע.

סיוטים בלילות

ב רחוב בר־יוחנא ברמאללה מתגו־ררת העיתונאית רימונדה טאוויל. מזה ימים אחדים אין רימונדה עוזבת את פתח ביתה, למרות שלא קיבלה כל הוראה מהמימשל. היא נמצאת בביתה עם ארבעת ילדיה. בנה הבכור לומד בלונדון, ואילו בעלה נמצא לרגל עסקיו, ברבת עמון. היא מפוחדת מאד. היא חוששת שיאסרו אותה בכל רגע. ילדיה מפוחדים עוד יותר, ובתה הקטנה מתעוררת מסיוטים מדי לילה. כשהיא מספרת לי על פחדי ילדיה, היא ביכה. האשה, שכונתה „הנמרה מרמאללה,״ מתקשה להסתיר את דימעותיה.

רימונדה: „סגן המושל, יגאל כרמל, טוען שאני אחראית למה שקורה פה. אני אחראית למהומות, אני אחראית להפגנות, אני מסיתה.

„אני עיתונאית, ואני חייבת לדווח על המתרחש. אבל המושל וסגנו טוענים כי אני מסיתה.

„לפני כשבוע צילמה אותי הטלוויזיה הבריטית. הסרטו סרט דוקומנטרי עלי. לקחתי את צוות הטלוויזיה לרחובות רמא־ללה. המושל טוען שכאשר ראיי אותי האנשים עם הטלוויזיה, הם התחילו ל־הפגין, וכי הבאתי את הטלוויזיה בכוונה, כדי להדליק אותם להפגנות.

„האם אני הדלקתי גם את תושבי חלחול וחברון? האם אני הסתתי בכל מקום? עדיין לא אסרו אותי, אך אני חוששת שזה יהיה צעדם הבא של השילטונות. בשלב זה אסרו עלי להשתתף בעצרות שהתקיימו בבירזית ובבית־לחם. סגן־המושל אמר לי כי עקבו אחר תנועותי, וכי אני אשלם בשביל זה שאני מסיתה להפגנות.

„אני כשלעצמי לא איכפת לי לשבת בבית־הסוהר שנים בשביל עמי ולמען ה־עניין הפלסטיני. אבל יש לי ילדים קטנים בבית. קשה להם לשכוח את הפעם הקודמת שבה נעצרתי. הילדים שלי מתעוררים בבכי בלילות. אביהם נמצא בעמאן. מה יהיה אם יאסרו אותי?״

הנערה ההרוגה

ראבעה מ
בחלחול ב
שוכבת עטופה בסמרטוטים על הריצפה שבחדר ה
הממשלתי ברמאללה. עשרות שוטרים הקיפו א

„אתם הופכים תת־אדם!״

ד ברים מרים שפך אחד המרצים מאוניברסיטת בירזית. הוא סרב למ־סור את שמו המלא, או להצטלם. הוא הודה שהוא פוחד. בפעם האחרונה שבה התי־

אבנים בחברון

עשרות ילדים בני שמונה עד עשר מיידים אבנים בחברון בכל מכונית הנושאת מיספר ישראלי. הילדים הם גם אלה המבעירים צמיגים. אלה הם האוייבים האמיתיים של מדינת ישראל הם גדלים מתוך רגש שינאה נוראי לכובש הישראלי. הם שונאים את הכובש הישראלי ומלבים את יצריהם תוך ידוי אבנים. ראש עיריית חלחול סיפר כי תלמידי חלחול מודעים למצב הפוליטי וכי תגובתם האלימה היא טבעית בהחלט.

...וח על אשר ראה ושמע בגדה המערבית

...דה בגדה

...ת ה־17 שנהרגה
...רו של יום שישי,
...ם של בית־החולים
...בניין בית־החולים,

מילאו את מיסדרונותיו ומנעו מקרובי מישפחה להיכנס לבית־החולים. אך נמצא מי שהיה מעוניין כי תמונתה של הנערה תופיע בעיתון והוביל את הצלמת מאחורי גבם של השוטרים אל חדר המתים שבבית החולים שבו שכבה הנערה. **צילום: גילה רזון.**

צמיגים בוערים בחברון

בבוקר יום החמישי בשבוע שעבר חסמו צמיגים בוערים את הכביש המוליך ממערת־המכפלה לירושלים. בשעות הבוקר נערכו במרכז חברון הפגנות אלימות. לקראת הצהריים היה שקט, רק ילדים אחדים הבעירו צמיגים בוערים. הנהגים, מרביתם ערבים עקפו את הכביש הראשי ונסעו דרך הסימטות.

ראיין, נעצר. הוא סיפר ששברו את אצבעותיו. הוא התנצל, אך היה מוכן להגיד דברים חמורים נגד חיילי צה"ל ונגד מעשיהם.

הנה דבריו כלשונו:

איך אנחנו יכולים לשבת בשקט, כאשר בוגד נכנע לטרוריסט וחותם על שלום של כניעה? איך אנחנו יכולים לראות את הכת של סאדאת נכנעת לכנופייה של בגין?

סאדאת בגד בכל עמי ערב. איך אתם.

לילה, גברים מגיל 14 עד 70, אילצו אותם לשבת על האדמה הקרה בגשם וברוח. בבוקר לקחו מהם תעודות־זיהוי, ודרשו מהם לבוא לבית המושל הצבאי. הגברים הוכו. כשהישראלים התעייפו מלהכות, ציוו עליהם להכות זה את זה.

בקלנדייה חזר המעשה על עצמו, ואף אירע שם מיקרה שחייל ישראלי שאל למי יש חפיסת סיגריות טיים, כשהוא מבטיח שמי שיספק לו חפיסה כזו ישוחרר לביתו. אחד האנשים האמין לו. כשהושיט

המישפחה אינה יודעת

אביה (משמאל) ודודה של ראבטה מחמד אל שאגלה מחכים בפתח בית־החולים ברמאללה כדי לדעת מה שלום הנערה. איש מסגל בית־החולים לא מצא עוז בנפשו לגלות לאב ולדוד כי הנערה מתה. אנשי הסגל ביקשו שהצבא ידווח למישפחה.

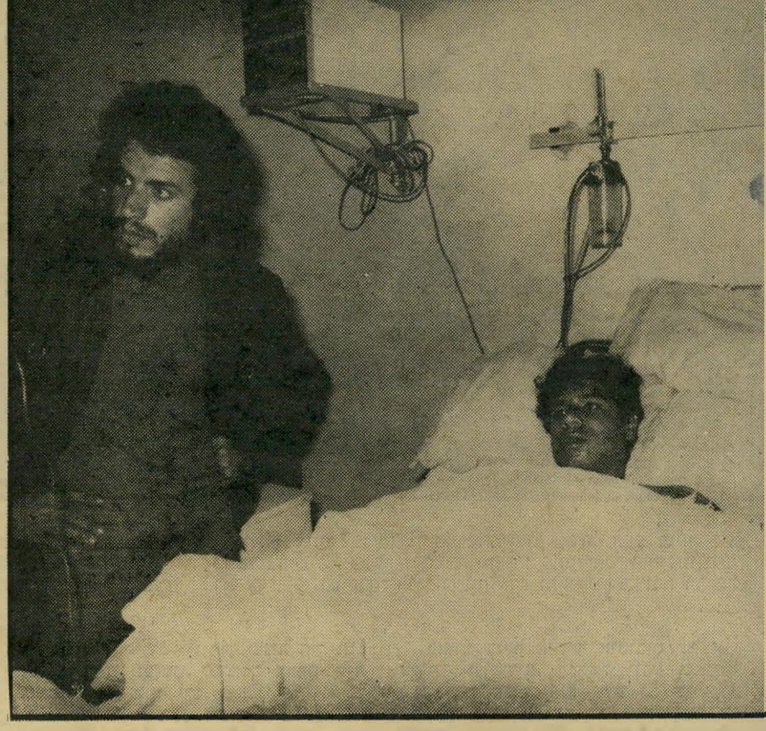

...ער שנורה

חסן אחמד אל חאג' בן החמש־עשרה שנורה כאשר השתתף בהפגנה שהתקיימה בבית־זית שוכב בבית־החולים ברמאללה אחרי ניתוח שבו ...ו להציל את חייו. נער אחר שנפצע בהפגנות מת מפצעיו. לפני מותו שר שירים ...ש"ף שלוש שעות רצופות ואמר בכוחותיו האחרונים כי הוא שמח למות למען עמו ולמען ארצו.

הישראלים, לא מבינים שבלי הפלסטינים לא יתכן שלום?

בוודאי אנחנו מפגינים. אנחנו מוחים נגד ההתעלמות המוחלטת מהעם הפלס־טיני. אני די מבוגר כדי לזכור את הכובש הבריטי. כשאני רואה את החיילים ה־ישראליים חולפים ברחובות רמאללה עם הג'יפים שלהם, אני זוכר את הבריטים בלוד, שם נולדתי.

אתם מביאים את החיילים שלכם למצב של תת־אדם. האם האמהות שלהם בתל־אביב יודעות

אותה לחייל, אמר לו: אתה יכול לתחוב את זה לתחת!

אתם אחראים למה שקורה לחיילים שלכם. אתם אחראים לכך שהם הופכים תת־אדם. אנחנו רוצים לראות הפגנות בתל־אביב נגד הפשעים הנעשים בגדה המערבית. אנחנו רוצים לראות הפגנות נגד המצב ושאליו הגעתם אתם, היהודים. מי מאמין שיהודי יעשה לעם אחר את מה שעשו לו?

עד כאן דבריו של המרצה.

נער גסס ושר

סטודנטים ערביים, שנעצרו על־ידי ה־מימשל, הוכו מכות־רצח ונאלצו אחר־כך לנקות בתי־שימוש וטנקים. לפני חודש עצרו את כל הגברים של מחנה־הפליטים עמרי, לקחו אותם מבתיהם בשמונה ב־

פ רופסור ואסף עבושי קיבל את תוארו באוניברסיטת סינסינטי. אביו היה ראש עיריית ג'נין. לפני 27 שנים

(המשך מעמוד 37)

נסע לארצות־הברית. נשא שם אשה אמריקאית ונולד לו בן.

הפרופסור עבושי הגיע לביר־זית לפני כשנה עם אשתו האמריקאית ובנו בן ה־15, שריף. מאז הפך אחד ממנהיגי הסטודנטים באוניברסיטה, ואחת הדמויות הנערצות שם. הוא מספר שתחת ללמד, הוא עסוק במשך 90% מזמנו בטיפול בבעיות פוליטיות, כמו שכירת עורכי־דין לאנשים הנעצרים על־ידי הצבא הישראלי, הגשת סיוע רפואי לפצועים ודיונים בנושא הפלסטיני.

היד המונפת

חייל ישראלי מאיים בהנפת יד על ערבי שלא הזדרז לרדת מהכוונית לצורך בדיקה. החיילים הישראלים מרבים להניף את האלה. משאיות עמוסות עצירים ערבים נראות נוסעות לכיוון חצר המימשל בגדה. המשאיות מלוות במישמר כבד מלפנים ומאחור, וחיילי צה"ל אינם מאפשרים לצלם.

לדבריו, החליט לעזוב את הקאריירה המצליחה שלו באוניברסיטת סינסינטי, כי זהו הזמן לכל פלסטיני בעולם לעזור לבני־עמו. אומר הפרופסור: „הגעתי מ־אוניברסיטה מפוארת לאוניברסיטה בלתי־ידועה, מתוך פטריוטיזם. זה הזמן שבו צריך כל פלסטיני בעולם לבוא לשבת בתוך עמו. לצערי, פלסטינים רבים חוש־שים לחייהם ואינם מגיעים לכאן. אחרים דואגים לקאריירה שלהם. אך אני מאמין שיבוא יום וכל המשכילים הפלסטינים ישובו למולדת, למען העניין הפלסטיני."

הפרופסור מגודל־שיער. זקנקן מאפיר מעטר את פניו. הוא מדבר אנגלית אמ־ריקאית מובהקת.

„הישראלים ירו בארבעה ילדים בביר־זית. הבאתי אותם לבית־החולים ברמא־לה. הישראלים הקיפו את בית־החולים. לא נתנו לאיש להיכנס. אחר־כך באתי לבקר את הפצועים, וגם לי לא נתנו להיכנס.

„סיפרתי להם שאני רופא. הם לא האמינו לי. האחיות והרופאים של בית־החולים סיפרו גם הם לישראלים שאני רופא, וכך הורשיתי להיכנס והעמדתי פנים כאילו אני מטפל בפצועים.

„אחד מהם היה במצב נורא. הרופאים ניסו להציל את חייו ולהוציא כדור שחדר לריאותיו. היתה התרגשות רבה. החולים יצאו למיסדרונות.

„לפתע הביאו את הילד שנורה בחלחול. מצבו היה אנוש. הרופאים נאבקו על חייו. כל אותה עת הוא שר שירים של אש"ף. שלוש שעות רצופות שר שירי ניצחון. בכוחותיו האחרונים אמר לי: ‚אני רוצה למות בשביל ארצי. אתן את דמי למען ארצי,' כעבור זמן קצר מת.

„הבאתי את אנשי הטלוויזיה האמרי־קאית, איי־בי־סי, שיצלמו את הילד המת. הסתרתי את המצלמה בתוך סדין לבן, ו־הברחתי את הצלם דרך השער האחורי של בית־החולים. שהעולם יידע! זהו תפקידי, להראות לעולם את המעשים הנעשים בשטחים הכבושים על־ידי הישראלים! אינני מפחד. הישראלים יודעים שאם יאסרו אותי, זה יתפרסם. אני מכיר את כל העיתונאים הזרים בארץ. אני לא פוחד ממאסר."

בימים שבהם סיירנו בגדה נתקלנו בתופעה חוזרת ונשנית: הערבים מגי־שים את מלוא הסיוע לעיתונאים ישראליים וזרים כאחד. חשוב להם שהעולם יידע על המתרחש. הם מוכנים להסתכן, ובלבד שהדבר יובא לידיעת העולם.

„אנחנו חיום־אדם!"

מסיכן ישראלי להסתובב כיום בגדה, אך לא לעיתונאים. הפרופסור עבושי הציע לנו לכתוב שלט עיתונות בערבית, ו־להדביקו על זכוכית החלון. הוא כתב עבורנו את השלט בערבית ובאנגלית. כשרצינו להוסיף את המילה „עיתונות" בעברית, הציע לנו, לטובתנו, שלא לכתוב את המילים העבריות.

השלט לא עזר לנו בחברון. ילדים ערביים הציתו צמיגים וחסמו את הדרך ממערת־המכפלה לירושלים. התקרבנו אל הצמיגים כדי לצלם. עשרות ילדים התי־נפלו על המכונית ואיימו לעשות בנו שפטים. ילדים בני שבע־שמונה, לכל ה־יותר בני עשר. הצבעתי על השלט „עיתונות", פתחתי את דלת המכונית. ילד אחר כימעט פיצח את שימשת ה־מכונית באבן.

בעיירה חלחול נעצרנו על־ידי מחסום צה"ל. העיירה היתה נתונה בעוצר. אמרנו שאנחנו נוסעות לקריית־ארבע, והותר לנו לעבור, ואף לעקוף שיירה ענקית של מכוניות ערביות, שכל נוסעיהן הורדו ונבדקו אחד לאחד, תחת איום האלה.

חיילים ישראליים ערכו את הבדיקות. חלקם הודו באוזנינו כי הם שונאים את העבודה, חלקם טענו כי „מוכרחים לנהוג מעבר למעקה של גג, תוך שניה היה הגג מלא גברים. נכנסנו לסימטה אחרת. ליד כניסה לבית עמד ילד. שאלנו אותו היכן בית־הקברות. רצינו להגיע לשם כאשר תתחיל ההלוויה של הילדים שנהרגו יום קודם לכן. כאן שוב נוכחנו בעובדה כי הערבים מעוניינים בעיתונאים. הילד לקח אותנו לביתו. אביו, שהוא רופא ודובר אנגלית רהוטה, הראה לנו את מקומו של בית־הקברות. ביקשנו ממנו שידריך אותנו לביתו של ראש־העיריה. האיש היה מוכן לסכן את בנו ולשלוח אותו יחד איתנו, לבית ראש־העיריה, אך בנו הבכור טען כי זה מסוכן מדי.

„היורה מוכר לנו!"

את ביתו של ראש־העיריה, מחמד חסן מלחם, זיהינו לפי מכונית הפולקס־וואגן הלבנה שעמדה בפתח. מלחם, גבר יפה־תואר וכחול־עיניים, כיבד אותנו ב־קפה. סיפורו היה מאלף.

„בשעה שתיים בלילה דפקו על דלת ביתי ואמרו לי ללכת לבית המושל, אלי קידר. תחת מישמר כבד הובאתי לחצר ה־מימשל. אמרו לי לחכות בחוץ, מתחת למדרגות של הכניסה הראשית. היה לילה קר מאד.

„אחדים מאנשי המועצה, שהובאו גם הם, הוחזקו בחצר, מתחת לסוככי ה־ג'יפים.

„הילדים שלנו מאוד מעורים בפוליטיקה," אומר ראש־עיריית חלחול, מחמד חסן מלחם, „יש להם תגובה פוליטית וזה מאד טבעי. אי־אפשר לעצור את זה."

בערבים ביד קשה." חלקם נראו מדוכאים. אסור היה לחיילים לדבר איתנו, ואחד אמר מתחת לשפמו: „תיכתבו שהפכו אותנו לחיות־אדם! תכתבו שאנחנו עושים את מה שאנחנו עושים, כי אין לנו ברירה!" המ"כ שלו הגיע וגירש אותו מהמקום.

בחלחול עצמה היו הרחובות סגורים ומסוגרים, אין יוצא ואין בא. בתוך ה־סימטות היה שקט מתוח. כשנכנסנו עם המכונית לסימטה, הציץ ראשו של גבר

פני הכיבוש

חיילים ישראלים בני שמונה־עשרה בחבובות רמאללה. מצבם של החיילים עדין ביותר. חלקם סולד מהמלאכה המוטלת עליו. חיילים טוענים כי הפכו אותם במיסגרת התפקיד חיות אדם. חלק טוען שיש לנהוג בערבים ביד קשה. מרצה מביר־זית טוען כי החיילים הישראלים הפכו בעיקבות הכיבוש תת־אדם ומתנהגים בצורה מבישה.

„באותו בוקר הותקף אוטובוס של אגד על־ידי תלמידים. המושל יודע שאנחנו נגד ידוי אבנים. הוא יודע גם שזה לא מתפקידנו למצוא את מי שיידה את ה־אבנים, ולהעניש אותו. אנחנו לא מישטרה.

„בעשר בבוקר שיחררו אותנו, ואז גם פסקו ההפגנות. אך קודם לכן נתרגו נער ונערה.

„אני לא הייתי בהפגנות, כך שאינני

יכול להעיד על מה שקרה. אך נמסר לי כי הנער והנערה החזיקו דיגלי פלסטין, ויידו אבנים. בחלחול יש 12 אלף תושבים, רובם כפריים, ורובם עניים מאד. אך יש

עבושי פרופסור זואסף עבושי, פלסטיני מאוניברסיטת סינסינטי, הגיע לביר־זית לפני שנה כדי להיות בין בני עמו בתקופה גורלית זו.

„לדעתי, התקרית אירעה באשמת הרשויות. החיילים יכלו להגן על עצמם מהאבנים במגינים. לא צריך היה לירות. המצב מאד מתוח. אני מקווה שהחיילים שהרגו את הילדים ייענשו.

„אני יודע שאלה היו חיילים, ולא תושבי קריית־ארבע. בזמן המיקרה היו נשים שראו בדיוק מי ירה. אחד החיילים מוכר. יש לו זקן שחור, ואם תקום ועדת־חקירה הוא יזוהה בקלות על־ידי הנשים.

„אם יופסקו ההתנחלויות, ואם לא יקחו בחשבון את העם הפלסטיני, השלום יחזיק מעמד שנה לכל היותר. אני לא נותן לו יותר משנה."

גופה בחדר־מתים

ב בית־החזים הממשיתי ברמאללה, לא הרחק מהכיכר המרכזית, היתה התקהלות גדולה. עשרות שוטרים ערביים התערבבו בעשרות תושבים, שצבאו על הדלתות.

שוטר ערבי ניסה למנוע את כניסתנו. אחד הרופאים, שראה את תעודת־העיתונאים שברשותנו, אמר לנו רשימית: „אסור לי להכניס אתכם, אך היכנסו." רשימית הוא גם לא הראה לנו את חדרו של הפצוע, חסן אחמד אל חאג' בן השש־עשרה, שכדור חדר דרך גבו.

רימונדה טאוויל

העיתונאית מרמאללה, אחת הדמויות הנערצות על הפלסטינים אינה יוצאת את פתח ביתה. בעלה נמצא לרגל עסקיו ברבת־עמון והיא נמצאת עם ארבעת ילדיה. לדבריה, היא חוששת שיאסרו אותה, מאחר שנמסר לה על־ידי המושל כי לדעת שילטונות הצבא היא האחראית למהומות.

חסן אחמד פחד לדבר איתנו. הוא מילמל בערבית כי אינו רוצה לדבר.

בחדר בודד, מוקף ידידים ובקרובי־משפחה, הוא שכב אחרי ניתוח שהציל את חייו. המישפחה שיכנעה אותו לדבר, והוא סיפר כי היה ברחוב, ניסה להגיע לביתו. לפתע החלו יריות והוא נפצע בגב.

(פרופסור עבושי מאוניברסיטת ביר־זית סיפר קודם לכן כי הילד השתתף בהפגנת הסטודנטים, שהתקיימה בביר־זית.)

מחוץ לבית־החולים פגשנו את בני מישפחתה של ראבעה מחמד אל־שאלדלה, הנערה בת ה־17 שנורתה באותו בוקר בחלחול. בני־המישפחה הגיעו מהכפר סעוד, שבו הם מתגוררים, וסיפרו כי ראבעה לומדת בחלחול. אביה, מוחמד, ידע לספר כי כאשר סיימה את לימודיה החלו ההפגנות. היא קפצה מגדר בית־הספר, ניסתה לברוח, ואז נורתה.

בשעת שיחתנו עימם לא ידעו בני המישפחה כי בתם כבר אינה בחיים. איש מאנשי סגל בית־החולים לא מצא עוז בנפשו להגיד להם. מנהל בית־החולים, ד"ר יאסר עאבד, לא נמצא במקום. הוא נקרא לבית המושל. ואילו אנשי סגל בית־החולים אמרו: „מי שירה בה הוא שיגיד למישפחה שהיא מתה!"

ראבעה בת ה־17 היתה מוטלת בחדר־המתים. שוטר ערבי סילק אותנו משטח בית־החולים. אחר הכניס אותנו דרך הכניסה האחורית, והיה מי שהוביל את הצלמת לחדר־המתים לצלם את הנערה המתה.

שרית ישי ■

מילחם

מחמד חסן מילחם, ראש עיריית חלחול, שנעצר ביחד עם אנשי המועצה בליל יום ה', טוען שהרשויות אשמות במה שאירע.

לנו שישה בתי־ספר עממיים ותיכוניים. הילדים שלנו מאד מעורים בפוליטיקה. הם קוראים עיתונים. הם שומעים רדיו וצופים טלוויזיה. יש להם תגובה פוליטית, וזה מאד טבעי. אי־אפשר לעצור את זה.

ספורט

כדורסל

דרוש נס

„אולה, אולה!" קריאת הקרב המפורסמת של מילחמות השוורים בספרד, נשמעה בדקות הסיום של מישחק הכדורסל בין מכבי תל־אביב וריאל מאדריד. הקהל הישראלי בהיכל הספורט בירד־אליהו ביטא בקריאות קצובות אלה את מה שהתרחש באותן דקות, כאשר כדורסלני אלופת אירופה, ריאל מאדריד, ניסו למחוק את פער הנקודות הבולט שלזכות מכבי, וכל אחד מהם נע במיגרש כשור מובס.

ומשגשמעה שריקת הסיום ולוח התוצאות החשמלי הבליט את הנצחון המכבי המשכנע — 100 : 77 — הביטו ראשי מחלקת הכדורסל של מכבי תל־אביב זה בזה והחליפו רשמים. אמר אחד: „איך יכול להיות ששבוע אחד הקבוצה משחקת כל כך גרוע ובשבוע שאחריו היא משחקת כל כך טוב? איך יכול לקרות שקבוצה שהביסה את אלופת אירופה ב־23 נקודות הפרש לא תופיע השנה במישחק הגמר האירופי, בגראנובל?" התערב בשיחת העסקנים אחד מעיתונאי הספורט הוותיקים ואמר: „למכבי תל־אביב יש העונה שתי קבוצות, האחת למישחקי־בית והשניה למישחקי־חוץ."

גם הנצחון המלהיב על ריאל מאדריד לא היה בו כדי לרומם את רוחה של קהילת הכדורסל הישראלי, ובוודאי לא את אנשי מכבי תל־אביב. עבורם היה זה אף בבחינת זריעת מלח על הפצעים הפתוחים של הכישלון הגדול בווארזה, שבוע ימים קודם לכן. שכן ידוע, שרק נס יוכל עוד להקפיץ את מכבי תל־אביב למישחק הגמר בגראנובל. מישחק הנפל בווארזה ז' אולי דווקא ההפסד הצורב (79:77) ל־אולימפיאקוס פיראוס, ייכנסו לבטח להיסטוריה של הכדורסל הישראלי.

אולימפיאקוס פיראוס, ללא ספק החלשה ביותר מבין שש הקבוצות המופיעות בבית הגמר, תהיה בסופו של דבר הקבוצה שתקבע מי יהיו הקבוצות שתתמודדנה במישחק הגמר. היוונים כבר חרצו את גורל מכבי תל־אביב, ואילו במחזור המישחקים האחרון יארחו את בוסנה סאראייבו, אלופת יוגוסלביה. אם ינצחו היוונים, תעפיל אמרסון וארזה לגמר יחד עם ריאל מאדריד, ואם ינצחו היוגוסלבים יעפילו הם, יחד עם הספרדים, למישחק הגמר. זהו בהחלט מצב מעניין.

עסק דופק. רבים חוזרים ושואלים, דווקא בימים אלה, מדוע לא תשחק הקבוצה קבוצת מכבי תל־אביב במישחק הגמר בגביע אירופה לאלופות? התשובה החד־משמעית היא: גם לאחר הנצחון המשכנע על ריאל מאדריד, האלופה הישראלית אינה ראויה לשחק העונה במישחק הגמר, מכיוון שלא ידעה במהלך העונה הבין־לאומית להתעלות באותם מישחקים שבהם היתה צריכה לעשות כן.

כך, למשל, אפשר ללמוד מקבוצת ריאל מאדריד, אשר עם כל הצער שלה על ההפסד בתל־אביב, הרי שהפסד זה היה חסר משמעות ולא שינה בהרבה את סיכוייה להעפיל למישחק הגמר. הספרדים ידעו להתעלות במהלך מישחקי גביע־אירופה על פציעתו של הרכז המצטיין, חואן אנטוניו קורבלאן, שעדיין לא חזר לפעילות, ועל פציעתו של ויין בראבנדר (שניהם לא שיחקו נגד מכבי במאדריד). ואם ריאל מאדריד התגברה על פציעתם של אלה, ואמרסון וארזה התגברה על פציעתו של כוכבה, דינו מנגין, הרי שקבוצת מכבי תל־אביב לא ידעה לנצל את חסרונם של השחקנים הפצועים באותן קבוצות.

הרושם הוא, שקבוצת מכבי תל־אביב סבלה העונה מליקויים מיקצועיים בולטים, כאשר לפני כמה מישחקי־חוץ גוריים היא ניסתה לסמוך, בהשראתו של עוזר המאמן, אריה דוידסון, על עזרת־השם ואמונות טפלות למיניהן.

דווקא לאחר ההלם בווארזה, כאשר עוזר המאמן איבד אמונתו בעזרת־השם, הצליחו שחקני מכבי תל־אביב להצטיין במיגרש ולזכות בנצחון שהיה בו כדי להציל את כבודם. הסכנה היא, שהנצחון על ריאל מאדריד יסנוור את עיני קברניטי מכבי תל־אביב, כפי שקרה לאחר הנצחון על בוסנה סאראייבו, ונקודת אור זו תשכיח את החושך שנתגלה במהלך החודשים האחרונים, שבהן היתה המחצית הראשו־

נה בווארזה, שהניבה רק 18 נקודות. ואולי. דווקא אחרי 18 הנקודות האלה, מול 100 הנקודות נגד ריאל, אפשר כבר לקבוע ללא צל של ספק, כי מכבי תל־אביב היא קבוצה המבוססת יותר מכל קבוצה אחרת באירופה על יכולת קליעה. כאשר אחוז הקליעה גבוה — העסק דופק. כאשר אחוז הקליעה נמוך, אין לקבוצה אלטרנטיבה

אוסי מעל ריאל
כשאחוז הקליעה גבוה —

ברקוביץ מתעתע
— העסק דופק

בסיגנון המישחק. המסקנה: גם אחרי ריאל צריך להיות ריאלי.

יום שחור. נדמה שדווקא העונה, כאשר ריאל מאדריד שוב אינה ריאל של העבר, אלא קבוצה עייפה הסובלת מפציעות, וכאשר אמרסון וארזה נותרה ללא דינו מנגין, החמיצה אלופת ישראל את ההזדמנות לעשות חיל במישחקי גביע־אירופה. הכנה מיקצועית לקויה לקראת כמה מישחקים גורליים, בתוספת כישלון בולט ברכישת שחקן התיגבור (למרות שפול מק־קרקן הצטיין נגד ריאל מאדריד) היו בעוכרי מכבי תל־אביב במשחקי החוץ.

ולמי שהספיק לשכוח, כבר בשלב הי־מוקדם נוצחה הקבוצה בבלגיה על־ידי קבוצה חלשה כראוי פרש־אייר, אך אז הסתפקה בתירוץ: יום שחור.

כל הארץ ראתה כאשר לחצה את ידו של הנשיא קארטר - אך יונה קלימוביצקי אומרת: דחפו אותי אליו

מי את יונה ק.

קשה היה שלא להתרגז למראה שורת המכובדים הלא מכובדת ש־ניצבה לאורך השטיח האדום, כאשר הגיע הנשיא ג'ימי קארטר לישראל. קריין ה־טלוויזיה, אלימלך רם, תיאר לצופים בבית את מהלך סכס לחיצות הידיים, ונקב בשמה של כל אישיות שאליה הגיעו ה־נשיאים קארטר וגבון וראש־הממשלה מנחם בגין. אילם ככל שהתארכה השורה, לא ידע אפילו רם, הכתב המדיני הוותיק המכיר אישית כמעט את כל גדולי המדינה, לזהות את כל הלוחצים.

אל השורה הסתננו רבים, אשר איש לא הכיר אותם קודם לכן. פקידים זוט־רים, פקידות, סרוטקציונרים של מישרד־ראש־הממשלה וידידים אישיים של מנחם בגין.

את עיקר חמת חזעם ריכזה אליה דווקא בחורה צעירה, בעלת שיער חום גולש, שעמדה כמעט בסוף השורה. היו שזיהו אותה כיונה קלימוביצקי, מזכירתו של ראש־הממשלה, למחרת התנפלו על יונה כתבי העיתונים. אצלם היה סמל למי שלא היה צריך לעמוד בשורת הלו־חצים. ביומונים, השבוע, לעגו לה ה־סטריקאים, ומאחר יותר הגיעו גם מיכ־תבים למערכת של אזרחים אשר כעסו על כך שיונה ק. מזכירתו של מנחם בגין, הוצבה בין המכובדים.

ליונה היתה גירסה משלה על מה שאירע בנמל־התעופה. סיפרה יונה לידידיה: „עסקתי בתיכנון האירוע. עבדנו ימיים רצוף ללא שינה, ומובן שהייתי צריכה לחיות בלוד. אבל לא רציתי ללחוץ את יד של קארטר. אני לא אישיות מכובדת, וגם התביישתי. עמדתי מרחוק, בשורה השנייה, וכל מה שרציתי זה לראות את נשיא ארצות־הברית קצת מקרוב.

„פתאום ניגש אלי איש מישרד־החוץ. אני מכירה אותו בפנים, אך לא יודעת את שמו. הוא אמר לי: ‚יונה, בואי תלחצי את היד לקארטר.' עניתי לו: ‚לא, אני מתביישת.' אבל הוא תפס אותי במרפק והכניס אותי בכוח אל תוך השורה. קארטר כבר הגיע באותו זמן למקום שבו עמדתי. לא ידעתי מה לעשות. אם הייתי בורחת, זה היה מבייש את נשיא ארצות־הברית, כאילו מישהי מסתלקת בכוונה, כדי לא ללחוץ לו את היד.

להישאר מאחרי הקלעים

„ראש הטכס רחבעם עמיר הציג אותי בפני קארטר ואמר: ‚זוהי יונה, ממישרד ראש־הממשלה.' קארטר אמר: ‚איזו ילדה יפה. מה את עושה במישרד ראש־הממשלה?' עניתי לו שאני מזכירתו של ראש־הממשלה ואז קארטר אמר: ‚את בחורה עם מזל, יש לך בוס נהדר.' אחר־כך הגיעה רוזלין קארטר. ידעתי שהיא היתה חולה ואמרתי לה: ‚אני שמחה שיכולת להגיע ושאת מרגישה טוב.' רוזלין באמת התרגשה וענתה לי: ‚אני גרגשת להיות כאן.' היא לחצה לי את היד בשתי ידיה. אחר־כך הגיע הנשיא שלנו ואמר לי: ‚שלום יונהלה,' ואופירה אמרה לי: ‚אישה חשתוזפת כל־כך יפה?'"

כמה מצופי הטלוויזיה היו מופתעים לראות את יונה עומדת בשורת המוזמנים. היו אלה דווקא חבריה וחברותיה של יונה, ועובדי לישכת ראש־הממשלה. הם הופ־תעו מפני שיונה ידועה כמי שנרתעת בדרך־כלל מטכסים וכיבודים, ואוהבת ל־הישאר מאחרי הקלעים ומאחורי הבוס שלה. סיפר אחד מידידיה של יונה, העובד עימה: „היא תמיד פחדה מזה שיגידו עליה שהיא מנצלת את תפקידה ומעמדה כמזכירת ראש־הממשלה ונחפפת. לבחורה הזו מגיעות בשבוע עשרות הזמנות לקוק־טלים עם כל הכי חשובים בארץ, והיא לא הולכת אליהם כדי שלא יגידו עליה את כל מה שאמרו אחרי הטכס בלוד."

מי היא יונה קלימוביצקי שרכשה לה, שלא באשמתה, שונאים רבים ומקנאים גורר בדירה בת חדר וחצי בשכונת עמידר בעיר, דירה שבה היא מתגוררת עד היום.

שמוצניקית בלב חירות

אביה שד יונה, שנפטר לפני שלוש שנים, היה יצרן טכסטיל קטן, ויונה שהיתה בת יחידה להוריה, עברה את ה־מסלול הרגיל של צעירה בגילה: בית־ספר עממי ותיכון בבתי־ים ואחר־כך ה־שירות הצבאי. עד לגיוסה היתה יונה חברה בתנועת השומר־הצעיר. היה זה טיבעי לגביה להיות חברה בתנועה זו, מפני שהוריה היו חברים ותיקים במפ"ם.

אחרי שסיימה את שירותה הצבאי ב־אמ"ן, והגיעה לדרגת רב־סמלת שיגרה יונה מיכתב לאוניברסיטת קמברידג', ו־ביקשה מילגה. הוריה של יונה לא יכלו לאפשר לה ללמוד באוניברסיטה זו ו־אפילו לא באוניברסיטה בארץ. רק אחרי שקיבלה את המילגה והגיעה לקמברידג', גילתה יונה מדוע קיבלה את המילגה.

חיבוק ראש־הממשלה מנחם בגין מחבק, בצילום שנעשה בלישכתו, את מזכירתו יונה קלימוביצקי. בגין אוהב את יונה, מכנה אותה יונהלה, והיא מעריצה את הבוס שלה וטוענת כי הוא האיש הגדול ביותר שהכירה בימי חייה.

רבים עוד יותר, מקרב צופי הטלוויזיה שישבו ליד המקלט, כאשר הגיע קארטר לארץ?

יונה היא מזכירתו הראשית של ראש־הממשלה, צעירה בת 31, נאה ותמירה, אשר נולדה ברומניה, להורים שעברו את השואה. בגיל שלוש הגיעה מישפחת קלימוביצקי לארץ, ואחרי שהות ממושכת במעברה בבת־ים, עברה חמישפחה להת־

נשיקה לבוס

יונה הרגיזה רבים מצופי הטלוויזיה אשר הבחינו כי היא עומדת בשורת לוחצי הידיים לנשיא ארצות־הברית, ג׳ימי קארטר, עם הגיעו לנמל התעופה בן־גוריון. יונה טוענת כי נדחפה על־ידי איש מישרד החוץ אל תוך שורת מקבלי הפנים, ולא היה לה נעים לברוח. אולם אין זו הפעם הראשונה שיונה נמצאת בנמל־התעופה בן־גוריון ומקבלת אישים חשובים. בתמונה היא נראית בטכס קבלת־הפנים שנערך לבוס שלה, מנחם בגין, בעת שחזר ממסעו באיסמעלייה.

„המיכתב שלך היה כל־כך נוגע ללב, שלא יכולנו לסרב לך,״ הסבירו לה ראשי ה־אוניברסיטה.

שנים אחר־כך, אחרי שבגין עלה ל־שילטון, ראיינה רשת הב.ב.ס. את מז־כירתו של מנחם בגין בתוכנית בת חצי שעה. אחרי שהראיון שודר באנגליה, קיבלה יונה מיכתב ממנהל הקולג׳ שלה לשעבר ששאל: „האם הבחורה ששמעתי ברדיו היא אותה יונה שהיתה תלמידה שלנו? אנחנו כולנו נרגשים מכך.״

כשסיימה את לימודיה חזרה יונה לצה״ל וחתמה קבע למשך שלוש שנים. בשירותה באמ״ן הכירה את הד״ר אליהו („אלי״) בן־אלישר וכאשר השתחררה, לקח אותה לעבוד עימו במחלקת ההסברה של תנועת החרות. יעליה היה ממונה. אז סיפרה יונה: „אני הייתי שמוצניקית, מהשומר הצעיר, וזה היה הלב של חרות, אבל בהתחלה התיחסתי למקום כמקום עבודה. בלי להזדהות, אבל לעבוד טוב.״

באותה תקופה, שנת 1973, היתה חרות באופוזיציה, ולמנהיג חרות, מנחם בגין, לא היתה אפילו מזכירה. יונה של בן־אלישר היתה לפעמים מדפיסה מיכתבים שאותם שיגר בגין וכך נערכה ההכרות הראשונה ביניהם.

האנשים הכי נחמדים

א חרי הבחירות של 1973 הפכה יונה מזכירתו של בגין. „אי אפשר שלא להיות מוקסמת מהאיש הזה, מהנעימות שבו, מהכוח האנליטי שלו, מהצורה שבה הוא מקשיב לבני־אדם ומהצורה שבה הוא משכנע אנשים,״ טענה יונה. לבגין היא הסכה הרבה יותר ממזכירה. היא ליוותה אותו לכל מקום, שמרה עליו וגוננה עליו.

התקופה הקשה ביותר שלה עם בגין, היתה התקופה הקשה ביותר גם לבגין עצמו, כאשר בעלי החוב של קרן תל־חי ראו במנחם בגין את בעל החוב הראשי שלהם. בלישכתו של בגין היו התפרצויות, על יונה הונפו ידיים, וצעקות וגיידות מישׂ־טרה הפכו חלק בלתי־נפרד מההווי של מצודת זאב. „זו היתה תקופה קשה,״ הודתה אחר־כך יונה, „היה עלינו להרגיע את האנשים. אבל בעיקר כאב לי כש־ראיתי כמה כואב למר בגין כל העניין הזה.״

במאי 1977 היתה יונה בין הראשונות שהגיעו לבגיין הכנסת בירושלים כדי לברך מייד אחרי ההשבעה את מנחם בגין. ל־יונה, עם הדמעות בעיניים באותו הרגע, אמר בגין: „יונהלה, את יודעת שאנחנו משיכים ביחד.״ היה זה כתב המינוי ליונה.

מחר״מה למגבית

לפני חודשים אחדים יצאה יונה קלימוביצקי לטיול בארצות־הברית, שבמהלכו מצאה את עצמה כשהיא שוב עובדת: הפעם למען המגבית. ראשי המגבית גילו אותה בארצם, ערכו לה מסע פירסום גדול כמזכירתו הפרטית של ראש־ממשלת־ישראל ויונה נאלצה לבלות לילותיה בסעודות התרמה למגבית ובנאומים בפני יהדות אמריקה.

מי שספגה עלבונות ותקיפות מבעלי חוב של קרן תל־חי, להסוך מזכירתו הראשית של ראש ממשלת ישראל.

היחסים בין יונה לבין בגין חם יחסים מצויינים. יונה מקפידה לקרוא לבוס שלה „מר בגין,״ או באירועים רישמיים „אדוני ראש הממשלה״ ובגין מכנה אותה „יונהלה.״

מדי בוקר קמה יונה בחמש, תופסת את האוטובוס הנוסע מבת־ים לתחנה ה־מרכזית, ומשם באוטובוס לירושלים. ב־מישרד היא מתייצבת בשעה 7.15 בבוקר, כמו שעון. ליונה אין שעה קבועה לסיום העבודה. בימים רגועים היא מסיימת ב־שעה ארבע או חמש אחרי־הצהריים, ו־תופסת טרמפ, עם אחד מבאי לישכת ראש־הממשלה שיורד לתל־אביב, או האוזרת באוטובוס. אולם, בעיקר בשבועות ה־אחרונים, לעיתים קרובות עובדת יונה עד שעות לילה מאוחרות, ולפעמים כמו בזמן הביקור של קארטר בארץ, גם כל הלילה.

לעיתים רחוקות בילבד היא נשארת ללון בירושלים. בדרך־כלל מקפידה יונה לשוב לתל־אביב. „אמא שלי לבד, ואני מוכרחה להיות איתה.״ המשכורת האחרונה של יונה, שכללה בתוכה 82 שעות נוספות היתה 6,770 לירות.

אולם מתברר כי לא רק בגין אוהב את יונה. כל מי שבא איתה במגע, אינו יכול שלא להעריך את מי שהיתה בשבוע שעבר הצעירה המושמצת ביותר במדינה. שרים מתייעצים איתה, אם להע־לות נושא מסויים בפני ראש־הממשלה, או לדחות אותו לרגע שבו יהיה בגין במצב־רוח טוב יותר. הגורילות, שומרי־הראש ממש מאהבים בה. סיפר אחד מהם בשבוע שעבר: „מאז שיונה במישרד ראש־הממשלה זה המישרד היחיד שדואגים גם לנו, ולא רק לבוסים הגדולים. יונה תמיד דואגת להציע לנו לאכול ולשתות, ואף פעם לא קרה שהיא לא שאלה אם אנחנו לא צריכים משהו.״

יונה מצידה מעריכה ביותר שלושה שרים: את עזר וייצמן: „שהוא האיש הכי נחמד שאני מכירה,״ את משה דיין „הוא חכם וסימפטי, וגם אשתו רחל היא אשה נהדרת,״ ואת דויד לוי: „הוא אמיתי, ישר וחכם.״ אולם את בגין היא כמובן מבכרת על פני כולם: „הוא האיש הגדול ביותר שאני מכירה.״

אם ברצונך שבעיקבות גלי היוקר הגבוהים

יפתחו הסכמי עבודה ב־1.4.79

הצבע

ב־27.3.79 בבחירות לוועידת הסתדרות

הפקידים למחנה של"י

הצבע ש

רצונך בפרטים, התקשר לטל. 03־223623

פרוות

עכשיו כדאי לתקן ולשנות

אצל

אלכסנדר

פירקין 27, תל־אביב

בראון

רשת חנויות ספרים

מכירת הפסח

ה ח ל ה

מבחר ללא תקדים של
ספרי יבוא מוזלים

בהנחות עד 70%

אמנות · צילום · עבודות יד
עיצוב פנים · חי וטבע ועוד

תל־אביב רח' דיזינגוף 214
רח' אלנבי 35
ירושלים רחוב שלומציון המלכה 9
באר־שבע רח' ההסתדרות 79
רחובות רח' הרצל 175 (בפסג')
חיפה "עין הקורא" רח' הרצל 22

טוטו־ויזיון של קול השלום

קול השלום מכריז על מיבצע פרסים ענק לקראת „אירוויזיון 1979"

הפרס הראשי פיאט 133 (ללא מיסים)
מתנת חברת פיאט בישראל

פרס שני — טלויזיה צבעונית גרץ — דגם פרפקט "22
מתנת חברת רטפון אימפורט בע"מ
פרס שלישי — „שבועיים דיזנהויז ספארי" בקניה, כולל כלכלה מלאה. **מתנת חברת הנסיעות דיזנהויז**
פרס רביעי — מקרר הקפאה מילה
מתנת סלון מרכזי בית אל־על
פרס חמישי — שבועיים טיול בספרד ופורטוגל, כולל כלכלה מלאה. **מתנת חברת טיולי מור בע"מ.**
פרס שישי — שבועיים טיול ברומניה, כולל כלכלה מלאה. **מתנת משרד התיירות הרומני הלאומי „הקרפטי".**

כיצד להשתתף במבצע?

כל שעליך לעשות הוא לדרג את שלושת השירים לפי המדינות המיוצגות, אשר לדעתך יזכו בשלושת המקומות הראשונים בתחרות הארוויזיון שתערך ב־31.3.79.

„קול השלום" ישדר את כל שירי האירוויזיון ביום 28.3.79.

התחל לאסוף את התלושים המתפרסמים בעתונות. כל תלוש נוסף מגדיל את סיכוייך לזכות באחד מן הפרסים היקרים. לאחר שמיעת כל השירים, מלא את התלושים אשר ברשותך, דרג את שלושת „הראשונים" עפ"י המדינה המיוצגת ושלח לפי הכתובת הרשומה. **זכור** זכותך לשלוח מספר בלתי מוגבל של תלושים המגדילים את סיכוייך.

כל תלוש במעטפה נפרדת.

— מבצע הטוטוויזיון נועד לאסיפת תרומות לאגודה למלחמה בסמים. אנא צרף את תרומתך לכל תלוש שתשלח לפקודת „אל־סם", האגודה למלחמה בסמים.

כל תרומה תתקבל בברכה

— המועד האחרון למשלוח — 30.3.79. ישתתפו בהגרלה רק מעטפות הנושאות חותמת דאר עם התאריך הנ"ל.

— ההגרלה תתקיים ביום א' — 1.4.79 בנוכחות נציגי „אל־סם", אישי ציבור, אנשי העתונות, נציגי משרדי פרסום ונציגי „קול השלום". 19 המעטפות הראשונות שתעלנה בגורל והתשובות בתלושים תהיינה נכונות, תזכנה את בעליהן בפרסים יקרי ערך. בהצלחה.

the voice of peace

לכבוד
„קול השלום"
ת.ד. 4399 תל־אביב
הניחוש שלי לטוטוויזיון:
(שם המדינה הזוכה)

מקום 1 .....

מקום 2 .....

מקום 3 .....

שמי ..... כתובתי .....

מס' טלפון .....

רצ"ב תרומה בסך ..... ל"י לפקודת

„אל־סם" האגודה למלחמה בסמים.

מנהל חברת־הביטוח גילה כי עובדים משרתים חברות אחרות ומבריחים לקוחותיו - והעובדים טוענים: זה לגיטימי!

שוד הביטוח

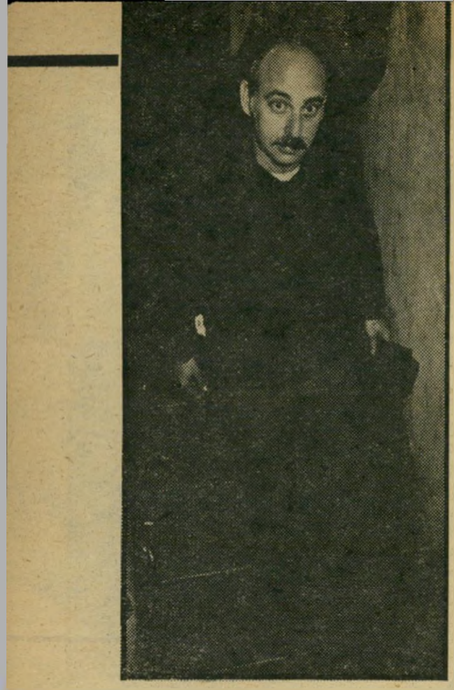

חשוד טיתמן
טלית —

חשוד בוצ'קובסקי
— לא —

חשוד דניאל
— תכולה

חברת שלוח בע"מ
SHILOAH COMPANY LTD.

19.1.79

לכבוד
מר אמטנס ברברה
נכו

ג.נ.,

הנדון: הצעה לביטוח מוניות כפוף
להשתתפות עצמית - 20,000 לי.

בהמשך לבקשתך הננו מתכבדים להגיש בזה את הצעתנו
לביטוח 80 מוניות בעכו.

להלן ההצעה:

הביטוח מבוסס על תעריף איגוד חברות הביטוח, ההנחות
של כל מבוטח תהיינה כדלקמן:-
1. הנחת מבוטח.
2. נהגי נקובים בשם (עד שלושה) הנחה 10% .
3. הנחת העדר תביעה כפי שמגיעה לכל מבוטח.
4. הנחה מיוחדת בשיעור 35% בגין אקסס - 20,000 לי

על הנ"ל יש להוסיף דמים כמקובל.
אנו לשרותך במתן הסברים נוספים במידה וידרשו.

בכבוד רב
אומגה
סוכנות לביטוח בע"מ.

מיסמך מרשיע מיסמך המצוי בידי המישטרה המוכיח כי חמישה עובדים בכירים של חברת ביטוח גדולה, הציעו הצעות ביטוח במיסגרת חברה פרטית שלהם, והשתמשו בנייר מיכתבים של חברת ביטוח אחרת. אחד ממנהלי שילוח, יגאל לבנוך, טוען כי נייר המיכתבים נגנב ממישרדו או זוייף.

הגדול

מפקח אבי ארביב ממחלקת הרמאות של מרחב הירקון במישטרת תל־אביב ספק כפיו בהנאה. היה זה המיבצע הגדול ביותר שהוטל אי פעם על ארביב, והוא הצליח בו. היה עליו לעצור שבעה אנשי ביטוח גדולים ולהאשים אותם בהאמות מירמה והפרת אמונים, העלמת הימירמה וסחיטה במירמה.

חמש ניידות אזרחיות בפיקודו של ארביב פנו לכמה כתובות בתל־אביב. במישרד חברת הביטוח ישראם־לייף נעצר המישוור העיקרי, סמנכ"ל ישראם־לייף, משה טליתמן.

במישרדי סוכנות הביטוח אומגה ברחוב אחד העם 84 נעצרו עוד חמישה, ארבעה סוכני ביטוח, אדל („עדי") דניאל, מאיר בוצ'קובסקי, עותמן בראנסה ועומר מסראווה וכן הפקידה עדינה בקל. ניידת נוספת פנתה לרחוב יבנה 21 ועצרה בסוכנות ביטוח הממוקמת בכתובת זו את חוזה פרידמן, סוכנת ביטוח כבת שלושים.

כאשר סיים ארביב את פרשת המעצרים שלו, נפתחה במישטרת תל־אביב אחת מחקירות ההונאה הגדולות ביותר, הגדולה ביותר בנושא הביטוח, שבה מעורבות חברות ביטוח ידועות ומפורסמות.

הכל החל כאשר יצחק רכס, מנכ"ל חברת הביטוח ישראם, החל לחשוד כי כמה מעובדיו הבכירים חותרים נגד חברתו ומאיימים למוטט אותה. רכס שמר את חשדותיו לעצמו, אך התייעץ עם פרקליטו, עורך־הדין מרדכי שורר, והשניים פנו למישרד חקירות. על המישרד הוטל לעקוב אחר החשודים, לצותת לטלפונים במישרדים.

רכס, הוא סוס קרבות ותיק. במשך שנים רבות היה איש ביטחון, ואחר־כך הפך סוכן ביטוח. בשנת 1973, הקים רכס יחד עם משקיעים אמריקאים את חברת הביטוח ישראם. אז היתה זו סנסציה של ממש בעולם הביטוח. מישרד האוצר סרב להעניק רשיונות לחברות ביטוח חדשות, והיה צריך לשכנע את שר־האוצר כי מאחורי מבקשי הרישיון עומדים אנשי מיקצוע טובים ולהם משאבים כספיים.

החשדות אומתו

דחברות הוותיקות והגדולות לא אהבו את המתחרה החדשה והצעירה שלהם. מאחרי ישראם עמדו משקיעים אמריקאים ובראשם פראנק שיף, הנחשב בעליהם של מישרד הברוקרים היהודי הגדול בארצות־הברית. שיף, יחד עם המשקיעים האמריקאים האחרים מינו את רכס כמנכ"ל החברה שלהם, הפכו אותו שותף, והוא החל לבנות, במהירות מפתיעה את חברת הביטוח שלו.

לפתע החלו מגיעות אל רכס שמועות, שהן בגדר פסק־דין מוות על חברת ביטוח. ידידים ושאינם ידידים, אנשי מיקצוע וכאלה המקורבים למיקצוע סיפרו לרכס כי שמעו, מייד שלישית או רביעית כי החברה שלו נמצאת בקשיים כספיים. איש לא היה יכול להצביע על מקור השמועות. המאזנים של ישראם הראו הצלחה, אולם השמועות החלו להיות יותר עקשניות.

כאשר נודע לרכס גם כי מבוטחים שונים, אשר באו לחברה שלו כדי לעשות ביטוחים נידחו על־ידי עובדיו, הוא התחיל לחשוד באמת. חברת החקירות אימתה את חשדותיו. התברר לו, על פי שיחות טלפון שהוקלטו, כי חמישה מהפקידים הבכירים של החברה שלו קשרו מאחורי גבו, תוך כדי עבודתם בישראם, קשרים עם שתי חברות ביטוח גדולות ומתחרות, חברת שילוח וחברת ירדנית.

חמשת הפקידים הבכירים יחד עם בקל ועם פקידה בכירה נוספת, שעזבה בנסיבות מיסתוריות את ישראם כמה חודשים קודם לכן, חוזה פרידמן, ניהלו משא ומתן לשכירת מישרד פרטי משלהם, שישמש להם כסוכנות ביטוח עצמאית והמשיכו במשא ומתן עם חברות ביטוח אחרות. רכס טען בפני המישטרה, על פי חומר ההקלטות המצוי ברשותו ועל פי כמה מיסמכים שנפלו לידיו, כי בעוד שאותם פקידים קיבלו משכורות שמנות בחברה שלו, הם שיכנעו מבוטחים לעזוב את ישראם ולעבור לחברות אחרות, דרך הסוכנות הפרטית שלהם. סיגנון אחר של רמאות, לפי האשמות המישטרה ודברי רכס, הוא איקבלת מבוטחים חדשים אשר באו אל ישראם וקבלתם לחברה הפרטית.

דוגמה מאלפת לצורה כזו של מעילה באמון היא הדוגמה של ביטוח 80 מוניות מעכו. סוכן ביטוח מקומי בשם ברברה אמטנס הביא לחברת ישראם את תיק הביטוח השמן. קיבל אותו בשם ישראם עדי דניאל, ואחרי שבדק את התיק הודיע לו בשם החברה, כי זו אינה מוכנה לבטח את המוניות, מפני „שזה לא עסק בשבילנו."

לא עברו ימים רבים ועדי דניאל, הפעם כנציג סוכנות הביטוח אומגה, פנה אל ברברה אמטנס והציע לו לבטח את המוניות בחברת שילוח. אמטנס ביקש הצעה בכתב וזו אכן נכתבה על נייר מיכתבים של חברת שילוח (ראה גלופה) ונחתמה על־ידי עדי דניאל בשם אומגה, סוכנות לביטוח. מובן שלמנהל ישראם כלל לא הובאה הצעת הביטוח, ואין ספק כי אילו היה יודע עליה, היה מקבל אותה.

פרשת המיסמך אינה מובנת כלל ונמצאת עתה בחקירת המישטרה. בעת שהמיסמך נכתב, ב־19 בינואר 1979, עדיין עבדו כל החמישה בחברת ישראם, וכיום הם טוענים שאז עדיין לא היתה קיימת אומגה סוכנות לביטוח. כאשר שאל כתב העולם הזה את שניים מהשותפים־חשודים של חברת אומגה, עדי דניאל ומאיר בוצ'קובסקי כיצד הם מסבירים את העובדה שהם הוציאו

שוד הביטוח הגדול

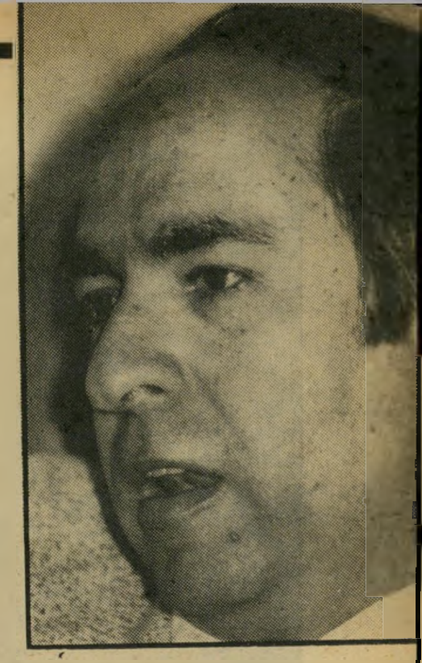

מנכ"ל רכס
העובדים בגדו

(המשך מעמוד 43)

הצעה לביטוח בשם אומגה, בזמן שלדברי־הם, אומגה עדיין לא היתה קיימת, והם עבדו עוד בישראם, השיבו: „אנחנו לא יכולים להסביר עכשיו ולא רוצים לגלות את הקלפים שלנו לפני המישפט. יש לנו הסבר לכך. זו בדיחה." לגופו של עניין לא היו מוכנים השניים, להגיב. מאוחר יותר לא הסכים גם חשוד שלישי, עותמאן בראנסה מהכפר טייבה, להסביר את פשר המיכתב.

אולם אותו מיכתב טומן בתוכו פצצת זמן נוספת. על פי טענת מנהל אגף ביטוח אלמנטרי בחברת הביטוח שילוח, יגאל לבנון, מי שהיה מנהל חברת הביטוח יובל והיה צריך לעזוב אותה אחרי פרשת ידלין שבה היה מעורב, טוען כי עד תחילת פברואר לא היה לו קשר עם סוכנות אומגה. לבנון אמר לכתב העולם הזה כי אם אומנם הוציאה חברת אומגה מיכתב על נייר המיכתבים של שילוח, הנושא תאריך של חודש ינואר, אין לו הסבר אחר לכך, אלא שנייר המיכתבים ניגנב ממישרדו או שהודפס באופן פרטי.

למה לא להאמין?

לבנון אינו מכחיש כי היו לו מגעים עם חמשת הפקידים הבכירים של ישראם, עוד בתקופה שבה הם כיהנו בתפקידם שם. ארבעה מבין חמשת החשודים פוטרו או התפטרו מישראם, אחרי שהפרשה התפוצצה, בתחילת חודש פברואר השנה, ורק החמישי, משה טליתמן, פוטר שלושה שבועות בלבד אחר כך. אולם לבנון טוען כי היחסים בינו לבין החמישה לא היו פורמאליים. „זה היה רק טבעי שהם יכינו להם את הקרקע לפני שהם עוזבים, אבל אני לא ידעתי כלל שהם עוסקים כבר בביטוח במסגרת עצמאית. אילו הייתי יודע זאת, הייתי מנתק איתם כל קשר, משום שאני יודע שזו עבירה על החוק ועל האתיקה המיקצועית." לבנון הצהיר בפני כתב העולם הזה שאם יתברר כי קיים אומנם מיכתב הנושא את שם חברת שילוח מחודש ינואר, הוא ידאג לכך כי כל הסכם בינו לבין החמישה יבוטל, „ואראה זאת בחומרה רבה, עד כדי פניה למישטרה."

אולם לבנון אינו מדייק. בין חברת שילוח לבין חמשת סוכני הביטוח, השותפים של חברת אומגה, נחתם הסכם עוד בחודש ינואר, כאשר גם לבנון, ידע לפי עדותו שהם עדיין עובדים בישראם. לבנון טוען כי ההסכם אומנם נחתם בינואר, אולם הוא התכוון להפעילו רק בחודש פברואר, כאשר „החמישה אמרו לי שהם כבר לא עובדים בישראם." הוא מודה בכך שלא התעניין אצל חברת ישראם אם החמישה אכן עובו את החברה. „לא הייתי צריך. למה שאני לא אאמין להם?" כאות לאמון, העניק לבנון לסוכנות הביטוח החדשה אומגה, הלוואה בת 200 אלף לירות.

בידי המישטרה הקלטות של שיחות טלפון שנערכו בין החמישה לבין אנשי חברת ביטוח נוספת, חברת ירדניה. על פי דיבריו עדי דניאל לכתב העולם הזה אכן נכתב כבר ההסכם בין אומגה לבין חברת ירדניה כדי שהסוכנים החדשים יערכו את ביטוחי החיים שלהם בירדניה, אולם חתימתו עוכבה ביגלל המעצרים. לדיברי דניאל ובוצ'קובסקי ייחתם החוזה עם ירדניה „מייד אחרי שתסתיים הפרשה. הוא כבר בכיס ועניין של יום יום."

ההקלטות שבידי המישטרה מעידות על כך שעוד בחודש ינואר, כאשר החמישה עבדו בישראם, נוהל המשא ומתן עם מנהל האגף לביטוח חיים בירדניה, אבישי מרגלית. בהקלטות קיימות שיחות על טיוטות חוזים בין ירדניה לאומגה, קבלת ניירות מיכתבים ומיסמכים שונים, קבלת שמות של רופאים לצורכי ביטוח ואף דיון על גובה העמלה שאותם יקבלו הסוכנים. יש גם דיון ארוך באותן הקלטות על הלוואות שתתן ירדניה לאומגה, בעיקר לצורכי רכישת רכב למנהלי החברה. מרגלית הכחיש בפני כתב העולם הזה על קיום הסכם או עסקות בין ירדניה לאומגה. „היו בינינו שיחות אחדות, אבל מנהל החברה שלנו, הרצל לבנון, החליט בסופו של דבר, כי אין הוא רוצה כל קשר איתם. ההחלטה של לבנון נפלה יום לפני המעצרים, ואין לה קשר למעצרים, אם כי, היום אני שמח בדיעבד, שלא נכנסנו איתם לעסקים."

שוק הביטוח — ג'ונגל

במהלך החקירה התבררו עוד כמה עובדות מעניינות. כדי להקים סוכנות ביטוח חייב אחד מבעלי הסוכנות להיות סוכן ביטוח מורשה. אף אחד מהחמישה אינו סוכן ביטוח מורשה. כשהגישו החמישה את בקשתם למפקח על ביטוח במישרד האוצר, הם צרפו אליהם שם נוסף: שמו של גיורא קפלן, סוכן ביטוח מורשה. אולם על פי עדותו של טליתמן, לא היה קפלן שותף בחברה שלהם, אלא רק נתן את שמו כדי שאפשר יהיה לקבל רישיון. החמישה, יחד עם קפלן ביקשו מהמפקח על הביטוח להתיר להם לרשום חברה בע"מ שתשמש להם כסוכנות לביטוח. המפקח על הביטוח, שלא ידע על הסידור הפנימי בין החמישה לבין קפלן, אישר להם, והם אכן פנו לרשם החברות וביקשו להקים חברה. למרות שעד כה לא הוקמה חברת אומגה, לא היססו החמישה לחתום בשם חברה בע"מ.

חשוד מפראווה
נסביר —

דניאל ובוצ'קובסקי הודו בפני כתב העולם הזה כי אין להם עדיין חברה רשומה, וכי אף אחד מהחמישה אינו סוכן ביטוח מורשה, אבל טענו: „אנחנו עוד נסדר את זה." יגאל לבנון, אשר אסור היה לו לעשות עסקות עם סוכנות שאינה מורשית לכך, טוען כי לא העלה כלל על דעתו שאין להם רישיון, אך הודה כי לא בדק זאת כלל. „גם אם הייתי מגלה שאין להם רישיון, הייתי עובד איתם, מפני ששוק הביטוח הוא בין כה וכה ג'ונגל." אבישי מרגלית מירדניה הודה בפני כתב העולם הזה, כי ידע שאין לאף אחד מהחמישה רישיון, אך טען „הם אנשי ביטוח ותיקים. זה רק עניין של פורמאליות."

מפקח המישטרה, אבי ארביב, התייחס ביום המעצרים לשחרר בערבות עצמית את שתי הנשים שבין העצורות. חוזה פרידמן ועדינה בקל טענו בקול בר־כיס, כי אין מי שיספל בילדיהן, וליבו של ארביב התרכך.

אולם את חמשת הגברים הביא ארביב בפני בית־המישפט כשהוא טוען בכתב האישום שהגיש נגדם: „החשודים עבדו בחברות ישראם והחברות הקשורות אליה, אשר שייכות ליצחק רכס ועוסקות בביטוח. בתקופה שבה עבדו בישראם מעלו באמון מעבידם שהוא תאגיד, בכך שהניאו לקוחות רבים מלעשות ביטוח בחברות שבהם עבדו ואף דאגו להפיץ שמועות שהחברות הנ"ל אינן עומדות בהתחייבויותיהן הכספיות ועומדות על סף פשיטת רגל.

„מלבד זאת גזלו החשודים לקוחות ולקוחות פוטנציאליים, ועסקים שונים והעבירום לרשותם הפרטית על־ידי גניבה ושימדולי מירמה.

„כל החשודים, בעת עבודתם בחברה, תוך ניצול משאבי החברה והקשרים שקשרו בחסותה, פעלו תקופה ארוכה נגד האינטרסים שלה והקימו סוכנות לביטוח מתחרה, הפוגעת באופן ישיר ובולט בעסקי התאגיד שבו עבדו.

„על מנת להסוות את הקמת הסוכנות המתחרה 'השתמשו' באדם בעל רישיון וסוכנות לביטוח ושמו גיורא קפלן, כדי שזה ירשום את הסוכנות ברשם החברות. הסוואה זו נעשתה כלפי ישראם וכלפי המפקח על הביטוח.

„במהלך עבודתם דאגו החשודים להעלים הצעות לביטוח־חיים שהגיעו מלקוחות שונים וכל זאת תוך דיווחים כוזבים. הם אף לא בחלו בשימוש במידע סודי שהגיע אליהם במיסגרת העבודה, לשם פגיעה

חשוד בראנסה
— בבית־מישפט

בתאגיד, תוך השמצות ושימוש במידע מסולף. השמצות אלה קיבלו אמינות גבוהה, באשר הן נאמרו על־ידי אנשים העובדים בתאגיד והיודעים את אשר קורה בו."

השופט אפריים שלו, אשר שיחרר את כל אחד מהחשודים בערבות בת 20 אלף לירות, הוציא צו האוסר על כל אחד מהם לבוא במגע כלשהוא, ישיר או עקיף, עם אדם או גוף שעמד עימם בקשרי עבודה, תוך כדי היותם עובדי ישראם וחברות הבת שלה. לגבי חמשת החשודים היתה זו מכה שממנה קשה להם להתאושש והם מיהרו לערער על צו זה. אולם עד שבית־המישפט יקבע אם מותר או אסור להם לבוא במגע עם אנשי הביטוח שאותם הכירו תוך כדי עבודתם בישראם, הם יושבים במישרדם הערום והדל, שבו שני שולחנות ריקים, כסאות אחדים ומכשיר טלפון וממתינים ללקוחות.

פרשת ישראם מסעירה את עולם הביטוח הישראלי. אין ספק כי אחרי שיסתיים מישפט של חמשת החשודים, ואולי של חשרים נוספים, יצטרך עולם הביטוח הישראלי לערוך חשבון־נפש עם עצמו. אם יורשעו החמישה, תהיה זו אבצע מאשימה כלפי לפחות שתיים מחברות הביטוח הגדולות במדינה, ירדניה ושילוח, אשר לפחות אחת מהן עשתה עסקים עם פקידים של חברה מתחרה, תוך כדי עבודתם עם אותה חברה. אולם גם אחרי שיסתיים המישפט הפלילי נגד החמישה, עדיין לא תסתיים הפרשה. יצחק רכס ופרקליטו מרדכי שורר, מכינים כבר עתה תביעות נזיקין אזרחיות עצומות.

הנדון

(המשך מעמוד 21)

מיוחדת, שתופעל בעימותים הצפויים עם המתנחלים.

אך אין צדק בעולם. העבודה תוטל על חיילים מיסכנים, חפים־מפשע, שיצטרכו לאכול את הדייסה שבישלו פוליטיקאים חסרי־מצפון או חסרי־שכל.

■ ■ ■

לש האומרים כי המתנחלים הם אנשים סימפטיים מאד, נחמדים מאד, המסורים לעמם, המוכנים לסבול למען אידיאלים, „מיטב הנוער".

יש האומרים כי אינם אלא פאשיסטים, שודדים בלבוש לאומי, המבקשים לבנות לעצמם עתיד מאושר על יסוריהם ודמעותיהם של בני־אדם, השייכים לעם אחר. אין כל צורך להכריע בין שתי התיאורים. אין זה לעניין.

גם מי שרואה בהם את מיטב הנוער, חייב להסכים עם מתנגדיהם הקיצוניים ביותר שזהו אתגר לעצם קיומו של שילטון החוק.

יש להחניק באיבו כל ניסיון לערוך מרד מזויין נגד השילטונות הנבחרים של המדינה.

יש לדכא ביד רמה כל ניסיון לפוצץ את השלום הרך, שנולד זה עתה, ולגרום לעימות מזויין הרה־שואה בינינו ובין העם הפלסטיני, שעימו אנחנו נצטרך לחיות לעולם בארץ אחת.

בעניין זה לא תיתכן פשרה. כל כניעה תביא לאסון, ותוליד מחר התמודדות בתנאים קשים יותר, מסוכנים יותר.

כך מי שמרים יד נגד שילטון החוק — יש להושיבו בכלא. כל התנחלות שתעסוק כפרובוקציה — יש לפרקה מייד, בכוח, עוד לפני שיוכרע גורל האחרות.

■ ■ ■

מי שמשדה את עצמו כי הפלנגות האלה יפעילו את נישקם רק נגד תושבים ערביים חסרי־מגן, ושהם יהססו להשתמש בנשק נגד צה"ל ונגד אזרחים ישראליים — שוגה בחלומות.

מוטב שנראה את האתגר בעיניים פקוחות. זהו איום ישיר על מדינת־החוק הישראלית, על המישטר הדמוקרטי בה, על סיכוייה לחיות בשלום.

מאז קום המדינה, לא ידעה המדינה

איש הגוש נעצר
להחניק באיבו

איום פנימי כזה. הוא מזכיר את קומץ הסיקריקין, שהרסו את הקהילייה היהודית של ימי הבית השני ושהביאו על עם־ישראל בכייה לשמונים דורות.

מי שאשם בהנחת המוקשים הזאת — יעמוד לדין היסטורי. מי שמחזיק בשילטון עתה, יישפט על פי יכולתו לפרקם.

מבצע התקליט הקלאסי

תקליטים
החל מ 40 ל"י
כולל מ.ע.מ

משלוח חדש
של תקליטים
ת.חוץ
החל מ 75 ל"י
כולל מ.ע.מ

רשת התקליט:
ת"א - בית התקליט - פינסקר 41
חיפה - התקליט - הרצל 11 (קומה א')

יש ברנדי
ישראלי מעולה.
Grand 41

גרנד 41 ברנדי מעולה
עם המוניטין והמסורת של יינות אשקלון.

זה התחיל כשעשועי ילדים
ונגמר במשחקים אסורים...

רובה חוליות

הסרט שיצג את ישראל בפסטיבל ברלין 79

בקרוב בכל רחבי הארץ

עכשיו
ספרות אמנות ביקורת

הוצאת ספרים עכשיו

מחירון ינואר 1979

הפצה ראשית: בית עליים, רח' קרל נטר 3, ת"א, טל' 286360

יותם הראובני, בעד ההזיה; קובץ הסיפורים המעולה והמדובר ביותר בזמן האחרון — —.59 ל"י (בלי מע"מ).

מאיה בז'ראנו, בת יענה; קובץ-השירים הראשון של משוררת מעולה, מחשובי היוצרים של שנות ה-70 — —.44 ל"י (בלי מע"מ).

יוסף מונדי, זה מסתובב; המחזה החדשני הבולט של שנות ה-70 — —.35 ל"י (בלי מע"מ).

שיר אחד עכשיו, אנתולוגיה מקורית, על-פי מבחר השיר המעולה ביותר של משוררי „דור המדינה" מיהודה עמיחי עד „צעירי הצעירים" של שנות ה-70 — —.50 ל"י (בלי מע"מ).

עכשיו 37-38, בטאון מרכזי של סופרי "דור המדינה" בספרותנו — —.85 ל"י (בלי מע"מ).

מערכת ההוצאה וכתב־העת: ברוך חפץ וד"ר גבריאל מוקד. כתובת המערכת: ת.ד. 3421, תל־אביב.

עומד להופיע בקרוב: עכשיו 39-40.

עצור!

בשבוע האחרון חלה הסלמה בדיכוי בשטחים הכבושים:

* מהתושבים הפלשתינאיים ונבחריהם נשללו זכויות ההתכנסות, ההבעה והמחאה בנושאים הנוגעים לגורלם הלאומי;
* כל חברי מועצת עיריית חלחול וראש העיר נעצרו והוחזקו בחצר המימשל הצבאי מהשעה 2 בלילה עד השעה 10 לפנה"צ;
* בחלחול נורו למוות צעירה וצעיר;
* כל הגברים מגיל 14 ומעלה בביר-זית רוכזו בחצר המימשל הצבאי; מתוכם נכלאו רבים בתוך כנסייה מקומית; שם הוכו והושפלו;
* בעת פיזור הפגנה בביר-זית נורו ונפצעו מיספר צעירים;
* בתי-ספר וסמינרים למורות נסגרו;
* מתנחלים שהתנחלו בניגוד לחוק הבינלאומי בשטחים הכבושים, התארגנו לקבוצות-סער, ונטלו את החוק לידיהם; הם מתפרצים לבתים, משפילים, מכים, מאיימים בנשק, יורים, שובים אנשים, משתוללים.

אנו תובעים:

- **יפורקו המתנחלים מנשקם ויועמדו המתפרעים מביניהם לדין!**
- **יושם קץ לדיכוי!**
- **יובטחו זכויות ההתכנסות, הביטוי והמחאה!**
- **יובטחו זכויות האדם!**

תל־אביב, ת.ד. 14192
מארס, 1979

הליגה לזכויות האדם והאזרח
ה ו ו ע ד

חדש
כל משרד צריך פאונטיין!

משקה חם בן-רגע
תה, קפה, שוקו ואפילו מרק!

לכבוד
תעשיות פאונטיין (ישראל) בע"מ
רח' הגליל 1, תל-אביב.

אני מעוניין ליהנות ממשקה חם בלחיצה, לכן אבקש, ללא כל התחייבות, לפגוש את נציגכם, שידגים את הפטנט הבלעדי שלכם "חיש-חם".

שם: _____ טלפון: _____

כתובת: _____

"חיש-חם" משקה חם בלחיצה. תה. קפה. שוקו. קפוצ'ינו. מרק.

4 הצעות מפתיעות למשרד, ו-6 הצעות מפתות לבעל המשרד:

10 היתרונות של הפטנט האמריקני "חיש-חם" - מגיש משקה חם בן-רגע.

חברת "פאונטיין" מאפשרת לך - בעל המשרד, לראות מקרוב ולטעום משקה חם וטעים המוכן להגשה בן-רגע. "חיש-חם" - מכונת המשקאות החמים מציעה 4 הצעות מפתיעות לאנשי המשרד ולאורחיו:

1. מבחר של משקאות טעימים: תה, קפה, שוקו...ואפילו מרק.
2. המשקאות מוכנים להגשה בכל עת - חמים וטעימים.
3. 3 שניות - והמשקה מוכן.
4. הדגמה טעימה במשרד, ללא כל התחייבות מצידך.

"חיש-חם" מתוצרת "פאונטיין" חיוני בכל משרד; אם אתה רופא, עו"ד, רואה חשבון, כלכלן, שמאי או בנקאי..."חיש-חם" מציע לאורחיך, לעובדיך ולך, מבחר משקאות חמים ולך - בעל המשרד - עוד הצעות מפתות ובלעדיות:

1. "חיש-חם" - מונע בזבוז (הסוכר אינו נשפך והקפה אינו גולש).
2. משקה חם ללא לכלוך וללא ערימות כלים בכיור.
3. "חיש-חם" מעוצב בהידור כרהיט יפה וקומפקטי.
4. עם "חיש-חם" במשרדך - לא עוד ויכוחים בין הפקידות מי תכין משקה ומי תשטוף כלים.
5. "חיש-חם" - פטנט אמריקני שזוכה להצלחה עצומה בכל העולם.
6. משקה חם המוגש ברגע הנכון ללקוח - מסייע לשבור את הקרח ולסכם את העיסקה.

את "חיש-חם" תוכל להשיג רק באמצעות חברת "פאונטיין" בע"מ. טלפון אחד אלינו, או מכתב (היעזר בתלוש הרצ"ב), יפתרו לך את בעיית השתיה במשרדך לשנים רבות; ללא ביזבוז ללא לכלוך, ועם הרבה טעם טוב - רק "חיש-חם".

להדגמת היתרונות של "חיש-חם" במשרדך, ללא כל התחייבות מצידך טלפן 03-35629, 03-260685 או שלח אלינו את התלוש הרצ"ב.

FOUNTAIN BRAND פאונטיין

"חיש-חם" - לחיצה, והמשקה מוכן.

במחיר היכרות - 3,700 ל"י

להדגמה ולהזמנה נא פנה: תל-אביב — 35629, 260685. ירושלים — 526702. חיפה — 83385

שידור

צל"ש

סקופ מהשרוול

● לכתב הטלוויזיה לענייני חקלאות, מדע וטכנולוגיה, **עוזי בירמן**, שהביא ב־יום השישי האחרון את אחד הסקופים ה־בודדים של הטלוויזיה השבוע: הידיעה על העלאת המחירים.

הידיעה הגיעה דווקא אל בירמן, בעוד שהדסק הכלכלי של מערכת־החדשות, ב־יופיע שמו בכותרות שיוקרנו בסוף ה־מופע המצולם, כמפיק אומנותי. גילעדי י־צמח התגנדו לכך בכל תוקף. כאשר ביש־לו לחסון את הכותרת, נתנו לו תחת זאת את התואר של „ראש המישלחת הישרא־לית לאירווידיון." חסון יהיה, בערב החגי־גי, המלווה הרישמי של **גדי עטרי**.

מנחית זמורה־כהן
ללא ירושה

ראשותו של **אלישע שפיגלמן**, אשר תפקידו היה להביא ידיעה זו, לא ידע עליה כלל.

● צל"ש, מאוחר במיקצת, גם למחלקת־החדשות של הטלוויזיה על סיקור מיבצע נאה, ביקורו של נשיא ארצות־הברית **ג'ימי קארטר** בישראל. הצל"ש מגיע בעיקר לשניים שעסקו במלאכה וריכזו אותה: מנהל מחלקת החדשות, **חיים יבין**, והאחראי על המיבצע (כמו על שאר מיבצעי הטלוויזיה), **אלכס גילעדי**.

הקרב על הרדיו

המאבק על תפקיד מנהל הרדיו הגיע השבוע לשיאו אחרי ש**יצחק מאיר** הסיר את מועמדותו. ישנם עתה שלושה מועמדים, אשר התחרות ביניהם כבר נמ־צאת בעיצומה.

המועמד הראשון הוא **נקדימון** („נקי") **רוגל**, מי שהיה כבר מנהל הרדיו, ועהה נמנה על „סיירת המנכ"ל", אותה קבוצה של פקידים בכירים ברשות השידור שאין להם תפקידים מוגדרים, ושלאמיתו של דבר כימעט שאינם עושים דבר. לרוגל יש מתנגדים רבים ברדיו, עוד מהתקופה ש־בה כיהן כמנהל מדיום זה.

המועמד השני הוא איש־רדיו ותיק, **ויקטור גרייבסקי**, הממונה על שידו־רי־החוץ של הרדיו. בכל פעם שמחלקת החדשות של הרדיו נכנסת לקשיים אי־שיים, הוא מקבל את התואר של ממלא־

כתב גורן
ללא גוש אמונים

מקום מנהל מחלקת־החדשות. גם לגרייב־בסקי יש מתנגדים רבים בתוך הרדיו.

השם החדש שצץ בשבוע האחרון הוא של דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, שהגיש את מועמדותו, הנתמכת על־ידי אנשי הליכוד בוועד המנהל של רשות־השידור. תמיכה זו של אנשי־הליכוד חשובה במיוחד, מאחר שהוועד המנהל הוא שיחליט, בישיבתו כוועדת־מיכרזים, מי יהיה המנהל הבא של הרדיו.

לעמירב אומנם אין ניסיון ברדיו, אולם הוא היה כתב פרלמנטרי של עיתון היום ז'ל, ועוזר מנכ"ל האוניברסיטה העברית. לעמירב, שלא כמו לשני המועמדים האח־רים, יש תואר שני במינהל ציבורי, שאותו רכש באוניברסיטת ניו־יורק.

מדוע חזר ישרי

בסוף השבוע שעבר התקשר **אהוד יערי** מקאהיר עם מנהל מחלקת החדשות **חיים יבין**, וביקש את רשותו לחזור ל־ארץ. יערי הסביר ליבין כי „נמאס לי כאן," והבטיח לו כי יש בידו אשרת־כני־סה קבועה לקאהיר, כך שהוא יוכל תמיד לחזור לבירה המצרית.

יערי גם היה מתוסכל מכך שכתבותיו לא שודרו בטלוויזיה, אלא רק ידיעות ממנו נמסרו על־ידי קריין. היה זה בעיק־בות הוראה של ועד־הטכנאים, שנעלבו מכך שעם יערי לא יצא טכנאי לקאהיר. רק פעם אחת במשך השבוע שעבר שוד־רה כתבה שלו, וזאת מפני שאחד הטכ־נאים שגה, והסכים לשדרה בניגוד למדי־ניות הוועד.

מאחרי המסך

הסיכסוך של גוש אמונים

הסיכסוך היחידי, וגם זה הישג, שהיה בעת ביקורו של **ג'ימי קארטר** בישראל, אירע בין הכתב לענייני התנחלויות, **יג־אל גורן**, לבין הכתב לענייני מישטרה ובתי־מישפט, **דן סממה**. כל אחד מהם דרש כי עליו יוטל לסקר את ההפגנות ה־צפויות של גוש אמונים.

בסופו של דבר הכריע **חיים יבין** כי את סיקור גוש־אמונים יעשה גורן. כסו־כריה ניתן לסממה לסקר בשבוע שעבר את הבג"צ בעניין בית־אל, למרות שיש הטוע־נים כי על גורן היה להכין כתבה זו.

המלווה של גלי עטרי

פרשת **חנוך חסון** והאירווידיון הס־תיימה בסופו של דבר בטוב. אחרי ש־הובהר, כי מפיק־התוכנית, **אלכס גיל־עדי** והבמאי של האירווידיון, **יוסי צמח**, לא יסכימו להמשיך בעבודתם אם חסון ימשיך לשאת בתואר מפיק־האירווידיון, התחוללה סערה בבניין הטלוויזיה, מפני שחסון סירב בתוקף לוותר על תוארו.

בינתיים דרש צמח גם כי חנוך חסון לא זו בלבד שלא יכהן כמפיק האמנותי של האירווידיון, אלא גם יפוטר מראשות מח־לקת־הבידור של הטלוויזיה.

עתה הגיעו הכל לידי הסכם. חסון אינו מפיק האירווידיון, והוא התבקש שלא לבוא לבניני האומה כל זמן שנערכות שם ה־חזרות. יוסי צמח ויתר על דרישתו שחסון יפוטר ממחלקת־הבידור, וחסון ויתר על חזקתו באירווידיון.

אחר־כך באה פרשת השמות. חסון דרש, שלמרות שאין הוא עוד מפיק האירווידיון,

כתב יערי (משמאל) עם ידיד*
קאהיר נמאסה

ממלא־המקום

לממלא־המקום

שנויים רבים היו בשבועות האחרונים במערכת החדשות. **יאיר אלוני** נסע לת־קופה בת חודש לחוץ־לארץ, בנסיעה פר־טית, אשר חלק ממנה שולם על־ידי ה־רשות. אלוני קיבל מהרשות הקצבה לכמה ימי־השתלמות באירופה ובארצות־הברית.

עמירם ניר, הכתב הצבאי, שהה ב־מילואים עד סוף השבוע שעבר, ואת מקו־מו מילא הכתב לענייני תעופה, **חנן עזי־רן. אורי גולדשטיין** נסע להינפש אח־רי לידת בנו, ובילה בלונדון ובפאריס ב־משך שבועיים, כאשר אשתו, מזל, שומ־רת על הרך הנולד בירושלים.

את מקומו של **אהוד יערי**, ככתב ל־

מועמד עמירב
ללא ניסיון

עניינים ערביים, היה אמור למלא **גיל סדן**, אשר נקרא למילואים. ממלא־המקום של ממלא־המקום היה אמור להיות **רפיק חלבי**, אך זה סירב לסקר את ערביי יש־ראל, והסתפק בצרות שיש לו עם ערביי הגדה.

ביום הראשון הקרוב עומד לצאת, למ־שך חודש, הכתב לענייני התנחלויות, **יג־אל גורן**. אחותה של אשתו, **עזיזה**, שיגרה לבניי־הזוג צמד כרטיסים, לבוא ו־לבקר אותה בארצות־הברית. עדיין לא נקבע מי ימלא את מקומו של גורן, אולם ככל הנראה יהיה זה **עוזי בירמן**.

הירושה של ליבני

סיכסוך פרץ בין רשות־הסגל של הרדיו לבין המנכ"ל הפורש של רשות־השידור, **יצחק ליבני**. ערב פרישתו, הכין ליבני את התיכנון השנתי של הרדיו, ובין השאר הכניס בתיכנון כמה תוכניות חדשות. בי־ניהן תוכניות שבהן הוא יופיע כמראיין, אחרי פרישתו.

לתוכניות אלה מתנגדת המנהלת בפועל של הרדיו, **מיכל זמורה־כהן**, הטוענת: „ליבני עוזב ואני לא רוצה את הירושה שלו". אל זמורה הצטרפו כל ראשי הרדיו.

כל דקה - הפסקה

תחנת קול־השלום של **אייבי נתן**, מש־דרת מדי שבוע שתי תוכניות־ספורט, בערי־כתו ובהגשתו של עיתונאי־הספורט **שאול אייזנברג**. האחת משודרת ביום ה', בשם שירים וניחושים, וכוללת תדריך למגחשי־הטוטו. השנייה משודרת בין השעות 15.00—14.00 בצהרי יום־שבת, בשם שבת־ספורט.

הקלטת התוכנית המשודרת בשבת נעשית כבר ביום ב' בשבוע, ונשלחת בסירה אל ספינת־השלום העוגנת בלב־ים. אולם ב־שבוע שעבר אירעה תקלה. ביגלל הים הסוער, אי־אפשר היה להעביר לספינה הק־לטת ראיון עם יו"ר ההתאחדות לכדורגל, **מיכאל** („מיקה") **אלמוג**. ברגע האח־רון הוזמן שחקן־מאמן הפועל יהוד, **צבי רזין**, אל אולפן־החוף של אייבי. הוא רואיין באולפן, כשתוכן הראיון מועבר ישי־רות אל האוניה באמצעות מכשיר מוטו־

מלווה חסון
ללא כותרת

רולה, המיועד בדרך־כלל להעברת ידיעות קצרות.

אי־אפשר לשדר במכשיר זה יותר מאשר דקה, מפני שהוא מתחמם. למרות זאת הוע־בר הראיון עם רוזן, שנמשך כחצי שעה, כאשר בתום כל דקת שידור נעשתה הפ־סקה בהפעלת המכשיר.

---

* מראיין את סעד־אל־דין מורסי חאמ־די, לשעבר ראש מינהל ההסברה המצרי.

ענת שרן חדרה לקומה של קארטר ✶ הדואר מאיים על האירוויזיון ✶ סקרים בהזמנה במילחמת התחנות ✶ המסיבות של אחימאיר

● קריניות ככתבות

לראש מחלקת־החדשות התברר לפתע, כי דווקא קריניות־הרצף הן חומר־הגלם הטוב ביותר לכתבי מחלקת־החדשות.

דניה מזור כבר הוכיחה עצמה ככתבת לעניני אופנה ומיקרים פיקנטיים. גם תוכניתה במיסגרת התוכניות לילדים, סוד כמוס, הפתיעה לטובה. **שרי ר"ז** היא הוותקה מבין הכתבות, וכל כתבה שלה עשויה בצורה מיקצועית וטובה, ולעיתים קרובות מעמידה בצל כתבות של סופר־סטארים מקרב אנשי מחלקת־החדשות.

מחלקת־החדשות היתה רוצה, באופן מיוחד, כי הקריינית **ענת שרן** תעסוק אף היא בהכנת כתבות. שרן גילתה כישרון עיתונאי בלתי־מבוטל ואומץ־לב רב, כאשר סיקרה למען הדדיו את מאורעות מלון המלך דויד בעת ביקורו של **ג'ימי קארטר** בישראל. מתוך מאות העיתונאים, היש־ראלים והזרים, היא היתה היחידה שהצליחה להס־תנן לקומת־המגורים של קארטר. אולם לגבי שרן יש בעיה. הנהלת הרשות אינה מוכנה לאפשר למערכת־החדשות להעסיק אותה ככתבת, בגלל טעמי תקן ותקציב.

רק **כרמית גיא**, הקריינית הוותיקה, לא הצ־ליחה עדיין לשבור את מחסום הקול. גיא הביעה כמה פעמים רצון לעסוק גם בכתבות, והאפשרו־יות ניתנו לה, אך בכל פעם היא מצאה סיבה אחרת שלא לצאת לכתבות, עד שמועמדותה הוס־רה כלל.

קריינית גיא
נבהלה

● סכנה לאירוויזיון

שוב סכנה לאירוויזיון. אחרי שפרשת התפס־רותם, והאולטימטומים השונים של **הנוך חסין** ו/או **אלכס גילעדי** ו/או **יסי צמח** הוסדרה (ראה שידור), והסכנאים של רשות־השידור הב־טיחו להיות ילדים טובים, קמו טכנאי מישרד־התיקשורת והודיעו על עיצומים.

אם יימשכו עיצומיהם של טכנאי מישרד־התק־שורת עד ה־31 בחודש אי־אפשר יהיה לשדר את האירוויזיון.

● מילחמת הסקרים

רשות־השידור כעסה כאשר נודע לה על סקר שערך איגוד המפרסמים, יחד עם מכון פור"ר, אשר גילה כי חלה ירידה משמעותית בהאזנה ל־רשתות רשות־השידור, לעומת עלייה בהאזנה ל־גלי צה"ל.

דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, טען, כי הסקר היה מגמתי. לדעתו, איגוד המפרסמים מעוניין בתוצאות סקר כזה, כדי שיוכל להתנגד להעלאת מחירי הפירסומת ברדיו, בעוד שגלי צה"ל אינו משדר, כידוע, פירסומות.

עתה הזמינה הרשות סקר נגדי, אשר יוכיח, כי ההאזנה לרשתות ב' וג' של הרדיו עולה, ואילו ההאזנה לגלי צה"ל פוחתת.

● מקלטונים

עורך מבט **יעקוב אחימאיר**, נוהג לערוך מסיבת ערב־שבת בביתו, אחת לכמה שבועות. על פי המוזמנים למסיבות אלה, יודעים במערכת החדשות מיהו באותה תקופה הפייבוריט של הבוס ומי לא. לקראת מסיבות אלה, שבדרך־כלל משתתפים בהן גם ידידים של אחימאיר שלא מה־רשות, כחברי־הכנסת **יצחק רבין** ו**אורה נמיר**, המתח רב. בשבוע שעבר ערך אחימאיר עוד אחת מסיבותיו. אולם הפעם החליטו כמה מהמוזמנים, ביניהם הבוס של אחימאיר, **חיים יבין**, שלא להיענות להזמנה ולא לבוא למסיבה ✶✶✶ **אלכס גילעדי** החליט שהוא עייף. מייד אחרי ש**ג'ימי קארטר** עזב את הארץ, הודיע גילעדי למחלקת־הספורט, שבראשה הוא עומד, ולמטה ה־אירוויזיון, שעליו הוא אחראי, כי הוא נעלם לכמה ימים. גילעדי נסע בגפו למלון באילת ✶✶✶ זה יכול לקרות גם למי שעובד בטלוויזיה. דווקא לפני ביקורו של קארטר בארץ התקלקל מכשיר הטל־ויזיה בביתם של השדרנית **כרמית גיא** והחבר שלה **אלי שאדתיאל**. גיא קיבלה ממכירים מקלט־טלוויזיה בהשאלה.

קריינית רז
מיקצועית

קריינית מזור
מצליחה

21. 3

יום רביעי

● **פקיעין (5.30).** אי אפשר היה, שלא להגיע במיסגרת תוכנית זו לפקיעין, וזאת באמצעות ספרה של רב־קה אלפר, אנשי פקיעין. מישפחת סעדה ויוסף זיאתי שו־מרת על יהדות המקום, בית־הכנסת העתיק ומערת רבי שימעון בר־יוחאי. הילדים ש־הוזמנו אינם הילדים הערביים של פקיעין עצמה, אלא בני מעלות הסמוכה. הם התבקשו לשרטט את מפת ההתנחלות של שבטי ישראל ולזהות את שבעת המינים. הדבר היחידי שכדאי לצפות בו בתוכנית היא כוכבת פסטיבל הזמר, גלי עטרי.

● **מכאן ומשם (7.30).** הטלוויזיה טובה לחדשות, טו־בה למערבונים וטובה לעיצו־מים. אולם התוכנית מכאן ומ־

בראיין: וויליאמס
שעה 10.00

שם מספרת עד כמה טובה ה־טלוויזיה לשידוכים. פרקים נו־ספים בתוכנית זו, המורכבת מקטעים מתוך מגאזינים שו־נים בטלוויזיה האמריקאית: נשף החנוכ הנוצץ, הריסת בניי־נים וגלישה על גלים בים.

● **על אדונים ומשר־תים (8.00).** הפרק האחרון בסידרה זו. אולם אל־דאגה, החל מהשבוע הבא יתחילו ב־הקרנת על אדנים ומשרתים חלק ב'. אבל יש עוד הפתעות בסופו של חלק א'. הבת הסו־רת **אליזבת פוגשת** בלורנס קירקבריג', מתאהבת בו, מפ־גישה אותו עם הוריה, ואלה מסכימים לו. אליזבת לא רוצה

המשרתת הפכה שחקנית מצליחה

חתונה, אלא חיי־חטא. לורנס רוצה נדוניה, לכן הוא דורש חתונה. בינתיים הופכת שרה, המשרתת המוזנחת שחקנית תיאטרון מפורסמת.

● **שירו של בראיין (10.00).** השבוע גדוש בשי־דורים, שהיו צריכים להיות משודרים כבר מזמן, אך בגלל עיצומים + קארטר נידחו ל־השבוע. אחד מאלה הוא שירו של בראיין, סיפור אמיתי ש־הוסרט לטלוויזיה. גייל סאיי־רס, שחקן כדורגל שחור, השח־קן ביל ויליאמס, ובראיין פי־קולו שאותו מגלם ג'יימס קאן היו כוכבי נבחרת שיקאגו ברז', השניים התחרו זה בזה ותוך כדי כך נרקמה ביניהם ידידות עמוקה.

● **ברזיל 77 (11.10).** עוד שידור שהיה צריך להיות מוקרן לפני שבועיים. לאוהבי הסמבה, הקלטה מעולה מקונ־צרט פומבי, עם סרג'יו מנדס וברזיל 77 שלו.

22. 3

יום חמישי

● **פזיפר והכיבוב (6.52).** סירתו של צוללן עו־לה באש והוא נוטש אותה עם כלבו. פליפר מזעיק את פורטר וסנדי, והם מצילים את הצולל. אחר כך הוא גורר את הכלב אל אי סמוך ומזעיק את באד, המחלץ אותו.

● **בין האזרח לרשות (7.00).** איך לקבל הלוואה עבור פיתות? סלימאן עזאם ונזיה סתאווי מהכפר מגאר הקימו מאפיית פיתות, אבל לא קיבלו הלוואה. לכן הם מתלו־

הלוואה למען פיתות

נגים. לדוחי הנו, מהכפר ג'ו־ליס, לא איפשרו ללמוד נהי־גה. הוא עירער על החלטת מיש־רד הרישוי, אך הדיון בעיר־עורו נמשך כבר למעלה מ־שנה. המוסד לביטוח לאומי הכיר בחביעת הנכות של בנו של צובחי דאוד מתרשיחא. בינתיים נפטר הבן, אולם דאוד

סטארסקי: גזור
שעה 11.00

לא קיבל את הכספים שכבר אושרו.

● **תעודה (8.15).** למרות שמחלקת־הספורט הח־ליטה כבר לפני שבועיים, שלא לשדר את מישחק הכדורסל בין מכבי תל־אביב לבין חו־בנטוד בדלונה, מתעקשת על השידור מחלקת־ההגשה ומודי־עה לכל, כי *המישחק אכן ישו־*דר. כמובן שברגע האחרון יג־לו, גם מחלקת־ההגשה וגם מחלקת־הדובר, כי אין שידור ספורט, ואז תהיה התרוצצות גדולה כדי למלא את שעה ה־שידור. בדרך כלל מכניסים במיקרים כאלה מישדר תעודה כלשהו.

● **מחבואים (11.00).** סרט מהסידרה סטארסקי והאץ', שהיה צריך להיות משודר ב־יום החמישי לפני שבועיים. ה־שניים רודפים אחרי הפושע ריי פארדי, שאותו מגלם השחקן ג'ק קינג, אך מאבדים את עק־בותיו כאשר מכוניתם נתקעת בדרך. מה עושים במיקרה כזה? כמובן, שותים בירה ומשתע־שעים במישחק מחבואים. האץ' ינסה להסתתר במשך סופשבוע וסטארסקי ינסה לגלותו. לאחר שהאץ' נעלם, התברר לסטאר־סקי כי החבר הטוב שלו אכל מרק מקולקל וחייו נתונים ב־סכנה, מבלי שהוא יודע זאת. הוא מנסה למצוא את האץ', אבל האץ' עדיין משחק איתו במחבואים. תוך כדי מישחק ינסה סטארסקי גם ללכוד את הפושע הנמלט.

23. 3

יום שישי

● **נשים קטנות (3.00).** בפרק השלישי נישאת מג לג'ין ברוק, אמי נוסעת לאירופה, ג'ו לניו־יורק ובאת מוסיפה להאבק במחלתה.

● **ביתו של האנגלי מבצרו (9.20).** סידרה חד־שה בת שלושה פרקים. קנת מור, הזכור מההגדה לבית פורסייט, מגלם את הדמות ה־מרכזית בסידרה המתארת תח־נת טלוויזיה באנגליה של שנות ה־70, אם היו הנאצים שולטים בבריטניה. אנגליה היא גרורה

שידורים
במקום עיצומים

של הרייך השלישי. המגפיים נעלמו מהרחובות ועל פני ה־שטח הכל שקט, ואפילו כמעט־דמוקראטי. מור הוא מי שהיה חייל אמיץ במילחמת־העולם השנייה ולוחם מחתרת בהתקו־ממות שכאילו היתה בשנת 1947, אך עתה הוא מפיק מצ־ליח וממושמע של אופרת סבון המתארת את מילחמת־העולם השנייה. בנו הצעיר, מרק, ה־שחקן ניג'ל היוורט, בז להת־רפסות אביו בפני השלטונות ומעורר את האב לכתוב פרק על חייל יהודי בשם רוזנטל שאותו הכיר, ולייחס לו תכו־נות חיוביות. הצנזור שלו, ה־שחקן אנטוני בייט, מוחק את השם רובינסון. נשמע מוכר מאיזשהו מקום. עוד בעיה של מור — הוא מתאהב באחת מצוות ההסרטה שלו, השחקנית איילה בלייר, ומגלה שהיא יהודיה.

● **למות בגן עדן (10.40).** סרט שהיה צריך להיות מוקרן לפני שבועיים

הוואי: פונג
שעה 10.40

ונדחה. זמרת קאנטרי פופו־לארית, השחקנית פמלה פרנק־לין, המופיעה כמעט מדי שבוע אצלנו כשחקנית־מישנה בסיד־רה אחרת, נחטפת כאשר היא נופשת באי של סטיב מק־גארט, הוואי. סטיב ואנשיו מחפשים אותה ונדמה להם כי היא וחוטפיה טבעו בים, כך שהם מרכזים את כל חקירתם בסריקת הים. באותה עת מס־תבר כי החטופה, השווה עתה חצי מיליון דולאר, דמי הכופר, וחוטפיה, הגיעו בשלום אל החוף ונמצאים באיזור שומם ונידח על חוף קאוקי, אבל סטיב, כמובן, מוצא אותם לבסוף.

24. 3

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** איך להפוך גידול שתילים לתעשיה ולגדל במש־תלה אחת 50 מיליון שתילים? הקרקע היא כבול, פתיתי מח־צבים ופתיתי פלסטיק. הכבול מספק מזון לצמח, פתיתי המח־צבים אוגרים מים ופתיתי ה־פלסטיק אוגרים אוויר. אחר כך נכנסת לשטח מכונה, ה־יוצרת גומות לזרעים, זורעת ומכסה. עוד תהליכים ללא יד־אדם, המבטיחים שכל השתילים יצמחו. הפרק השני מתאר סג־פירים לידיהם של ילדים שו־חים. מעין כפפות שחייה ליל־דים, המגדילות את שטח ה־ידיים. הפרק השלישי הוא על רובוט מגנטי, המצאה המסוגלת לרשת פועלים בתעשייה.

● **למערב נערה (10.00).** סרט ראשון בסיד־רת הסרטים האהובים על ח"כ פסח (״פייסי״) גרופר. מערבון המתאר מסע של שתי נשים צעירות לבית הכלא ביומה, שם נמצא, לפי השמועה, הפושע המבוקש בילי הנער. נטי בות, שאותה מגלמת השחקנית קארן ואלנטיין, היא אשה צעירה ות־מימה המסיירת במערב־הפרוע של אריזונה בשנת 1886 ושו־אפת להיות עיתונאית. נודע לה כי הידיעה שבילי הנער מת אינה נכונה, וכי הוא מוחזק

העונש של
פסח גרופר

בכלא של יומה. נטי משוכנעת שהסקופ של חייה נמצא בידה. היא יוצאת לכיוון יומה, כדי לראיין את בילי הנער. אולם לא רק נטי שמעה את השמועה, אלא גם גילדה קורין, שאותה מגלמת השחקנית סנדרה וויל. מרגע זה ואילך על הצופים להיות מרותקים למקלט, כדי להבין את העלילה המשתוללת. בעוד שתי אלה עסוקות במסע ליומה, מתכנן הפושע המקסי־קאני צ'אטו את בריחתו של בילי הנער. שתי הנשים מגי־עות למסבאה, כל אחת לחוד, וגילדה מחלצת את נטי, כאשר זו זוכה במישחק פוקר ומציתה

למערב: וינטיין
שעה 10.00

קרב אקדחים. אחרי הקרב הן פוגשות במיסיונר, שאינו אלא אחד מאנשי הכנופיה של צ'א־טו, המתכוון לערוך מסע התי־עוררות בכלא יומה, כדי לחלץ את בילי הנער. כאשר הכל מגיעים לכלא, מוציא המיס־יונר כלי־נשק ובמהומה הגדולה מצליח בילי הנער לברוח לבדו, ונטי וגילדה נחשבות לפושעות נמלטות כשהן נחשדות כמי ש־יצרו את המהומה כדי לחלצו.

25. 3

יום ראשון

● **פלאש גורדון (6.32).** סידרה חדשה, אשר משום מה קברניטי הטלוויזיה סבורים ש־אינה די טובה. לכן העלו אותה לאקרנים כימעט במחתרת. ה־פרקים הרבים של הסידרה נסובים סביב נושא מרכזי אחד:

פלאש גורדון
במחתרת

כוכב מיסתורי מתקרב לכדור הארץ ומאיים להשמידו. פלאש גורדון, הגיבור האגדי, שאותו מגלם השחקן בסט קראב, יוצא לעזרתו של פרופסור זרקוב כדי להציל את כדור הארץ. לשניים עוזרת השחקנית הנ־שית המרכזית של הסידרה, ג'יין רוג'רס.

● **עד 18 (8.00).** למירה קנה־פז, המפיקה של התוכנית, יש בעיה. שלא כמו יתר המפיקים שתוכניותיהם לא שודרו בגלל עיצומים ו/או ג'י־מי קארטר, אין קנה־פז יכו־לה לשדר הערב את תוכניתה, שנידחתה לפני שבועיים, משום שזוהי תוכנית פורימית טיפו־סית. קנה־פז תאלץ לאלתר במ־הירות תוכנית אחרת, להערב.

● **הכל נשאר במישפחה (8.30).** כאן אפשר ל־שדר תוכנית שלא שודרה. אר־צ'י־באנקר־של־הערב זו אותה תוכנית שהיתה צריכה להיות משודרת ב־11 לחודש. למפיקי הסידרה אזל כפי הנראה החו־מר, והם חוזרים לתחילתה ב־תירוצים מאולצים. הערב נת־בונן במייק וגלורייה, המגלים כי חברה משותפת שלהם מה־קולג', הצעירה שהכירה ביני־הם, ילדה בן. הם נזכרים ב־ימים ההם.

● **רובנס (10.00).** רובנס שוהה במנטואה, איטליה, עובר חוויות קשות בחצרו של הדו־כס מגוזנגה וזוכה להערכה רבה. הוא שקוע בעבודה וסיג־נונו מתפתח. אך הוא מתחיל לחשוב על שיבה למולדת, ב־עיקר בגלל האווירה העכורה שסביבו. ברומא מודיע לו אחיו, כי אימו חולה. הוא מוזהר מפ־ני הצייר קאראוואג'יו, שאת עבודותיו הוא מעריץ. סיבות אלה דוחפות את רובנט להי־מלט מאיטליה.

● **ג'יימס לאסט ותיזי מזרתו (10.55).** אם תשודר הערב התוכנית, יהיה זה נס טלוויזיוני, משום שזו הפעם ה־רביעית שהתוכנית מיועדת ל־שידור. עם לאסט מופיעים גלוריה גיינור, ילדי הדיסקו־דנה ולהקת מכונת האהבה.

רובנס: ריהיום וייטן
יום ראשון שעה 10.00

26. 3

יום שני

● **השביעיה באוטו קומותיים (5.30).** אדם בשם פרבר מתבקש על־ידי בעלת־הבית שלו לארוז את חיות השעשועים שלו ולעזוב את ה־בית. פרעושי הקירקס של אותו אדם אינם מורידים את הרמה של הבית; הם מתאימים ב־דיוק רב לבעלת־הבית ולכלב השעשועים הקטן שלה, אך הוא בכל זאת נאלץ לעזוב. באותה עת מגסה השביעייה לגייס כס־פים באמצעות הקמת בית־הב־ראה לחיות־שעשועים. רעיון זה צץ כאשר בילי הביאה כלב־בית לאוטובוס, כדי לטפל בו תמורת תשלום.

● **מסך גדול מסך קטן (8.30).** לו היה ניתן פרס טלוויזיה לתוכנית העשויה ב־כישרון הדל ביותר, היתה זו זוכה בפרס. קטעי הסרטים ה־מוקרנים בתוכנית הם בלתי־מתאימים בדרך כלל. פעמים רבות נקטע הקטע דווקא שניות ספורות לפני הפואנטה המרכ־זית שלו. ואם מדובר בהגשה, אי אפשר שלא להתגעגע ל־מגיש הקודם והישנוני של ה־תוכנית, אהוד מנור. המגיש העכשווי, יצחק (״איציק״) בן־נר, סותר מדי שבוע את ה־תיאוריה הגורסת כי קריינים ומגישים משתכללים עם הזמן. ככל שבן־נר מגיש יותר תוכ־ניות של מסך גדול מסך קטן, כן נעשית ההגשה שלו גרועה יותר.

● **ישראלים בחו"ל (9.30).** התוכנית המרכזית של שידורי הטלוויזיה הערב היא ישראלים בחו"ל, מישדר שלא הופק על־ידי הטלוויזיה הישראלית אלא על־ידי חברה פרטית, סרטי קסטל. אולם ה־טלוויזיה לא השכילה להכניס בחזקה שלה עם סרטי קסטל סעיף, שלפיו חייבת החברה להגיש במועד חומר רקע, כדי שאפשר יהיה לפרסמו בעיתו־נים.

● **ואן דר ואלק (שעה 10.45).** הבלש גילה כי אל־ברט דהריינק, כולם עם "דה"

בית־הבראה
לפרעושים

בסידרה זו, הוא נוהד בטלן המתגורר בבית־סירה, מפזר שטרות של מאה גולדן כל אחד. החקירה העלתה כי לנוהד קשרים עם בעל בית־בושת הדור ועם אלמנת מיליונר ה־ממשיכה לפזר כספים כפי ש־עשה בעלה המנוח.

27. 3

יום שלישי

● **למישפחה (6.32).** פרק בתוכנית שיעניין אמהות ואמהות בכוח. הד"ר עצאם מנצור ישוחח על הגורמים ל־עצירת נשימה אצל תינוקות וינחה את האמהות כיצד לטפל בעל בד ומשי והדפסת וילונות. סידור הפרחים הערב גם הוא מיוחד במינו: כיצד לסדר פר־חים בפרימוס ישן. פינת האופ־נה מציגה שמלות בסיגנון כפרי רומנטי, ושמלות שבהן משו־בצים טלאים.

● **שירי האירוויזיון (9.30).** מאז פסטיבל הזמר אסור היה לשדר את השיר הלבנוני של גבי עטר, אם כי רשות־השידור הישראלית „שכ־חה" מדי פעם את האיסור. או־

הפתיחה של
האירוויזיון

לם החל מהערב מותר לשדר את הלבנוני. באופן רשמי ישוד־רו הערב וביום החמישי הק־רוב, בשני המשכים, כל השי־רים שיוצגו באירוויזיון. הבמה בבניני האומה כבר התחילה לקרום עור וגידים והתיפאורה הקולוסאלית כבר מורכבת. איש ממפיקי האירווזיון אינו מוכן להשבע, כי המופע אמנם יערך. יש חששות מעיצומים של טכ־

אירווזיון: מיסיגו
שעה 9.30

נאי רשות־השידור ומישרד ה־תיקשורת. יש חששות, שמא אחד ממהלכי השלום יתרחש ביום האירווזיון או בסמוך לו, ואז תאלץ הטלוויזיה להפנות את כל משאביה לכיוון השלום, על חשבון האירווזיון. אולם כבר עתה מוקלטים כל השי־רים והצופים יוכלו להכירם הערב. בין הזמרות: בטי מי־סיגו, הזמרת מספרד.

● **זו גראנט (10.10).** כימעט כמו תמיד, אין לישכת הדובר מצליחה להעביר חומר־רקע ראוי לפירסום על התוכ־נית, הנחשבת כיום לאחת ה־תוכנית הטובות המוקרנות ב־טלוויזיה. הטלוויזיה תמשיך ל־שדר עוד אפיזודות רבות מ־תוכנית זו. בסידרה ב' של זו גראנט, שנרכשה כבר על־ידי הטלוויזיה הישראלית, מופיע גראנט כעורך בכיר ברשת טל־וויזיה, ולא כפי שהוא עתה — עורך דסק הפנים בעיתון מקו־מי.

במדינה

פשעים

24 שעות לפיענוח רצח

במקום הרצח לא היה אף קצה של חוט. למחרת היום היה הכל ברור ומוכח

על הריצפה היתה מוטלת גופתו של השומר, הראש היה מרוצץ וכל סביבתו מגואלת בדם.

הפועל שגילה את המראה הנורא הזדעזע. כמו בכל בוקר הגיע ב־23 ביוני 1978 לעבודה במיפעלי הספקה, השוכן באיזור התעשיה של פתח־תיקווה, בשעה 5.30, אולם השער היה נעול. הפועלים שנאספו הלמו בשער וקראו לשומר ש־יפתח אותו, וכאשר לא באה כל תגובה, טיפס השוער על הגדר ונתקל בגופה.

השומר, לודביק ברקוביץ (55), היה מו־טל מתבוסס בדמו בפתח החצר שבו נהג לישון במיפעל. ראשו היה מופנה לעבר הדלת, וכיתמי־דם רבים כיסו את הקירות והדלת.

עיקבה בעריסה. רס"ר כדורי, ראש המישמרת במישטרת פתח־תיקווה, הגיע למקום כבר לפני השעה 6.00 בבוקר, והז־מין את המעבדה הניידת של המישטרה. הוא גם גילה את העיקבה הראשונה בע־רימת מזון־בהמות בחצר, וכיסה אותה בכיסא הפוך, לבל תטושטש.

סגן מפקד־המרחב, סגן־ניצב שימעון סביר, וראש מישרד־החקירות של מיש־טרת פתח־תיקווה, פינחס קאופמן, שהיה חדש בתפקיד, הגיעו עם הצלם המישטרתי מייד אחריהם.

על פני השטח לא נתגלה כל מניע לרצח. האיש היה איש ערירי, אדם שקט שלא היה מסוכסך עם איש. קופת־הברזל, הנמצאת בקומה השנייה, לא נפרצה.

בשלב זה, בשעה 6.30, לא היה עדיין בידי המישטרה אפילו קצהו של חוט לפיענוח הרצח.

קישון מגואל בדם. כאשר הגיע הגשש, חסן אמרור, בשעה 7.00, החל הולך אחר העיקבות שנותרו בשטח.

העיקבה הראשונה היתה בחדר־הרצח. על דלת הכניסה שליד ראשו של הקורבן ניכרה באבק עיקבה של נעל פלאדיום. בחצר ניכרו עיקבות של שני אנשים נעולי נעלי־פלאדיום, זה בצד זה. העיקבות הו־בילו למקום בשדה שבו היו מושלכים קילשון ולבנה מגואלים בדם, וצינור־ברזל חדש.

מעבדת המישטרה נטלה דגימות דם, חיפשה טביעות אצבעות ואף יצקה גבס כדי להנציח את אחת העיקבות.

במרחק־מה משם גילה הגשש כי אחד האנשים חלץ את נעליו, והמשיך בדרכו כאשר הוא גורב גרביים בלבד. העיקבות עזבו את שטח המיפעל והמשיכו לכיוון מוסך תעשיות־תחבורה, הידוע כמוסך קוקה־קולה. העיקבות גילו כי האנשים טיפסו על חומת המיפעל, ושם נעלמו. לדעתו של הגשש, נעלמו העיקבות מפני שהאנשים עלו כאן על רכב.

מאחר שהעיקבות נעלמו לייד מוסך קוקה־קולה, נכנסה המישטרה כדי לשאול את שומר המוסך אם שמע משהו במשך הלילה.

מודות אפלוליים. שלא כמינהגו, כבר לא היה השומר, בורק ריאן במקום בשעה שמונה בבוקר. מזכירת המיפעל סיפרה כי בדרך־כלל הוא מבלה זמן־מה בחברת העובדים, שותה קפה מחליף בגדים, ורק יותר מאוחר הוא חוזר לביתו באחד מכפרי המשולש כדי ללכת לישון. אולם באותו בוקר חלף לידה במהירות והסתלק ללא מילה. כאשר נחקרה יותר על מינהגיו של השומר, סיפרה כי הוא נהג לנעול נעלי־פלאדיום.

כבר לפני תשע בבוקר היה בידי המיש־טרה קצהו של חוט. שוטר נשלח לביתו של השומר כדי לגבות עדותו, אולם השומר לא נמצא בביתו.

רק בשעה 1.30 בצהריים נמצא השומר,

(המשך בעמוד 54)

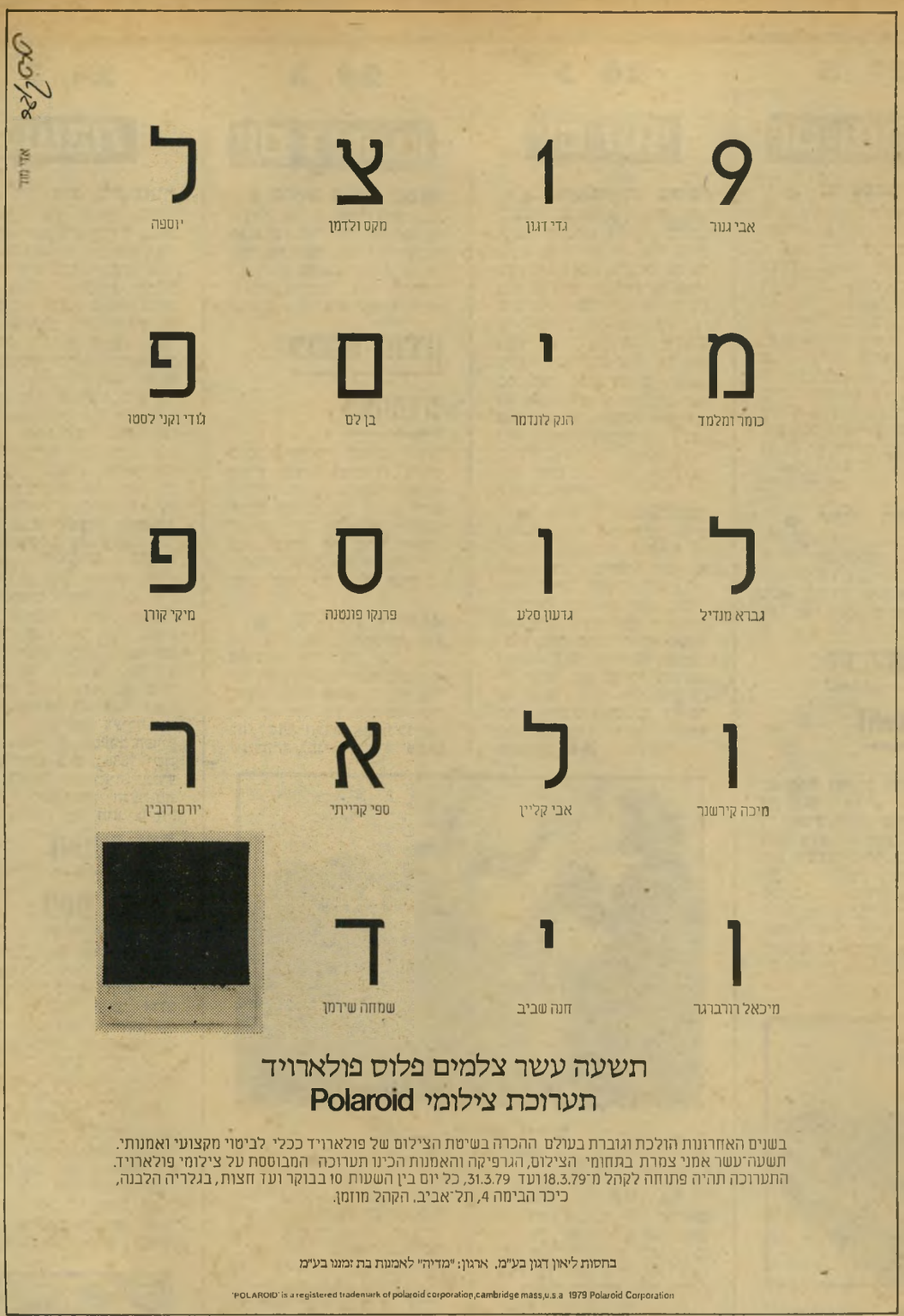

ערבי צעירים
במועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263

התוכניות מתקיימות
בימי שלישי
(ולא בימי שישי)
ביום שלישי — 20.3
ראיון החודש עם
גרשום הרפנס
(חבר האגף לאיגוד־מקצועי
בהסתדרות)
על בעיות כלכלה וחברה,
מנקודת ראותו של איש
ציבור דתי
ביום שלישי — 27.3
הופעת צוות שחקני תגובטרון
שיחה על הנושא:
היש מקום לתיאטרון פוליטי
בישראל?
התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב
המועדון פתוח בשעה 8.30 בערב.

קונטע

פלסטין

חעזדה מסולפת

שעה שבאולם הגדול של פסטיבל ברלין, ראה קהל גדול את הסרט נושא הפרס והמסר הציוני דויד, התאסף קומץ עיתונאים, מרביתם מן המיזרח התיכון, וצפה באולם הקרנה קטן בסרט בשם הדרך הקשה לפלסטין. הסרט הוצע, כמסתבר, לכמה מן המיסגרות הרישמיות של הפסטיבל, אבל נדחה בטענה שאינו כולל אינפורמציה מספקת.

כפי שמעיד שמו, זהו סרט תיעודי על מאבקם של הפלסטינים לזכות במולדת. את הסרט עשה ישראלי, מריו אופנברג, והפיקה האוניברסיטה החופשית בברלין, שם מלמד אופנברג בחוג ליחסים בינלאומיים. סרט קודם של אופנברג, הקרב על האדמה, גם הוא על אותו הנושא, נאסר להקרנה בשנה שעברה על־ידי הצנזורה, באחת ההחלטותיה הטיפשיות ביותר, ואם יש בכך כדי להעיד על תבונתה הפוליטית, יש להניח שהיא תאסור גם את הסרט הזה ותקשור לו הילה שאינה מגיעה לו כלל־כך.

הדבר הטוב ביותר שאפשר לומר על הדרך הקשה לפלסטין הוא שכוונותיו הן מוצהרות ראויות לשבח: ליצור דיאלוג בין חוגים פרוגרסיביים ישראלים וערבים, למציאת פתרון צודק לכל הצדדים באיזור. מכאן והלאה, קשה מאד להשלים עם הסרט.

שיגרתיות מדהימה. ראשית, קשה להשלים עימו כסרט. הוא מורכב מסידרה של ראיונות עם אישים ישראלים וערבים, המצולמים וערוכים בשיגרתיות מדהימה. מבלי להיכנס לתכונות האישיות האחרות של המתראיינים, כושר הביטוי לפניי המצלמה אינו הצד החזק שלהם. נוסף לראיונות, צורפו לסרט צילומים מתוך אירועים שונים שקרו בשנת 1977, אז צולם בכל רחבי ישראל, כמו שביתת אסירים פוליטיים בכלא אשקלון, אזכרה למשורר הפלסטיני ראשד חוסיין, שמת בארצות־הברית, או יום האדמה. הכל מצולם ומורכב יחד ככתבה לחדשות, אלא שכתבה נמשכת בדרך־כלל דקות אחדות ואילו סירטו של אופנברג נמתח על פני יותר משעה וחצי.

שנית, קשה לקבל את האידיאולוגיה העומדת מאחרי הסרט. אופנברג עצמו טען בברלין, שההגבלות התקציביות מנעו ממנו להרחיב יותר בסקירת הנושא, והוא ציין בהדגשה, כי אינו רואה עצמו כקול־צונן הניצב מן הצד ומצייר תמונה אובייקטיבית, אלא כאיש המעורב בנושא ומנסה לשכנע בנקודת המבט שלו.

התעלמות מכוונת. אלא שאמצעי השיכנוע, כפי שהוא מפעיל אותם, יכולים לשכנע רק את המשוכנעים מראש. קשה לעשות סרט תיעודי על מדינת ישראל, שכל המרואיינים בו מסכימים מראש עם אופנברג, המקורב לחוגי מצפן. כשהוא מראיין את פרופסור ישראל שחק או את

(המשך בעמוד 52)

רבי חיוך כמירטו של אופנברג
ניצול דמגוגי

המשיח המעופף

סופרמן (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) — ילדי אמריקה גדלו על אגדות אודות משיחים שריריים, היורדים מן השמיים, כדי להעניש את הרעים ולגמול לטובים. עבורם, סרט כמו סופרמן הוא בסך־הכל התגשמות מבורכת של חלום שעליו גדלו מינקות, ומשום כך גרף הסרט הזה, היקר כל־כך, כבר הרבה עשרות מיליוני דולרים במולדתו. עכשיו נותר רק לראות איך יקבלו זאטוטי ישראל (והוריהם) את הנתח הזה של התרבות האמריקאית.

הדרך הטובה ביותר להתייחס אל הסרט הוא כאל פנטסיה, שבה האדם הפשוט, היודע כי לא יזכה לעולם להיות גיבור ולעשות משהו יוצא־דופן, מתנחם על אפורריותו כשהוא מזדהה במשך שעתיים עם סופרמן, העף במהירות האור ומסוגל לסובב את כדור הארץ לאחור.

השליש הראשון של הסרט, זה המתרחש בכוכב־הלכת קריפטון, שם נולד סופרמן, והמתאר כיצד התינוק מגיע אל כדור הארץ, שייך למדע הבידיוני, העממי מאד, אבל גם פוטוגני מאד. השליש השני, המבדר ביותר, מראה את סופרמן מחופש לעיתונאי שלומיאל העובד במערכת עיתון יומי ענקי ומנסה לחזר באפלטוניות מופתית אחר עיתונאית נמרצת ועצמאית מאד. החלק השלישי, הרועש והיותר קשה לבליעה, מציג עימות בין סופרמן לסופר־נבל, המנסה למוטט

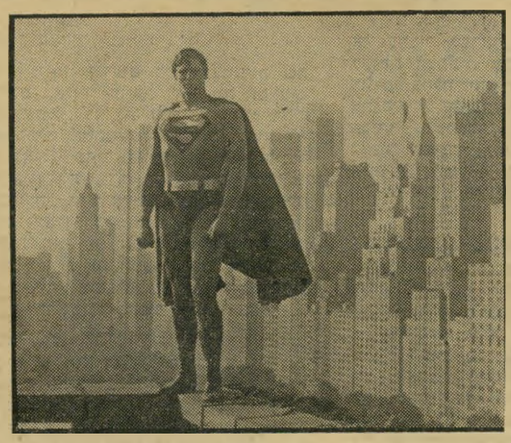

כריסטופר ריב — פנטסיה

את כל החוף המערבי של ארצות־הברית. כאן ניראה הסרט כעוד אחד מאותם סירטי אסונות רבי משתתפים, על כל התעלולים הטכניים והתיפאורות המתפרקות, שהעין המנוסה למדה כבר להבחין במלאכותיותם.

היד החזקה

פ.י.ס.ט. (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) — זהו סיפור חייו של ג'וני קובאק, בן מהגרים הונגרי חסר פרוטה ההופך מניהיג דגול של נהגי המשאיות בארצות־הברית, עד שהוא נתפס במעשי שחיתות בתוך האיגוד ובקשר עם המאפיה, ומועמד לדין בפני ועדת סינט.

אחדותו של הצופה נתונה מייד בהתחלה לצעיר האלמוני, הנאבק באבטלה ובתנאי הניצול המחפירים של אמריקה בשנות העשרים. גם כאשר הוא נאלץ להתפשר פה ושם עם מצפונו, ולשתף קצת את העולם התחתון באירגון השביתות, כדי להשיב מנה אחת אפיים למעסיקים, אין איש שיעז להטיל ספק בצידקתו. ואפילו כאשר המאפיה שקועה כבר עמוק בתוך עיסקי האיגוד, עדיין ניתן להזדהות עם האיש.

אם לא די באהדה שיוצר הסרט לגיבור שלו, הוא דואג להשחיר את פני תוקפיו ומשום כך, פוליטקיאי אשר מנסה לחשוף את השחיתות, אינו עושה זאת מתוך רדיפת צדק, אלא בשל אינטרסים פרטיים וקידום קאריירה. לעומת בן־טובים כזה, שנולד עם כפית־זהב בפה, מובן שהקהל הפשוט יעדיף אדם שעלה בכוחות עצמו למעלה, גם אם לא תמיד באמצעים הטהורים ביותר.

הסרט כולו מוגש במונחים ריגשיים שכאלה, כאשר צורת הצילום, שחייבת לא מעט לאזרח קיין, העריכה, הדרך בה נבחרו האירועים שאותם מציגים לעומת האירועים שעליהם רומזים, כל אלה נועדו ליצור הזדהות של הצופה עם ג'וני קובאק. מעשי הגבורה שלו נראים חיטב

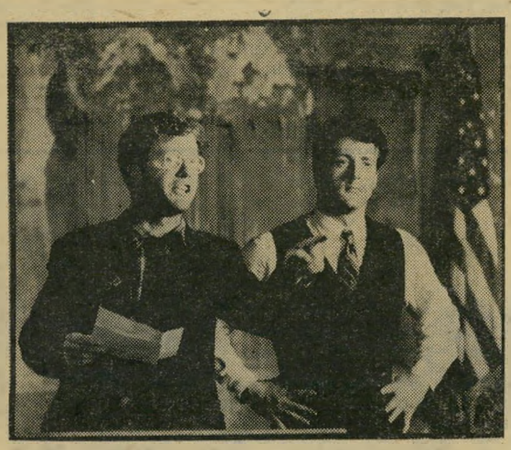

קאופמן וסטאלונה: פאשיזם מסוכן

לעין, ואילו הצד האפל מוצג, מרבית הזמן ברמיזות. בעימות הגדול בין קובאק למנהיג המאפיה, בסוף הסרט, מתבקש הקהל להאמין כי קובאק אינו, אלא שה תמים שנפל קורבן ללווייתן פשע. בתוספת העובדה שסילבסטר סטאלונה, הלא הוא רוקי, מגלם את קובאק, ברור שהקהל משתכנע מהר. ודווקא משום כך זה סרט מסוכן, כי הצופה עשוי לצאת ממנו משוכנע שהמטרה מקדשת את כל האמצעים, ומה המטרה, רק הגיבור האמיתי יודע. במילים אחרות זה נקרא פאשיזם.

קרבן ההמונים

ואלנטינו (סטודיו, תל־אביב, אנגליה) — הבמאי חבריטי קן ראסל מנסה בשנים האחרונות שוב ושוב לפענח את מסתרי דמותם של אלילי המונים. אחרי טומי וליסטומניה הוא עושה זאת שוב, בסרט זה, כשחייו של רודולף ואלנטינו, המשמשים בסיס לעלילתו, מעניינים אותו אך מעט. על בסיס עובדות היסטוריות אחדות, הוא רוקם עוד סיוט פרוע, כמינהגו, אשר מטרתו היא להוכיח כי אליל אינו שליט ההמון, אלא קורבנו.

אבל למראה הסרט, קשה לדעת אם ראסל התכוון לכך ברצינות או שזוהי פארודיה. כיצד אפשר להסביר אחרת את רודולף נורייב מדבר איטלקית במיבטא רוסי גס, או לסלי קארון מדברת אנגלית במיבטא צרפתי חזק. שלא לדבר על הדמיון הבלתי קיים בין הפרופיל הקלאסי של ואלנטינו לפנים הקוזאקיות של נורייב.

אם הדמויות אינן אמינות, המצבים שבהן הן עומדות אמינים עוד פחות. לדוגמה: העצמות המנבאות את העתיד לאשתו השנייה של ואלנטינו, שיעור הטאנגו שנותן ואלנטינו לניז'ינסקי, תחרות האיגרוף נגד העיתונאי החוצפן (שני מעמדים אלה מצוצים מדמיונו של ראסל) או עדר המעריצות המזמרות שירי תהילה על מדרגות ביתו.

אשר לשחקנים, לא רק נורייב, הם מעוררים רחמים.

פיליפס ונורייב: סיוט פרוע

אין לדעת מה עוללה לסלי קארון לראסל, אבל כשהציב אותה כקריקטורה גסה של כוכבת הסרטים האילמים נאזימובה, נקם בה את כל העוולות האפשריים. ואילו מישל פיליפס, אינה אולי שחקנית, אבל אין סיבה שתיראה נלעגת ומלאכותית כל־כך, כנטאשה רמבובה, אשתו השנייה של ואלנטינו.

בעצם הדרך היחידה לבלוע את הסרט בלי להתרגז יתר על המידה, היא לראות בו בדיחה שנמשכת קצת יותר מדי זמן.

(המשך מעמוד 51)

גיורא נוימן, יודעים כולם, במדינה שה־מציאות באיזור נהירה להם, מה הם עומ־דים לשמוע. לעומת זאת, כשמוצג הסרט בפני זרים, ההתרשמות שלהם יכולה לה־יות כאילו שחק ונוימן, או רמי ליבנה, המרואיין ליד גדר הכלא, הם חתך של דעת־הקהל הישראלית. לגבי אדם שרוצה ליזום דיאלוג בין שני צדדים, התעלמות מכוונת זאת מן המציאות לאשורה, אינה יכולה לשרת את המטרה. כדי להגיע לע־מק השווה, צריכים הצדדים המשוחחים, בראש ובראשונה להכיר זה את זה.

הציונות הכופרת. המרגיז ביותר ב־סרט כולו, הוא הניצול הדימגוגי של המ־ציאות הישראלית, כאשר אופנברג מגייס את נטורי־קרתא, כדי להוכיח את טענותיו נגד המדינה הציונית. בעולם עשוי הדבר, אולי, להתפרש כהסכמה של היהדות הד־תית עם אופנברג, ואילו מי שמתמצא ב־נושא אינו יכול שלא להתחלחל כאשר אדם הרואה עצמו פרוגרסיבי חוזר אל ימי־הביניים, מתוך ידיעה ברורה שרבי הירש, דובר נטורי־קרתא, יהיה הראשון שידבר על עם סגולה אחד ויחידי, ואם אי־נו עושה זאת עדיין, זה רק משום שהוא סבור שהציונות מופרת, ולא משום שאינה דמוקרטית. אכן שותפים מוזרים במיטה אחת.

הדבר החמור ביותר, הוא התיישנותו של הסרט. הוא צולם ב־1977, והוא מת־ייחס למצב שלפני ביקור אל־סאדאת בירושלים. אבל לא רק בכך ניראה הסרט מיושן. כל מחאותיהם של תושבי הגדה, או ערביי ישראל, נראים כאין וכאפס לעומת הכתבות ששודרו בחודשים האח־רונים בטלוויזיה הישראלית. מי שראה את סידרת הכתבות ששודרה על מצב בתי־הסוהר בישראל, אינו יכול שלא לחייך כאשר פליצה לנגר ניצבת לפני כלא אשקלון, ומוסרת לעיתונאים המקשיבים לה שאסירים פוליטיים שם סובלים „כימ־עט חרפת רעב".

החמצת המציאות. עד כמה החמיץ אופנברג את המציאות האנושית באיזור, אפשר להבין דווקא משני רגעים קצרים, שהם המוצלחים בסרט כולו: דייג ממוצא מרוקאי ביפו מספר על החיים בשלום עם שכניו הערביים, ונערה צעירה ערביה, ביום האדמה, נשבעת עם דמעות בעיניה, שלא תשקוט ולא תירגע עד שלא ישחררו את אחיה. לפתע, מאחרי הנוסחות היבשות של פוליטיקאים שחזרו על נאומיהם עד לעייפה, מצטיירים האנשים שלמענם צריך למצוא את השפה המשותפת באיזור כולו. אילו היו הם מרכז הסרט, היו כולם יוצ־אים נשכרים.

קולנוע
שחקניות כמו בציור

הקולנוע אינו מכיר עוד גבולות. האנג־לים עושים סרטים על המהפיכה הצרפתית — כמו הדואליסטים — ואילו הצרפתים עושים סרט על המישפחה הסיפרותית המפורסמת ביותר של בריטניה, האחיות ברונטה.

שחקנית מארי פרנס פיזיה כשארלוט
היצירה הנועזת

איזבל אדז'אני כאמילי **איזבל הופר כאן**
סיפורים רומנטיים ומעשיות מסמרות־שיער

פליציה לנגר מרואיינת בסירטו של אופנברג
כתבה מיושנת

המשורר הערבי תופיק זיאד ב"דרך הקשה לפלסטין"
התעלמות מן המציאות

שלוש השחקניות המבטיחות ביותר של הדור הצעיר בצרפת, מארי פראנס פיזיה, איזבל הופר ואיזבל אדז'אני, השירו מע־ליהן את מחלצות האופנה, הסכימו להתנזר מאיפור ואפילו לכער את תווי הפנים המפורסמים שלהן, כדי לגלם את שארלוט, אמילי ואן ברונטה. הן עושות זאת בסרט חדש של הבמאי אנדרה טשינה, מבקר קולנוע לשעבר שהוכיח את יכולתו לממש את התיאוריות שבהם דגל, הלכה למעשה.

שלוש האחיות ברונטה, בנותיו של כומר פרוטסטנטי, נולדו בין השנים 20—1816, בהבדל של שנתיים זו מזו. הן גדלו בכפר, ללא אם, שנפטרה ממחלת הסרטן, אחרי ששיכלה שתי בנות אחרות. שלושתן ספגו את האווירה המיוחדת של חיים בחיק הטבע, עם המיסתורין והמופלא שבהם, ליקטו מאיכרי הסביבה סיפורים רומנטיים ומעשיות מסמרות־שיער, וטיפלו במסירות באחיהן, בראנוול.

כישרון שנגוז. בתקופה מסויימת ניסו שתיים מן האחיות לצאת אל העולם הרחב, לשפר את ידיעתן בשפה הצרפתית, ולפ־תוח לאחר מכן, בביתן, בית־ספר לנערות. אלא שהאח, שהתמכר לאלכוהול ולסמים, והטביע בהם את מה שחוקרים מסויימים סבורים שהיה הכישרון הגדול של המיש־פחה, הרחיק תלמידות פוטנציאליות מבית ברונטה. לבסוף שבו כולם לבית המיש־פחתי, והחלו לכתוב. שארלוט, הנמרצת מבין השלוש, מצליחה ב־1847 להוציא לאור את הרומן הראשון של אחותה אמילי, אנקת גבהים. זהו סיפור אהבה בין יורשת עשירה לגנן בבית אביה, שעורר בזמנו סערת רוחות עזה, ונחשב על־ידי רבים ליצירה נועזת ושלוחת־רסן.

שנה לאחר מכן מופיע הרומן של שאר־לוט עצמה, ג'יין אייר, ורומן נוסף של אן, אנאם גרייי. האחיות חתומות על ספ־רים אלה בשמות בדויים של גברים, ורש־מית הן מתפרסמות כאלים, אקטון וקורר בל. אלא שמייד לאחר מכן, תוך חודשים מעטים, אמילי ואן נפטרות בזו אחר זו, ואילו בראנוול מואשמז אחרי התקפות של אלכוהוליזם. שארלוט מספיקה עוד להינשא לכומר, אבל גם היא כבר נגועה במחלה קשה, וב־1855 היא מתה משחפת.

טשינה היה רוצה שסרטו ייראה בערך כמו ציור שצייר פעם האח אבוד: „שלוש האחיות, לדעתי, החלו לכתוב לאחר שהס־תבר להן כי האח אבוד, כאילו כדי לפצות על כישרונו שנגוז. ואילו הוא צייר פעם ציור שבו ניראה במרכז, בין שלוש אחיו־תיו. אחר כך מחק את עצמו, כאילו רצה להותיר את כל התהילה להן." וזאת ינסה לעשות גם טשינה.

האזן ל"מפצח האגוזים" במערכת אקאי ותיווכח שאין לנו אגוז קשה לפיצוח.

ישנן מערכות סטריאו ששמן מגיע לאוזנך חדשות לבקרים.
אך האם הצלילים המגיעים לאוזנך ממערכות אלה, מצדיקים את שמן?
על מות לקבל את התשובה, אתה חייב לצלול עמוק לתוך עולם הצלילים.

ניקח לדוגמא את טייפ הקסטות.
מה באמת קובע את איכותו? ראשי הטייפ! יצור ראש מעולה מהווה מאז ומתמיד אגוז קשה לפיצוח. אין יצרן סטריאו שאינו מכיר בחשיבות הראשים להעתקה מדויקת של הצליל. אך האם יש עוד יצרן סטריאו לבד מאקאי שיצר ראשים כה מעולים?

ראשי ה- GX של אקאי, מהווים חידוש ראשון מסוגו בעולם. הודות לראשי ה- GX אשר פניהם יצוקים זכוכית קריסטל מלוטשת משיג טייפ הקסטות GXC - 570 D של אקאי, תוצאה דומה להפליא לתוצאה המושגת מטייפ הסלילים של אקאי. קרי - מוסיקה דומה להפליא למוסיקה הנשמעת באולם הקונצרטים.

ה- GXC - 570 D מתעלה לאיכות מדהימה: הוא מציע לך 3 ראשי GX נפרדים, כשכל ראש פועל כמערכת עצמאית לחלוטין למחיקה, להקלטה ולהשמעה. כשהמרווח (GAP) עליו עובר הסרט מגיע עד כדי 1 מיקרון.

וזה עוד לא הכל: ל- GXC - 570 D של אקאי, יש בנוסף לראש מעולה גם גוף מעולה המצויד ב-3 מנועים ומערכת מכנית משוכללת השומרת על מתיחות קבועה של סרט ההקלטה על גבי הראשים.

GXC-570D
STEREO CASSETTE DECK

Wow and Flutter: Less than 0.06% WRMS (NAB), Less than 0.17% (DIN 45500).
Frequency Response: 30 Hz to 15,000 Hz (±3dB) using low noise tape.
30 Hz to 16,000 Hz (±3dB) using CrO_2 tape.
30 Hz to 19,000 Hz (±3dB) using Fe-Cr tape.
Distortion: Less than 1% (1,000 Hz "O" VU) using low noise tape.
RC-18 — Remote control unit.

AKAI

שמע בקול האוזן שלך - קח אקאי.

לכבוד אקאי המסגר 70, תל-אביב.
מעוניין להכין כיצד התנברתם על אגוז קשה לפיצוח.
נא שילחו לי פרוספקט מפורט

שם: .....

כתובתי: .....

אקאי - ת"א, המסגר 70 טל. 30594

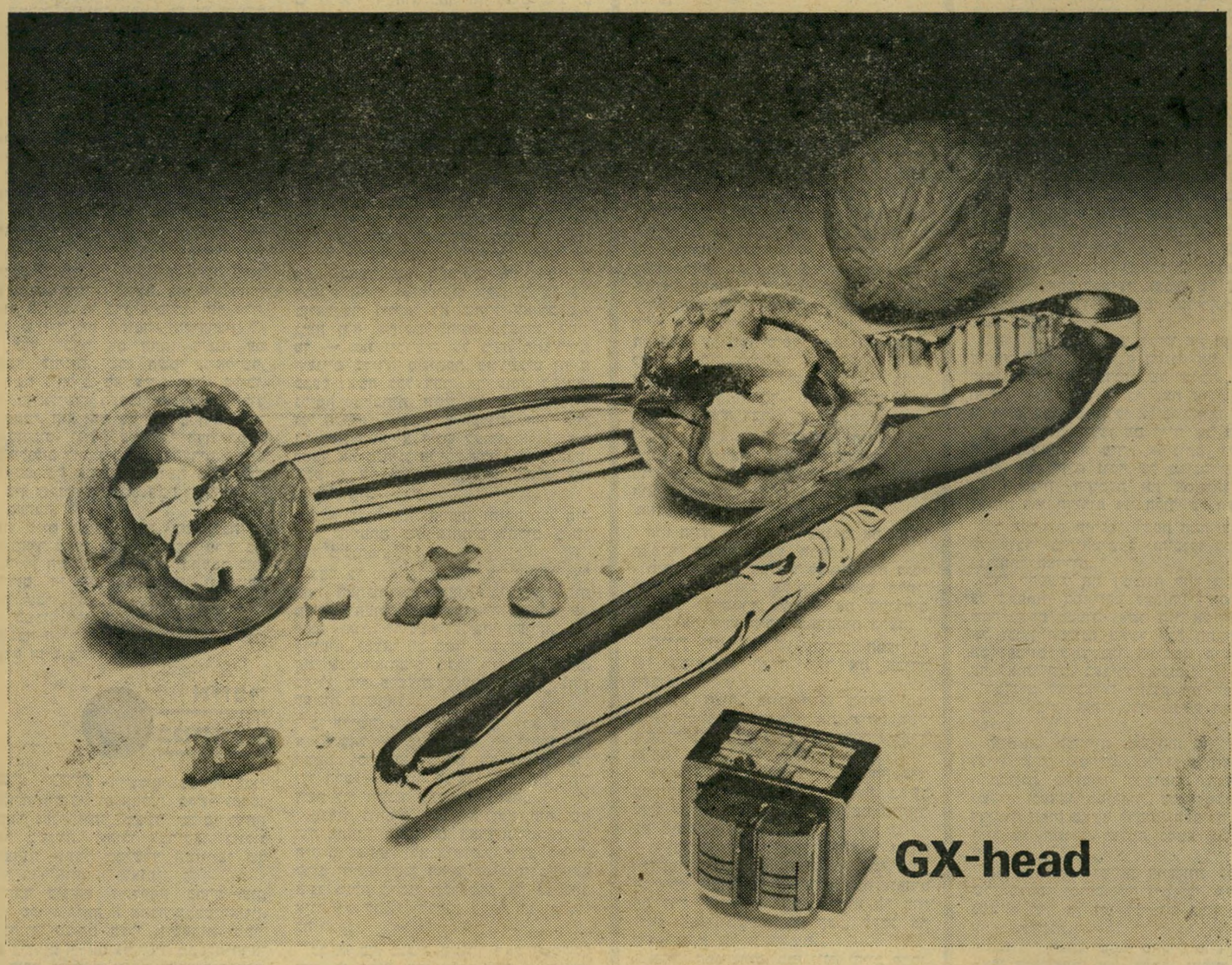

שם

האהבה מושלת בכיפה

(המשך מעמוד 17)

רק אז פירסמו מודעה צנועה ביומון הארץ שבישרה על נשואיהם.

ההשתלשלות המהירה של המאורעות הִ־מדיניים אחר־כך, שהטילו שוב את הד״ר בן־אלישר לקלחת הרגושא של מרכז האירועים, מנעה מהזוג הטרי לבלות בצותא את ירח־הדבש שלהם. היא גם דחקה את סיפור ניצחון אהבתם על חוקי הכפייה הדתית בארץ ממרכז ההתעניינות.

שם טוב

בן־אלישר נולד בראדום שבפולין לפני 47 שנים, כבן למישפחת גוטליב האמידה. אביו היה בעל מיפעל לייצִ־קות־ברזל ואלי היה צעיר בניו. את שם מישפחתו הסב מגוטליב לבן־אלישר רק בתום מילחמת־העולם השנייה, כשנודע לו כי אביו, אליעזר, נספה במחנה־עבודה נאצי כחודשיים לפני תום המילחמה ואמו, שרה, שהצליחה להינצל מידי הנאצים, נספתה בתאונת־דרכים בדרכה לארץ, כדי להיפגש עם בן זקוניה. אלישר הוא צִ־רוף ראשי השמות הפרטיים של ההוֹרים — אלי(עזר), שר(ה).

כאשר החליף גוטליב את שם מישפחתו לבן־אלישר עשה זאת ממניעים שהורים לחלוטין. הצעיר התל־אביבי, שהיה כבר איש בית״ר ופעיל בהדבקת כרוזים של האצ״ל, חשב לתומו כי בכך יוכל להנִ־ציח את זכר הוריו. רק כעבור שנים, כאשר בגר והיה לאיש, גילה כי המעשה הכן והתמים השתלם ומנע ממנו צרות צרורות.

הוא גילה זאת בראשית שנות ה־50׳, כשהיה סטודנט עני בסורבון בפאריס ועבד למחייתו כשומר־לילה בשגרירות הישראִ־לית. המקום היחידי שמצא בו אז אווירה כימעט־מישפחתית היה בבית דודו, שהתִ־גורר בפאריס. הוא היה מבאי ביתו, עד שהיחסים ביניהם נעכרו. שכן הצעיר המופנם והנוקשה קשר קישרי־אהבה עם אשת הדוד, דיאנה. הקשרים הלכו והתהדֵ־קו עד שגרמו לפירוד במישפחת הדוד.

באותם הימים גוייס בן־אלישר על־ידי אנשי־ביטחון ישראליים והפך איש המוִ־סד הישראלי לביון. וכך, בין שליחות עלומה אחת לשנייה, נשא את דיאנה לאשה והפך מעין אב לבנה, נִיר־עם, שהוא למעשה בן־דודו.

בחוץ־לארץ אין מערימים, בדרך כלל, קשיים מיוחדים על דרכו של רווק צעיר החפץ לשאת גרושה לאשה. בתנאי שהתחתֵ־מיועד אינו מוכר ברבים ככתן. וכך קרה, שהרב שסידר את החופה והקידושין לא טרח כלל לברר אם החתן נימנה עם מישפחת כוהנים. שכן השם בן־אלישר, כמו השם גוטליב, לא עורר דאגה בליבו.

אך בן־אלישר בעצמו ידע את הסוד המישפחתי. הוא ידע שמישפחתו היא מישִ־פחת כוהנים, וגילה כי חוקי הדת המיִ־שנים עלולים להמיט צרות ולהערים קשיים על דרכם של אוהבים. וכאשר נאלץ לבִ־חור בין תקנות יבשות לבין האהבה — בחר באהבה.

כמה שנים מאוחר יותר, כשהתמנה הִ־אלוף מאיר עמית כראש המוסד, פרש בן־אלישר מן השירות במודיעין והתמסר כולו ללימודים. אז ארז את חפציו ויחד עם דיאנה עבר לג׳נבה, שם המשיך בלִ־מודיו במכון ללימודים בינלאומיים.

ובג׳נבה הכיר את ניצה. היכרות זו פתִ־חה פרק חדש בחייו.

אהבה במחתרת

ניצה, ילידת ירושלים, צעירה מבן־אלישר רק בשנים אחדות. כאשר נפגשו בג׳נבה, לפני יותר מעשר שנים, היתה נשואה בשנייה, ליהודי אמריקאי, ביולוג במיקצועו, שעבד במישרד השווייצי של ארגון הבריאות הבינלאומי.

האהבה ביניהם התלקחה כהרף עין. לדברי מכריו היתה זו אהבה־ממבט־ראשון. אך בהיות שניהם בעלי מישפחות ומטִ־פלים בילדים — עם גירושיה מבעלה הראִ־שון, רופא ישראלי שירד לארצות־הברית, נטלה עימה ניצה את בתם, שהיתה אז בִ־גיל 13 — שמרו על אהבתם בסוד. יתכן שהדבר לא הקשה על בן־אלישר, שהיה רגיל לחיים כפולים, בהיותו איש מודיעין בכיר. אך אין ספק שהאהבה במחתרת הקִ־שתה על ניצה, שלא היתה מורגלת בחייִ־סוד. היא הירבתה לצאת בחברה, תמיד הדורה בלבושה, ולהתרועע עם אנשי־שם.

הרעיון לשבור את המיסגרות המישפחִ־תיות הישנות ולהקים מישפחה משותפת ריחף בחלל עולמם של אליהו וניצה כבר בראשית היכרותם. אך במשך זמן רב ניסו להדחיקו ולהתאים את ארחות חייהם לסוִ־דם השמור. הראשון מבין השניים שנשבר היה דווקא הוא. לפני כחמש שנים גילה בן־אלישר את סודו לדיאנה אשתו — והתגרש. דיאנה המשיכה לשאת את השם בן־אלישר, עברה להתגורר בתל־אביב, והיא מועסקת היום כאחראית על יחסי־הציבור של חברת התעופה הצרפתית אייִ־פראנס. בן־אלישר שומר עד היום על קשר עם בנה, ניר־עם, שהפך בעצמו ראש מישפחה ואב לילדים, והוא נוהג בו כאילו היה בנו.

בן־אלישר לחץ על ניצה, לדברי מכריו, שתתגרש, כדי שיוכלו לצאת מן המחִ־תרת, לגלות את אהבתם ברבים ולהיִ־נשא כדת משה וישראל. אך ניצה, חרף אהבתה אליו, היססה ודחתה את ההכרעה פעם אחרי פעם. שכן להתגרש פעם שנייה ולהינשא בשלישית אינו מן הדברים הִ־קלים, שאנשים עושים אותם בלי מחשבה יתרה.

הבעייה החריפה לפני כשנתיים, כשמונה בן־אלישר לתפקיד הרם של מנכ״ל מישִ־רד ראש־הממשלה. מפעיל מיפלגתי עלום־שם כימעט, למרות שכיהן כדובר תנועת החרות, הפך פקיד בכיר ברום המעלה. ומה שיכול היה להרשות לעצמו מרצה במיִ־דרשה הלאומית של תנועת החרות — לחִ־יות עם אהובתו במחתרת — אין יכול להרשות לעצמו יד ימינו של מנחם בגין, העומד בראש ממשלת הכפייה הדתית הקיצונית ביותר שהוקמה אי־פעם בישִ־ראל. איש בצמרת המדינה לא ידע אומנם כי בן־אלישר הוא כהן, אך רבים, ביניהם שרים דתיים, ידעו כ יהאיש חי בגדר מה שנראה בעיני אבירי הכפייה הדתית כ„חיי חטא״.

נישואין במרחקים

כאשר התיישב בן־אלישר על כס המנכ״ל במישרד ראש־הממשלה, הבִ־נה ניצה כי שעת ההכרעה הגיעה ואין לדחותה. היא התגרשה מבעלה השנִ־והיתה נכונה להינשא לאהובה. אלא שִ־עתה, כאשר שני האהבים היו חופשיים לגמרי, החלו הפיקפוקים לקנן בליבו של בן־אלישר דווקא. לא שחדל לאהוב את ניצה ולא שתיכנן לחיות בלעדיה. להִ־פך — מאז גירושיה של ניצה מתגוררים השניים בדירה משותפת בירושלים וחיים כבעל ואשה לכל דבר. אך עתה, כשעטה גלימה ממלכתית, חשש מלחזור על התִ־גיל הקודם — להינשא לגרושה חרף היוִ־תו כהן. הוא לא חשש לעורר, אלא חשש לסבך את מנהיגו הנערץ עליו, מנחם בגין, בקשיים עם שותפיו הדתיים בקואליציה הממשלתית.

אלא שעזה מכל האהבה, וחזקה מכל חוק דתי שאיפתם של אוהבים להקים מישִ־פחה משותפת.

בצר לו פנה בן־אלישר אל אחותו ואל אחיו, המתגוררים בארצות־הברית מאז תום מילחמת־העולם השנייה. אלה הבטיחו לו, שאם יאות להינשא לניצה בעירם, פִ־לדלפיה, ימצאו רב כשר למהדרין, שישיא את שני האוהבים מבלי לחקור בעברם, כאילו היו פושעים מועדים, כפי שנהוג לעשות בישראל.

בן־אלישר נדר שלא לשקר ולא לזייף. אם יישאל — כך החליט — ייאמר את האמת: כהן הנני; אם לא יישאל על־ידי הרב — יאמר לניצה „הרי את מקוִ־דשת לי״ ויענוד טבעת לאצבעה.

מכריו גורסים, שגם אילולא היה כהן היה מתחתן, מן הסתם, בארצות־הברית, בִ־חיק מישפחתו, ולא בישראל, שבה אין לו קרוב ומודע. שכן האיש המופנם, שלעולם אינו מגלה סימני התרגשות או עצבנות, אינו שש לחגוג ולבלות בקהל רב ובהמוִ־לה רבה.

כך או כך, מנכ״ל מישרד ראש־הממשלה ידע, כי ברגע שבו יסיים הרב את הטכס יתפסו הנישואין גם אם יתגלה כי החתן כהן והכלה גרושה. במיקרה כזה ייגרמו לו, אולי, אי־נעימויות, אך את הנעשה אין להשיב.

האהבה ניצחה את חוקי הכפייה הדתית.

במדינה

(המשך מעמוד 50)

כשהוא יושב בבית־קפה בפתח־תיקווה, משם נלקח לחקירה. הוא סיפר כי בליל המיקרה ישן, ולא שמע מאומה. נודע לו על הרצח בבוקר, מפיהם של פועלים אשר עבדו בסביבה. השוטרים הבחינו כי בניגוד למינהגו, לא נעל ריאן נעלי־פלאדיום, אלא נעלי־ספורט רגילות, וגם בגדיו היו נקיים ומגוהצים, למרות שסיפר כי אלה הם הבגדים שלבש בלילה שעבר.

רק אישִ־משטרה מנוסה, בעל חוש בלשי, יכול היה להבחין כי הבחור בן ה־22 נראה מבוהל, ידיו רעדו וניכר בו שהוא מסתיר סודות אפלוליים.

לכן ביקש קאופמן לערוך חיפוש בביתו, והשומר הסכים. כאשר חזרו השוטר וה־צעיר מהחיפוש, ביקש ריאן לדבר עם קאופמן.

פיצוח בגאז. בתחילה סיפר עליילות־שודדים הידועות לו, ואשר הוא מוכן לגלותן למישטרה ולמנוע בכך שוד תכִ־שיטים גדול. אולם הוא הסתבך בדיבוריו, והחל מדבר על שותף.

אנשי המישטרה שהיו מודעים לעיקבו־תיהם של שני אנשים שנתגלו במקום הרצח, המשיכו בכיוון זה של החקירה, וכדי להקדים את חברו ולצאת מהעניין כמה שאפשר יותר נקי, החל ריאן להתִ־וודות על הרצח.

הוא סיפר כי הוא עומד להינשא, וזקוק ל־40 אלף לירות לשם כך. לכן עלה במוחו הרעיון לשדוד את מיפעלי־הספקה, שבקופתם חשב למצוא כסף רב. הוא גייס לשם כך את חברו, מוסטפא אחמד בן 19, ובערב הקודם יצאו קרוב לחצות, כשִ־תוכניתם היתה לסמם את השומר בגאז־בישול. לשם כך נטלו איתם מהמוסך בלון גאז בישול, ולפיתחו חיברו צינור־גומי גמיש.

הם נשאו את הגז עד למיפעלי תעשייה, עברו את הגדר, אולם בתוך המיפעל חזרו בהם, משום־מה, מתוכניתם המקורית. הם חזרו על עיקבותיהם, החזירו את בלון־הגאז למוסך, ובמקומו נטלו פטיש ושני איזמלים לפריצת הקופה במיפעל.

הם פרצו בבעיטה את דלת החדר שבו ישן השומר, וכאשר התעורר חיפשו בכליו נשק. הוא ניסה להתנגד, ואז הרים אחד מהם לבנה שהיתה במקום, והלם בראשו.

שיחזור כפול. מותו של השומר הבִ־היל אותם. הם שכחו את תוכניתם לפרוץ את הקופה, אשר היתה במיקרה ריקה באותו לילה, והסתפקו בנטילת 1300 ל״י, שמצאו בארנקו של השומר.

הם חזרו על עיקבותיהם, כאשר מוסטפא חולץ את נעליו בדרך, וממשיך בגרביים. הם קפצו על שער מוסך קוקה־קולה. אחִ־כך שתו תה ומוסטפא הלך לדרכו ואילו ריאן, השומר, הלך ליישן כמינהגו בחדר המישמר של המוסך, ובבוקר יצא משם כאילו לא קרה דבר.

בשעה 4.30 אחרי־הצהריים היתה בידי המישטרה הודאתו המלאה ברצח של השוִ־מר, ותיאורו ושמו של שותפו לעבירה. הוא נמצא בבית־קפה בפתח־תיקווה, שם עבד, והובא לתחנת־המישטרה.

הוא הודה מייד, אולם טען כי את הרצח הממשי בלבנה ביצע חברו.

תוך 24 שעות הצליחו לפענח רצח מיסִ־תורי, אשר בוצע על־ידי אנשים בלתי־מוכרים למישטרה, לגלות את הרוצחים ולקבל את הודאותיהם המפורטות ברצח.

מוות חסר־טעם. עבודתה המצויינת של המישטרה הקלה מאד את עבודת התביעה.

בשעת חצות, ביום ה־24 ביוני, יכלו אנשי המישטרה לשפשף את ידיהם בסִ־פוק, וללכת לישון אחרי יום־תקירות מפרך ופורה.

בשעה 7 בערב יצא צוות־מישטרה אחד עם ריאן לשיחזור במקום המעשה. כאשר חזרו לתחנה, יצא צוות שני לשם שיחזור עם מוסטפא.

התובע המתולתל ונעים־ההליכות, יהודה ויינשטיין, הציג את העובדות בפני בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, והשופטים דב לוין, ישראל גיל־עדי ונחמיה בר־החִ־ליטו, אחרי מישפט־זוטא קצר, לקבל את הודעותיהם של הנאשמים.

אפילו הסניגורים, סמי יונה וחיים קרסו, טענו רק בחצי־פה כי ההודאות נלקחו מלקוחותיהם באיומים. עבודתה של המישִ־טרה, במיקרה זה, היתה משכנעת ויעילה.

הסיכום: מישפט קצר אחרי חקירה מצויינת, ומוות חסר־טעם ותכלית.

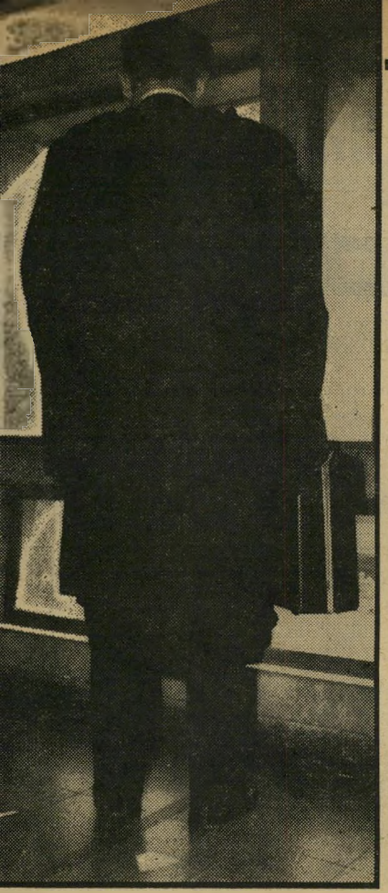

היה זה היום הקבוע למישפטו של שלמה מטמון. הוא נאשם באינוס. בין שני שוטרים שישבו לצידיו הביט הנאִ־שם במכונה העצומה והמסובכת שניצבה לפניו ואשר עמדה להכריע את דינו. סנִ־גורו שעמד לצידו לבוש חליפה רגילה החזיק בידו חבילה של חומר להזנת המִ־חשב. גם התובע שעמד ממול החזיק חבִ־לה דומה.

הטכנאי המפעיל את המכונה נטל את חומר הראיות שהגיש לו התובע. היו שם בדיקות דם וזרע ובדיקות רוק שנעשו בחשוד, וגם תוצאות הבדיקות של דגִ־מות זרע שנלקחו מבגדיה התחתונים של המתלוננת. היה סליל שהכיל את עדוִ־תה של המתלוננת ועדויותיהם של השוטִ־רים שעסקו בחקירה, גבו את העדויות ונטלו את הדגימות למעבדות. הוגש גם חומר שהתייחס לטביעת אצבעו של שלמה שנמצאה על דופן המיטה בדירה שבה בוצע האונס.

אחרי שסיים הטכנאי להזין את המחשב בחומר התביעה, הגישה ההגנה את ראיִ־תיה, שכללו את עדותו של שלמה, אשר הכחיש הכל וטען שליבי, ואת עדות ידִ־די חיים שקד, שנתן לו שליבי לאותו ערב.

כל העדויות הוגשו עם דו״ח של מכונת אמת שקבעה את מידת אמינותם של הִ־עדים, ועם דו״ח נוסף של מכונה שפותִ־חה בטכניון, הקובעת את אמינותן של עדויות לפי תדירות גלי הקול של העדים.

כל העדויות תורגמו לשפת המחשב עלִ־ידי עובדי בית־המישפט, והוכנסו למכונה בנוכחות הצדדים.

כדי להפעיל את המכונה לחץ הטכנאי על הכפתור המתייחס לעבירה המסויימת שבה נאשם מטמון, ואשר חזר אל המאגר של זכרון המכונה באשר לכל התקדימים המישפטיים שהצטברו במישפט הישראלי עד לאותו יום, בעבירת אינוס.

הצדדים לא נאלצו לחכות זמן רב, על המסך הופיעו אחרי כמה שניות התלטות המכונה.

השוואת העדויות הוכיחה כי שלמה ועדיו אינם אמינים, ואילו עדותה של המתלוננת נתקבלה כמהימנה. הבדיקות נשקלו ונמצאו מספיקות כדי למלא את דרישות החוק באשר לרכיבי העבירה ולזִ־הויו של הנאשם. שלמה נמצא אשם בִ־אינוס.

התובע הגיש רשימת הרשעות קודמות של שלמה, וטופס שהדגיש כי העבירה נעשתה תוך אלימות ושימוש בכוח ופגִ־עה במתלוננת.

הסניגור הגיש טופס שהכיל פרטים על מצבו המישפחתי של שלמה, ותלוש משִ־כורתו. אחרי שניות אחדות פלטה המכונה את העונש שנגזר על שלמה לפי מדיניות העונשים הנקוטה לעבירה המסויימת ולפי חומרתה. העונש היה חמש שנות מאסר בפועל ושתי שנות מאסר על תנאי.

צו מאסר ליווה את גזר־הדין ושלמה

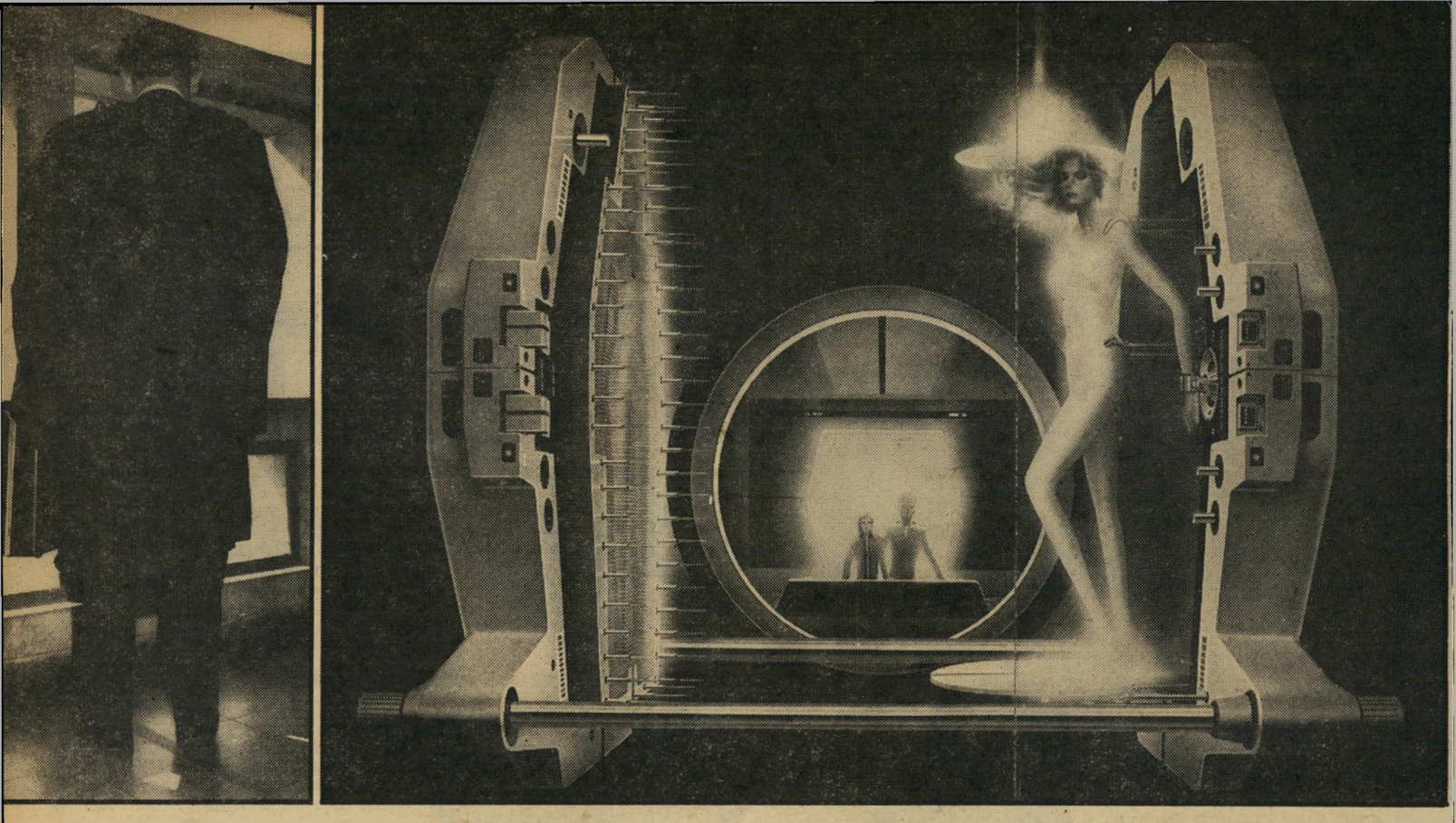

מכונת הצדק

הצעה מהפכנית של עורכת „העולם הזה"

לעניני מישפט: להעביר את מלאכת השיפוט

לפסים של מיכשור אלקטרוני מתוחכם

יצא בלוויית השוטרים לבית־הכלא שש דקות אחרי תחילת מישפטו.

צעדים ראשונים

אין זו עדיין הצעה קונקרטית, אולם סיפור זה אינו בלתי אפשרי לחלוטין.

שופט־השלום הראשי בתל־אביב, חיים שפירא, לא צחק כאשר שמע על כך. השופט הצעיר והפתוח לדעות מודרניות כבר חשב על צעדים ראשונים בכיוון זה.

לדבריו עומדת לדיון הצעה להפעיל מחשב בעבירות התעבורה הנקראות „עבירות ברירת קנס". מי שלא ישלם את הקנס שהוטל עליו, ואף לא יתייצב למועד שנקבע בטופס שקיבל, יורשע אותו מטית על־ידי מחשב, אשר יעשה לאחר מכן את כל הפעולות הדרושות לגביית הקנס ולהוצאת פקודת מאסר אם לא ישולם הקנס.

הדברים אינם מובאים, כמובן, כביקורת על השופטים במדינה. מרבית השופטים מרגישים הרגשת־יעוד עמוק בתפקידם המכובד, ועושים את עבודתם ביראת־קודש. אולם המישפט הוא אחד מהתחומים היחידים שאליהם כימעט לא הגיעה הטכניקה המודרנית. כמו לפני אלפי שנים, כך גם היום, יושבים שופטים רבים וכותבים בכתב־יד, באיטיות ובדייקנות, את כל העדויות המושמעות בפניהם, ואת החלטותיהם ופיסקי־דינם. הדבר מאריך ומסרבל את מהלך המישפט ומקשה על השופטים.

רק בזמן האחרון הוכנס לבתי־המישפט מגנגון המאפשר הקלטתם של מישפטים. אך זה שמור למיקרים מסובכים וחמורים במיוחד. ואז צריכים השופט והצדדים לחכות יומיים עד לפיענוח והדפסת הפרוטוקול, ובינתיים להיעזר בזיכרונם.

אפילו הלבוש המסורתי בבתי־המישפט לא שונה זה מאות שנים. הגלימות השחורות והרחבות הם שריד מעולם אחר, ורק הפיאות הלבנות והמתולתלות פינו את מקומן לשיער או לקרחת הטיבעית של הפרקליטים.

לפני שנים לא־רבות כוונה כל התנועה בכבישי המדינה ידנית על־ידי שוטרים. כיום היא כולה ממוכנת ומרוכזת במחשב מרכזי אחד, המתאם את זרימת התנועה ברחובות, מתחשב בשעות העומס וקובע את הגל הירוק.

הבנקים עברו גם הם למכונת החישוב ובמקום הפקידים עושים מחשבים את כל הפעולות של מוסד בנקאי מודרני בזמן קצר ובאופן מרוכז.

חברות־התעופה מעבירות למסכים הקרובים אל כל שער את כל הנתונים על הטיסות, ואפילו מזמינות כרטיסים ומקבלות תשלום בכרטיס־אשראי.

כל אלה הם רק דוגמאות מעטות לשימוש הנרחב במחשבים בכל תחומי החיים. אך בתחום המישפט, שהוא אולי החשוב ביותר, לא נעשה כמעט כלום.

האלה היא עיוורת

אם השפיטה נבדלת עד כדי כך, שאי־אפשר יהיה למכן גם אותה? התנאי הראשון לכך הוא פיתוחם של אמצעי־עזר יעילים, אשר יאפשרו לקבוע אמינותם של עדים ומיסמכים. כאשר תשתכלל מכונת האמת והמכונה לבדיקת קולות עד למצב של אמינות מוחלטת, כפי שקרה לטביעת־האצבעות, אפשר יהיה להזין את מימצאיהן, ללא חשש, במכונת־הצדק.

כיום נתונה ההחלטה אם עד הוא דובר אמת, בידי שופט בית־המישפט השומע את הראיות. זהו בדרך כלל בית־המישפט הנמוך. השופט בשר ודם מחליט לפעמים בין שתי גירסות סותרות ושונות, הנשענות שתיהן כהגיוניות וכסבירות. הוא עושה זאת על־ידי ניתוח העדויות ועל־ידי שימוש במאגר הניסיון שרכש בחייו, הכולל התניות רבות באשר לסימניו של דובר אמת ודובר שקר.

למחשב לא תהיינה דעות קדומות. הוא יקבל את המימצאים ויתן להם את המישקל המתאים. המחשב הריהו בעצם הסמל המודרני של אלת־הצדק. זו מתוארת תמיד כאשר צעיף מכסה את עיניה לבל תפלה בין עשיר לדל, בין נשוא־פנים לחדל אישים, לא תראה משוא־פנים לקרובי־משפחה וידידים, או תתעב שונאים ונודניקים.

המכונה לא תסבול ממוראה של סמכות, לא תירצה קידום מיקצועי, פירסום וכבוד אישי. היא לא תסבול מכאב־בטן ומכאב־ראש, שיעיבו על שיפוטה באותו יום, ולא תאבד את סבלנותה אחרי 15 שנות שפיטה רצופות.

למכונה לא תהיינה דעות מוסריות, דתיות או פוליטיות, אשר יפגמו באובייקטיביות הדרושה למישפט. והעיתונים ואמצעי־התיקשורת יוכלו לדווח כרצונם על כל מישפט המתנהל. המכונה לא תושפע מדבריהם.

היכן חוש־ההומור?

מעידה נוספת וחשובה היא מניעת עינוי־דין למתדיינים. יהיה רק צורך באיסוף הראיות ובתירגומם לשפת המכונה, ואז, במעמד אחד, תוך דקות ספורות, יוכרע הדין. נאשמים לא יישבו בימעצר תקופות ארוכות. חילוקי־דיעות כספיים יוכרעו לפני שהאינפלציה תהפוך אותם חסרי־משמעות.

מי שיחשוש להרחיק לכת, ולהפוך את המישפט כולו מכונה חסרת־לב, יוכל ללכת בדרך־הביניים. להשתמש במכונה בשלב הכרעת־הדין, כיוון ששלב זה הוא שלב כימעט מתימטי. יש נוסחה מישפטית מסויימת, אשר בהתמלאה היא נותנת תוצאות מישפטיות מסויימות. ואת השלב של גזר־הדין במישפט פלילי אפשר להשאיר בידיו של שופט בשר ודם, כדי להעניק במידת הרחמנות והחסד והזיקה לצדק, אשר אולי יחסרו למכונה. כאן יהיה המקום להתחשב במניעים נעלים, במצב־בריאות בלתי־תקין, ובעוד גורמים אנושיים, שתמיד יישארו אקטואליים.

ולמהדרין אפשר להשאיר על כנו את בית־המישפט העליון, בצורתו הנוכחית. שופטי בית־המישפט העליון כולם מורמים מעם. הם יוכלו להמשיך ולכוון את המישפט לפי רוח התקופה. יוכלו לקבוע מדיניות־עונשים, ואולי לעזור לבית־המחוקקים בעידכון החוק. הם יקבעו את התקדימים אשר יזינו את המכונות.

הבעייה האחת, שהעלה השופט שפירא, היא כי המחשב יעלה הרבה יותר משופטים בשר ודם. המחשב גם יחסר את חוש־ההומור הידוע, המציין כמה מהשופטים הוותיקים והטובים במדינה.

אילנה איון

דן פיינרו סוקר את הסרט המצרי

שזכה בפרס השני בפסטיבל ברלין

אלכסנדריה מדוע?

הציונות הבוגדנית

בני המישפחה היהודית של שרה, בורחים ממצריים, מפחד הגרמנים המתקרבים. שרה, הסוציאליסטית, יולדת לאהובה המוסלמי ילד ורואה בבני־המשפחה — בוגדים.

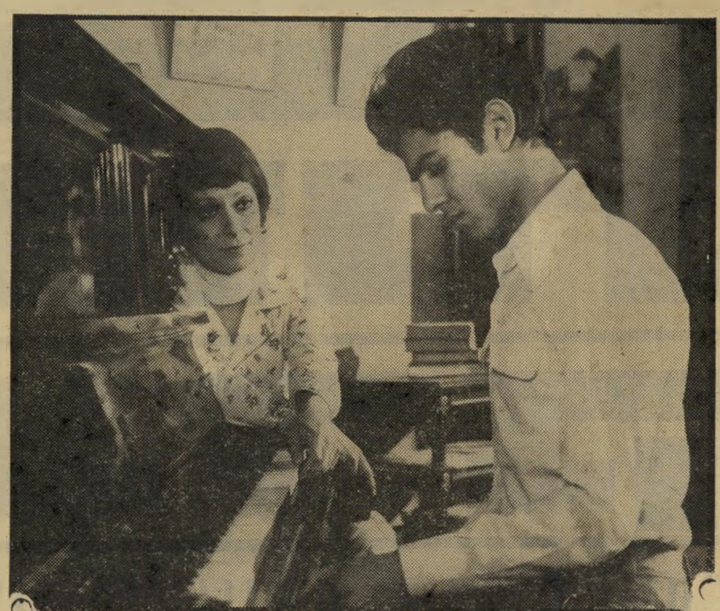

הנימה האוטוביוגרפית

גיבור הסרט אלכסנדריה מדוע, יחיא יוסף שאהין וזכרונותיו. שאהין כמו גיבורו היה כבן 16 בעת מילחמת העולם ה־2.

לא כך יום זוכה סרט מצרי לפרס בפסטיבל בינלאומי חשוב. ואין זה פלא. התעשיה המצרית ידועה אמנם כתעשיה מפותחת, אבל היא ממוסחרת להחריד, מתמחה במלודרמות, ריקודי־בטן ופנטסיות, לתצרוכת פנימית בלבד. אבל אם בכל זאת קיבל הקולנוע הזה פרס, אין איש הראוי לו היום יותר, בין קולנועי מצריים, מיוסוף שאהין. איש זה השתדל בהתמדה, במשך שנים ארוכות, לעשות סרטים שידברו אל הקהל הרחב והקהל המובחר גם יחד, סרטים שמלבד היותם בידור להמונים, יאמרו גם משהו על המצב הפוליטי והנפשי של האומה שבתוכה צמחו.

אלכסנדריה מדוע, הסרט שזכה לפרס שני בפסטיבל ברלין השנה, הוא שיאם של מאמצים אלה. זהו סרט רב־משתתפים, הפורש יריעה רחבה של אורח החיים בעיר הנמל המצרית הגדולה בתקופת מילחמת־העולם השניה, אבל מתכוון למעשה לדבר על מצריים, המצרים ויחסם אל העולם החיצוני — לא רק באותם הימים אלא גם בתקופתנו.

שלדו של הסרט הוא אוטוביוגרפי. שאהין עצמו, שהיה באותה תקופה בן 16, חלם חלומות עזים על קאריירה בימתית כשחקן, וכל שאיפתו היתה להגיע לבית־ספר דרמטי מכובד, מעבר לים. אלא שיחד עם סיפורו של שאהין ושל חבריו בני גילו, תלמידים בגימנסיה, נשזרת בסרט מערכת סבוכה ורבת דמויות, המשקפת את הלך הרוחות באותם ימים.

מן העושר האנושי העצום המתגלה בסרט זה, ומן התנועה הקדחתנית המוצגת בו ללא הרף, כאילו הצופה נמצא בלבה של קסבה הומה־אדם. שאהין עשה מאמצים כנים שלא להתייחס לאף אחד כאל קריקטורה של יצור אנושי, אלא למצוא את האמת והרגש שמסתתר גם מאחרי החזית הפחות סימפטית. הוא גולש לא פעם מן המציאת אל הדמיון ובחזרה, לא תמיד תוך מתן הסבר מלא לצופה.

אבל מלבד זאת, צריך לקלוט את הדברים המיוחדים שאומר שאהין בסרט, בצורה ברורה לגמרי. למשל: בעיני המצרים לא היה פסול בנצחון הגרמנים במילחמת העולם, ורבים מהם המתינו בכליון עיניים לצבא רומל שיבוא ויכבוש את אלכסנדריה. בדרך זו, חשבו, יוכלו להיפטר מן הכובש הבריטי השנוא. או, למשל, שבני־נוער רבים, שלא השלימו עם המצב הנתון במצריים ורצו לשנותו בכל מחיר, פנו לאפיקים לאומניים במקום להבחין בעוותים החברתיים הבסיסיים, שהם בעצם הפגע האמיתי של החברה המצרית.

דוגמה אחרת: הישועה אינה יכולה לבוא מכיוון הדת, משום שכוהני הדת,

הפחה

השחקן פאריד שאוקי כאחד המנהיגים העשירים העושק עניים בכפפות לבנות ופועל עם הבריטים.

מצד אחד, מישפחתו של יוסוף (או כפי שנקראת הדמות בסרט, יחיא). האב הוא פרקליט בעל חזון, אשר משום כך לא השכיל לנצל את המילחמה כדי להתעשר. בגללו שוקעת המישפחה כולה, שהיתה מישפחה בורגנית אמידה, למצב של מצוקה כלכלית. האם, הבן, האחות והדודה, שגרים בצוותא, נקלעים למבוכה ובושת־פנים. בקביל להם אפשר לעקוב אחרי הגנבים הקטנים והפושעים ברחובות, המוכנים לעשות הכל למען הכסף, ואחרי אידיאליסטים עשירים, שמנסים לנהל מילחמה נגד הכובש הבריטי — מילחמה בכפפות לבנות — כשהעבודה השחורה נעשית על־ידי הזולת. סטודנטים צעירים מנסים לארגן חטיפה של צ'רצ'יל, כששמועה מוגזמת לאוזניהם שהוא צריך להגיע לאלכסנדריה. נערה יהודיה מנסה להראות להם שהמאבק האמיתי היחידי הוא בין העשירים ולבין העניים ולא בין בני אומות שונות. חייל בריטי שיכור חושף את הריקנות הרעיונית שמאחרי המילחמה האידיאולוגית־כביכול של הבריטים בצפון־אפריקה.

ציונים בחיפה

הסרט כה עמום בדמויות ועלילות־משנה, עד שקשה לעתים לעקוב אחריו. מרוב משתתפים הוא נאלץ לא פעם להסתפק באיפיון שטחי או במציאת פיתרון דרמאתי למצב נתון, שהוא שיגרתי או דל מדי. עם זאת, קשה שלא להתרשם

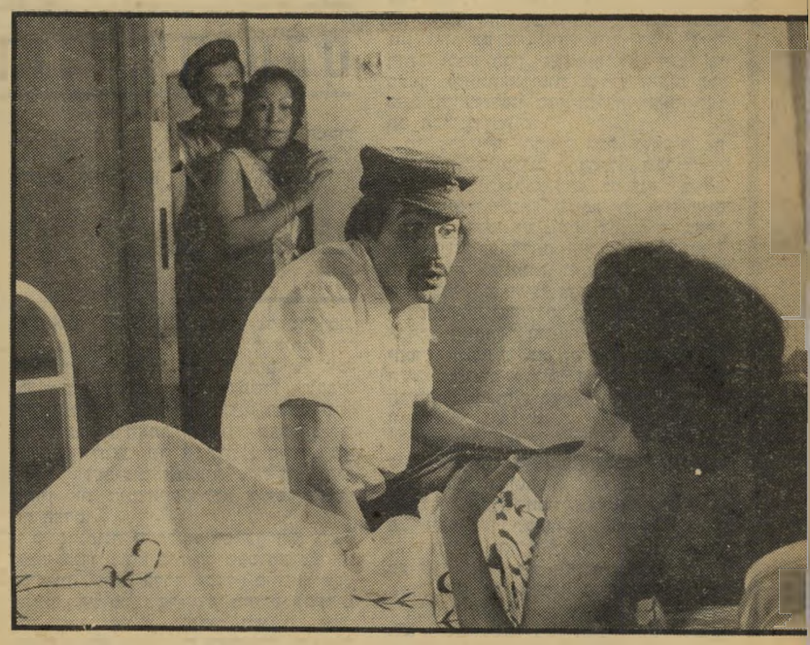

הגנב האלגנטי

בתוך הסיפור האישי של יחיא שזר הבמאי ביקורת חברתית ותיאורים הומוריסטיים של הגנבים הקטנים ופרחחי הרחוב המוכנים לעשות הכל למען הכסף. בתמונה גנב מוצא מיקלט במיטת יצאנית.

פה, הופכים להיות ציונים, ולמעשה בוגדים בצורה זו בחלומות האחווה ושיוויון של שרה וחבריה. אך שרה עצמה חוזרת למצריים.

בפי אחת הדמויות שבסרט שם שאהין את המפתח להבנת המצב כולו: הנפט הוא שמביא עושר וממיט אסון על המזרח התיכון. הכסף זורם. אבל כל עוד תהיינה החברות האמריקאיות הגדולות מעוניינות בזהב השחור, יונצח מצב המריבה לעד, כי במצב כזה הן מופיעות כמלאך הגואל.

קופה רושמת במידבר

מעניין לראות כיצד מתאר שאהין את חיי הגיבור הצעיר שלו, באלכסנדריה של שנת 1942. פולחן הקולנוע האמריקאי הוא בשיאו, אסתר ויליאמס היא כוכבת נערצת והצעירים נדחסים לאולמות האפלים כדי לראות את אמריקאי בפאריס (כאן חל בילבול כרונולוגי מסויים, כוכבת השחייה האמריקאית החלה את דרכה רק באותם הימים, ואילו אמריקאי בפאריס הופק כמה שנים אחרי המילחמה). לצד פועלים שובתים מוצג עושרם של המנהיגים המסורתיים, המשתפים פעולה עם האנגלים ומארחים את שגרירה של לונדון כבן־בית.

יתכן שהסצנה המאפיינת ביותר את מצבה של מצריים, ומבחינות רבות את מצב העולם השלישי כולו, בא לידי ביטוי בהצגה שמעלה גיבור הסרט בבית־ספרו. לכבוד שגריר בריטניה, מתוך תיקווה שיזכה כתוצאה מכך במילגה.

ההצגה, מעין אוסף של מערכוני־בידור, ממחישה בלעג ובזווית עקומה את כל הצדדים הלוחמים של אותה תקופה, את האנגלים ואת האיטלקים ואת הגרמנים, שמצדיעים בצורה גרוטסקית לנאום היטלרי מגוחך. אף אחד מן המעורבים אינו זוכה ליחס מועדף. התשובה לכך באה במערכון אחר: שני מצרים יושבים בלב המידבר. ליד קופה רושמת. עובר לידם אנגלי, הם גובים ממנו דמי מעבר. עובר לידם איטלקי, הם גובים גם ממנו דמי מעבר. וכן הדבר ביחס לגרמני. עובר־אורח אחד מתרעם וטוען שהוא מצרי, ואז מוכנים השניים לעשות לו הנחה ולגבות ממנו רק חצי מחיר. האם משום כך כה קשה לעולם השלישי לצעוד קדימה?

במסיבת העיתונאים שנערכה לאחר הצגת הסרט התגלה יוסוף שאהין כאיש מפוכח, שיודע כיצד לענות בתום־לב מבלי להסתבך. הכל יודעים שהוא נימנה על אותו זרם פרוגרסיבי במצריים שאינו רואה תמיד בעין יפה את יוזמות הנשיא אל־סאדאת. עיתונאים יודעים לספר שבכל פעם, כשהוזמנו לבוא ולסקור את הקולנוע המצרי, אורגנה להם פגישה עם שאהין רק אם ביקשו זאת במיוחד, אחרת לא היו מזכירים אותו כלל. הסרט שלו לא נשלח לפסטיבל על־ידי מצריים, כי אם על־ידי המפיקים עצמם, שהגישו את מועמדותם. ואין זה פלא. הצנזור המצרי עוד לא ראה עד היום את המוצר המוגמר, שבמיקרה, או שלא במיקרה, פותח בצרפת. אמנם, טוען שאהין, גורמים ערביים אחרים רבים הביעו תמיכתם בסרט, אבל לצנזורה הרשמית עוד לא הגיש אותו. אולי קיווה, בלי לומר זאת, שתגובה אוהדת בברלין תעזור לו לעבור את מחסום הצנזורה.

„ללא עזרה אלג'ירית," הוא ממשיך ומספר לעיתונאים, „אין כל סיכוי לעשות היום סרטים כאלה במצריים. אפילו התעשיה המסחרית עומדת בפני משבר, לא כל שכן סרטים כאלה. מה עוד שההפצה שלנו ניצבת עתה בפני קשיים גדולים. לא רק שמציגים את הסרטים שלנו בישראל, מבלי שקונים אותם אצלנו, אלא גם אחינו העשירים מימין דואגים לגנוב לנו את הסרטים על גבי קאסטות ובלי לשלם לנו פרוטה, ואחינו המיליטנטים משמאל דורשים שנמכור להם את הסרטים בזול, רק משום שהם מיליטנטיים. בתנאים כאלה קשם לקיים תעשיה."

העיתונאים חוזרים וחוקרים אותו על מדותם. הכל יודעים שסרט קודם שעשה, הדרור, שדיבר גלויות על מעשי שחיתות בצמרת, לפני מילחמת ששת הימים, נאסר להצגה במצריים במשך תקופה די ארוכה. האמנם הוא עשה אותו בכוונה כך? „למרבה הצער, רבים מחברי בעולם השלישי אוהבים להיות קדושים מעונים. אני איני כזה. צריך להיות טיפש כדי לעשות בכוונה סרט שייאסר. בסופו של דבר, סרט שהקהל אינו רואה אותו, אינו קיים."

הקהל, בעיניו של יוסוף שאהין, הוא זה שצריך לראות את הסרטים וצריך לרדת לעומקם. „כשאיני מצליח להעביר את המסר שלי, אין זה משום שהקהל אינו נבון די הצורך, אלא משום שאני נכשלתי במשימתי. אני סומך על העם שבו גדלתי, ולכן לא אעשה אף פעם סרטים מחוץ לארצי ולמולדתי." וזאת, למרות הקשיים הרבים, הכספיים והפוליטיים גם יחד, שעליהם רמז ולא תמיד במעורפל.

אבל, בסופו של דבר, אם אלכסנדריה צנזורה. הכל יודעים שסרט קודם שעשה, הדרור, שדיבר גלויות על מעשי שחיתות בצמרת, לפני מילחמת ששת הימים, נאסר להצגה במצריים במשך תקופה די ארוכה. האמנם הוא עשה אותו בכוונה כך? „למרבה הצער, רבים מחברי בעולם השלישי אוהבים להיות קדושים מעונים. אני איני כזה. צריך להיות טיפש כדי לעשות בכוונה סרט שייאסר. בסופו של דבר, סרט שהקהל אינו רואה אותו, אינו קיים."

הקהל, בעיניו של יוסוף שאהין, הוא זה שצריך לראות את הסרטים וצריך לרדת לעומקם. „כשאיני מצליח להעביר את המסר שלי, אין זה משום שהקהל אינו נבון די הצורך, אלא משום שאני נכשלתי במשימתי. אני סומך על העם שבו גדלתי, ולכן לא אעשה אף פעם סרטים מחוץ לארצי ולמולדתי." וזאת, למרות הקשיים הרבים, הכספיים והפוליטיים גם יחד, שעליהם רמז ולא תמיד במעורפל.

אבל, בסופו של דבר, אם אלכסנדריה מדוע הצליח, לא היה זה בגלל המסר הפוליטי, אלא בגלל הרגישות האנושית. אדם שאינו רוצח אדם אחר, מפני שהוא מגלה כיצד הרעיונות האבסטרקטיים מתמסמסים כשנרקמים יחסים אישיים, צעיר שחלומו חזק מכל. רגעים קטנים ואנושיים כאלה מעניקים לסרט את המימד האמיתי שלו. „הבאתי לאמי בקבוק משקה ועודדתי אותה להיזכר בימים עברו," סיפר שאהין, שהוא נוצרי ולכן השתיה אינה חטא במישפחתו. פרטים רבים מסיפורי האם מצאו את דרכם אל תוך הסרט. כך גם התמונה האחרונה, מנותקת מכל מסר פוליטי, היכולה להתאים לא רק לסרט על אם מצריה, אלא גם לסרט על אם יהודיה: הגיבור, נער בן 16, בדרך ללימודי דרמה בפאסאדינה. המישפחה בחוף מוחה דימעותיה ומנפנפת אליו. האם מרימה ידיה כלפי מעלה ועושה תנועת מיספריים באצבעותיה, כדי להזכיר לו: „כשתגיע לאמריקה, אל תשכח להסתפר." וכי יידישע מאמע היתה נוהגת אחרת?

השאבאב אדישים

צעירים במצריים של מילחמת העולם ה־2: במקום לגלות התעניינות בגורלם העומד ערפל ובמצבה הפוליטי והחברתי הרעוע של המדינה, משתעשעים בסיפורי הרפתקאות על אחד מחבריהם, גנב אלגנטי. השאלה מי ינצח ומי יובס במילחמה, ומה עשוי לקרות אם אכן יכבשו הנאצים את מצריים לא הדאיגה אותם. להיפך: רבים חיכו בכליון עיניים לכניסת צבאותיו של רומל, אחרים פנו לאפיקים לאומניים מוטעים.

ההצגה הגדולה

יחיא — השחקן מוחסן מוחיאדין (במרכז) מעלה בבית־ספרו פארודיה על הצבאות הנילחמים זה בזה ומציג בלעג את הצבא הנאצי המאיים לכבוש את אלכסנדריה. הסרט מתחיל בנימה פארודית בשילוב תמונותיו של היטלר הנואם, על רקע פצצות מתפוצצות ונוף שלו.

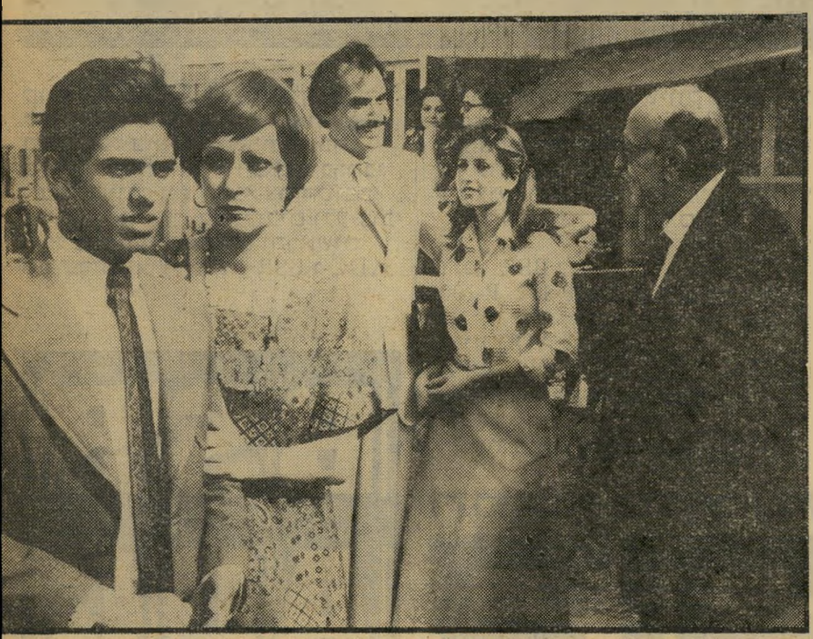

מעמד הסיום

למרות המסר הפוליטי הבולט מצטיין שאהין ברגישות אנושית המעניקה לסרט **אלכסנדריה מדוע** ממד אמיתי: בסוף מלווה את הגיבור שחלומותיו עומדים להתגשם, המישפחה שיצאה לעזרתו.

הידעת כי מיליון פטיפונים נמכרים בעולם ע"י BSR מידי חודש. עובדה!

קונצרן ADC/BSR מגיש לך מצעד להיטים של הציוד הסטריאופוני המשוכלל ביותר שהכרת עד כה. מיליוני רוכשי BSR ו־ADC ברחבי תבל מהווים את ההמלצה הטובה ביותר לעמידות, לשכלולים ולעיצוב החדיש של הפטיפונים והראשים הסופר־מקצועיים של BSR ו־ADC.

חברת "סופרסוניק שיווק בע"מ" הינה היחידה המייצגת בישראל את קונצרן BSR על כל שלוחותיו, דבר המאפשר לך להתאים לעצמך פטיפון או ראש מקצועי מתוך סידרת המקצועיים של BSR והסופר־מקצועיים של ADC.

דגמי BSR לבחירתך:
P-183, P-184, P-182, P-200.

דגמי ADC לבחירתך:
QUARTZ 1700 DD, 1600 FG, 1500
QUANTA 500, 600, 700

להשיג בחנויות סטריאו מובחרות.

כשאתה רוכש פטיפון BSR שים לב:

- לבסיס ולמכסה החדישים שעיצובם המיוחד נועד לאפשר פעולה שקטה ביותר של המכשיר.
- לסמל BSR או ADC המקורי המוטבע על בסיס הפטיפון.
- לראש ADC המותאם לזרוע.
- לתעודת האחריות המקורית של "סופרסוניק שיווק בע"מ" אלה ואחרים מבטיחים לך מכשיר מקורי ומדוייק, מעבדת שירות ארצית עם מלאי חלפים מקוריים ובעיקר — מחיר סביר ביחס לאיכות גבוהה, המאפיין את כל המכשירים מסידרת ADC/BSR.

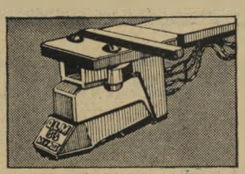

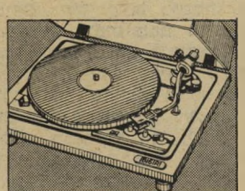

מיובל

BSR
ADC

הסופר מקצועיים של

סופרסוניק

תל אביב, שד' רוטשילד 63, טל. 294591.

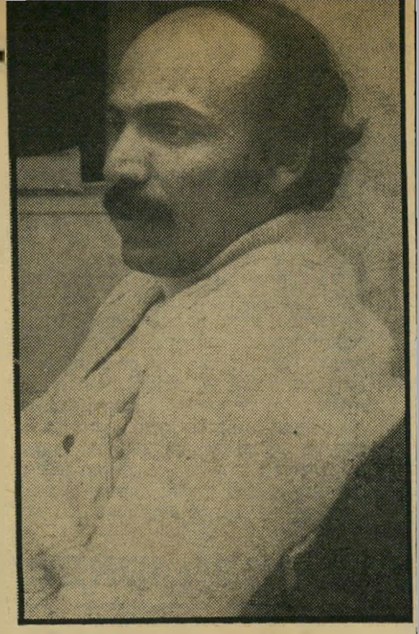

ראש מועצת ראש־העין, יוסף מלמד, עומד להכנס לכנסת כח"כ מטעם אגודת ישראל, ומתנגדיו חוששים שיזכה בחסינות

חקירה נגד ח"כ בדרך

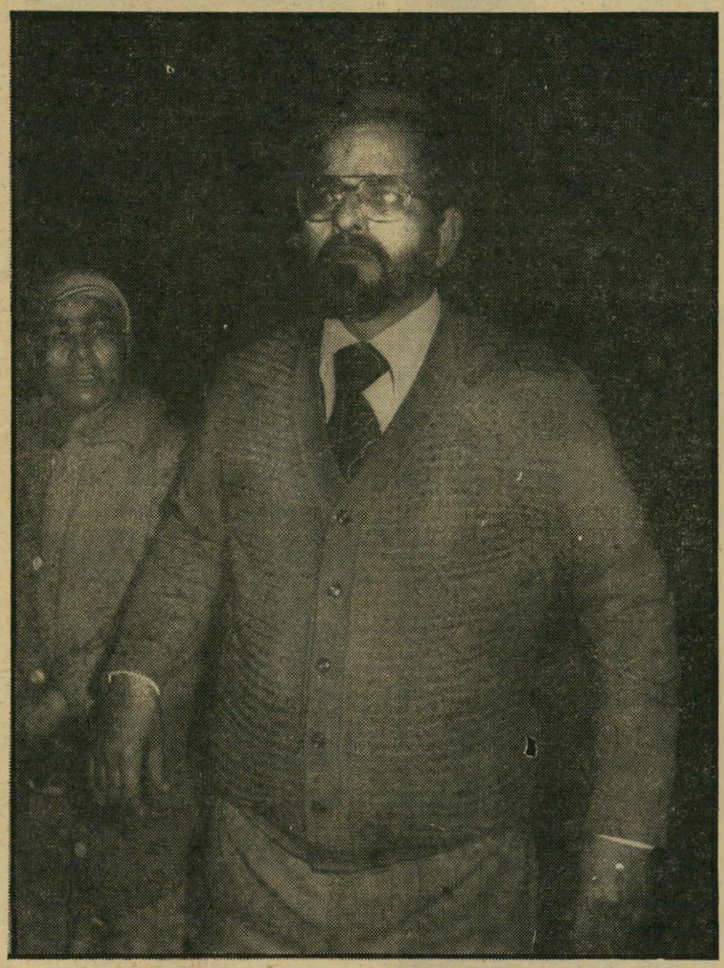

מכתב פנחס
תלונות למישטרה

ה עיירה ראש־העין מחזיקה בשיא ארצי בשני תחומים: במיספר מקרי האונס־הקבוצתי ובמיספר בתי־הכנסת, יח־סית למיספר תושביה. בעיירה בת 12 וחצי אלף התושבים, שהיתה בשעתו מעברה ל־עולי תימן, יש כ־120 בתי־כנסת, בממוצע בית־כנסת אחד לכל מאה תושבים. אך שמה עולה לכותרות דווקא בגלל מקרי האונס־הקבוצתי המתרחשים בה בשנים האחרונות.

עתה עתידה ראש־העין לשוב לכותרות בנושא שיגרתי יותר: חקירת חשד של שחיתות במועצה המקומית. הפרשה יכו־לה היתה להיראות כחלק מהכרוניקה המו־ניציפאלית, לולא עמד במרכזה ראש־המו־עצה, יוסף מלמד, שהוא גם חבר־כנסת בפוטנציה.

יוסף מלמד הוצב במקום החמישי ברשי־מת אגודת־ישראל לכנסת, שארבעה הרא־שונים בה נבחרו כח"כים. על פי הסכם הרוטציה, עליו הוכרז אחרי הבחירות, צריך מלמד להחליף את המועמד מספר ארבע, ח"כ שלמה יעקוב גרוס, אחרי חצי קדנציה. בעוד חודשיים צריך ההסכם להכנס לתוקפו ויוסף מלמד צריך לתפוס את מקומו של גרוס.

אלא שעל פי מצב העניינים עתה, ספק אם החילופים אומנם יתבצעו. „אם ירצה השם, אכנס לכנסת," אומר יוסף מלמד. לעומתו טוען אחד ממנהיגי אגודת־ישראל, הרב מנחם פורוש: „לא יהיו חילופין! אני אומר זאת במלוא האחריות."

ראש־מועצה כ„אדם מוזר"

ח קירת החשדות נגד ראש מועצת ראש־העין, יוסף מלמד, החלה לפני כשנה וחצי, בעקבות החשדות שהעלה נג־דו איתמר פנחס. פנחס גבה־הקומה גדל בראש־העין, ועתה כותב בעיתון מקומי.

מספר איתמר פנחס: „במהלך עבודתי הסתבר לי שראש־המועצה הוא אדם מוזר. „התחלנו לאסוף חומר. הצטרף אלי אב־רהם חביב, ראש ועד־ההורים של בית־הספר. בהמשך פנינו למבקר־המדינה. תוך ארבעה חודשים פורסם הדו"ח שלו."

בדו"ח מבקר־המדינה נקבע כי במועצת ראש־העין נמצאו חריגות בתחום סדרי המינהל התקינים. אי־הסדרים שצויינו ב־דו"ח כוללים חוזה שחתם מלמד עם בן־דודו להתקנת רמקולים, עבודת גיזום ש־מסר ראש־המועצה לגיסו, שתי עבודות שגמסרו ללא מיכרז, מסירת חמש עבודות לאחזקת רשת־המים לאחיו של ראש־המועצה.

כן מציין הדו"ח כי נתגלו „ליקויים רבים בעלי מישקל... במסירת עבודות לקבלנים, בהתחשבנות עמם ובניהול משק־הכספים."

יוסף מלמד לא התרגש ביותר מהאשמות שהוטחו נגדו. נגד מבקריו מבית הגיש תביעות־דיבה. עד היום הגיש ראש־המו־עצה שש תביעות־דיבה, מהן שתיים נגד איתמר פנחס, אחת נגד חבר המועצה מר־דכי יצחרי, אחת נגד סגן־אלוף (מיל.) מנ־חם עמוסי, מתחרהו בבחירות, ושתיים נגד מנצור חתוכה ויצחק מקטיר, חבר ארגון סטודנטים מקומי.

לכל טענה יש למלמד תשובה מוכנה. על ההאשמה בדבר חלוקה בלתי צודקת של כספי קמחא דפסחא הוא אומר: „מדובר בסך הכל בסכום של 50 אלף ל"י. אז מה הרעש?" הוא סבור כי מאחרי הביקורת החמורה נגדו עומדים מתנגדיו הפוליטיים. „זה הכל עניין של המפד"ל נגד אגודת־ישראל, שנאה אישית ונקמנות."

חודשיים לפני הבחירות המוניציפאליות האחרונות פנו מבקריו של מלמד בתלונה למישטרה על מעשיו בתוקף תפקידו כ־ראש־המועצה. אז נאמר להם כי על פי הוראת שר־הפנים אין המישטרה יכולה לחקור מועמדים בבחירות עד שיסתיימו הבחירות. בבחירות נבחר מלמד שוב כ־ראש־מועצה. אבל יחד עם בחירתו החלה גם חקירת המישטרה.

„עבד כמו כלב וקיבל כסף"

מ תברר כי שמו של יוסף מלמד אינו חדש לחוקרי היחידה הארצית לחקי־רת הונאה במטה־הארצי של מישטרת־ישר־אל. עוד בסוף שנת 1977 פתחה המחלקה בחקירה נגד מלמד, שנחשד במעורבות ב־פרשת שריפת מכוניתו של חבר מועצת ראש־העין, יוסף יחיאל.

בידיעת ראש מחלקת־ההונאה, בנימין זיגל, ופרקליטת מחוז המרכז, שרה סירו־טה, הובטח מעמד של עדי־מדינה נגד שניים מאנשיו של מלמד לשעבר, דן עצ־מון ושלמה חלא.

סיפר דן עצמון: „מלמד נתן לי כמה עבודות של המועצה בלי מיכרז ובלי כלום. הייתי מגיש לו חשבונות והוא היה חותם. לפעמים לא הייתי עושה את העבודה בכלל. היה לי חוזה לנקות רחובות. אף פעם לא ניקיתי ותמיד שילמו לי."

על דבריו של עצמון הגיב מלמד: „זה שקר וכזב. הבחור הוא עבריין ושקרן גדול. הוא עבד כמו כלב וקיבל כסף. כל רחוב שניקה נבדק על־ידי פקח של המו־עצה ועל כל חשבון יש חתימה שלו. אם עצמון לא עבד — אז שיאשימו את הפקח שאישר."

עד־מדינה עצמון „נשלחתי לשרוף מכונית . . ."

אומר עצמון: „נכון. פעם ישבתי בבית־סוהר. אבל זה בגלל שנתתי מכות לאנ־שים בהפגנה שהוא שלח אותי לפזר. פעם שלח אותי לשרוף מכונית של יחיאל יוסף, שהתנגד לו במועצה. הוא גם רצה שאח־טוף אותו כדי שלא אבוא להצבעה. בסוף הוא ביטל את העניין לא יודע למה."

מגיב מלמד: „עצמון הוא עבריין עם 14 תיקים במישטרה. היריבים שלי הציעו לר־כסף כדי שיעיד עדות־שקר. אחר־כך הוא בא אלי ואמר לי שאם אסדר שיבטלו לו את כל החובות הוא יעיד לטובתי."

על כך, דן עצמון: „נכון, ישבתי בבית־סוהר. אני אדם חם מזג. אבל זה לא חדש. מלמד בעצמו ביקש ממני לעשות עבודות לא כל כך נקיות, בעיקר לפני הבחירות. כשהעניינים התחממו הלכתי מרצוני ל־מישטרה ונתתי עדות אחרי שהבטיחו לי חסינות."

חסינות הובטחה גם לקבלן שלום חלא. חלא מסר למישטרה עדות, לפיה ביצע עבודה בביתו של מלמד בשווי של רבבות ל"י, כשמלמד משלם רק עבור החומרים ומבטיח לאשר לו עבודות מטעם המועצה המקומית.

„מי זה בכלל שלום חלא?" מגיב מלמד על האשמותיו, „חתיכת כלום. הכל בלוף אחד גדול. צחוק ועלילה. הוא קיבל שכר מלא ואפילו יותר ממלא. אז אמרתי: ‚מי־לא, שיהיה לו לבריאות.' לא היתה לי שום טובת־הנאה ממנו. הוא משקר. סיפר־תי למישטרה את הכל. אני נתתי לו תמו־רת העבודה 8,500 ל"י. הוא העביר את העבודה לקבלן מישנה ושילם לו 3,200 ל"י. אז מה, אני עשקתי אותו?"

על מנת לבדוק את הפרשה ביקרו חוקרי המישטרה בביתו של יוסף מלמד. לפי המידע שבידיהם היה שווי עבודות השיפוצים, שבוצעו בביתו של מלמד, כ־100 אלף ל"י. חלא, על פי העדויות, קי־בל רק סכום סמלי והבטחה שיסופקו לו עבודות מטעם המועצה בסכומים גבוהים. בשאילתה שהגיש לשר־הפנים, ביקש לא מכבר ח"כ מאיר פעיל לדעת, האם נכון שחלא קיבל מהמועצה עבודות בשיעור כספי של 400 אלף ל"י? שר־הפנים טרם השיב על השאילתה. לעומת זאת טען מל־מד כי בשנה וחצי האחרונות לא ביצע חלא כל עבודות עבור המועצה־המקומית.

חוקרי המישטרה צילמו את השיפוצים שבוצעו בביתו של מלמד, על מנת לקבוע את שוויים. כאשר תסתיים החקירה במח־לקת ההונאה של המטה־הארצי, יועבר חו־מר הראיות, שהצטבר בתלונות תושבי ראש־העין נגד יוסף מלמד, לפרקליטות, על מנת שזו תקבע אם יש מקום להעמדתו לדין.

כתוצאה מכך ניצבים עתה ראשי אגו־דת־ישראל בפני דילמה חמורה: האם למ־נוע את כניסתו של מלמד לכנסת ובכך לסייע למתנגדיו בראש־העין? או לקיים את הסכם הרוטציה ולהסתכן באפשרות התיאורטית, הקיימת שעוד ח"כ, בנוסף ל־ח"כ שמואל רכטמן, שהוא גם ראש־מוע־צה, יועמד לדין על מעשים שעשה בכהו־נתו המוניציפאלית?

מלמד עצמו משוכנע כי לא יועמד לדין. „מי שמפיץ את השקרים אודותי," אמר השבוע, „הוא מטורף והאמת סופה שתצא לאור."

תחתוני פורים

ע בר זה חג־פורים ואני כמעט לא הרגשתי בו. האירועים אצלנו הם כל־כך דרמתיים, שהבנאדם בקושי מספיק לקרוא את הכותרות. אבל העיקר שיבוא השלום, ושיהיה לנו קצת שקט, ונוכל להתפנות בראש שקט לדברים היפים שמ־ציעים לנו החיים.

נדמה לי, שמארגני הנשפים המסורתיים בפורים חששו שלא יבוא קהל ושאי אפשר יהיה לסגור קופה. לכן חיפשו משהו מיוחד, משהו יוצא־דופן, משהו שיסחוב גם את האדישים ביותר לתוך אולמי הנשפים.

חיפשו ומצאו שתצוגות־אופנה זה בדיוק מה שצריך להציע על־מנת להגביר את מכירת הכרטיסים. אבל נדמה שגם רעיון זה נוצל כבר בעבר. לכן נמצא מישהו ממולח שהחליט להציע משהו מיוחד באמת. לא סתם תצוגת אופנה, אלא תצוגת־אופנה של תחתונים וחזיות. וכל אלה בין טוביה צפיר לגלי עטרי.

מחזה של חזה שהוא, לדעתי, מתחת לכל ביקורת. עד כה לא שמעתי על תצוגה כזאת באף מקום בעולם. לתצוגות אופנה יש בדרך־כלל המיסגרת שלהן, ולנישפי פורים המיסגרות שלהם. מי שמערבב את האחד בשני פוגע, לדעתי, בכל הענף הזה הקרוי תצוגות־אופנה.

אינני יודעת מי חשפה שם את גופה והדגימה את מה שהדגימה. אבל, לדעתי, אותן שעשו זאת לא הוסיפו כבוד למיק־צוע. אני סבורה שתצוגת־אופנה מיועדת להציג את חידושי האופנה בפני אלה המעוניינים בכך ואין להפכה עוד פריט משעשע בצד אמני בידור וזמר.

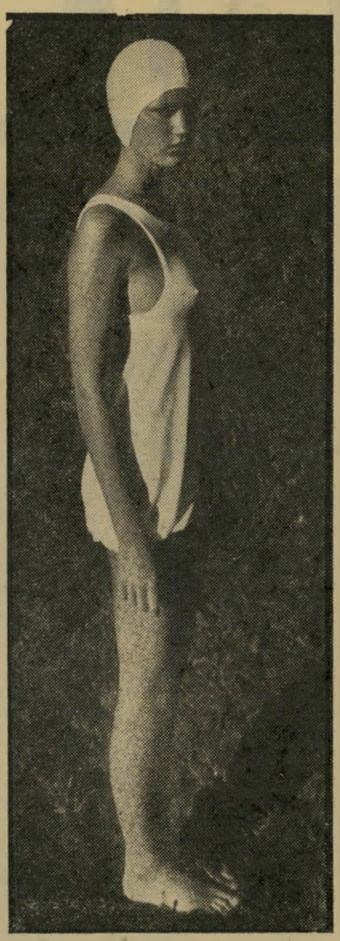

הבלוזון המאולתר

הקשר הבינלאומי

מ ה זה עשינו כבר עם חולצת הטרי־קו? חתכנו את השרוולים; העברנו אותה עשרות פעמים במכונת הכביסה על־מנת שתתכווץ וכך נוכל להציג בפומבי את הפופיק; טבלנו אותה בתמיסות של צבע על־מנת לשוות לה מראה ציורי, וכבר נדמה היה שתמו הרעיונות שעוד אפשר לממשם עם אותה חולצת טריקו. והנה, הפתעה — מסתבר שיש לפחות עוד דבר אחד שאפשר לעשותו עם אותה חולצת טריקו.

דודה אחת קיבלה חולצת טריקו שהיתה גדולה מאד עליה. מה עשתה? קשרה קשר בקצה החולצה על מנת שלא תתעופף לה ברוח. ראתה זאת השכנה ממול, רצה לארון הבגדים, נטלה את חולצת הטריקו של בעלה רחב הממדים, קשרה קשר בקצה ויצאה לסיור ברחוב.

חיידק הקשר עבר במהירות מדהימה מאחת לשנייה, ולא ידע גבולות ומרחקים. הקשר, מסתבר, הוא קשר בינלאומי. כולן קושרות. לזו שנתברכה בירכיים חטובות, הרי הקשר הוא שידגיש עובדה זאת לעין כל רואה.

ועכשיו באות הווריאציות השונות. אפ־שר ללבוש את החולצה הקשורה על גרבו־נים מסטרץ', אותם גרבונים נטולי החלק התחתון של כף־הרגל — זה נראה יופי. הנועזות אף משחררות עצמן, בזכות קשר־הטריקו מלבוש מכנסיים.

חולצת הטריקו מופיעה בגוונים שונים, יש כאלה עם ציורים קיציים כמו גביע־

הקשר המאורגן

הליצנית של ספוק

ספוק, אותו ספר המלמד אותך כיצד לטפל ברך שנולד. בכל מיקרה של חום, אפילו סימלי, נוטלים מייד את סיפרו של ספוק קוראים במדור „חום", ויש תשובה לכל שאלה.

והנה, מכיוון אחר לגמרי, מגיע ספוק המציע פיתרונות ורעיונות בתחום האופ־נה. שמו המלא פך (כמו נר) ספוק. הוא נורווגי, אופנאי צמרת, והוא הפתיע את באי תצוגת־האופנה האחרונה, שערך בפא־ריס. זה נראה לך מוכר? ככה התלבשת בנשף פורים האחרון? מה לעשות. זאת האופנה. החצאית צרה מהרגיל ונעשית צרה יותר בחלקה התחתון, הצבעים — שחור ולבן — בצירוף הכובע מעניקים את המראה הליצני. מי אומר שצריך להיות רציני? אפשר בהחלט להכניס גם קצת שובבות באופנה. עובדה. תראי את ספוק.

מפאקו רבאן עד גונאר קרסן

כ שחפשת מתנה לבעלך או לידידך ונכנסת לפרפורמריה. הציעו לך בוו־דאי את מוצרי פאקו רבאן — אפטר שייב

ה„מראה מעולם אחר" של פאקו רבן

— פופולרי ויקר. לידיעתך, פאקו רבאן הוא קודם כל אופנאי־צמרת מן הוותיקים שב־הם. בתצוגה האחרונה הציע פאקו רבאן את המראה מן הפלנטה האחרת. את יכולה לאהוב את זה ואת יכולה גם לשאול איך זה נשאר צמוד לחזה ולא הולך לטייל? שאלה טובה.

אבל, הפעם אני רוצה להתעכב דווקא על עבודתו של הצלם. אותו צלם אופנה שבקליק אחד יכול להפוך את מראה־הבגד להיט, ובקליק אחר יכול גם לחסל אותו. הצלם כאן הוא אחד מהגדולים שב־צלמי האופנה. שמו גונאר לרסן, יליד נורווגיה שחי בפאריס, יש לו שם סטודיו גדול, הפקידות המועסקות אצלו משמשות גם כדוגמניות צילום, הצבע האהוב עליו הוא בלונדי, ולכן אין פלא שהצוות הנשי שלו כולו בלונדי.

גונאר עצמו לבוש תמיד בקפידה ונראה כסמל הסדר והניקיון. זה לא כל־כך מסת־דר עם הצילומים המאפיינים אותו. צילו־מיו יש בהם משום אגרסיביות מופגנת. כששואלים אותו איך זה מתיישב עם מראהו החיצוני הוא משיב שכל המראה הזרוק כבר מאחוריו. הוא ניסה גם אותו, התהלך כביטניק, אבל נמאס לו. לכן, את מה שעדיין נשאר בו מהפראי והטיבעי הוא מרביץ בצילומיו.

בלוזון תוצרת בית

א ת רוצה להיות חדשנית באופנה? בוודאי, מי אינה רוצה בכך? ובכן, מצאי לך גופיה ארוכה ורחבה, כמו אלה שלובשים הגברים. היא יכולה להיות עשו־יה מטריקו או מבד מגבת. השחילי גומי בחלק התחתון של הגופיה ויש לך מה שנקרא — בלוזון. ולא סתם בלוזון. זהו בלוזון מעניין במיוחד. נסי והיווכחי.

שובב האופנה

א ם את אם צעירה או אפילו בוגרת, את בוודאי מכירה את הספר של גלידה או צלחת גדושת פירות־קיץ. נראה שהקיץ השנה יהיה חם במיוחד, ומי שתרי־צה להתרענן אין לה, אלא לקשור את החולצה ולהביט בגלידה המצויירת עליה.

אני עברתי הרבה בחיים.
ניסיתי את כולן, תאמין לי.
אבל רק סיגריה אחת
הצליחה לספק אותי באמת:
ג'יטאן. הצרפתיה.

היא היחידה שמספקת אותי.
ג'יטאן.

GITANES
BOUT FILTRE

אצלנו תפתח תמונות שחור—לבן בעצמך
במעבדה משוכללת וציוד מעולה
במחיר 35 ל"י לשעה תקבל:

חדר חושך ממוזג ומאוורר, ציוד משוכלל, כל הכימיקלים (לא כולל נייר),
שטיפה ויבוש (לא על חשבון זמנך), הדרכה.
נייר הדפסה במחירים מיוחדים
פתוח מ-10 בבוקר עד 10 בערב

קמרה אובסקורה
מעבדות ליצירה בשחור-לבן

תל-אביב, רח' שלמה המלך 58, טלפון 234162

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
ממחים להדברת
תולעי עש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18. ת ד 2272
טל. 790114-5-6 רש מס'ז עסק 481/75

קורס לקצרנות
עברית ו/או אנגלית
למשך חודש אחד בלבד
נפתח ב„אולפן גרג" (כרי-קמא) ב-1.4.79
ההצלחה מובטחת! הירשמו מיד:
תל-אביב: רח' וייצמן 22, טל. 254826
חיפה: בי"ס „במעלה", שמריהו לוין 30, טל. 664922

שרות להדברת מזיקים
רשיון 88 בפיקוח אגרונום
ת"א טל 457895, 450264, 449554
אשקלון טל 051-23019
באר-שבע טל 057-30192
ירושלים טל 02-226618
טבריה טל 067-50488
חיפה טל 04-712342

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING
Indonesia
DINING ROOM
home of the „rijst-tafel" in israel
IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD – HERZLIYA PITUACH
EVENINGS 8:00 – EXCEPT MONDAYS
93 81 97
BACKGROUND MUSIC–HEATED / AIR CONDITIONED
CANDLE LIGHT * RESERVATIONS SUGGESTED

2 טיסות בשבוע לארה"ב

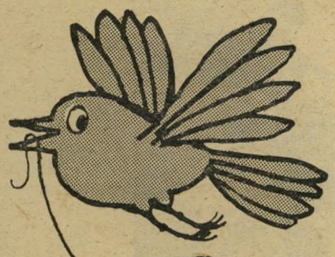

ללא הגבלת גיל
לסטודנט
ובני משפחתו

עם איסתא לארה"ב

בנוחירים לקיץ ללא תחרות

$333.-
כרטיס כיוון אחד

$555.-
כרטיס הלוך ושוב

● לנרשמים עד 15.5.79. ● מספר המקומות מוגבל. ● כל הקודם זוכה!

פרטים והרשמה במשרדי איסתא: ● תל אביב: רח' בן יהודה 109 טל. 247164-5-6 ● ירושלים: רח' אלישר 5 (פינת קפה אלסקה ברח' יפו) טל. 02-231418 ● חיפה: בית הקרנות, רח' הרצל פינת בלפור טל. 04-669139

איסתא-איגוד סטודנטים לתיור אקדמאי

ציור

כומר ומלמד

יוצרים מיתולוגיה

הבית השלישי כבר קיים וניצב בניו־יורק. בביקור בתערוכתם האחרונה של אלכסנדר מלמד וויטלי כומר בניו־יורק, מושך את כל תשומת הלב פרוייקט שנקרא המקדש לשלישי. זהו מקדש הרוס, שלידו ניצבים משולשים גדולים, בינוניים וקטנים מעץ, שעליהם מצוירים ציורים בסיגנון האיקונות של ימי־הביניים, והמתעדים את כל קורות צמד האמנים, כולל צילומים ממוסקבה, פגישתם ואיחודם מחדש בשדה־התעופה בארץ, איך בנו את המקדש והציבו אותו בגיא בן־הינום בירושלים, איך נכנסו לגיהינום וכו'. בנוסף, מוצג ספר המורכב מהתנ"ך, ומספר „כומר ומלמד" שחיברו. אקט זה, מהווה המשך החוט הרעיוני שנרקם על־ידם בהזדמנויות אחרות במוסקבה.

פרוייקט נוסף בתערוכה הוא שלד של חיה אגדתית, שלפי סיפורם, מצאו אותו בהפירות בקפריסין. השלד, לטענתם, מתקופת „תור הזהב", והם מציגים אותו על־מנת להוכיח כי מלבד המינוטאורוס והקנטאורים היו עוד חיות־אדם ענקיות אגדתיות. בעזרת העושר הרוחני שלהם, והדמיון הפורה, הם יוצרים מיתוסים שלא היו קיימים, ממשיכים ומטפחים מיתוסים שהיו, ומתעדים הכל בעזרת „עיתון" שהוציא, כביכול, הארכיאולוג שגילה זאת.

מלבד פרוייקטים אלה, מוצגים בתערוכה ציורים. אלה הם דיוקנים של בנין, סאדאת, ברז'נייב, קארטר וז'יסקר ד'אסטן — שנעשו בסיגנון ואן גוך — נטולי אוזן, וצוירו בשחור לבן על בד. ציורים אלה נטלו חלק גם בתערוכה „אמן־חברה־אמן" במוזיאון תל־אביב השנה.

צמד אמנים אלה, כומר ומלמד — האחד, כומר, גדל מידות, והשני, מלמד, חיוור, צנום וממוצע קומה, שהפכו סמל מאוחד, יוצרים ופועלים יחד מזה שלוש־עשרה שנים, ומכים גלים בעולם האמנותי בכלל, ובניו־יורק בפרט. לארץ עלו לפני כשנה וחצי, וזמן קצר לאחר מכן הציגו בגלריה הלבנה תערוכה יוצאת דופן של צילומים מדהימים. הם עוררו מייד תשומת־לב רבה. לפני כמה חדשים התבקשו ע"י רוני פלדמן, בעל גלריה בשדירת מדיסון בניו־יורק, להציג אצלו. תערוכתם זו, שתוארה לעיל, עוררה הדים, וגררה תגובות ומאמרים בעיתונים רבים בניו־יורק.

מאפלה לאור גדול. למרות פשטות הצגת הדברים, הנראים כאילו ילדים חמדו להם לצון, ותלו, למשל, שני דובים על מוט (מיהם הדובים? האם הם שני האמנים עצמם? רלם איחדם והצמידם?), ומשתעשעים במשחקים שאין להם פשר, אך האמת הרבה יותר מורכבת. מאחרי כל זאת מסתתר עולם אמנותי ורוחני עמוק מחשבה, שבא לידי ביטוי בזהות הכמעט מוחלטת בין שני היוצרים הצעירים. הרקע התרבותי־חברתי של שני האמנים הוא משותף. שניהם למדו בבתי־ספר תיכוניים בד בבד עם לימודיהם בבתי־ספר מקבילים לאמנות, ודרכיהם הצטלבו באקדמיה לציור במוסקבה, ומאז קשורה דרכם האמנותית קשר בל יינתק.

בתחילת דרכם האמנותית, צייר אלכס בסיגנון אימפרסיוניסטי, משהו כמו „אקול דה פאריס". ויטלי, לעומת זאת, צייר בסיגנון שנחשב ברוסיה מודרני (יחסית). במשך תקופת לימודיהם הם היו נותני הטון בכיתה, האידיאולוגים, שמהם שאבו שאר התלמידים רעיונות. יותר מאוחר כשסיימו את הלימודים, פתח כל אחד מהם, בנפרד, בית־ספר לציור, עם תלמידים מעולים, שבחלק מהם — דווקא הלא יהודים — התעורר הרצון לעלות לארץ ולהמשיך ללמוד אצלם.

בשנת 1971 החלה הבעיה הכספית מציקה להם, ובעצת חברה נענו לעבוד במחנה־קיץ של תלמידים, שרבים כמותו, הנקראים קייטנות, נערכים בבריה"מ מדי קיץ, אך משמשים, למעשה, את התעמולה הרשמית האידיאולוגית, על־ידי שטיפות מוח רעיוניות בדרכים שונות, שאחת מהן היא קישוט בציורי ענק של מנהיגים קומוניסטיים בסיגנון הריאליזם הסוציאליסטי (סיגנון אחר נחשב עבירה על החוק). ברוסיה, עבודה משותפת כמו זו שעשו שניהם במחנות אלה, היא דבר טריוויאלי. בכלל, כשצייר מקבל הזמנה מהממשלה לצייר בדים ענקיים, שקשה לבצע אותם לבד, ומאחר שהסגנון במילא אינו אישי — נוהג הצייר להזמין את חבריו כדי לעזור לו, וכך זה הופך מצורך טבעי נוהג מקובל. כך החלו גם ויטלי ואלכסנדר לעבוד במשותף, ומכאן ואילך דרכם האמנותית לא נפרדה.

עבודתם הראשונה היתה בסיגנון שהם קראו לו סוצ־ארט (על משקל פופ־ארט). סיגנון זה שולט בבריה"מ יותר מחמישים שנה, מאז עלות סטאלין לשילטון ב־1924. אז בוטלו כל השגי הציירים הרוסים שהגיעו לפריחה בעשרים השנים הראשונות למאה, כולל ציורי הקונסטרוקטיביסטים, כמו רוזאנובה, פופובה או קנדינסקי, שעבר מהר מאד ליצור בפאריס ובגרמניה. עבודתם זו של כומר ומלמד תיארה את סולז'ניצין והיינריך בל בביתו של רוסטרופוביץ. ציור זה הוצג גם בתערוכתם הראשונה בניו־יורק, בשנת 1975, גם כן אצל רוני פלדמן, כשהם גרו עדיין ברוסיה. על הדרך, בה הועבר הציור מרוסיה למערב אין פרטים, מטעמים מובנים.

סיגנון עבודתם הוכתב אומנם על־ידי השילטונות, אך את הייחוד והפרטיות הם הכניסו בנושאי ציוריהם. ויטלי, בציור האם ובנה, צייר את אשתו (לשעבר) ובנו. אלכס, בציור פוליטי מובהק, בסיגנון מאו, צייר על רקע אדום — צדודית ראש, שהיה של אביו. למעשה היה ניגוד בין נושא הציור והסיגנון.

למתעניין בפירוש השמות של שני האמנים, התשובה היא, שמלמד הוא שם המישפחה האמיתי של אלכס, וכומר נקרא כך בגלל היותו בן לאב רוסי, לא יהודי, ולאם יהודיה. עד שנת 1970 נקרא על שם אביו, כומר, אך החל משנה זו החל להשתמש בשם אימו, גלמן. רק בתחום האמנותי הוא משתמש בשם שבו החל ליצור, והמהווה בן זוג מתאים כל־כך לשם שותפו. השם כומר ומלמד הפך חטיבה אחת.

(המשך בעמוד 64)

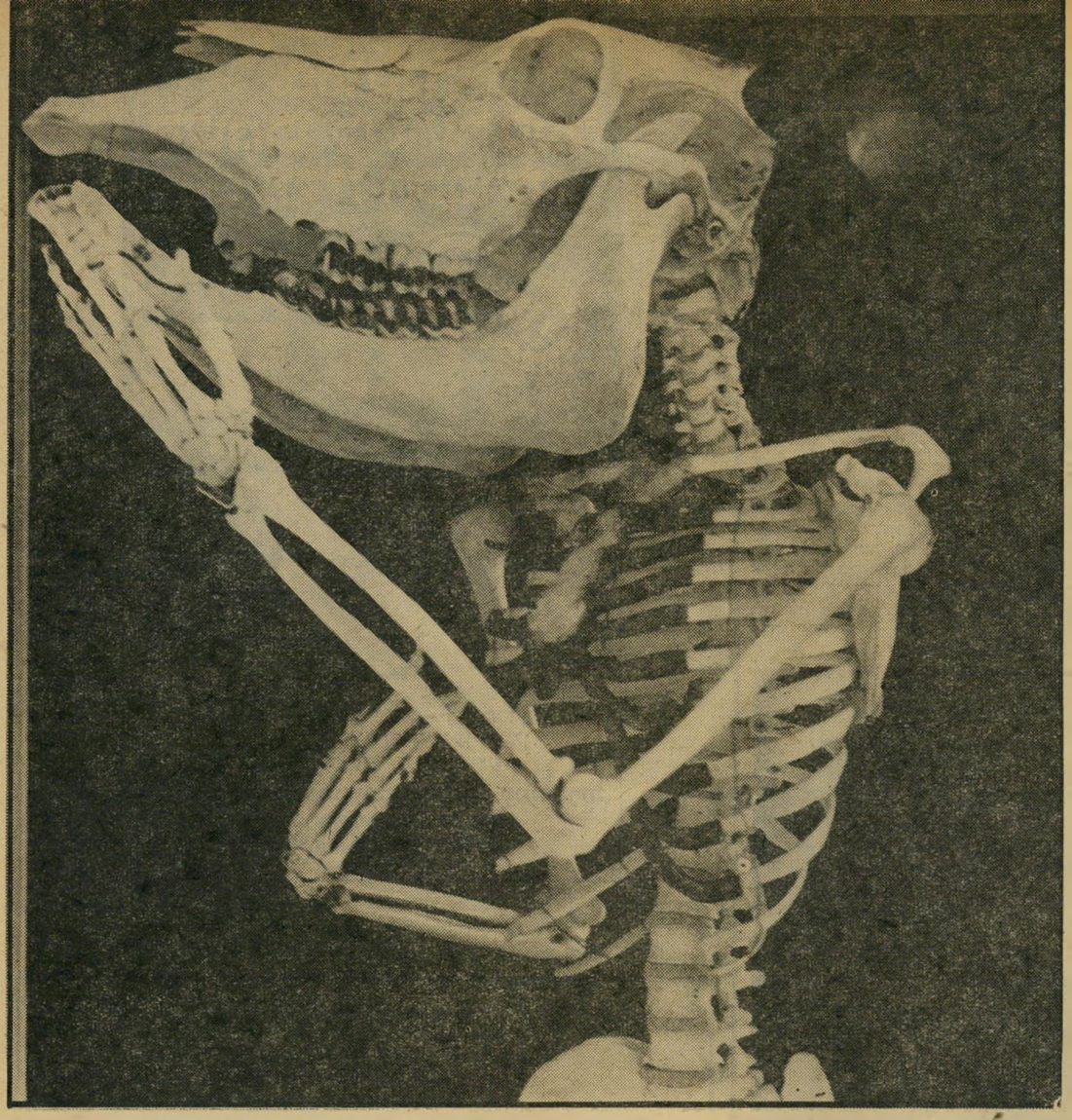

„מינוטאורוס" של כומר ומלמד
טיפוח המיתוס

„הבית השלישי" ליד מיגדל דוויד
מול נוף־קדומים

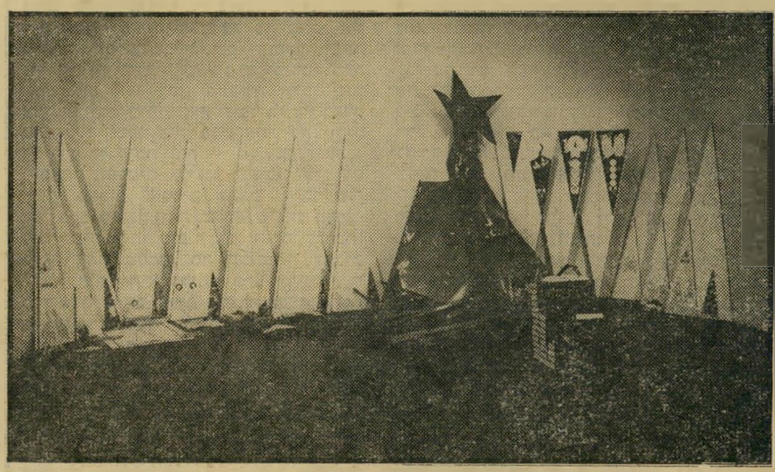

„חורבות הבית השלישי" עם איקונות וציזומים
הרוח החדשה

אמנות

(המשך מעמוד 63)

ממש כמו מקס ומוריץ, אם כי במובן אחר. כדי להמחיש עד כמה דבקו שני השמות האחד ברעהו תספר העובדה, שאם שוראלים את בנו הקטן והחמוד של אלכס מה שם מישפחתו — הוא עונה: „כומר ומלמד"...

לאמן עצמו, קשה מאד להסביר את עבודתו. כי המערבות שלו בה היא אישית, והסברים הם חשיפה שלא כל אחד מסוגל לה. בעניין זה עזרה קטיה, אשתו של אלכסנדר מלמד, שהיא עצמה אמנית (היא מכינה כעת תערוכת תבליטים שתיערך בקרוב) ומכירה את אלכס מגיל 12, אז התחילו ללמוד יחד ציור. היא מודעת לכל צעד שעשו השניים מתחילת דרכם, ויכולה להסביר את הרקע העשיר, מלא הסימבולים, הקשור בעבודתם של כומר ומלמד.

היא מספרת, ששני החברים תיכננו להחליף את סיגנון עבודתם כארבע פעמים בשנה, ממש כחילופי העונות. אומנם אין הדבר בדיוק כך, אך גם במצב כמות שהוא, אין אמנים נוהגים ומסוגלים להחליף את סיגנונם בתדירות כה גבוהה. הם עברו מקיצוניות לקיצוניות — מאפלה לאור גדול. כשרונם בא לידי ביטוי ברבגוניות, בעושר הרעיונות, ובהחלפת אמצעי הביטוי חדשות לבקרים.

אמנים, כומר ומלמד
הדרך המשותפת

„פה ייבנה המקדש"

מ עט מזעיר משפע הרעיונות שגובשו אחד, עוד בהיותם במוסקבה, לקחו את סיפור חייו של צייר בשם זאבלוב, שהיה לטענתם צייר־המופשט הראשון ברוסיה, עוד במאה ה־18, אשר לא נשארו כמעט ציורים פרי מכחולו. לכן הם ציירו ציורים כאילו שלו, וזו היתה יצירתם. בנוסף, הם חיברו ספר על חייו. כנ"ל עשו לצייר בשם בוצ'ומוב, מהמאה ה־20. הם מצאו בקרן־רחוב ציור מ־1900, חיברו אודות הצייר סיפור שלם על כך שהוא אייבד עין, ופרש לכפר, שם התמסר לציור נוף. מכיוון שחסרה לו עין (בסיפורם), ראה תמיד את אפו בעת העבודה, ולכן בכל אחד מציוריו מופיע אף, ונוסף לו עץ כחלק מהנוף. הקומפוזיציה בכל אחד מהציורים בסידרה זו היתה זהה — אף, עץ ונוף.

באחת הפעמים אירגנו הפנינג, שבו הם חילקו פרסים לאנשים שהצטיינו במעשיהם. פרס ראשון היה שלוש טיפות מדמם. פרס שני: שתי טיפות דם, ופרס שלישי: טיפה אחת מדמם. מה שמשותף לרבות מעבודותיהם הוא לקיחת פרט מהעבר, ובניה של סיפור עליו, הדגמה בציורים או בפרוייקטים, תוך שימוש בדימיון רב ובחשיבה מורכבת.

סיפור תערוכתם האחרונה בניו־יורק לא החל בארץ, בגיא בן־הינום, שבו הוצג המקדש השלם שבנו, והועבר אחר־כך הרוס לניו־יורק. רעיון המקדש גמל בליבם עוד ברוסיה. שם המקדש — המקדש לשלישי, לא מסמל את הבית השלישי שיוקם בהר המוריה. זהו פשוט מקדש המוקדש למשהו טמיר, נעלם, אולי בשמים (אלהים) ואולי מתחת (תופת). השלישי זהו הרוח החדשה שלהם, שלא ברורה גם להם, והם מחפשים אותה גם בשמים וגם בגיהינום.

בהיותם ברוסיה, הגישו יחד את בקשות ההגירה, ומילאו יחדיו את עשרות הטפסים. אך למרות ציוניים בכל טופס שברצונם לעלות יחד, אושרה בקשת אלכס וקטיה, ואילו ויטלי הוכרח להשאר שלושה חודשים נוספים במוסקבה. בהיותו עדיין שם, שבועיים אחרי עליית אלכס וקטיה לארץ, ביום קבוע מראש ובשעה זהה, ישבו שני החברים ותיכננו סקיצה למיקדש ואלכס החל גם לבנותו. בינתיים, בתקופת הציפיה לויטלי, קפצו אלכס וקטיה לרומא, כדי לפגוש את רוני פלדמן, שבא מניו־יורק. בעת שהותם ברומא, הגיח אלכס אבן שהביא מירושלים לרגלי שער טיטוס, ושעליה כתב: „טיטוס, אתה הרסת את בית־המיקדש, ואילו אנו בונים בית־מיקדש פרטי שלנו, לשלישי." כשחזרו לארץ, שם אלכס אבן בגיא בן־הינום ועליה כתב: „פה ייבנה המיקדש של כומר ומלמד." יש להם אמונה מיסתית, שאם הם משאירים סימן או אות באיזה מקום, הם מרגישים שייכות אליו על־ידי הסבעת חותמם בו.

כשהגיע כומר סוף־סוף לארץ, וראה את העבודה הלא גמורה של המקדש, ממש נדהם. זה היה כמעט זהה למה שהוא תיכנן באותו יום ובאותה שעה שקבעו, בהיותו במרחק אלפי מילין מרעהו. כשגמרו את יצירת מיקדש ערכו הפנינג, בגיא בן־הינום בירושלים. מול נוף קדומים, שעליו חלמו כה רבות, המסמל עבורם את כל עברם ההיסטורי, ואת נדודי היהודי הנצחי, שרפו מיזוודה כסמל לקורבן, כמו שהיו זובחים בבית־המקדש בימי קדם. אחרי המעשה הסימלי של שריפת עברם (המזודה), כיבדו את הנוכחים בתפוזים, שהם סמל לארצם, ישראל. בזאת הסתיים הטכס.

אחרי חורבן מיקדשם, נכנסו למקום בגיא בן־הינום, שהוא הפתח לדעתם, לגהינום, צילמו שם צילומים, ותיעדו אותם אחר־כך בעבודתם המוצגת בניו־יורק, על־גבי משולשי העץ. אקט זה נעשה כנראה על רקע התרבות הנוצרית הרווחת בסיפורים על הגהינום ועונשי החוטאים, וגם על רקע מיתוסים קדומים יותר, המתארים בדיוק איפה נמצאים הפתחים לגהינום, מי שומר עליו, וההיירארכיה בעולם שמתחת לאדמה. בעבודה זו, אפשר לראות שרוחם ספגה תרבויות רבות, ולכן עבודותיהם כל־כך עשירות ברעיונות.

קשה לסקור במאמר אחד את מיכלול עבודתם המשותפת של כומר ומלמד, אך הצצה חטופה לעולמם התרבותי מספרת על אמנים מיוחדים, שנוף ארצנו התעשר בהם, ונקווה שלמרות הצלחתם העולמית (תערוכה נוספת, שכרגע הם עובדים עליה, מזומנת להם באפריל הקרוב בניו־יורק וקניית סידרת „הפורטרטים האישיים" של־הם ותרומתה למוזיאון ישראל), ובסוף המסע לחיפוש זהותם הרוחנית, יחזרו למקום שאותו הם חשים ורוצים כמולדת חדשה ישנה.

עדים מד ■

יצא זה עתה לאור
הספר
שתקרא בנשימה עצורה:

„בעקבות משאלה אחרת"

מאת: **ארנון הדר**

רומן מקורי הפורש לפני הקורא טרגדיה מצחיקה (ומוזרה) בה נוטלים חלק גבר צעיר ואלמנה מתבגרת, העוסקים בחיפושים עצמיים אחר זהותם הם, וכדי כך מקדיחים תבשילם של רבים אחרים.

הרקע: תל־אביב של ימינו.

המשימה: התחקות אחר אוצר גנוז, עלומים מתכלים, אח אובד, מאהב נשכח וסחטנים קשוחים.

המטרה: מציאת האושר...

מותח ✶ משעשע ✶ מרתק ✶ סוחף

הוצאת יריב / 197 עמ' / כריכה קשה /
להשיג בכל חנויות הספרים

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

הד"ר **מרדכי זידמן**

הוצאת רשפים

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

"שתי מלים"

לקט וע"י: ינקל

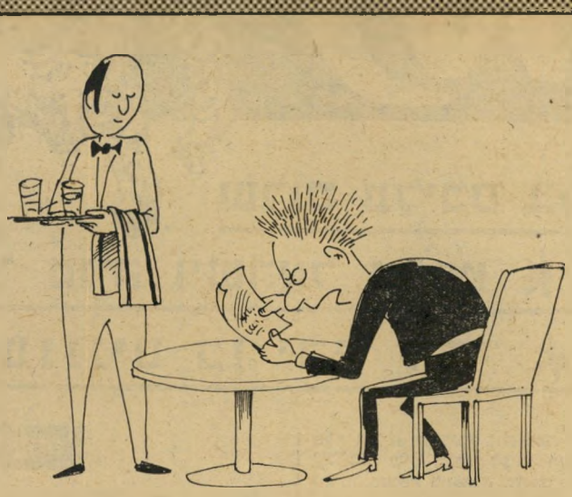

רואה חשבון

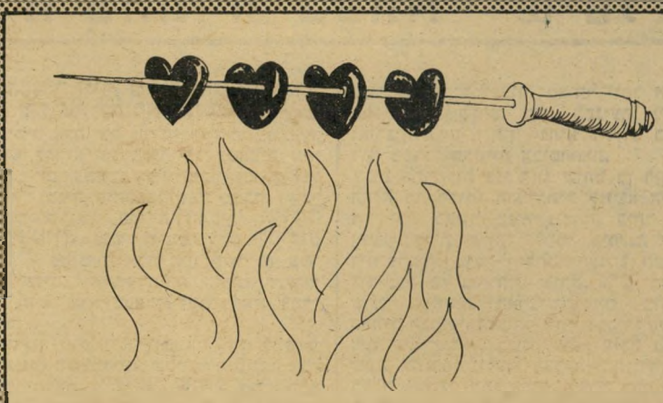

איחוד לבבות

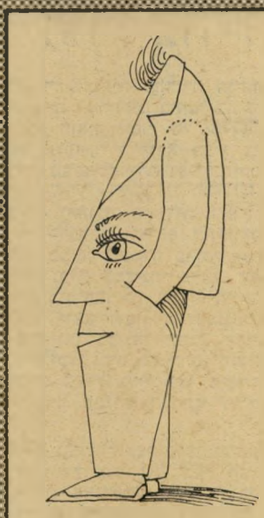

פרופיל נמוך

אם הדרך

עולה חדש

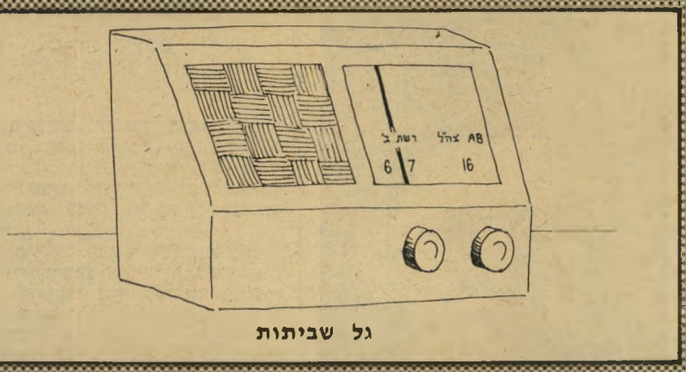

גל שביתות

נושא רגיש

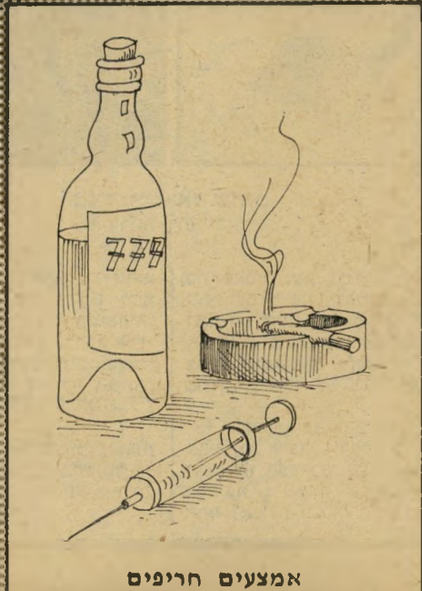

אמצעים חריפים

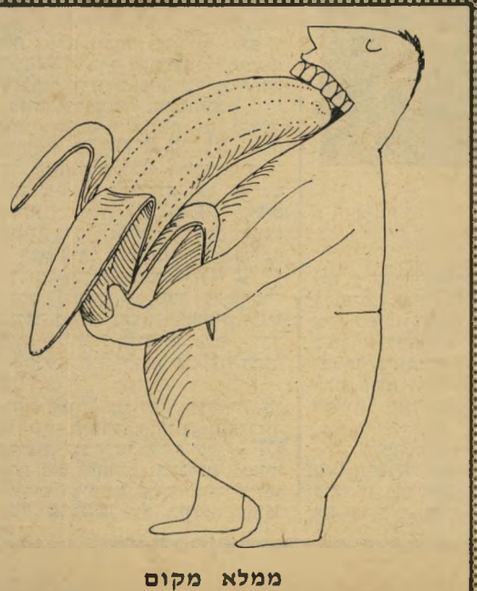

ממלא מקום

נמר של עיר

שלום עליכם במקום מרסל פרוסט ✶ שבט הנועזים של מניה וישראל שוחט ✶ הספר על ברלין - עיר חצוייה ✶ „מעגנים כן יהיו לך" ✶ שירה כהתרת כפתורי שימלה

צאן ברזל

פרוסטטה

בשידור רדיו שנערך בגלי צה"ל, סיפר המתרגם והעורך **יורם ברונובסקי**, על פירסום תירגומו הראשון של יצירות הסופר הצרפתי **מרסל פרוסט**: „נוצר קונצנזוס לאומי לתירגומי לעברית את כתבי מרסל פרוסט...". מאחר וקונצנזוס כזה לא נוצר ביחס לגב' **עדה צמח**, שהקדישה עשרות שנים להפצת עניין תירגומו של **מרסל פרוסט** לעברית, וביחס למספר שוגעים אחרים וותיקים לעניין זה, הרי שסביר להניח, שיש ביצירת קונצנזוס זה הישג יוצא דופן. מאחר וקיימים בישראל

מרסל פרוסט
פזילה מיוחדת לתרבויות זרות

גם שני מיפעלים לתירגומי מופת לעברית, הממומנים מכספי האומה (מוסד ביאליק מחד והמיפעל לתירגום ספרי מופת מאידך), הרי שסביר להניח שציבור משלמי המיסים ישא בנטל של אותו קנצנזוס מבורך.

מיפעל תירגומי זה מעיד שוב על מאפיין מבחיל של התרבות הישראלית, נוסח שנות השבעים, שעיקרו בכך שמידשאות התרבות של השכן ירוקות מהמידשאות התרבותיות שלנו. כפי שפרופסור ישראלי לספרות אנגלית, **שימעון זנדבנק**, מקדים לאנתולוגיה של יצירה ישראלית מתורגמת לאנגלית, ומציין כי בלשון העברית „טרם צמח ג'ימס ג'ויס..." ומתעלם מכך שהתע"ך לא ניכתב באנגלית, ואפילו לא **ש"י עגנון**. הרי הקונצנזוס לתירגום פרוסט לעברית הינו מאפיין של נגיף זה, שניתן לכנותו פרוסטטה תרבותית.

מן הראוי להבהיר בנושא זה ולציין, שרוב יצירותיו של **שלום עליכם**, סופר אידי ענק, הנחשב מגדולי הסיפרות העולמית, טרם תורגמו לעברית, ועל כן, יש בעצם הקונצנזוס של **ברונובסקי** משום תעודת עניות לכל שהוא מתיימר לייצג בתרבות המקומית. תירגום של פרוסט בטרם תירגום של כל כתבי **שלום עליכם** יש בכוחו להעיד על מצב של חוסר תרבות, חוסר נקודת מוצא תרבותית ופזילה מיותרת, משוללת מידה או טעם, לעבר תרבויות אחרות, תוך יריקה לבארות התרבות שלנו.

מצב זה, שאותו מעודדת מדיניות התירגומים של מישרד החינוך והתרבות, ברור לחלוטין. דומה שלבלריו של **זבולון המר** מעדיפים לתרגם לעברית מאות ואלפי עמודים רצופי־שיעמום מתוך עולמו של **מרסל פרוסט**, על תירגום עולמו מלא החיים, התסיסה והעוצמה של **שלום עליכם**, שיש בכוחו לעורר רעיונות שלא יתרמו מאומה לתמיכה הציבורית במפד"ל.

תיעוד

הורי צה"ל

בימים אלה ראתה אור מהדורה חדשה של אחד מהספרים המרתקים ביותר בתולדות בניין הארץ הזאת, סיפרו של **שלמה שבא** „שבט הנועזים". * שבא מציג בסיפרו חיי דור, מבעד לחייהם ועלילותיהם של בני הזוג **מניה וישראל שוחט**, חלוצי השמירה וההגנה היהודית בארץ־ישראל ומייסדי השומר. חייהם מתוארים החל מילדותם, במאה שעברה ברוסיה הטרום־מהפכנית, וכלה במדינת־ישראל, על תיקוותיהם ואכזבותיהם. זה סיפור חייהם של אשה וגבר יוצאי־דופן, הן במונחים של אותם ימים והן במונחי ימינו, שהיו בבחינת חולמים ומגשימים של ההתיישבות וההגנה היהודיים בארץ, החל בימי השילטון התורכי, דרך המנדט הבריטי וכלה בקוממיות.

שלמה שבא מצליח לקפל בספר מרתק זה את הרקע לילדותם של בני הזוג שוחט, גילגוליהם באנרכיזם הרוסי־יהודי, ותהליך המעבר לכדי דבקות ברעיון יישוב הארץ. מייסדי שבט הנועזים מתוארים דרך ייסוד הקולקטיב החקלאי הראשון בארץ־ישראל, ייסוד אירגון השומרים בראשות **אלכסנדר זייד, מאיר חזנוביץ, ברל שוויגר, יחזקאל ניסנוב** ואחרים.

בימים אלה של מדינה יהודית ממוסדת, מרגש לקרוא על אותו יום במחצית מאי 1908, יום עבודה רגיל שבמהלכו נישאו ישראל ומניה שוחט במושבה סג'רה, וקודשו בידיו של המורה המקומי **שלמה ויינשטיין**. כעד שימש להם **יהושע חנקין**. נישואים אלה היוו קשר בן עשרות שנים, למרות אורח החיים שניהלו בני הזוג, היא בכפר־גלעדי והוא בתל־אביב.

אירגון בר־גיורא והשומר היו למעשה אירגונים וולונטריים, שקיימו מישמעת צבאית מוחלטת, ו**ישראל שוחט** מילא בהם תפקיד של מפקד, ללא היסוס כלשהו. סיפורו של שבט הנועזים מתאר את תהליך מסירת השמירה במושבות לידיהם של אנשי השומר, תוך הרחקת הדרוזים, הצ'רקסים והערבים מהשמירה על מושבות היהודים, ותוך יצירת קונספציות חדשות של יהודים המגינים על עצמם. אלא שפרוץ מלחמת־העולם הראשונה הביא את בני הזוג שוחט למישפט האימפריה העותמנית, כקושרים וכמורדים. והם נשלחו לגלות במרכז רמת אנטוליה, מקום שם עברו את ימי המילחמה.

כאשר תמה המילחמה והארץ נכבשה בידי הבריטים והעליה הגדולה לארץ־ישראל החלה, החל גם המאבק בין הנהגת לאחדות־העבודה ואיש הביטחון שלה, **אליהו גולומב**, מאוחר יותר מפקד ההגנה, לבין **ישראל שוחט**, על השליטה בהגנת היישוב היהודי בארץ. נפילת תל־חי ופרעות 1921 * דחפו את שוחט וחבריו להקדיש זמן ואמצעים בלתי־מקובלים לרי־

מניה וישראל שוחט
אנרכיזם רוסי־יהודי

גיורא, שהיווה את הגרעין להשומר, שהוא בבחינת אביו מולידו של ההגנה וסבו של צה"ל. הספר מתאר את השיטתיות בעזרתה ליקט ישראל שוחט ברחבי ארץ־ישראל העותומנית את הגברתנים, שבעזרתם הקים את התשתית לאגודת השומר. דמויות אגדיות כ**מנדל פורטוגלי**, כוז מאגרי נשק גדולים, ששימשו מאוחר יותר את ההגנה, וחלקם הגיע אף למילחמת השיחרור (כמו מקלעי השווארצלוזה).

בשנות ה־20 השתתפו בני הזוג שוחט בצומת המאבקים שהתחוללו ב„גדוד העבודה", כאשר **אנקינד** ואחרים החליטו לשוב לברית־המועצות. מאוחר יותר הוטל על ישראל שוחט, בדין התנועה, ייסוד ואירגון הפועל, תוך שהוא נידחק בהדרגה ממרכז העשייה הביטחונית.

עם התרחקות בני הזוג שוחט מן ההגנה החלה התקרבותו ההדרגתית לנושא היהודי־ערבי, כאשר מניה ניסתה, ביחד עם אנשי „ברית שלום", לייסד מיפלגה יהודית־ערבית. בימי מילחמת־העולם השניה היה בנם של בני הזוג שוחט, **גדע**, מראשוני הטייסים הארצישראליים בחיל־האוויר הבריטי, ומאוחר יותר מבכירי הטייסים של ישראל. בשנת 1948 עזבה מניה שוחט את כפר־גלעדי, ועברה להתגורר עם בעלה ישראל בתל־אביב. לאחר קום המדינה מונה ישראל ליועץ הראשון לענייני ערביים של **בכור שיטרית**, שהיה שר־המיעוטים, ליועצו של שיטרית במישרד המישטרה ולמנכ"ל המישרד. דומה שהשנים האחרונות של בני הזוג שוחט לא הלמו את יכולת העשייה שלהם, והמדינה לא העניקה להם את שהיה מגיע להם, עבור שנותיהם הראשונות ומעשיהם ביצירת השומר. גם התאבדותו של **גדע**, אחרי שיחזרו מהצבא ואי יכולתו להתאים עצמו לקצב החיים האזרחי החדש של ישראל, מעיד על תהליך נפילתם של הנפילים ובניהם. הספר שבט הנועזים מציג תקופת חיים בתולדות הארץ הזאת, תוך התבוננות רב־ממדית בדמויות כמה מבני דור המייסדים.

תרגום

ב' ו ד'

אווה יונסון, מהבולטים בסיפרות הגרמנית בת־זמננו, מביא מייצג נאמן של עולמו ומועקתו, בסיפרו שתורגם בימים אלה לעברית תחת הכותרת „שתי פנים" *. סיפורו זה של יונסון הוא סיפור הסלמת העימות בין המזרח למערב, בעיר הקרועה ברלין. שתי הנפשות הפועלות בסיפור הן אחות רחמניה המכונה **ד'** (אזרחית DDR — הרפובליקה הדימוקרטית הגרמנית, היא מזרח גרמניה), וצלם עיתונות הקרוי **ב'** (אזרח מערב־גרמניה).

שתי פנים הוא סיפרו השלישי של יונסון (1965), ובדומה ליצירותיהם של

אווה יונסון
עולם ומועקתו

* שלמה שבא, **שבט הנועזים**, קורות מניה וישראל שוחט וחבריהם בהשומר — מהדורה שלישית, הוצאת ספרית פועלים, 424 עמודים (כריכה קשה).

* אווה יונסון, **שתי פנים**; עברית: גידעון טורי; ספרי סימן קריאה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 137 עמודים (כריכה רכה.

* בספר מובא סיפור על נחמיה רבין, אביו של יצחק רבין, שניכנס בחירוף נפש, עם נשק ביד, לרובע היהודי שבעיר העתיקה, ירושלים, במהלך הפרעות והשתתף באירגון ההגנה היהודית שם.

סופרים גרמנים אחרים בני זמננו, הרי שתירגומו לעברית הוצא באיחור רב ומבלי שיהיה המייצג ביותר מעבודותיו של המחבר הנ"ל. בשתי פנים מובא סיפור הקמתה של חומת ברלין, תוך ניתוח תהליך פירודה ההדרגתי של העיר, באמצעות תיאוריהם המיוחדת של ש"י עגנון, בעיקר בשלבי הראשית שלו כיוצר. היא עוקבת אחר שלבי התפתחותה של לשון זו, תוך המחשה של התהליך בעזרת „המילה" המנהה" בסיפורת העגנונית, דרך סיפורים ידועים כהמלבוש, פנים אחרות, עידו ועינם, שבועת אמונים. היא ממשיכה, כשהיא מגחה את מחקרה לעבר הצמתים המילוליים, הקיימים לדעתה ביצירות עגנון, או „מערכות מילים רבות משמעות", תוך שהיא מצליחה לחשוף את עולם הקשרים מתוך אותם רבדים סמויים בידי המחבר. עדנה אפק ממחישה את שיטתה בהבנת הקשרי הלשון של עגנון, בעזרת שרשראות מילים, כמו: פער־פרע־עפר־ערף, שילש־שלשל־טלטל־טלית ועוד. שני הספרים פותחים פתח חדש להבנת ש"י עגנון.

שירה

שירתועבה

בנחיל הבלתי חדל של סיפרוני שירה, שאותם מפרסמות גברות משועממות כתף־ליף לעיסוקים שימושיים, תוך כדי ביזבוז משווע של חומרי־גלם מתוצרת מיפעלי נייר חדרה, שראו אור באחרונה, בולט

רבקה מרים
העם השותים ממנה

בשקריותו השירית ובתיעובו הלשוני סיפרון דקיק, שדומה כי נועד להשיב אחור את מחוגי הזמן של שירת הנשים בלשון העברית בישראל בשנות דור אחד. בסיפרון הנ"ל, שהופיע תחת הכותרת עץ נגע בעץ", האמת היחידה היא זו שניתן להעתיקה מספר משלי: „קולו אל תאמן בו, כי שבע תועבות בלבו".

המישפט זה ממצה את העומק, היושר והערך של שירת הגב' **רבקה מרים**. זו שירה של לשון עברית דלילה ומתחזה, שירה (אם ניתן לכנות כך עירוב מילים זה) רצופה דימויים נשיים בכייניים שפסו מעולמנו, בנוסח: „ואז / התרתי כפתורי שימלתי / וילדתי את כתי..." או דימויים שספק אם המחברת מבינה את פשר משמעותם או את אשר נועדו לסמל, כמו: „בארה של מרים התגלגלה במדבר / עשוייה פיות של דגים. / העם השותים ממנה / היו למים..."

בסיפרון זה מצוייה סידרת שירים, שראוי לה התואר: הגראפומניה השירית של העשור האחרון. וכוונתי לסידרת השירים המופיעה תחת הכותרת יודו והשונמית, מחזור שאין בו שירה, אין בו לשון עברית, אין בו דימויים ולא שאריות של דימויים —

* רבקה מרים, עץ נגע בעץ, עיצוב: גלעד אליעזר; הוצאת דביר, 64 עמודים (כריכה רכה).

מחקר

מעגנים

לפני כשלוש שנים בדיוק (20 בפברואר 1976) פירסם הסופר **ס. יזהר** את נוסח הרצאתו ביום־עיון שהוקדש לזכרו של הסופר **ש"י עגנון**. כותרת מאמרו של יזהר היתה „מעגנים לא יהיו לך". במהלך רשימתו תקף הסופר המזדקן, שמזה שני עשורי שנים סובל מדממה יצירתית, את סיגנון המחקר הסיפרותי החדיש החותר, בין השאר, לפיענוח הרבדים התרבותיים לשוניים שביצירת ש"י עגנון.

אלא שצעקתו של יזהר היתה צעקת יחיד, בעוד יצירתו של עגנון המשיכה וממשיכה לגרות את דימיונם של חוקרי סיפרות צעירים. בימים אלה פורסמו שני מחקרים מעניינים למדי, במגמה זו, שאותה תקף יזהר, פרי עטם של החוקרים **יאיר מזור ועדנה אפק**.

סיפרו של יאיר מזור מציג התבוננות דיאכרונית במושגים שונים מיצירותיו של ש"י עגנון, התפתחותם והשתנותם במהלך

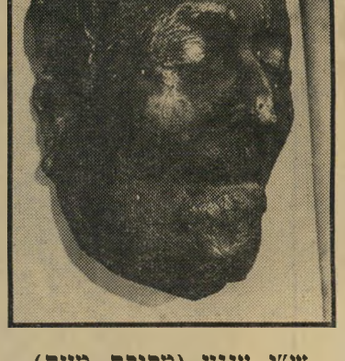

ש"י עגנון (מסיכת מוות)
טירוף אירוטי

יצירותיו. באופן מחקרי זה בוחן מזור את טווח האפקט הטמון בפוטנציאל האסתטי שבטכסטים שאותם חיבר ש"י עגנון. מזור מפענח ומנתח בקפידה את מערכות הרכיבים הלשוניים בסיפורים עגנוניים כסיפור פשוט, תוך הקדשת תשומת־לב מרובה

* יאיר מזור, **הדינמיקה של מוטיבים ביצירות ש"י עגנון**, 133 עמודים + עדנה אפק, **מערכות מילים**, עיונים בסיגנונו של ש"י עגנון, 127 עמודים. שני הספרים בהוצאת דקל, פירסומים אקדמיים (כריכה רכה).

בחטף

מעשיה של בלה ברעם ו„פרסי איטליה" * הזז, הזז ונשיא המדינה * שערורית „פרס ברנר" * מנחם פרי מספיד את „עכשיו"

● ברשות־השידור שולטת על מדור הדרמה גברת בשם **בלה ברעם**. בימים אלה החלה הגברת מהתסכיתים לקדם את נושא השתתפות רשות־השידור בתחרויות „פרס איטליה", והחליטה להשמיע תריסר תסכיתים שהשתתפו בתחרויות הנ"ל במשך השנים, מתוצרת ישראל ועמים אחרים. בין התסכיתים הישראליים ישמיע מדור הדרמה יצירות של **איתמר פרת, אהרון מגד, חנוך לוויון**. מסיבות בלתי ברורות מתעלמת מחלקת הדרמה מהתסכית הישראלי היחיד שזכה לכבוד של זכייה בפרס־הראשון בתחרויות „פרס איטליה", הלא הוא תסכיתי של **יהודה עמיחי** פעמונים ורכבות. סיפור שמדור זה נאלץ לספר אחת לכמה חודשים, הוא הסיפור שמספר משורר נודע, שפגש את הסופר **ש"י עגנון** בניו־יורק, אחרי שזה זכה בפרס נובל. אמר עגנון למשורר: זה יעלה להם מיליון לירות! כאשר שאל המשורר: מה יעלה להם מיליון לירות? השיב עגנון: זה שאני זכיתי בפרס נובל ולא **חיים חזז**. ואכן, זה עלה להם. הזז קיבל שוב את פרס־ישראל (ניחומים) — הוצאה לאור מהדורה חדשה של כתביו, ומחזהו בקץ הימים הועלה שוב בהבימה. אלא שהמכניזם הזה ממשיך לפעול גם לאחר מות קדושים, ובימים אלה נתבשרנו כי נשיא המדינה, **יצחק נבון**, קיבל בלישכתו את חברי האגודה לעידוד הוצאת כתבי חיים הזז ואת הגב' **אביבה הזז** (הזזה). אחד מחברי האגודה, **ישראל כהן**, בכיר עסקני התרבות בישראל, סיפר לנשיא: „על הצורך בהכנת מורים שילמדו את יצירות חיים הזז על בוריין וילמדו אותן בבתי־ספר..." הגיב על כך סופר נודע: „כמה מוזר שאין אגודה לעידוד הוצאת כתבי ש"י עגנון, ואין צורך בהכנת מורים שילמדו את יצירות עגנון על בוריין..." ● על שערורית הענקת פרס י. ח. ברנר לעסקן הסיפרות **ק. א. ברתיני** (איש אינו יודע במה עוסקים כתביו של חתן הפרס, לכן נבצר מאיתנו להעריך את ערכם הסיפרותי) אמר אחד הסופרים שפרש בשנים האחרונות מעסקנות באגודת הסופרים: הענקת הפרס הזה לאיש הזה היא הוכחה שהפשע משתלם, ומי שמאריך ימים, זוכה לבסוף לקבל את פרס ברנר, גם אם כל קשר ביגו לבין הרוח הברנרית הינו מיקרי בהחלט. ● בראיון משותף שהעניקו עורכי סימן קריאה **(מנחם פרי)** ועכשיו **(גבריאל מוקד־מוניבז)** הספיד פרי את טעמו של עמיתו ואמר בין השאר: „כתב־עת אינו צריך להיות טוטאלי; יכולות להיות לו התמחויות, הנובעות מהתפתחויות היסטוריות או חברתיות. כתבי־עת בארץ הם יותר מדי טוטאליים..." בחוגים סיפרותיים מתייחסים להצהרה זו כאל הצהרת חיסול, היות וסימן קריאה בולט בהתמחויות בכיוונים מסויימים של סיפרות ושירה, בעוד שעכשיו מפרסם מכל הבא ליד עורכו. ●

חיים חזז
„זה יעלה להם מיליון"

היסטוריה

הצלבנים

במבול ספרי המדע וההיסטוריה הפופולאריים, הרואים אור בעברית בשנים האחרונות, מעטים הם הספרים הראויים להתייחסות של ממש. אחד מהם הוא בצל הצלב, ספר צנום ותמציתי, ובו תיאור ענייני מרתק של מסעי־הצלב, בלווית מקורות היסטוריים, מפות ושיחזורים. הספר עוסק בפירוט במסעי־הצלב שהותירו את רישומם באירופה ובמיזרח־התיכון, בין השנים 1096 ל־1270. התקופה מתוארת בספר זה על־פי החומר המדעי הנרחב, שהותקן לשימוש האנציקלופדיה העברית.

בצל הצלב * מתאר את הסיבות האמיתיות למסעי־הצלב, התשתית הכלכלית, דתית ומדינית שקדמה להם. במקביל מתאר הוא את קורות יהדות אירופה, בימים שקדמו למסעי־הצלב ובמהלכם, ובעיקר את תהליך ייסודן של נסיכויות הצלבנים בארץ־ישראל ובסוריה, במהלך התקופה האמורה, עד לשקיעתן ולנפילתן. הספר מתאר את מיבנה מערכי השליטה הצלבניים, המיבצרים, אורחות החיים והבילוי, הביצורים, מיבנה המיסדרים הצבאיים, התשתית הכלכלית שילטונית שלהם במרחב, הקומונות הצלבניות — ושאר מרכיבי מערך החיים הצלבני.

ספר זה, בדומה לספרים אחרים מסידרה זו, המרכזת חומר ומידע מהאנציקלופדיה העברית, מהווה תימצות ענייני וחזותי של מידע בדוק, רב ערך, שיש בכוחו להבהיר ולפשט דברים מהעבר הרחוק ואת השלכותיהם על המציאות הזימומית שלנו.

* בצל הצלב, ארץ־ישראל בתקופת הצלבנים, בסידרה: מסד, עם ישראל ומורשתו, סידרת ספרים על־פי האנציקלופדיה העברית; ליקט והשלים את החומר יאיר ברק; הוצאת מסדה, 223 עמודים (כריכה קשה).

מאת בן עומר

כפית אחת בבוקר ויום נפלא מתחיל...

הכל מתחיל בבוקר, עם הכפית הראשונה של פולנית. הפולנית, מוצר המורכב מפולן (אבקת פרחים), מזון מלכות ודבש ובעל טעם מעניין.
הפולן, המרכיב הזכרי של הפרח, הינו מזון עשיר בפרוטאינים, מינרלים, חומצות ואנזימים חיוניים לגוף.
עם כל כפית פולנית, אתה מרגיש איך גופך מתחזק והרגשתך הכללית משתפרת.
הפולנית מיוצרת במעבדת "גליל" מפרחי הגליל. צמחיה עשירה וערננה, נקיה מכל פגעי הריסוס וזיהום האויר המאפיינים את מרכז הארץ.
מומלץ לקחת כפית אחרי כל ארוחה, כ־3-4 כפיות ליום.

להשיג בשק"ם בשופרסל בסופרמרקטים בצמחוניות ובחנויות מובחרות.

גליל
מזון מלכות עוכלי

פולנית-הממריץ הטבעי

ממוצרי מכוורת קיבוץ שמיר

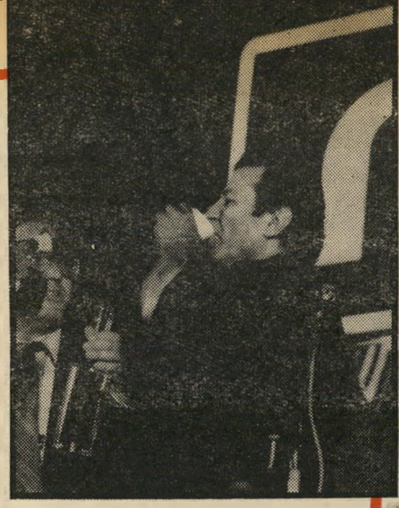

רבבות באו לקבל את פני השלום - אבל ללא שמחה

„ככה מקבלים את השלום?"

„מ ה זה? ככה מקבלים את ה־שלום?" קראה בלומה שרטר, קשי־שה זהובת שיער שבאה לכיכר מלכי־ישראל בגפה. „עברתי את כל המילחמות, עכשיו די, רוצים שלום, והנה סוף־סוף זה הגיע. אבל אין לי כבר כוח לרקוד."

לצעירים יותר היה כוח, אבל הם לא רקדו. האירוע במוצאי־שבת האחרונה ב־כיכר מלכי־ישראל חסר את הספונטניות, הצהלה האמיתית, הקפיצות לבריכה ואפי־לו הכרזות. 40 אלף אנשים באו לכיכר מלכי־ישראל כדי לחזות בחינם בהופעה של יפה ירקוני, טוביה צפיר, אבנר גדסי ואמ־נים אחרים שביטלו את הופעות מוצאי־השבת שלהם ובאו לכיכר לאירוע השלום.

„איזו חגיגה מוזרה"

מ וּל העם הדומם הועמדה סוללת צלמים, עיתונאים ואנשי טלוויזיה מגו־סים מרחבי העולם, חלקם ענדו עדיין על חזם אות זיהוי של „מיבצע נאה" למרות שהמיבצע כבר תם ונשלם. הם התכוננו לדווח לתחנות טלוויזיה רבות ברחבי ארה"ב, גרמניה והולנד על „הפגנת שלום אמיתית", כדברי כתב זר בהיר שיער. אך הפגנת השלום הפכה מופע אמנים.

„עם ישראל כבר שכח מה זה לשמוח!" המשיכה בלומה שרטר, „איך אפשר להשוות את החגיגה הזאת למה שקרה לפני 32 שנים כאשר הוכרנו רשמית על־ידי המדינות בעולם? אז היו ריקודי הורה ברחובות, אנשים נישקו זה את זה מבלי שהכירו בכלל. כל השנים חשבתי: שימ־חה כזו תהיה רק בחגיגת השלום, והנה אני כאן — ואיזו חגיגה מוזרה!"

אייבי נתן, בבגדים כהים, עמד בצד ה־במה והיה מרוצה כשראה את המוני האנ־שים שבאו לכיכר, אך אפילו הוא נראה מאוכזב, כאשר ראה כמה עלובים ביטויי השימחה. „אני מקווה שאנשים לא יחפשו כישלון בהסכם השלום," אמר אייבי, „הר־בה אנשים פסימים היום, הם לא יודעים אם כל העסק יחזיק מעמד, מוכרחים לתת להם קצת אמון בשלום".

יזהר דמארי (26) עוזרו של אייבי העביר לקהל נרות בשקים. אחר־כך פנה לכרזה המתוחה למרגלות הבמה. על ה־כרזה היה כתוב: „השלום כבר אינו חלום."

לגבי יזהר היה למישפט זה משמעות מיוחדת. רק לפני שש שנים, בעיצומה של מילחמת יום־הכיפורים הוא נלקח בשבי הסורי אחרי קרבות דמים על מוצב החר־מון. הוא ישב בשבי הסורי, עבר עינויי תופת וכל תיקוותו היתה שצלמים זרים יבואו לצלם אותו. אז, כך קיווה, תתפרסם תמונתו ותהווה עבורו תעודת ביטוח. הוא ישב בכלא שמונה חודשים. היום הוא סטודנט, ועוזר לאייבי בכל מעשיו כשהוא מכיר בחשיבות השלום. במוצאי־שבת מתח יזהר את כרזת השלום והעביר לקהל את נרות השלום. בשעה 10 כבו האורות בכי־כר. מאות אנשים עמדו בדומיה כשנרות דולקים בידיהם, לזכר הרוגי המילחמות.

השוטרים שהופקדו לשמור על הסדר נותרו באפס מעשה. איש לא השתולל. אחרי הכל, מכבי תל־אביב לא זכתה בגביע אירופה. בסך־הכל הולכים לחתום על ה־שלום, הקהל הואיל בטובו להריע רק כאשר טוביה צפיר הודיע כי אייבי נתן תרם מאות אלפי לירות למטרות בריאות בישראל ובמיצריים.

„העם הזה עוד לא עיכל מה זה שלום," אמרה עדה שרוני (23). „נדמה לי שהחגי־גה האמיתית לא היתה הערב. ראינו אותה כשסאדאת בא לכאן עם יוזמת השלום שלו."

רגע בודד

קבוצה בקהל ברגע בודד של התלהבות אמיתית. היה זה כאשר הכריזו כי אייבי נתן תרם מאות אלפי לירות למחלקת הילדים בתל השומר, לבית יתומים במצריים, למגן דוד אדום ולמימון ניתוח לבדואי מבאר שבע. אז התפרץ הקהל בקריאות נרגשות ונוסף בדגלים בהתלהבות. במשך הערב נדמו הרבבות ולא הראו ביטוי לשימחה.

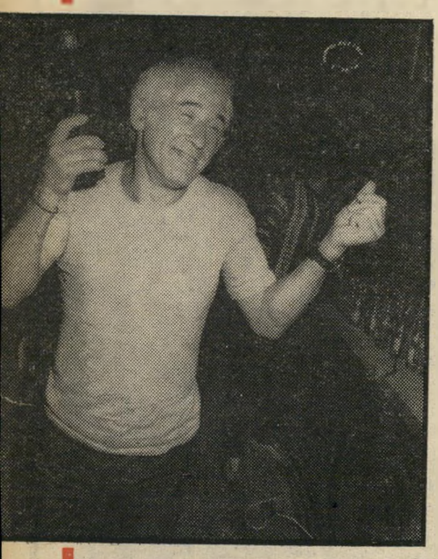

כולם באו

לחגיגת השלום המוזרה במוצאי שבת. אך המבוגרים והילדים לא הראו ביטויי שמחה אלא צפו בשקט במופע האמנים: „ראינו את החגיגה האמיתית של האנשים, כאשר אל־סאדאת בא לכאן עם יוזמת השלום."

בקבוק

לחיים מניף בני אמדור־סקי, אייבי (למעלה מימין): „מוכרחים לתת אמון בשלום."

רחל מרחלת על כל העולם

אשה למופת

מי שהכתיר את אשתו בימים אלה כאי־שה הטובה ביותר בארץ, ואפילו העניק לה פרס על זה, הוא דייל אל־על הוותיק **עמי זיסמן מור**, והאישה היא כמובן **פינצי**, בעלת הרגליים היפות ביותר בארץ.

הסיפור כולו החל כשפינצי באה לעמי וביקשה ממנו רשות להיות דוגמנית. עמי ישב וחשב, והמסקנה היתה — בעצם למה לא? פינצי היא אימא נהדרת לשני בניהם טל ודן בני ה־4, וה־2, הבית תמיד נקי ומסודר, המקרר תמיד מלא כל טוב, ונוסף על כך פינצי גם גמרה בימים אלה את לימודי התואר הראשון בצרפתית, ונירש־מה לשנה הבאה ללימודי המישפטים באו־ניברסיטה.

אם היא מספיקה הכל ועוד על הצד ה־טוב ביותר, חשב עמי, אז למה שלא תעשה גם את הדוגמנות אם היא כל־כך רוצה?

ואכן, כיום אפשר לראות את פינצי מת־הלכת בהנאה מרובה לקצב הדיסקו על מסלולי הדוגמנות בארץ, משאירה את ה־קהל פעור עיניים ופה, ומסתדרת לא רע עם הבית, הבעל, הילדים, הלימודים, הבי־שול והדוגמנות.

האם לא די בכל אלה כדי לזכות בתואר האשה הטובה ביותר בארץ!

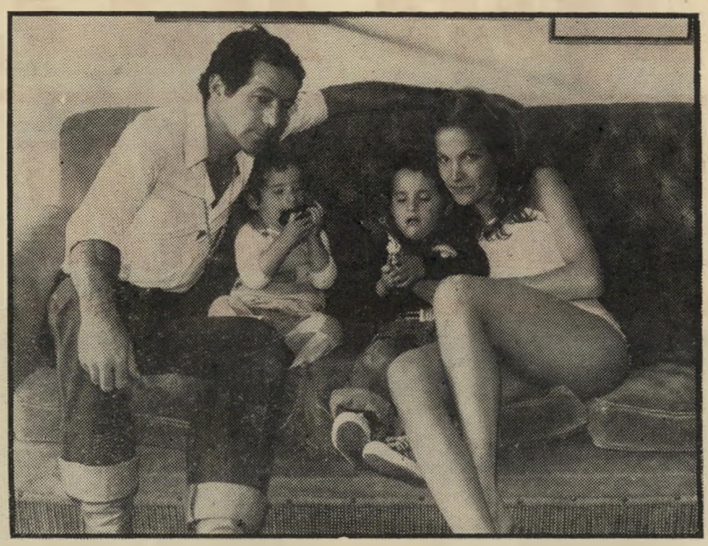

עמי ופינצי מור
בית, לימודים ודוגמנות

רווק השבוע

רווק השבוע שלי הוא **בועז רוטנברג**, חייל־גולני לשעבר וקצין במילואים, בן 23, ובן מזל גדי. אחרי שיחרורו מצה"ל, עבד כמנהל־עבודה בחברה קבלנית, עשה לדבריו הרבה כסף, וכיום, כפי שהוא או־מר, לא נותר לו, אלא ללבלב בשמש החורפית בבתי־קפה של דיזנגוף בצהריים.

הוא אוהב דיסקוטקים, הריקוד זה השי־געון הפרטי שלו והוא אף יודע שהוא עושה זאת טוב להפליא.

משאת־חייו של בועז היא הדוגמנות. זה מה שהוא רוצה יותר מהכל. גם בתיא־טרון־בובות הוא מתכוון להשתתף, אבל זה

בועז רוטנברג
דיסקוטקים, שמש ותיקוות

רק עיסוק. לדבריו, הוא אוהב בחורות גבוהות ושחורות, בעלות חזה קטן, והן לא צריכות להיות חכמות יותר מדי, העי־קר שתהיינה חמודות. נשים חכמות ופיק־חיות מפחידות אותו, והוא לא רוצה להת־עסק איתן.

הבחור שומר על עצמו, ישן טוב, אוכל טוב, מתעמל מדי יום ומבלה מצויין. הוא גר עם חבר בדירת־רווקים, ובאופן כללי מרוצה מן החיים.

מה הולך בבית דותן

אם תגשו לדודו דותן בימים אלה ו־תשאלו אותו מה קורה בבית, ומה שלום אישתו **עירית**, הוא בוודאי יענה ויאמר שהכל בסדר ושאין חדשות. אבל, זה רבו־תי, לא כל־כך נכון. בבית דותן יש חד־שות ומחכים שם לגט. נכון אומנם שלפני כשלושה שבועות עבר נחשול של שמו־עות שסיפרו שלזוג יש כבר גט ביד, אבל אחרי שיחה עם דודו התברר לי שלא דו־בים ולא יער.

גט אומנם אין עדיין, אבל ההליכים ניכ־נסו כבר להילוך גבוה. בכל זאת דודו ממשיך לשקם את עירית, לוקח אותה לכל הצגה, ואף לקח אותה לחופשה באילת. בכלל הוא מתנהג כבעל למופת.

לדבריו, החוכמה היא לא לעזוב מישהו כשהוא נימצא בצרה. הוא זוכר לעירית ימים קשים שעברו עליו ואז היתה היא לידו עם המון עידוד ועזרה, לכן הוא מש־תדל כיום להעניק לה יחס חם והרבה סב־לנות, עד שיעברו הימים הקשים.

דודו הוסיף וסיפר שעירית היא אימא טובה, וגם עקרת־בית למופת; הבית נקי ומסודר, שבגדים נקיים תמיד מוכנים ב־ארון ואף את עבודת הבישול אינה זונחת. מובן שקיים גם המושג אהבה, לא מפסי־קים סתם כך פיתאום לאהוב, אבל יש צע־דים שחייבים להעשות.

עירית ודודו דותן
סבלנות, עידוד ועזרה

שוער מחהולל

הרבה על ספורט אינני יכולה לספר לכם, פשוט מפני שזה לא כל־כך התחום שלי. אין לי כל מושג בשום תחום ספורטיבי.

לכן, כשבאים אלי עם דברים כמו מגן, שוער וכו', זה לא אומר לי כלום. אבל כשמראים לי את הבנאדם, אז אני כבר מבינה ויודעת אם יש מה לכתוב ולספר לכם.

כשראיתי בשבוע שעבר את השוער של מכבי תל־אביב, **מנו שורין**, שהוא חיפ־אי יפה־תואר, הבנתי ששוער זה אולי בכל זאת משהו. כולם מדברים איתו על כדורגל, ורק על זה הוא יכול לענות להם. אז זה החיפאי, שעבר לעיר־האורות, שכר כאן דירת־רווקים מהודרת ומרווחת ברמת־אביב, והתחיל לשבור בשיטתיות את לבבות בנות־העיר.

האחרונה בסידרה היא אומנם צעירה, חיילת העומדת לפני השיחרור, בשם **רי־קי קריוץ** והשניים מחזיקים מעמד כבר במשך שיבעה חודשים — בערך חצי שנה יותר מכל אחת אחרת. אז איני יודעת אם יש שם צילצולי־פעמונים שעדיין לא התגנבו לאוזני, אבל הם יגיעו כנראה בזמן הקרוב.

אז אם תשמעו בקרוב שלמישפחת דותן הגיע סוף סוף הגט, אל תתפלאו, זה היה צפוי.

גידושין בששון

במיקרה שלא ידעתם מי זאת **רוחלה הרמתי**, תרשו לי לספר לכם עליה:

הגברת הנאה והסימפטית הזאת, היא עיתונאית ומפיקה בשידורי־ישראל. אבל זה עוד לא הכל. עכשיו היא גם גרושה

רוחלה הרמתי
בחיר־לב

טרייה, מסתובבת חופשיה ומאושרת בש־טח, ונראית כנהנית מאד ממצב העניי־נים.

את הגט מבעלה, **עוזי הרמתי**, היא קיבלה בדואר. אחרי משא־ומתן ארוך. עוזי יושב לו בחו"ל מזה שנתיים, ומנסה לשלוח ידו בעסקים שונים, ורוחלה, פלוס שתי בנותיה היפות, נשארו בארץ.

כיום אפשר לראות את רוחלה כשהיא לבושה במיטב האופנה האחרונה, מסתו־בבת עם בחיר־לב חדש. הבחור, שנראה מאוהב מעבר לראש ולאוזניים הוא **זמי ברמן**, קבלן תל־אביבי מצליח, ממושקף ועליז. אז נכון שהרומן ביניהם נמשך לעת עתה רק שבועיים, אבל ניתן לזמן לעשות את שלו.

גם בעלה־לשעבר של רוחלה, בחו"ל, אינו טומן ידו בצלחת, חס־וחלילה. צמו־דה אליו בחורה בשם **דפנה**, שהיתה בז־מנו אשת־יחסי־ציבור של רשת מלונות מסויימת בארץ.

דודו ואיריס

חתן וכלה

לשמו של **דודו טופז** השחקן־בדרן נד־בקו השמות של שליש היפות בעיר הזאת, ותמיד הרומן היה נימשך חודש, אולי חודשים, וגם זה רק במיקרים הטובים במיוחד. אז מה הפלא שאני מבשרת על חופה כשאני רואה שדודו צמוד ל**איריס קנר** כבר יותר משנה? עכשיו נודע לי שהם עברו לגור יחדיו.

איריס, שהיא יוצאת להקת־המחול של גייסות־השיריון, היתה מועמדת רציונית לככב בסרט, אך צה"ל לא הסכים לשחרר אותה לצילומים, וכך לא היתה לה ברי־רה, אלא להמתין לסרט הבא. יפהפיה כמוה קשה למצוא בעיר, ומצילומי־הפיר־סומת שהיא עושה היא חיה לא רע בכלל.

איריס היא בת 20, ואם תשאלו אותי, הם חיכו די. דודו התבסס כיום בעבודה במישרד פירסום. הוא כותב ג'ינגלים ותס־ריטים, ומופיע קבוע בתוכנית־הרדיו לצון נופל על לצון, כך שהכל שם מסודר על הצד הטוב ביותר.

יורש העצר בדרך

זוכרים את **שרית ברק**, אשתו לשעבר של הזמר **איתן מפורי**? ובכן, היא כנראה נשארה בחברה טובה, כי כיום היא נשואה במזל־טוב לבדרן, **יפי ברק**, יוצא להקת פיקוד־צפון. שני המאושרים האלה מסתובבים מדושני עונג, כי שרית היא, בשעה טובה, בחודש החמישי להריונה. ומה יכול לשמח אנשים יותר מיורש־עצר הנמצא בדרך?

אורוויזיון

חיזיון בצבע

לשבת בכורסא בביתך ולראות את הארוויזיון בצבעים טבעיים כמו שרק ''גרץ קולור'' עם ה''הופ קולור'' מסוגלת להעניק לך.

לגרץ קולור עוד כמה סיבות שהעמידו אותה במקום ראשון בגרמניה המערבית כשמדובר בטלויזיות צבעוניות:

★ בקרה מושלמת המהווה את המסוף לתפקוד המחשב.
★ בקורת על מערכת תמונה וצבע.
★ סלקטור אוטומטי דיגיטלי לחיפוש תחנות.
★ אפשרות קליטה ב- SECAM (שיטה צרפתית)
★ אידיאל קולור המביא למצב אידאלי מבחינת כמות וצבע.
★ מקלט הטלוויזיה שאינו מתחמם בנוי ממעגלים משולבים הבנויים על מקרו אלקטרוניקה.

גרץ קולור

להשיג בחנויות המובחרות

Graetz
הטלויזיה עם המחשב

ריטפון בע"מ
אימפורט
מסילת החשמונאים 44 תל-אביב,
טלפון 31707, 30825.
04-510919

כ"ב אדר תשל"ט, 21.3.79 שנה 43 המחיר: 17.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2168

העולם הזה

המנכ"ל הכהן של מישרד ראש־הממשלה התחתן עם גרושה

האהבה ניצחה את הכפייה הדתית

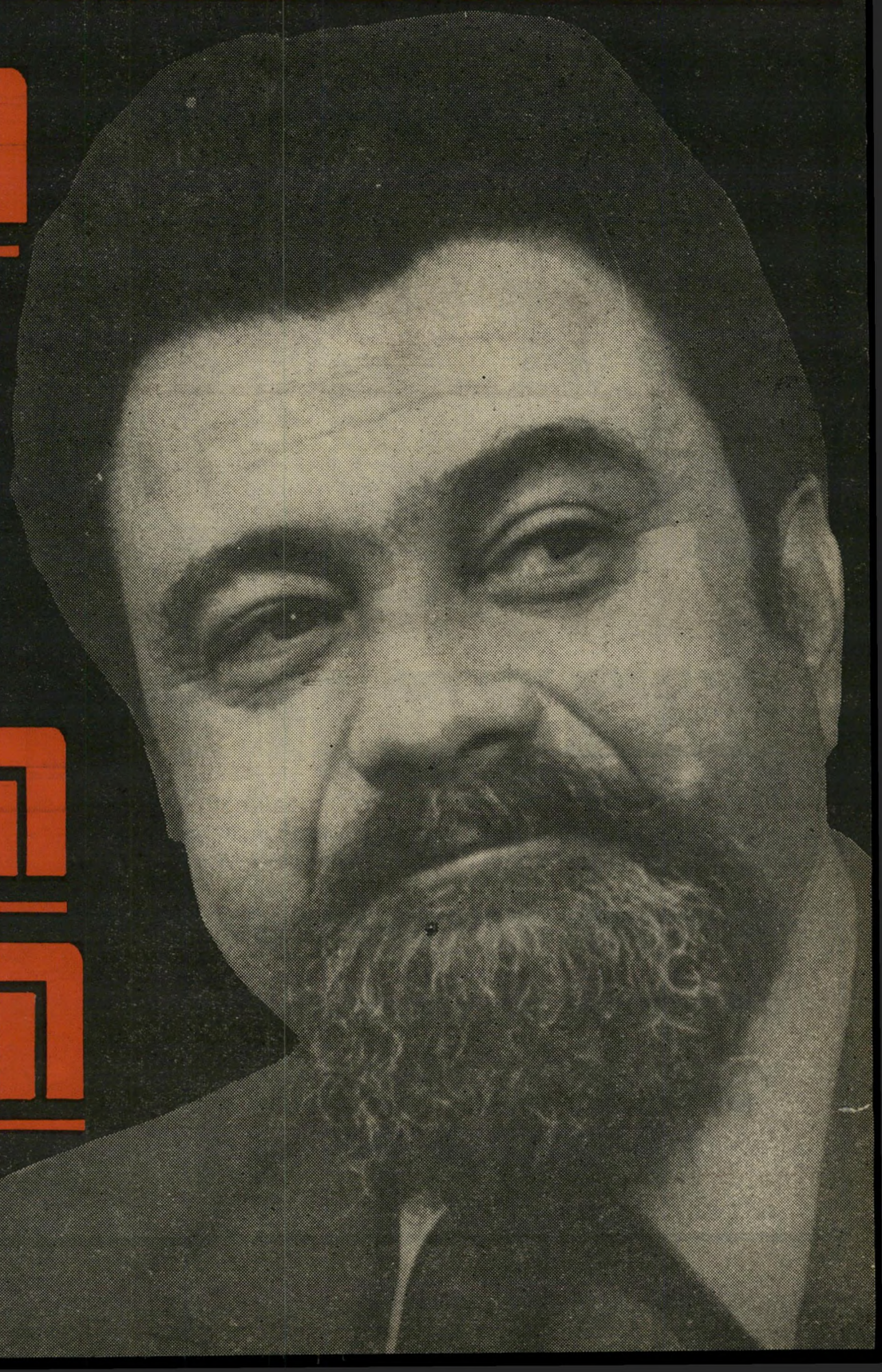

מנכ"ל
אליהו
בן־אלישר